

POWIATOWY URZĄD PRACY W WADOWICACH

ul. Mickiewicza 27; 34-100 Wadowice

☎ tel./fax 33 873 71 00, 33 873 50 20, 33 873 50 21

e-mail: upwadowice@gmail.com wadowice.praca.gov.pl

INFORMACJA O SYTUACJI NA RYNKU PRACY ORAZ SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W WADOWICACH W 2017 ROKU

Materiały opracowane przez
Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach
- marzec 2018 r.

Przy publikacji danych w całości lub w części prosimy o podanie źródła.

Spis treści

I.	Uwagi metodologiczne	10
II.	Wstęp	11
CZĘŚĆ PIERWSZA – CHARAKTERYSTYKA POWIATU WADOWICKIEGO		
III.	Uwarunkowania rozwoju powiatu wadowickiego	14
1.	Ogólna charakterystyka powiatu wadowickiego	14
2.	Ludność	16
3.	Gospodarka regionu	21
CZĘŚĆ DRUGA – INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W WADOWICACH		
IV.	Organizacja i zarządzanie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach	28
1.	Struktura organizacyjna	28
2.	Zatrudnienie i rozwój zawodowy pracowników	30
3.	Zamówienia publiczne	38
4.	Realizacja planu finansowego przeznaczanego na administrowanie Urzędu ze środków budżetu powiatu	39
5.	Realizacja zadań w ramach środków FP przyznanych na finansowanie zadań fakultatywnych	40
CZĘŚĆ TRZECIA – RYNEK PRACY		
V.	Informacja o sytuacji na rynku pracy w Polsce	46
1.	Stopa bezrobocia na poziomie ogólnokrajowym	46
2.	Liczba bezrobotnych w Polsce	48
VI.	Informacja o sytuacji na rynku pracy w Małopolsce	50
1.	Stopa bezrobocia w Małopolsce	50
2.	Liczba bezrobotnych województwa małopolskiego	51
VII.	Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie wadowickim	53
1.	Stopa bezrobocia	53
2.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	54
2.1.	Bezrobotni z prawem do zasiłku	57
2.2.	Osoby bezrobotne zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	59
3.	Bilans bezrobocia	59
3.1.	Napływ bezrobotnych	60
3.2.	Odpływ bezrobotnych	62
3.3.	Wskaźnik płynności bezrobocia	65
3.4.	Wskaźnik płynności rynku pracy	67
4.	Zróżnicowanie terytorialne - bezrobocie w gminach powiatu wadowickiego	68
4.1.	Bezrobotni zamieszkali na wsi	69
5.	Struktura społeczno – demograficzna bezrobotnych	71
5.1.	Bezrobotni według wieku	71
5.2.	Bezrobotni według wykształcenia	73
5.3.	Bezrobotni według stażu pracy	77
5.4.	Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy	79
5.5.	Kobiety i mężczyźni na rynku pracy	83
5.6.	Cudzoziemcy	89
6.	Sytuacja osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	91
6.1.	Bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia	92
6.2.	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	96
6.3.	Osoby długotrwale bezrobotne	100

6.4. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	101
6.5. Osoby niepełnosprawne	101
6.5.1. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako bezrobotne	102
6.5.2. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy	105
7. Pozostałe grupy osób bezrobotnych	106
7.1. Osoby bez kwalifikacji zawodowych	106
7.2. Osoby bez doświadczenia zawodowego	107
7.3. Osoby bez wykształcenia średniego	107
VIII. Osoby poszukujące pracy	108

CZĘŚĆ CZWARTA – WSPARCIE DLA BEZROBOTNYCH I PRACODAWCÓW

IX. Usługi rynku pracy	110
1. Profilowanie pomocy dla bezrobotnych	110
2. Indywidualny Plan Działania	114
3. Pośrednictwo pracy	115
3.1. Ofert pracy	117
3.2. Giełdy pracy	124
3.3. Targi pracy	125
3.4. Zatrudnianie cudzoziemców	131
3.4.1. Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi	132
3.4.2. Informacje starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi	133
3.5. Prognozowanie zapotrzebowania na zawody w powiecie wadowickim	137
3.5.1. Barometr zawodów	137
3.5.2. Badanie kwestionariuszowe pracodawców	142
4. Sieć EURES	142
5. Poradnictwo zawodowe	152
5.1. Indywidualne poradnictwo zawodowe	153
5.1.1. Indywidualna rozmowa doradcza	153
5.1.2. Badania testowe	154
5.1.3. Indywidualna informacja zawodowa	155
5.1.4. Specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie	155
5.1.5. Opinie o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia ...	156
5.2. Grupowe poradnictwo zawodowe	156
5.2.1. Grupowa porada zawodowa	156
5.2.2. Grupowa informacja zawodowa	158
5.3. Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy	159
5.4. Inne działania w ramach poradnictwa zawodowego	160
5.4.1. Tydzień z Małopolskimi Urzędami Pracy	160
5.4.2. Małopolski Dzień Uczenia się	161
5.4.3. Ogólnopolski Tydzień Kariery	163
5.4.4. Światowy Tydzień Przedsiębiorczości	166
6. Organizacja szkoleń	169
6.1. Bon szkoleniowy	172
6.2. Analiza skuteczności i efektywności szkoleń	173
X. Instrumenty rynku pracy	179
1. Prace interwencyjne	182
2. Roboty publiczne	184
3. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	185
4. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	188
5. Staże	190

6.	Prace społecznie użyteczne	192
7.	Badania lekarskie	193
8.	Refundacja części kosztów wynagrodzenia oraz składki ZUS za zatrudnienie bezrobotnych do 30 r.ż. „Praca dla młodych”	193
9.	Bon stażowy	195
10.	Bon zatrudnieniowy	197
11.	Bon na zasiedlenie	198
XI.	Realizacja zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	200
XII.	Program na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi - Rezerwa Ministra	202
XIII.	Program Regionalny „Firma+1”	203
XIV.	Program Regionalny „Konserwator”	204
XV.	Program Aktywizacja i Integracja	206
XVI.	Realizacja zadań w ramach projektów współfinansowanych z EFS	206
1.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim - edycja II i III	208
2.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim - edycja II i III	211
XVII.	Zlecanie działań aktywizacyjnych	214
XVIII.	Realizacja zadań dotycząca zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	217
XIX.	Pomoc publiczna udzielana w ramach realizowanych programów	217
XX.	Inne działania Powiatowego Urzędu Pracy	218
1.	Współpraca z Powiatową Radą Rynku Pracy	218
2.	Udział pracowników w konferencjach, spotkaniach oraz programach i projektach realizowanych przez instytucje zewnętrzne	221
3.	Propagowanie idei partnerstwa lokalnego – porozumienia o współpracy	236
4.	Rozwiązania innowacyjne	237
XXI.	Informacja o działalności administracyjnej Powiatowego Urzędu Pracy	240
1.	Formalna obsługa osób bezrobotnych	241
XXII.	Informacje dotyczące świadczeń wypłacanych przez PUP w Wadowicach	250
1.	Zasiłki dla bezrobotnych	250
2.	Stypendia	251
3.	Dodatki aktywizacyjne	252
4.	Świadczenia integracyjne	252
5.	Składka zdrowotna opłacana za osoby bez prawa do zasiłku lub stypendium	253
PODSUMOWANIE		255

Spis wykresów

- Wykres 1.** Migracje na pobyt stały w powiecie wadowickim
- Wykres 2.** Liczba ludności powiatu wadowickiego w latach 2006 – 2017
- Wykres 3.** Piramida wieku mieszkańców powiatu wadowickiego, 2016 rok
- Wykres 4.** Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form (w %)
- Wykres 5.** Efektywność kosztowa podstawowych form (w zł)
- Wykres 6.** Stopa bezrobocia w Polsce w latach 1990 – 2017
- Wykres 7.** Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia w końcu grudnia w latach 2003 - 2017
- Wykres 8.** Liczba bezrobotnych, w tym kobiet zarejestrowanych w Małopolsce I 2016 – XII 2017
- Wykres 9.** Oferty pracy zgłoszone do PUP w województwie małopolskim XII 2015 – XII 2017
- Wykres 10.** Porównanie stopy bezrobocia w Polsce, województwie małopolskim oraz powiecie wadowickim w poszczególnych miesiącach 2017 roku
- Wykres 11.** Porównanie stopy bezrobocia powiatu wadowickiego z pozostałymi powiatami województwa małopolskiego – stan na 31.12.2017 roku
- Wykres 12.** Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wg stanu na koniec poszczególnych miesięcy w okresie styczeń 2016 r. – grudzień 2017 r.
- Wykres 13.** Bezrobotni z prawem do zasiłku w poszczególnych miesiącach 2017 roku
- Wykres 14.** Napływ bezrobotnych
- Wykres 15.** Napływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2017 roku
- Wykres 16.** Odpływ bezrobotnych
- Wykres 17.** Odpływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2017 roku
- Wykres 18.** Przyczyny utraty statusu bezrobotnego w 2017 roku
- Wykres 19.** Napływ i odpływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2017 roku
- Wykres 20.** Wskaźnik płynności bezrobocia w 2017 r.
- Wykres 21.** Napływ i podjęcia pracy przez bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2017 roku
- Wykres 22.** Wskaźnik płynności rynku pracy w 2017 r.
- Wykres 23.** Struktura bezrobotnych wg wieku – stan na koniec 2016 i 2017 r.
- Wykres 24.** Liczba bezrobotnych wg kryterium wykształcenia
- Wykres 25.** Liczba bezrobotnych wg kryterium stażu pracy
- Wykres 26.** Liczba bezrobotnych wg kryterium czasu pozostawania bez pracy
- Wykres 27.** Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn w latach 2016 – 2017
- Wykres 28.** Udział kobiet i mężczyzn wśród bezrobotnych w latach 2016 - 2017
- Wykres 29.** Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miesiącach 2017 roku
- Wykres 30.** Wykształcenie bezrobotnych kobiet
- Wykres 31.** Wykształcenie bezrobotnych mężczyzn
- Wykres 32.** Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg wykształcenia – stan na dzień 31.12.2017 r.
- Wykres 33.** Wiek bezrobotnych kobiet
- Wykres 34.** Wiek bezrobotnych mężczyzn
- Wykres 35.** Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg wieku – stan na dzień 31.12.2017 r.
- Wykres 36.** Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg czasu pozostawania bez pracy – stan na dzień 31.12.2017 r.
- Wykres 37.** Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w poszczególnych miesiącach 2016 i 2017 roku
- Wykres 38.** Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w poszczególnych miesiącach 2016 i 2017 roku
- Wykres 39.** Procentowy udział bezrobotnych wg profili – stan na 31.12.2017 r.
- Wykres 40.** Struktura bezrobotnych wg profilu pomocy – stan w końcu 2016 i 2017 roku
- Wykres 41.** Oferty pracy zgłoszone w poszczególnych miesiącach 2016 i 2017 roku
- Wykres 42.** Średnia miesięczna stawka wynagrodzenia proponowana w ofertach pracy
- Wykres 43.** Średnia stawka godzinowa proponowana w ofertach pracy
- Wykres 44.** Liczba rejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w latach 2014 – 2017
- Wykres 45.** Oferty pracy zgłoszone w celu przeprowadzenia testu rynku pracy na tle ofert pracy niesubsydiowanej w 2017 roku
- Wykres 46.** Liczba *Informacji* wydanych po przeprowadzeniu testu rynku pracy w latach 2015 – 2017
- Wykres 47.** Liczba kontaktów z pracodawcami nt. sieci EURES w latach 2014 – 2017
- Wykres 48.** Liczba zgłoszonych ofert i wakatów w ramach sieci EURES w latach 2014 – 2017
- Wykres 49.** Liczba kontaktów z bezrobotnymi nt. sieci EURES w latach 2014 – 2017

- Wykres 50.** Wydatki poniesione na szkolenia w latach 2015 – 2017
- Wykres 51.** Odsetek osób przeszkolonych według kryterium płci
- Wykres 52.** Liczba osób, które ukończyły szkolenia według kryterium wieku
- Wykres 53.** Liczba osób, które ukończyły szkolenie według poziomu wykształcenia
- Wykres 54.** Liczba osób, które ukończyły szkolenie – art. 49 ustawy
- Wykres 55.** Środki finansowe przeznaczone na aktywizację zawodową osób bezrobotnych w latach 2008 – 2017
- Wykres 56.** Struktura wydatków w 2017 r. na aktywne formy uwzględniająca źródła finansowania
- Wykres 57.** Wydatki poniesione na refundację prac interwencyjnych w latach 2015 – 2017
- Wykres 58.** Wydatki poniesione na refundację robót publicznych w latach 2015 – 2017
- Wykres 59.** Wydatki poniesione na refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy w latach 2015 – 2017
- Wykres 60.** Wydatki poniesione na dofinansowanie działalności gospodarczej w latach 2015 – 2017
- Wykres 61.** Wydatki poniesione na stypendia stażowe w latach 2015 – 2017
- Wykres 62.** Wydatki poniesione na realizację programu Praca dla młodych w latach 2016 – 2017
- Wykres 63.** Wydatki poniesione na realizację bonów stażowych w latach 2015 – 2017
- Wykres 64.** Wydatki poniesione na realizację bonów zatrudnieniowych w latach 2015 – 2017
- Wykres 65.** Wydatki poniesione na realizację bonów zasiedleniowych w latach 2016 – 2017
- Wykres 66.** Wydatki Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2015 – 2017

Spis tabel

Tabela	1.	Liczba ludności powiatu wadowickiego w ujęciu czasowym z uwzględnieniem płci
Tabela	2.	Liczba ludności i gęstość zaludnienia powiatu w podziale na gminy według stanu na 30 czerwca 2017 r.
Tabela	3.	Liczba ludności w latach 2011 – 2017 w gminach powiatu wadowickiego
Tabela	4.	Liczba zarejestrowanych – w systemie REGON – podmiotów gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących w latach 2011 - 2016
Tabela	5.	Podmioty gospodarcze zarejestrowane, wyrejestrowane z rejestru REGON oraz z zawieszoną działalnością
Tabela	6.	Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji polskiej klasyfikacji działalności (PKD) – stan na koniec 2016 roku
Tabela	7.	Podmioty gospodarcze z terenu powiatu wadowickiego zarejestrowane w rejestrze REGON wg gmin w latach 2011-2016
Tabela	8.	Zatrudnienie w PUP wg poziomu wykształcenia
Tabela	9.	Zatrudnienie w PUP wg poziomu stażu pracy
Tabela	10.	Wykaz zrealizowanych szkoleń, seminariów, warsztatów dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w 2017 r.
Tabela	11.	Stopa bezrobocia w powiecie wadowickim w latach 2015 - 2017 (w %)
Tabela	12.	Poziom bezrobocia w powiecie wadowickim od XII 2016 do XII 2017
Tabela	13.	Bezrobotni nowo zarejestrowani w 2016 i 2017 roku
Tabela	14.	Bezrobotni wyrejestrowani w 2016 i 2017 roku
Tabela	15.	Liczba ludności oraz liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminach powiatu wadowickiego
Tabela	16.	Struktura bezrobotnych wg wieku
Tabela	17.	Struktura bezrobotnych wg wykształcenia
Tabela	18.	Ranking najliczniej reprezentowanych zawodów
Tabela	19.	Struktura bezrobotnych wg stażu pracy
Tabela	20.	Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy
Tabela	21.	Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wieku – stan na 31.12.2017 r.
Tabela	22.	Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wykształcenia – stan na 31.12.2017 r.
Tabela	23.	Czas pozostawania bez pracy kobiet o mężczyzn – stan na dzień 31.12.2017 r.
Tabela	24.	Struktura „osób młodych” – stan na dzień 31.12.2017 r.
Tabela	25.	Struktura bezrobotnych 50+ wg stanu na dzień 31.12.2017 r.
Tabela	26.	Struktura osób niepełnosprawnych – stan na dzień 31.12.2017 r.
Tabela	27.	Oferty pracy zgłoszone w roku 2017 - według zawodów (zgłoszone w liczbie co najmniej 20)
Tabela	28.	Grupowe poradnictwo zawodowe w 2017 r.
Tabela	29.	Wskaźniki dla poszczególnych szkoleń wykazujących się najwyższą efektywnością realizowanych w 2017 roku
Tabela	30.	Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w projekcie PO WER
Tabela	31.	Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w projekcie RPO WM
Tabela	32.	Bezrobotni w powiatach biorący udział ZDA
Tabela	33.	Odwołania od wydanych decyzji administracyjnych
Tabela	34.	Wysokość zasiłków dla bezrobotnych

I. Uwagi metodologiczne

Podstawę prawną do sporządzania sprawozdawczości o rynku pracy stanowi ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016, poz. 1068 z późn. zm.) oraz:

- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz.U. z 2016 r., poz. 1426 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r., poz. 837 z późn. zm.).

Niniejsza informacja o sytuacji na rynku pracy oraz działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w 2017 r. została opracowana na podstawie sprawozdań statystycznych i finansowych przekazywanych do Głównego Urzędu Statystycznego oraz przy wykorzystaniu informacji pochodzących z rejestrów prowadzonych w Urzędzie.

Dane o liczbie bezrobotnych obejmują osoby zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (jednolity tekst Dz. U. 2017 r., poz. 1065 ze zm.).

Sprawozdanie zostało przygotowane w oparciu o zadania przypisane samorządowi powiatu wadowickiego, a realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, do których należy m.in.: pozyskiwanie i gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy, prowadzenie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, inicjowanie i wdrażanie instrumentów rynku pracy, inicjowanie, organizowanie i finansowanie projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych oraz współdziałanie z instytucjami rynku pracy, w tym z Powiatową Radą Rynku Pracy.

II. Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach jest jednostką organizacyjną samorządu powiatu, nie posiadającą osobowości prawnej, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej, która zajmuje się instytucjonalną obsługą lokalnego rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zasięgiem swojego działania obejmuje 10 gmin: trzy gminy miejsko – wiejskie tj. Wadowice, Andrychów i Kalwaria Zebrzydowska oraz siedem gmin wiejskich tj. Brzeźnica, Lanckorona, Mucharz, Spytkowice, Stryszów, Tomice i Wieprz. Z uwagi na rozległy obszar wykonywania zadań z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy Urząd posiada Filię w Andrychowie. Filia jest wyodrębnioną organizacyjnie częścią PUP realizującą ustawowe zadania komórek organizacyjnych na obszarze gminy Andrychów oraz gminy Wieprz.

Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej reguluje ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* dalej zwana „ustawą” oraz akty wykonawcze do ustawy, a także inne akty prawne o charakterze ogólnym i szczególnym, odnoszące się pośrednio lub bezpośrednio zarówno do rynku pracy, jak i do kompetencji i obowiązków jednostek administracji państwowej i samorządowej.

Polityka rynku pracy nakierowana jest głównie na rozwiązywanie problemów strukturalnych rynku pracy i poprawiania skuteczności jego funkcjonowania. W codziennej pracy trudno jest jednak pogodzić interesy wszystkich partnerów rynku pracy. Z jednej strony bezrobotni chcą znaleźć odpowiednią pracę z godziwym wynagrodzeniem, z drugiej strony pracodawcy chcą pozyskać wykwalifikowanych pracowników, którzy zgodzą się pracować za najniższą pensję.

Urząd w swoim działaniu nastawiony jest przede wszystkim na pomoc osobom bezrobotnym w podjęciu zatrudnienia poprzez zastosowanie usług rynku pracy: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkoleń oraz instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi takie jak m.in. staże, finansowanie dodatków aktywizacyjnych, prace społecznie użyteczne, bony zatrudnieniowe oraz bony stażowe dla bezrobotnych do 30 roku życia. Urząd podejmuje również działania promujące ideę samozatrudnienia wśród osób bezrobotnych udzielając jednorazowych środków na rozpoczęcie

działalności gospodarczej. Zadaniem Urzędu jest też pomoc pracodawcom w tworzeniu nowych miejsc pracy dla osób biernych zawodowo. Zadanie to realizowane jest poprzez refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenia osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych oraz robót publicznych, realizację programu „Praca dla młodych”.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach realizując zadania na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz realizując zadania związane z bieżącym utrzymaniem jednostki, wykorzystuje różne źródła finansowania tj.:

- środki budżetu j.s.t.,
- środki Funduszu Pracy na zadania fakultatywne,
- środki Funduszu Pracy na zadania aktywne przyznane algorytmem, w tym na realizację: zadań podstawowych; Programu Regionalnego „Konserwator”, Programu Regionalnego „Firma +1”, Programu Aktywizacji i Integracji, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020; Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020,
- środki Funduszu Pracy przyznane z rezerwy ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi,
- środki Funduszu Pracy na realizację zadania określonego z art. 150 f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

CZĘŚĆ PIERWSZA

CHARAKTERYSTYKA

POWIATU WADOWICKIEGO

III. Uwarunkowania rozwoju powiatu wadowickiego

1. Ogólna charakterystyka powiatu wadowickiego

Powiat wadowicki położony jest w południowo – zachodniej części województwa małopolskiego, na Pogórzu Karpackim. W zachodniej części leży na Pogórzu Śląskim, w południowej w Beskidzie Małym, a w północno – wschodniej na Pogórzu Wielickim.

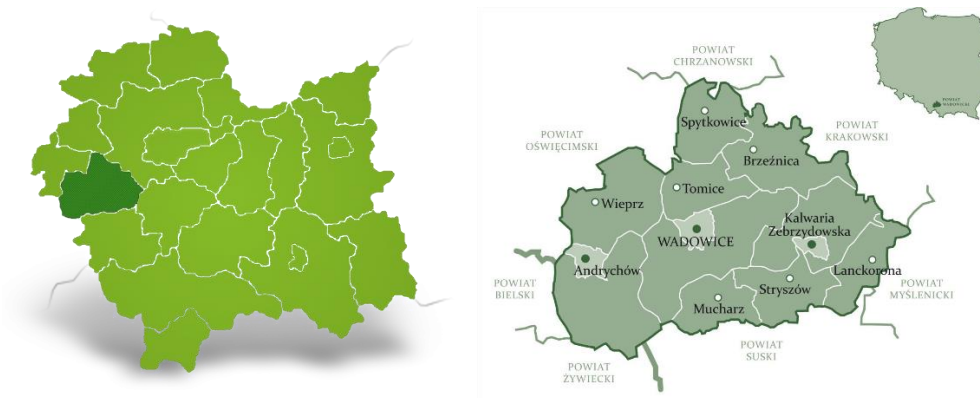
Powiat zajmuje powierzchnię 644 km², co stanowi około 4,3 % całej powierzchni województwa i klasyfikuje go na jedenastym miejscu (na 22 powiaty) co do wielkości w województwie małopolskim. Użytki rolne stanowią 61 % powierzchni powiatu, a użytki leśne – 23 %.

W skład powiatu wadowickiego wchodzi dziesięć jednostek administracyjnych podziału terytorialnego kraju, to jest trzy gminy miejsko – wiejskie: Andrychów, Kalwaria Zebrzydowska i Wadowice oraz siedem gmin wiejskich: Brzeźnica, Lanckorona, Mucharz, Spytkowice, Stryszów, Tomice i Wieprz.

Administracyjnie Powiat Wadowicki graniczy z siedmioma powiatami: od północy: z powiatem chrzanowskim, od wschodu: powiatem krakowskim i powiatem myślenickim, od południa: powiatem suskim, od południowego zachodu: powiatem żywieckim (województwo śląskie), od zachodu: powiatem oświęcimskim i powiatem bielskim (województwo śląskie).

Rysunek 1. Powiat wadowicki na tle Polski, województwa małopolskiego oraz w podziale na gminy

Powiat wadowicki położony jest pomiędzy dwoma aglomeracjami – krakowską i górnośląską. Chociaż na terenie powiatu brak jest autostrad i dróg szybkiego ruchu, posiada on stosunkowo dobre połączenia drogowe. Jego sieć komunikacyjną, poza drogami gminnymi oraz powiatowymi, tworzą trzy drogi krajowe: nr 28 – Zator – Medyka, nr 44 – Gliwice – Kraków i nr 52 – Bielsko - Biała – Głogoczów oraz dwie drogi wojewódzkie: nr 781 – Chrzanów – Łękawica i nr 953 – Skawina – Kalwaria Zebrzydowska. Przez powiat przebiegają także cztery linie kolejowe: nr 94 relacji Kraków Płaszów – Oświęcim, nr 97 relacji Skawina – Żywiec, nr 103 relacji Trzebinia – Wadowice – Skawce oraz nr 117 relacji Kalwaria Zebrzydowska Lanckorona– Bielsko - Biała Główna.

Położenie powiatu umożliwia mieszkańcom i turystom relatywnie łatwy dostęp do transportu lotniczego. Stolicę powiatu oraz Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice dzieli odległość ok. 50 km, aby zaś dostać się do Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach trzeba pokonać ok. 100 km.

Jednocześnie, z punktu widzenia przyciągania nowych inwestorów, ten system komunikacji drogowej jest niewystarczający.

Powiat wadowicki jest terenem obfitującym w atrakcje turystyczne o charakterze kulturowym, religijnym i przyrodniczym.

Turystyka krajoobrazowa opiera się o walory przyrodnicze Beskidu Małego i Średniego, gdzie funkcjonują pieszce, rowerowe i konne szlaki turystyczne, schroniska turystyczne oraz wyciągi narciarskie. Na przeważającej części powiatu dominuje czyste, nieskażone środowisko, a ze względu na występowanie na tym obszarze wielu chronionych gatunków flory i fauny, część tych terenów została objęta programem „Natura 2000”.

Na terenie powiatu wadowickiego znajdują się również liczne zabytki architektury świeckiej (np. zamek w Spytkowicach wybudowany w pierwszej połowie XVI wieku, ruiny zamku w Lanckoronie, dwór z czasów napoleońskich w Stryszowie – oddział Muzeum Narodowego, a także wiele innych dworków, pałaców czy kościołów) oraz architektury sakralnej. Powiat stał się miejscem pielgrzymek i turystyki kultowej dla osób odwiedzających Małopolskę ze względu na misteria męki Pańskiej w zabytkowym kompleksie sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej (obiekt wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO), także dla zwiedzania miejsc związanych z papieżem św. Janem Pawłem II, który urodził się i wychował w Wadowicach. Obecnie znajduje się tu muzeum „Dom Rodzinny Jana Pawła II”. Turyści wędrujący szlakami Beskidu Małego odwiedzają też chętnie Sanktuarium Ludzi Gór na Groniu Jana Pawła II w masywie Leskowca – miejsce gromadzące pamiątki po papieżu.

Istotną formą turystyki, rozwijającą się na terenie powiatu, jest agroturystyka i towarzysząca jej produkcja zdrowej żywności. Na podkreślenie zasługuje intensywnie rozwijana turystyka

w gminie Andrychów, która wykorzystuje walory przyrodnicze wynikające z położenia w Parku Krajobrazowym Beskidu Małego. Powstało tu kilka ośrodków hotelowych, ponadto rozwija się także agroturystyka. Ważną grupą docelową dla inwestorów branży turystycznej w gminie Andrychów są rodziny z dziećmi oraz młodzież. To pod kątem tej właśnie grupy powstał w Inwałdzie Park Miniatur z licznymi dodatkowymi atrakcjami (m.in. mini-zoo, Park Dinozaurów). Powiat Wadowicki to miejsce, w którym każdy turysta znajdzie coś dla siebie.

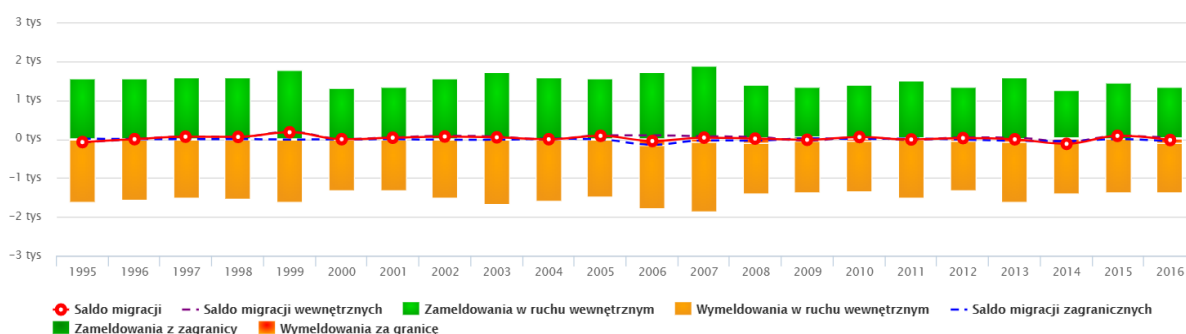
2. Ludność

Według opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny danych z 30 czerwca 2017 roku powiat wadowicki zamieszkują **159 733 osoby**, a na 1 km² przypada średnio 248 mieszkańców.

Pod względem liczby ludności powiat wadowicki zajmuje 7 miejsce w województwie. Liczba mieszkańców od kilku lat sukcesywnie rośnie. W latach 2006 – 2017 (I półrocze) liczba mieszkańców powiatu wzrosła o 3,42 %, (tj. o 5293 osoby). W tym samym okresie liczba ludności województwa małopolskiego zwiększyła się o 3,51 % (114 962 os.), a liczba ludności w kraju wzrosła jedynie o 0,78 % (ok. 297 tys. os.).

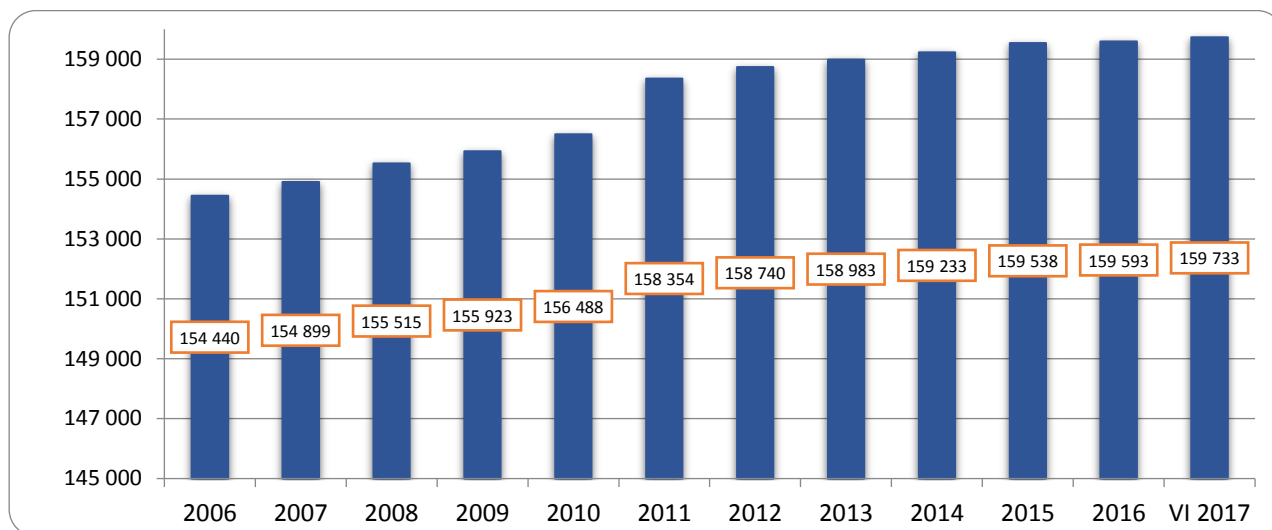
Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są m.in. migracje na pobyt stały, zarówno wewnętrzne – rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zagraniczne. W powiecie wadowickim w ostatnich latach notowano ujemne saldo migracji. Oznacza to, że więcej osób opuszczało teren powiatu niż do niego napływało (w 2011 r. ubyło 11 osób, w 2013 r. – 7, w 2014 r. – 123 osoby, a w 2016 r. – 25 osób.

Wykres 1. Migracje na pobyt stały w powiecie wadowickim

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące liczby ludności powiatu wadowickiego w ujęciu czasowym.

Wykres 2. Liczba ludności powiatu wadowickiego w latach 2006 - 2017

Źródło: dane GUS

W dniu 30 czerwca 2017 roku na terenie powiatu mieszkało o 3 165 więcej kobiet (81 449) niż mężczyzn (78 284). Współczynnik feminizacji wynosi 104, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 104 kobiety. W województwie na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet.

Tabela 1. Liczba ludności powiatu wadowickiego w ujęciu czasowym z uwzględnieniem płci

wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	VI 2017
Ogółem	154 440	154 899	155 515	155 923	156 488	158 354	158 740	158 983	159 233	159 538	159 593	159 733
kobiety	78 865	79 118	79 455	79 639	79 918	80 769	80 980	81 065	81 210	81 377	81 380	81 449
mężczyźni	75 575	75 781	76 060	76 284	76 570	77 585	77 760	77 918	78 023	78 161	78 213	78 284

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki# oraz danych GUS

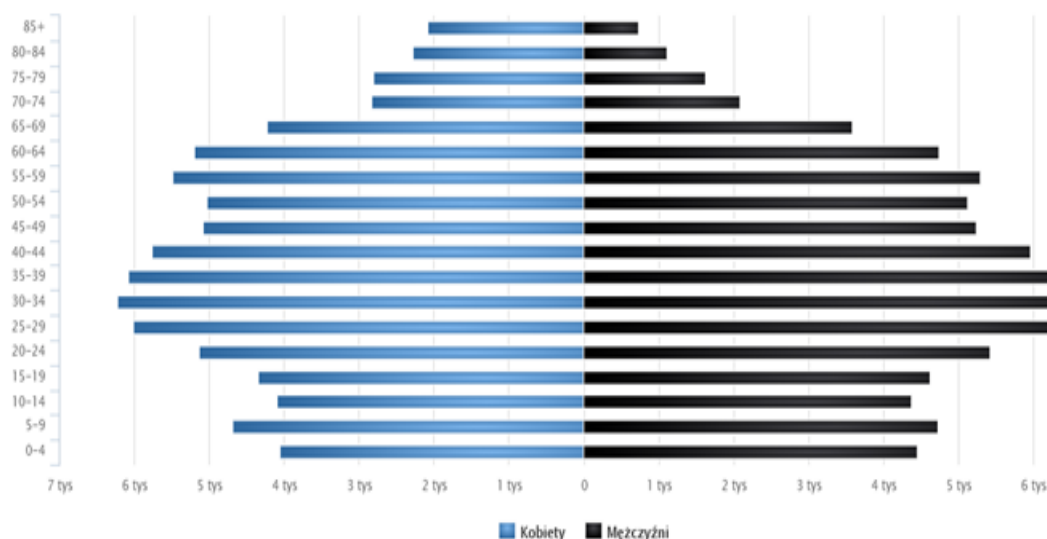
Większość mieszkańców powiatu wadowickiego skupiona jest na wsi – 72,36 %. W miastach mieszka 27,64 %. Dla porównania, w całym województwie małopolskim: 48,37 % stanowią mieszkańcy miast, natomiast 51,63 % stanowią mieszkańcy wsi.

Spółeczeństwo powiatu wadowickiego nie jest społeczeństwem bardzo młodym. Według danych GUS z 2015 roku najliczniejszą grupę wiekową stanowią osoby w wieku 30 – 34 lata (12 724 osób), a także 35 – 39 lat (12 483 osoby) oraz 25 – 29 lata (12 283 osoby).

Stosunkowo liczne grupy stanowią też osoby pomiędzy 40 a 49 rokiem życia (jest ich łącznie 22 047 osób, co stanowi ponad 13 % ludności powiatu). Dwie najmłodsze grupy, do 4 roku życia oraz w wieku od 5 do 9 lat, to zaledwie 11 % mieszkańców powiatu (17 910 osób).

W grupach wiekowych do 49 roku życia przeważają licznie mieszkańcy płci męskiej. Kobiet natomiast więcej jest w grupach starszych. W grupie wiekowej powyżej 85 roku życia jest ich niemal trzykrotnie więcej niż mężczyzn (stosunek 2086 kobiet do 733 mężczyzn).

Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców powiatu wadowickiego, 2016 rok

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

Średni wiek mieszkańców wynosi **39,6 lat** i jest **porównywalny** do średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego oraz **nieznacznie niższy** od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Osoby w wieku przedprodukcyjnym, a więc poniżej 18 roku życia, stanowią 18,9 % mieszkańców powiatu wadowickiego, natomiast osoby w wieku produkcyjnym, czyli mężczyźni pomiędzy 18 a 64 i kobiety między 18 a 59 rokiem życia, to 62,3 % ogółu mieszkańców powiatu. W obu tych grupach licznie przeważają mężczyźni, natomiast kobiety stanowią aż 65,14 % grupy osób w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 2. Produkcyjne grupy wieku, 2016

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

W powiecie wadowickim na 1000 mieszkańców pracuje 188 osób. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa małopolskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. 52,7 % wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 47,3 % mężczyźni.¹

¹ http://www.polskawliczbach.pl/powiat_wadowicki

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie wadowickim wynosi 3 281,91 zł, co odpowiada 76,50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu wadowickiego 32 237 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 28 582 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi – 3 655.

28,6 % aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu wadowickiego pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 33, 5% w przemyśle i budownictwie, a 14,1 % w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,5 % pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Spośród gmin wchodzących w skład powiatu, największą jednostkę terytorialną stanowi gmina Wadowice (112,8 km²), najmniejszą – gmina Mucharz (37,3 km²). Gmina Mucharz jest jednocześnie gminą z najmniejszą liczbą mieszkańców (4 068), zaś największą liczbę ludności posiada Gmina Andrychów (43 816). Porównując poziom gęstości zaludnienia, należy wskazać, że najwyższa wartość charakteryzuje właśnie gminę Andrychów (436 osób na 1 km²), zaś gminą z najmniejszą wartością omawianego wskaźnika jest Mucharz (109 osób na 1 km²).

Poniższa tabela zawiera szczegółowe dane na temat powierzchni, ludności i gęstości zaludnienia w gminach powiatu wadowickiego.

Tabela 2. Liczba ludności i gęstość zaludnienia powiatu w podziale na gminy według stanu na 30 czerwca 2017 roku

Gmina	Powierzchnia (km²)	% powierzchni powiatu	Ludność	% ludności powiatu	Gęstość zaludnienia (osób/km²)
Andrychów	100,4	15,6	43 816	27,43	436
Brzeźnica	66,4	10,3	10 228	6,40	154
Kalwaria Zeb.	75,3	11,7	20 000	12,52	266
Lanckorona	40,4	6,3	6 201	3,88	153
Mucharz	37,3	5,8	4 068	2,55	109
Spytkowice	49,9	7,7	10 283	6,44	206
Stryszów	45,9	7,1	6 865	4,30	150
Tomice	41,5	6,4	8 037	5,03	194
Wadowice	112,8	17,5	37 952	23,76	336
Wieprz	74,4	11,6	12 283	7,69	165
Powiat wadowicki	644,4	100	159 733	100	248

Źródło: dane GUS

Porównując liczbę ludności na przestrzeni ostatnich 7 lat, należy stwierdzić, iż spadek ludności odnotowano tylko w gminie Andrychów (spadek o 75 osób) oraz w gminie Wadowice (spadek o 65 osób), natomiast w pozostałych gminach nastąpił mniejszy lub większy przyrost. Największy wzrost odnotowano w gminie Tomice (przyrost o 337 osób) oraz gminie Wieprz (przyrost o 295 osób).

Szczegółowe zmiany w liczbie ludności w analizowanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba ludności w latach 2011 – 2017 w gminach powiatu wadowickiego

Gmina	2011	2012	2013	2014	2015	2016	VI 2017
Andrychów	43 891	43 894	43 848	43 825	43 854	43 888	43 816
Brzeźnica	9 976	10 038	10 093	10 124	10 138	10 183	10 228
Kalwaria Zebrzydowska	19 755	19 835	19 864	19 899	19 896	19 957	20 000
Lanckorona	6 138	6 169	6 165	6 137	6 145	6 152	6 201
Mucharz	3 990	4 026	4 024	4 023	4 020	4 054	4 068
Spytkowice	10 121	10 135	10 187	10 212	10 218	10 248	10 283
Stryków	6 796	6 820	6 819	6 823	6 828	6 831	6 865
Tomice	7 700	7 742	7 798	7 886	7 913	7 944	8 037
Wadowice	38 017	38 068	38 118	38 172	38 152	38 071	37 952
Wieprz	11 970	12 013	12 067	12 132	12 165	12 265	12 283

Źródło: <http://www.obserwator.rops.krakow.pl> oraz dane GUS

Niestety prognoza demograficzna GUS dla powiatu wadowickiego do 2050 roku wskazuje na trend spadającej liczby ludności. Do 2035 r. nastąpi spadek ludności powiatu o około 1 % w stosunku do 2016 r. (bezwzględna liczba mieszkańców spadnie w tym czasie o 1644 osoby), natomiast do roku 2050 nastąpi spadek o około 5,8 % (9272 osoby).

3. Gospodarka regionu

Podmioty gospodarki narodowej są najważniejszym elementem rynku pracy, ponieważ tworzą i oferują wolne miejsca pracy, co z kolei przedkłada się na sytuację gospodarczo – ekonomiczną lokalnego rynku pracy.

Według danych Urzędu Statystycznego, w końcu grudnia 2016 r. (ostatnie dane GUS) w powiecie wadowickim w rejestrze REGON zarejestrowanych było **16 326 podmiotów gospodarczych**. W skali roku wzrosła liczba podmiotów gospodarczych o 120, natomiast na przestrzeni ostatnich sześciu lat o 689.

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych – w systemie REGON – podmiotów gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących*) w latach 2011 - 2016

Rok	Liczba podmiotów ogółem	Liczba pracujących				
		0-9	10-49	50-249	250-999	1000 i więcej
2011	15637	14 845	670	104	18	0
2012	15910	15 224	551	119	16	0
2013	16001	15 345	526	114	16	0
2014	16139	15 481	528	114	16	0
2015	16 206	15 545	532	113	16	0
2016	16 326	15 662	535	113	16	1

*) bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie

Źródło: www.stat.gov.pl

Firmy powiatu wadowickiego stanowią na koniec 2016 roku 4,4 % ogółu firm zarejestrowanych w Małopolsce. Ich struktura według klas wielkości zatrudnienia wykazuje absolutną dominację mikroprzedsiębiorstw, tj. firm najmniejszych, zatrudniających do 9 pracowników (95,93 %). Zauważalna jest względnie niewielka przewaga firm mniejszych tj. zatrudniających do 49 pracowników (3,28 %), w porównaniu do struktury dla całego regionu. Liczba największych pracodawców (16) plasuje powiat wadowicki w ścisłej czołówce wojewódzkiej.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze zarejestrowane, wyrejestrowane z rejestru REGON oraz z zawieszoną działalnością

Rok	Podmioty gospodarcze		
	nowo zarejestrowane	wyrejestrowane	zawieszona działalność
2011	1175	1326	699
2012	1155	891	1132
2013	1229	1097	1097
2014	1228	1021	933
2015	1241	1157	1239
2016	1181	1051	1170

Źródło: www.stat.gov.pl

W 2016 r. **wpisano** do rejestru REGON 1181 nowych podmiotów, tj. mniej o 4,83 % niż na przestrzeni 2015 r. (rok wcześniej odnotowano wzrost o 1,06 %). Wśród nowo zarejestrowanych było m.in. 1038 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 78 spółek handlowych.

W ciągu omawianego roku **wykreślono** z rejestru 1051 jednostek prawnych z terenu powiatu wadowickiego, tj. mniej o 9,16 % niż w 2015 r. (wobec wzrostu o 12,73 % rok wcześniej), w tym 1007 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 32 spółki handlowe.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2016 r. podmiotów gospodarki narodowej **z zawieszoną działalnością** odnotowano 1170, w tym 1146 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 17 spółek handlowych (spółek z ograniczoną odpowiedzialnością – 7) i 10 spółek osobowych.

Struktura firm wg REGON dla poszczególnych sekcji działalności gospodarczej ukazuje na tle regionu wysoki stopień specjalizacji firm powiatu wadowickiego w zakresie działalności handlowej oraz zauważalną rolę firm przemysłowych, jak również budowlanych. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na zjawisko różnicowania się działalności przemysłowej powiatu i rozwijania się nowych, nieobecnych dotąd branż.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji polskiej klasyfikacji działalności (PKD) – stan na koniec 2016 roku

2016	Sekcja polskiej klasyfikacji działalności								
	OGÓŁEM	Rolnictwo Leśnictwo Łowiectwo Rybacktwo	Przemysł	Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa poj. samochodowych ^{*)}	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	Pozostałe
OGÓŁEM	16 326	335	3 435	2 300	4 400	710	417	104	4 625
% udział	100,00%	2,05%	21,04%	14,09%	26,95%	4,35%	2,55%	0,64%	28,33%
w tym									
<i>Spółki handlowe</i>	825	6	201	74	265	39	30	0	210
<i>Spółki cywilne</i>	1 239	4	253	108	559	31	76	0	208
<i>Osoby fizyczne</i>	12 970	283	2 962	2 110	3 564	640	309	0	3 102

^{*)} z wyłączeniem motocykli

Źródło: www.stat.gov.pl

Centrum gospodarczym powiatu są jego gminy miejsko – wiejskie: Wadowice, Andrychów, Kalwaria Zebrzydowska, które skupiają odpowiednio: 27,68%, 26,65% i 16,70% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze z terenu powiatu wadowickiego zarejestrowane w rejestrze REGON wg gmin w latach 2011-2016

Gmina	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Andrychów	4195	4280	4273	4347	4358	4351
Brzeźnica	719	755	778	798	804	810
Kalwaria Zebrzydowska	2624	2636	2596	2609	2634	2727
Lanckorona	518	532	548	554	561	577
Mucharz	342	349	347	351	340	330
Spytkowice	664	716	743	735	766	760
Stryków	568	564	574	577	564	572
Tomice	747	759	766	777	786	808
Wadowice	4442	4488	4537	4526	4522	4519
Wieprz	818	831	839	865	871	872
Powiat	15637	15910	16001	16139	16206	16326

Źródło: www.stat.gov.pl

Powiat wadowicki posiada bardzo dobrze rozwiniętą grupę rodzinnych firm małych i średniej wielkości, nierzadko posiadających wieloletnie tradycje, przekazywane z pokolenia na pokolenie. Bez wątpienia odgrywają one istotną rolę w zakresie sytuacji na lokalnym rynku pracy, jednak z punktu widzenia możliwości generowania miejsc pracy szczególnie istotne są przedsiębiorstwa małe (od 10 do 49 pracowników), średnie (od 50 do 249 pracowników) i duże (pow. 250 pracowników).

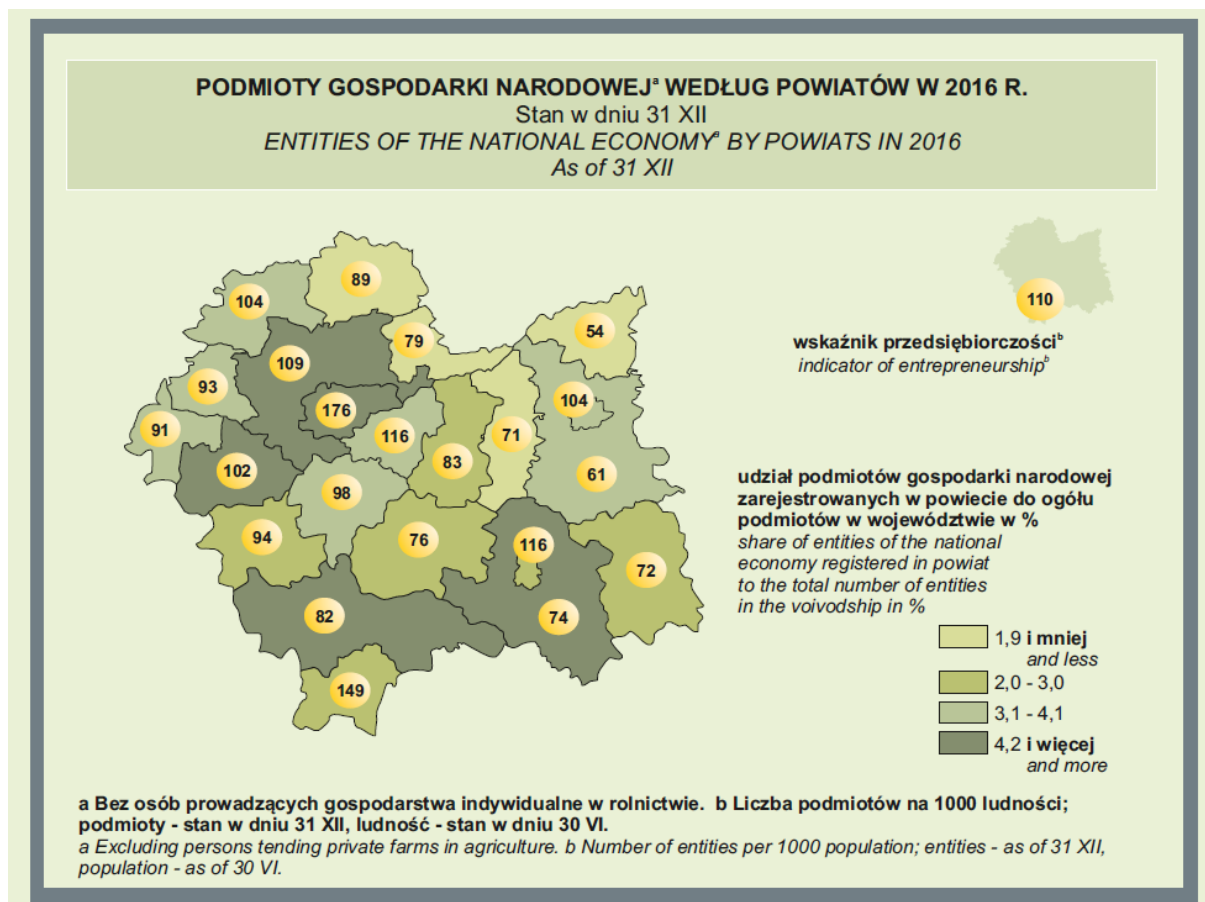
W powiecie wadowickim dominują przedsiębiorstwa prywatne stanowiące 88,13% liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON.

Większość pracujących na terenie powiatu zatrudnionych jest w sektorze usług oraz przemyśle. Coraz większą rolę na lokalnym rynku pracy powiatu wadowickiego odgrywają firmy branży turystycznej, które, co ważne z punktu widzenia stabilności zatrudnienia, w większości mają charakter całoroczny i swoją ofertą skierowane są przede wszystkim do dzieci, młodzieży oraz rodzin z małymi dziećmi.

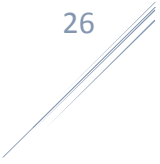
Największym pracodawcą na terenie powiatu wadowickiego nadal jest wywodzący się z Wadowic polski holding – Grupa Maspex – lider na rynku soków, nektarów i napojów w Polsce, w Czechach, na Słowacji, czołowy producent na Węgrzech, w Rumunii, Bułgarii i na Litwie oraz wiodący producent produktów instant (kawa cappuccino, kakao, zabielać w proszku do kawy, herbatki rozpuszczalne) w Europie Środkowo – Wschodniej, którego zatrudnienie zbliża się do 5 tys. osób. Zatrudnienie w firmie TXM S. A. szacuje się na ok 2 tys. osób, ZPC Skawa S. A., firma, która oferuje wysokiej jakości wyroby cukiernicze – zatrudnia ok. 800 osób oraz Szpital Powiatowy w Wadowicach, który zatrudnia 660 osób. Wśród pozostałych firm na uwagę zasługują: Andoria – Mot Sp. z o.o. – przedsiębiorstwo w Andrychowie specjalizujące się w produkcji silników wysokoprężnych i podzespołów do nich, dające pracę 497 osobom, MSH "WIZAN" – firma prowadząca handel detaliczny mająca 460 pracowników, C.M.C Sp. z o. o. zatrudniająca 400 osób, ZASŁAW TSS Sp. z o.o., Sp.k. – czołowy producent pojazdów i zabudów użytkowych w Polsce, zatrudniający 360 osób. Nieco mniejsze firmy to: Łysoń Tomasz Przedsiębiorstwo Pszczelarskie Sp. z o. o., Sp.k. zatrudniająca 225 osób, KZWM Ogniochron S.A. – produkcja podręcznego sprzętu gaśniczego zatrudniająca 217 osób oraz Mebloform Sp. z o.o. dający pracę 175 osobom.

Powiat wadowicki na tle województwa małopolskiego charakteryzuje się niską liczbą miejsc pracy powstałych wskutek nowych inwestycji zagranicznych.

Rysunek 3. Podmioty gospodarki narodowej według powiatów – stan na koniec 2016 r.

Źródło <http://krakow.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/podmioty-gospodarcze/zmiany-strukturalne-grup-podmiotow-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-w-wojewodztwie-malopolskim-2016-r-;3,15.html>

CZĘŚĆ DRUGA

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W WADOWICACH

[illegible]

IV. Organizacja i zarządzanie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach

1. Struktura organizacyjna

Organizacja pracy musi uwzględniać nieustanne zmiany przepisów prawa oraz bieżące potrzeby i uwarunkowania na lokalnym rynku pracy. Obecnie, zasady wewnętrznej organizacji oraz strukturę i zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach określa Regulamin Organizacyjny uchwalany przez Zarząd Powiatu w Wadowicach. Od dnia 1 marca 2015 roku obowiązuje Regulamin Organizacyjny przyjęty Uchwałą Nr 91/15 Zarządu Powiatu w Wadowicach z dnia 12.02.2015 r.

W PUP utworzono następujące komórki organizacyjne:

- 1) Centrum Aktywizacji Zawodowej, w skład którego wchodzi:
 - Dział Instrumentów Rynku Pracy,
 - Dział Usług Rynku Pracy.
- 2) Dział Organizacji i Promocji,
- 3) Dział Finansowo – Księgowy,
- 4) Dział Ewidencji i Świadczeń,
- 5) Referat Ewidencji i Świadczeń,
- 6) Samodzielne stanowisko ds. prawnych,
- 7) Samodzielne stanowisko ds. kontroli wewnętrznej.

W celu koncentracji na indywidualnych potrzebach klientów Urzędu oraz podejmowania dla nich odpowiednio dobranych działań i form pomocy – na podstawie art. 9 b ust.1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku – od 1 stycznia 2010 roku w strukturach powiatowych urzędów pracy funkcjonują wyodrębnione komórki organizacyjne zwane **Centrum Aktywizacji Zawodowej [CAZ]**.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach CAZ realizuje zadania w zakresie usług oraz instrumentów rynku pracy przy pomocy wchodzących w jej skład komórek organizacyjnych.

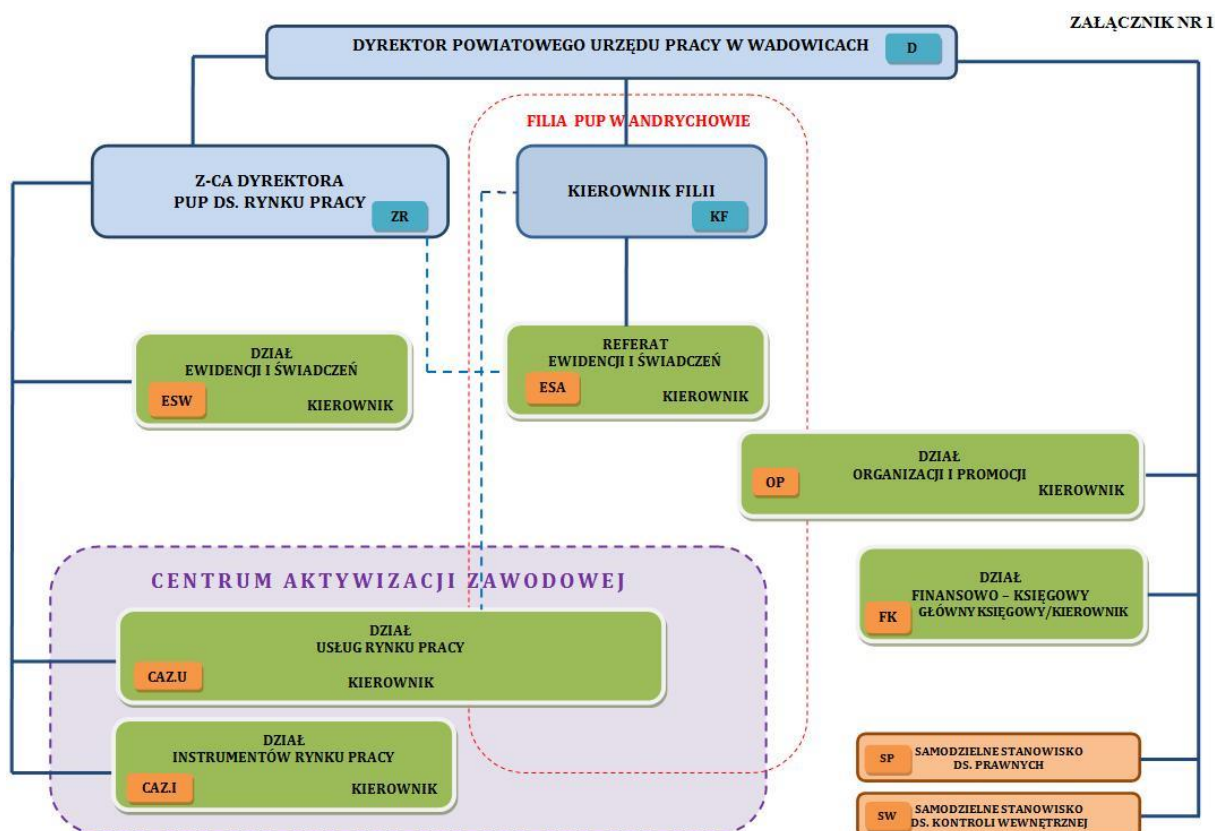
Usługi Rynku Pracy to pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, organizacja szkoleń (kadra: pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, specjaliści ds. rozwoju zawodowego).

Instrumenty Rynku Pracy to organizacja programów rynku pracy, takich jak: staże, bony stażowe, prace interwencyjne, bony na zatrudnienie, roboty publiczne, zwrot kosztów dojazdów, bony na zasiedlenie, prace społecznie użyteczne, dotacje dla pracodawców na wyposażenie lub

doposażenie stanowisk pracy oraz dotacje dla osób bezrobotnych (kadra: pośrednicy pracy, specjaliści ds. programów, specjaliści ds. aktywizacji zawodowej).

CAZ nie posiada wyodrębnionego kierownictwa. Za realizację zadań CAZ odpowiadają kierownicy komórek organizacyjnych wchodzących w jego skład.

Rysunek 4. Schemat organizacyjny PUP w Wadowicach

Źródło: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu pracy w Wadowicach

2. Zatrudnienie i rozwój zawodowy pracowników

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach na dzień 31 grudnia 2017 roku zatrudnionych było ogółem 64 pracowników, w tym w placówce w Wadowicach 47 pracowników, a w Filii w Andrychowie 17 pracowników.

60 osób zatrudnionych było na stanowiskach urzędniczych, w tym 50 kobiet oraz 4 osoby na stanowiskach pomocniczych (tj. sprzątaczką, pomoc administracyjną), w tym 3 kobiety.

Spośród zatrudnionych w 2017 roku: 2 pracownice przebywały na urlopie rodzicielskim, 2 osoby na urlopie wychowawczym (kontynuacja urlopu w 2018 roku), 1 pracownik przebywał na urlopie bezpłatnym oraz 3 pracowników przebywało na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. Usprawiedliwione nieobecności ww. pracowników powodowały konieczność stosowania zastępstw i podział obowiązków wśród pozostałych zatrudnionych.

Tabela 8. Zatrudnienie w PUP wg poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie	Ogółem	Wykształcenie Wyższe	Wykształcenie policealne i średnie zawodowe	Wykształcenie średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe i niższe
Ogółem	64	39	17	6	2
kobiety	53	32	14	5	2
mężczyźni	11	7	3	1	0

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższej tabeli 82,8 % ogółu zatrudnionych pracowników stanowiły kobiety, natomiast 17,2 % mężczyźni. Dużym atutem pracowników urzędu jest posiadanie wykształcenia wyższego (60,9 % z ogółu, w tym 50 % ogółu stanowią kobiety). Pozostali pracownicy ukończyli szkoły policealne, średnie zawodowe bądź średnie ogólnokształcące.

Tabela 9. Zatrudnienie w PUP wg poziomu stażu pracy

Wyszczególnienie	Ogółem	Do 1 roku	1 – 5	5 – 10	10 – 20	Powyżej 20 lat
Ogółem	64	0	5	10	23	26
kobiety	53	0	5	7	19	22
mężczyźni	11	0	0	3	4	4

Źródło: Opracowanie własne

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w tut. Urzędzie :

- 11 osób wykonywało zadania polegające na bezpośredniej obsłudze osób bezrobotnych i poszukujących pracy, poprzez rejestrację, naliczanie i wypłacanie świadczeń dla bezrobotnych, potwierdzenie uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, wydawanie decyzji i druków urzędowych, udzielanie informacji i wyjaśnień dotyczących rejestracji i przysługujących świadczeń;
- 32 osoby (w tym 28 zatrudnionych na stanowiskach kluczowych wymienionych w art. 91 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj. pośredników pracy, doradców zawodowych, specjalistów ds. rozwoju zawodowego, specjalistów ds. programów) wykonywało zadania polegające na bezpośredniej obsłudze osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez ustalanie właściwego profilu pomocy, wydawanie skierowań na staże, szkolenia lub do pracy oraz udzielanie informacji i wyjaśnień;
- 21 zatrudnionych było na stanowiskach administracyjno – biurowych (w tym dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych, obsługa finansowo - księgowa) oraz pomocniczych.

Minimalna liczba pracowników świadczących usługi rynku pracy i pełniących funkcję doradcy klienta ustalana jest co najmniej raz w roku w terminie do dnia 30 września na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 667)

Wśród zatrudnionych w tut. Urzędzie 4 pracowników posiadało lekki stopień niepełnosprawności, co oznaczało osiągnięcie wskaźnika uprawniającego do zwolnienia z comiesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W ramach Centrum Aktywizacji Zawodowej struktura pracowników przedstawia się następująco:

- 33 osoby pracują w ramach CAZ co stanowi 51,6 % do ogółu zatrudnionych w urzędzie,
- 27 osobom powierzono pełnienie funkcji doradcy klienta (81,8 % ogółu pracowników CAZ),
- 25 osób posiada wykształcenie wyższe (75,8 % ogółu pracowników CAZ),
- 14 osób posiada studia podyplomowe, co z kolei stanowi 35,9 % osób posiadających wykształcenie wyższe.

Jedną z wielu zmian, które przyniosła nowelizacja ustawy w 2014 roku, jest wprowadzenie w urzędach pracy funkcji doradcy klienta. W PUP Wadowice funkcję doradców klienta powierzono 27 pracownikom. **Doradca klienta** jest pracownikiem urzędu wyznaczonym do utrzymywania kontaktów z pracodawcami i osobami bezrobotnymi i udzielania im pomocy. Funkcja doradcy klienta jest powierzana takim specjalistom jak:

- pośrednik pracy,
- doradca zawodowy,
- specjalista ds. rozwoju zawodowego,
- specjalista ds. programów.

Doradców podzielono na dwie grupy, które bywa, że się przenikają. Aby ułatwić kontakt osób bezrobotnych z urzędem pracy spośród wszystkich doradców klienta wytypowano tych, którzy obejmują opieką konkretną grupę osób bezrobotnych, są to tzw. **doradcy klienta indywidualnego**.

Do ich zadań należy stała opieka nad bezrobotnym lub poszukującym pracy, w szczególności:

- ustalanie profilu pomocy,
- przygotowanie i nadzór nad realizacją indywidualnego planu działania,
- świadczenie podstawowych usług rynku pracy w formie indywidualnej oraz
- ułatwianie dostępu do innych form pomocy określonych w ustawie.

Natomiast aby ułatwić współpracę urzędu pracy z pracodawcami wyznaczono pracowników pełniących funkcję **doradców klienta instytucjonalnego**. Do zadań doradcy klienta instytucjonalnego należy stała współpraca z pracodawcą w zakresie pomocy określonej w ustawie, w szczególności:

- ustalanie zapotrzebowania na nowych pracowników i pozyskiwanie ofert pracy w ramach pośrednictwa pracy oraz
- ułatwianie dostępu do innych form pomocy określonych w ustawie.

Rozwój kapitału ludzkiego sprzyja poszerzeniu horyzontów pracownika, pomaga w rozwijaniu cech osobowości, jak również zaspokojeniu potrzeby samorealizacji pracownika. Dbając o swoich pracowników, Urząd inwestuje zarówno w podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych, jak również w rozwój osobisty. Pozwala to pracownikom na skuteczniejsze radzenie sobie w trudnych sytuacjach.

W roku 2017 roku w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych np. szkoleniach, seminariach, itp. uczestniczyło ponad 81 % pracowników zatrudnionych w Urzędzie. Szkolenia organizowane były z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy i budżetu PUP.

Tabela 10. Wykaz zrealizowanych szkoleń, seminariów, warsztatów dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w 2017 r.

L.p.	Temat szkolenia	Liczba uczestników	Organizator Termin szkolenia
Finansowane z Funduszu Pracy			
1.	Szkolenie „Zamknięcie ksiąg rachunkowych za 2016 rok w samorządowych jednostkach organizacyjnych oraz sporządzanie sprawozdań finansowych”	2 osoby	Suprema Lex Kraków – 24.01.2017 r.
2.	Szkolenie „Nowe roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2016, planowanie zamówień publicznych na 2017 r. I tworzenie planów postępowań oraz jak udzielać zamówień na usługi społeczne”	1 osoba	Ekspert sp. z o.o. Udorpie – 31.01.2017 r.
3.	Szkolenie „Prawidłowa klasyfikacja wydatków strukturalnych w świetle interpretacji Ministra Finansów”	1 osoba	Golden Training Warszawa –27.02.2017 r.
4.	Szkolenie „Forum ochrony danych osobowych”	1 osoba	Ariergarda sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza 23.03.2017 r.
5.	Szkolenie „Kompetentny doradca klienta wobec aktualnych wyzwań rynku pracy”	1 osoba	ASIK Kraków 23.03.2017 r.
6.	Szkolenie „Nowelizacja Kodeksu Postępowania Administracyjnego – praktyczne warsztaty ”	4 osoby	Instytut Samorządu i Administracji Sp. z o.o. Katowice 16.05.2017 r.
7.	Szkolenie „Nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego oraz zmiany w innych przepisach regulujących działalność Urzędów Pracy ”	1 osoba	Akademia Przedsiębiorczości Sp. z o.o. 17-19.05.2017 r.
8.	Szkolenie „Zasada konkurencyjności w projektach EFS 2014-2020”	1 osoba	Studio Rozwoju Kompetencji Kraków 23.05.2017 r.
9.	Szkolenie „Ochrona danych osobowych wobec jawności działań administracji publicznej w powiatowych urzędach pracy”	1 osoba	TAXUS Centrum Szkoleń Kraków 25-27.05.2017 r.
10.	Szkolenie „Kodeks postępowania administracyjnego z uwzględnieniem	3 osoby	TAXUS Centrum Szkoleń Kraków 25-27.05.2017 r.

	zmian od 01.06.2017 r. w praktyce urzędów pracy”		
11.	Szkolenie „Podwyższenie i uzupełnienie kwalifikacji i kompetencji pośrednika pracy jako doradcy klienta w 2017 r. w oparciu o znowelizowane przepisy i najnowsze wytyczne”	1 osoba	CSS Tarnów Sp. z o.o. Wola Rzędzińska 19-21.06.2017 r.
12.	Szkolenie „Ochrona danych osobowych w urzędzie pracy”	1 osoba	ASIK Kraków – 22-23.06.2017 r.
13.	Szkolenie „Dotacje i doposażenia/ wyposażenia stanowisk pracy w 2017r. – podmioty uprawnione, zabezpieczenia, pomoc de mini mis, dokumentacja, kontrola i monitoring, egzekucja”	3 osoby	CSS Tarnów Sp. z o.o. Wola Rzędzińska 28-30.06.2017 r.
14.	Szkolenie „Nienależne świadczenia, wierzytelności i egzekucje w urzędzie pracy ”	4 osoby	Centrum Dobrych Praktyk Warszawa 11-12.07.2017 r.
15.	Szkolenie „Zasady tworzenia aktów administracyjnych i korespondencji urzędowej w postępowaniu administracyjnym”	4 osoby	Centrum Edukacji i Rozwoju Opole 07.09.2017 r.
16.	Szkolenie „Kodeks postępowania administracyjnego po zmianach od 1 czerwca 2017 r.”	25 osób	Centrum Dobrych Praktyk Sp z o. o Warszawa 13.09.2017 r.
17.	Szkolenie „Ochrona danych osobowych w urzędach pracy w perspektywie zmian ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 – perspektywa 2017 (RODO)”	4 osoby	BDM Group Bielsko-Biała – 29-30.09.2017 r.
18.	Szkolenie „Nowe zasady zatrudniania cudzoziemców w 2018 r. po nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w działalności PUP”	2 osoby	Szkoła Zarządzania Sp. z o.o. 09-10.10.2017 r.
19.	Szkolenie „Fundusz Pracy oraz rachunkowość w Powiatowych Urzędach Pracy ze szczególnym zwróceniem uwagi na ewidencję księgową projektów pozakonkursowych (POWER, RPO) z uwzględnieniem zmian w ustawie o finansach publicznych”	2 osoby	Taxus Kraków – 19-20.10.2017 r.
20.	Konsultacje grupowe z SI Syriusz	1 osoba	Sygnity – 26.10.2017 r.

21.	Szkolenie „Podwyższenie i uzupełnienie kwalifikacji i kompetencji doradcy zawodowego jako doradcy klienta w 2018 r. w oparciu o znowelizowane przepisy i najnowsze wytyczne”	4 osoby	CSS Tarnów 06-08.11.2017 r.
22.	Szkolenie „Dotacje oraz refundacje wypłacane podmiotom prowadzącym działalność o charakterze gospodarczym – praktyczne ujęcie pomocy de minimis w instrumentach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w 2017 r.”	3 osoby	Taxus Kraków 06.11.2017 r.
23.	Szkolenie „Ochrona danych osobowych wobec jawności działań administracji publicznej w powiatowych urzędach pracy”	2 osoby	Taxus Kraków 13-15.11.2017 r.
24.	Szkolenie „Przygotowanie do akcji wymiarowej za rok 2017 oraz zmiany na 2018 r. Najnowsze interpretacje Ministra Finansów”	1 osoba	Taxus Kraków 06.12.2017 r.
Finansowane z budżetu			
25.	Małopolska konferencja Publicznych Służb Zatrudnienia „Rynek pracownika – mit czy fakt”	6 osób	WUP w Krakowie 30.01.2017 r.
26.	Szkolenie „Perfekcyjny kadrowy. Omówienie problematyki zmian w prawie pracy na 2017 rok.”	2 osoby	Eurodirect filia BDO Sp. z o.o. Katowice 17.02.2017 r.
27.	Szkolenie „Prawo pracy po zmianach w 2017 r. w praktyce powiatowych Urzędów Pracy z uwzględnieniem ZFŚS”	2 osoby	Taxus Kraków 13-15.11.2017 r.
28.	Szkolenie „Przygotowanie do akcji wymiarowej za rok 2017 oraz zmiany na 2018 r. Najnowsze interpretacje Ministra Finansów”	1 osoba	TAXUS Kraków 06.12.2017 r.

Źródło: Opracowanie własne

Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy brali również udział w szkoleniach bezpłatnych finansowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie i inne instytucje, o czym mowa w dalszej części opracowania.

Szkolenie to kluczowy element kariery pracownika, dzięki któremu pracownik ma możliwość dążenia do zaspokojenia swoich potrzeb oraz sukcesu w pracy, możliwości awansu czy znalezienia nowej pracy. Przekłada się to bezpośrednio na ściślejsze utożsamianie się z Urzędem oraz większe zaangażowanie w pracę.

W roku 2017 zawarto umowy zlecenia z osobami fizycznymi, które swoim zakresem obejmowały:

- obsługę węzła ciepłowniczego i wykonywanie drobnych napraw i konserwacji na terenie Urzędu,
- wykonywanie zadań związanych z przeprowadzeniem zajęć dla osób bezrobotnych zamierzających otworzyć własną działalność gospodarczą.

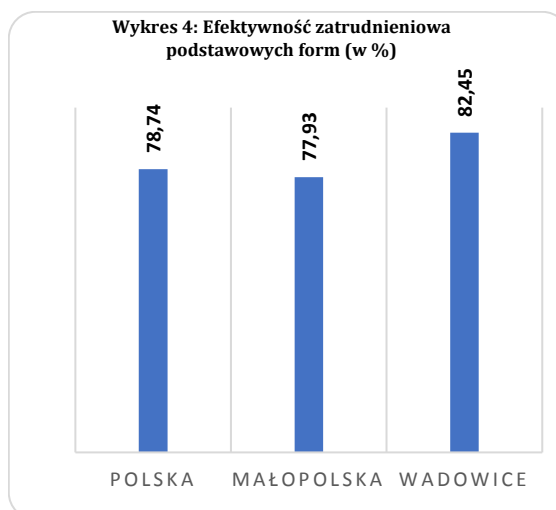
Źródłem finansowania wynagrodzeń i nagród pracowników Urzędu były środki:

- budżetu powiatu,
- Funduszu Pracy przekazywane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na wynagrodzenie pracowników kluczowych (art. 108 ust. 1h ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*),
- Funduszu Pracy przekazywane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na finansowanie kosztów nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracowników powiatowego urzędu pracy, w szczególności pełniących funkcje doradców klienta oraz zajmujących stanowiska kierownicze (art. 108 ust. 1i ustawy),
- Funduszu Pracy przekazywane przez Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na finansowanie kosztów nagród specjalnych oraz składek na ubezpieczenia społeczne od nagród specjalnych dla pracowników urzędu (art. 109 ust. 7k ustawy).

W wyniku zmian wprowadzonych nowelizacją ustawy z dnia 27 maja 2014 roku, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w roku 2017 otrzymał z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dodatkowe środki finansowe w kwocie:

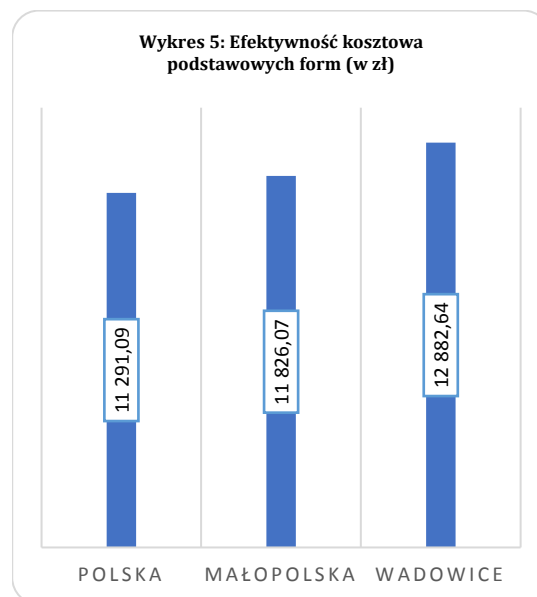
- 187,6 tys. zł przeznaczone na finansowanie w 2016 r. kosztów nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracowników PUP, w szczególności pełniących funkcje doradców klienta oraz zajmujących stanowiska kierownicze.

Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form aktywizacji zawodowej PUP w Wadowicach w 2016 roku (ogłoszona w 2017 r.) wyniosła **82,45 %** i była wyższa niż efektywność na poziomie krajowym oraz województwa małopolskiego. Jednocześnie wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnięty przez tut. Urząd był najlepszym wynikiem osiągniętym w Małopolsce Zachodniej. Efektywność działań Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach została nagrodzona przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Spraw Społecznych „Wyróżnieniem dla Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach za uzyskanie w 2016 roku wysokiej skuteczności działań aktywizacyjnych podejmowanych wobec osób bezrobotnych w województwie małopolskim”.

Źródło: opracowanie własne

Efektywność kosztowa podstawowych form aktywizacji zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w 2016 roku wyniosła 12 822,64 zł. Wartość wskaźnika efektywności kosztowej była związana w głównej mierze z udzielaniem środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Forma ta pomimo, że jest kosztowna, to jednak gwarantująca 100 % zatrudnienia i ciesząca się dużym zainteresowaniem w powiecie wadowickim, gdzie dominuje mała przedsiębiorczość i usługi.

Źródło: opracowanie własne

- 114,5 tys. zł z przeznaczeniem na nagrody specjalne dla pracowników. Uzyskanie środków na nagrody specjalne Ministra zależne było od uzyskania odpowiednio wysokiej liczby punktów przez Urząd. Do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wpłynęły 333 wnioski o przyznanie środków FP na finansowanie ww. kosztów, z czego nagrodzonych zostało 189 powiatowych urzędów pracy, w tym PUP w Wadowicach.

3. Zamówienia publiczne

Zamówienia publiczne to element finansów publicznych obejmujący szczegółowe rozwiązania dotyczące procedur wydatkowania środków publicznych (sposobów wyłonienia wykonawców oraz zasad zawierania umów). Powiatowy Urząd Pracy jako jednostka finansów publicznych jest zobowiązany do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, które to na gruncie prawa polskiego zostały sprecyzowane w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Jednak, od 2014 roku obowiązuje **podwyższony próg**, od którego należy stosować procedury określone ww. ustawie – wysokość progu, od którego należy stosować ustawę zwiększono z 14 tys. euro do 30 tys. euro. Tym samym zamówienia, których szacunkowa wartość nie przekracza 30 tys. euro, nie muszą spełniać wymagań określonych ustawą PZP, nowa wysokość progu dotyczy wszystkich kategorii zamawiających.

W 2017 r. średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych wynosił 4,1749 zł **co po przeliczeniu 30 tys. euro daje wartość 125 247,00 zł netto – tj. bez podatku od towarów i usług.**

W rzeczywistości nowy próg to ustawowy zakaz stosowania ustawy PZP do zamówień poniżej 30 000 euro. Nowy wyższy próg to dla zamawiających brak konieczności organizacji przetargów przy zamówieniach o niewielkiej wartości. Oznacza to oszczędności w kosztach stałych organizacji i szybszy czas realizacji dostawy czy usługi.

Mając na uwadze powyższą podstawę prawną w tut. Urzędzie, w 2017 roku nie przeprowadzano postępowań, których szacowana wartość zamówienia przekroczyła 30 000 euro.

Realizacja postępowań, których szacowana wartość zamówienia nie przekroczyła 30 000 euro odbywała się na podstawie „Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 30 000 euro” wprowadzonego zarządzeniem Dyrektora PUP.

4. Realizacja planu finansowego przeznaczonego na administrowanie Urzędu ze środków budżetu powiatu

Budżet Powiatu Wadowickiego na rok 2017, którego częścią był budżet realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach został uchwalony przez Radę Powiatu Wadowickiego dnia 29 grudnia 2016 roku uchwałą Nr XXI/199/16. Uchwała ta stanowiła podstawę prowadzenia działalności finansowo - gospodarczej Urzędu w ramach obowiązującej ustawy o finansach publicznych

Plan budżetu Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach do końca grudnia 2017 roku obejmował środki finansowe z przeznaczeniem na:

- wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń (świadczenia z BHP),
- wynagrodzenia osobowe dla pracowników i ich pochodne,
- wynagrodzenia bezosobowe (dla zleceniobiorców),
- usługi zdrowotne dla pracowników,
- szkolenia dla pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej,
- zapłatę zobowiązań związanych z bieżącym utrzymaniem budynków (np. zakup energii, gazu, prądu, usług telekomunikacyjnych, opłaty czynszowe za pomieszczenia biurowe, podatki, naprawy i konserwacje, zakup usług remontowych, dozór techniczny, usługi ubezpieczeniowe itp.),
- wydatki związane z podróżami służbowymi krajowymi,
- zakup materiałów i wyposażenia związanego z funkcjonowaniem jednostki,
- odpis na ZFŚS,

- zadania statutowe (np. odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku, itp.).

Wydatki budżetowe ponoszone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach związane były głównie z zapewnieniem bieżącej pracy Urzędu oraz realizacją zadań statutowych jednostki budżetowej, na podstawie zawartych umów realizowanych przez pracowników Działu Organizacji i Promocji. Wśród zawartych umów wyróżnić można umowy stałe tj. zawarte na czas nieokreślony (np. usługi wodno – kanalizacyjne) oraz umowy okresowe (np. zakup energii elektrycznej, najem lokalu przy ul. Starowiejskiej 22 b w Andrychowie na potrzeby Filii w Andrychowie, naprawy oraz okresowe konserwacje kserokopiarek, drukarek i urządzeń biurowych itp.).

Łączne wydatki Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach poniesione z budżetu PUP wg stanu na dzień 31.12.2017 r. wyniosły **3 665 126,80 zł tj. 100 %** środków będących w dyspozycji Urzędu.

Szczegółowe wykonanie budżetu zawiera Załącznik Nr 1.

5. Realizacja zadań w ramach środków Funduszu Pracy przyznanych na finansowanie zadań fakultatywnych

Dodatkowe środki z Funduszu Pracy na finansowanie innych fakultatywnych zadań gwarantują prawidłową i sprawną realizację zadań związanych z funkcjonowaniem jednostki.

Plan wydatków finansowanych z Funduszu Pracy na realizację zadań statutowych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach obejmował w 2017 roku środki finansowe z przeznaczeniem na:

- koszty związane z organizowaniem partnerstwa lokalnego, obejmujących koszty organizacji przez organy zatrudnienia spotkań i konferencji z udziałem przedstawicieli partnerstwa lokalnego oraz instytucji realizujących inicjatywy partnerów rynku pracy,
- refundację dodatków do wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w art. 91 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. doradców zawodowych, pośredników pracy, specjalistów ds. rozwoju zawodowego oraz specjalistów ds. programów),

- opracowywanie i rozpowszechnianie informacji zawodowych oraz wyposażenia w celu prowadzenia pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia i OHP (np. czasopisma itp.),
- opracowywanie, wydawanie lub rozpowszechnianie informacji o usługach organów zatrudnienia oraz innych partnerów rynku pracy, dla bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców (np. zakup i dostawa materiałów biurowych i eksploatacyjnych),
- koszty wezwań, zawiadomień, zakupu lub druku kart rejestracyjnych i innych druków niezbędnych do ustalenia uprawnień do zasiłku i innych świadczeń z tytułu bezrobocia, przekazywania bezrobotnym należnych świadczeń pieniężnych oraz kosztów komunikowania się z pracodawcami, bezrobotnymi, poszukującymi pracy, organami rentowymi oraz urzędami skarbowymi,
- koszty wprowadzania, rozwijania i eksploatacji systemu teleinformatycznego i technologii cyfrowych w publicznych służbach zatrudnienia oraz OHP (np. zakup materiałów eksploatacyjnych i nowego sprzętu) służących realizacji zadań wynikających z ustawy,
- koszty opracowywania i rozpowszechniania przez publiczne służby zatrudnienia i OHP materiałów informacyjnych i szkoleniowych dotyczących nabywania umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia,
- koszty prowadzenia w powiatowych urzędach pracy zajęć, wymagających specjalistycznej wiedzy, którą nie dysponują pracownicy powiatowego urzędu pracy, w ramach porad grupowych i szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, o których mowa w art. 38 ust. 1a i 3, przez osoby niebędące pracownikami powiatowego urzędu pracy, kosztów związanych z organizacją przez powiatowy urząd pracy szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, o których mowa w art. 40 ust. 2h, oraz kosztów wyposażenia akademickich biur karier, o których mowa w art. 39 ust. 6,
- koszty szkolenia i studiów, w tym studiów podyplomowych, kadr publicznych służb zatrudnienia i kadr OHP,
- koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego w sprawach nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych i innych wypłat z Funduszu Pracy.

Wydatki z Funduszu Pracy na zadania fakultatywne ponoszone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach związane były głównie z zawartymi umowami. Wśród zawartych umów wyróżnić można umowy stałe tj. zawarte na czas nieokreślony (np. skrytki pocztowe, kancelarię BIP itp.)

oraz umowy czasowe (np. naprawy oraz okresowe konserwacje kserokopiarek, drukarek i urządzeń biurowych itp.).

Od stycznia do grudnia 2017 roku Urząd zawarł umowy z:

- 1) Poczta Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na realizację usług pocztowych dla dwóch lokalizacji (tj. Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach ul. Mickiewicza 27 oraz Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Andrychowie ul. Starowiejska 22b),
- 2) Firmą Beskid Media Sp. z o.o. z siedzibą w Kętach na świadczenie usługi transmisji danych w ramach sieci lokalnej,
- 3) Firmą Beskid Media Sp. z o.o. z siedzibą w Kętach na usługę dostępu do internetu przy użyciu światłowodu dla Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach,
- 4) Firmą Beskid Media Sp. z o.o. z siedzibą w Kętach, na usługę świadczenia usług telekomunikacyjnych w sieci telefonii stacjonarnej dla Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach oraz Filii w Andrychowie,
- 5) „Cafe PR Magdalena Bosek” z siedzibą w Krakowie, na organizację Małopolskiej Konferencji Publicznych Służb Zatrudnienia 2017 pn. „Rynek pracownika - mit czy fakt?”,
- 6) Śląskim Centrum Języka Migowego „GEST-MIG” Ewa Kaliniewicz z siedzibą w Bielsku-Białej, na świadczenie usług tłumaczenia na język migowy i z języka migowego (PJM,SJM,SKOBN) dla klientów PUP w Wadowicach oraz Filii w Andrychowie,
- 7) Wydawnictwem „Prasa Beskidzka” Sp. z o. o. z siedzibą w Bielsku Białej na publikację każdym numerze „Małopolskiej Kroniki Beskidzkiej” informacji o dysponowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach ofertach pracy,
- 8) Ksero – Grafix s. c. z siedzibą w Andrychowie, na wykonywanie napraw oraz okresowych konserwacji kserokopiarek, drukarek i urządzeń biurowych,
- 9) Dorotą Gacur zam. Wadowice, na realizację zadań dotyczących przeprowadzenia zajęć dla osób bezrobotnych zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej,
- 10) Wydawnictwem Akcydensowym Spółka Akcyjna Oddział w Olsztynie na zakup artykułów biurowych w postaci skoroszytów kartonowych,
- 11) Niepubliczną Placówką Kształcenia Ustawicznego „TAXUS Centrum Szkoleń” z siedzibą w Krakowie na zorganizowanie i przeprowadzenie szkolenia dla trzech pracowników pn. „Kodeks postępowania administracyjnego z uwzględnieniem zmian od 01.06.2017r. w praktyce powiatowych urzędów pracy”,

- 12) Firmą „WEKTOR” Artykuły Biurowe Sp. z o.o.. z siedzibą w Krakowie na dostawę materiałów biurowych,
- 13) Firmą Biuro – Land Sp. z o.o.. z siedzibą w Jaworznie na zakup urządzeń biurowych i druków,
- 14) Firmą „PRAXIS ŁÓDŹ Pilecka i Petlak” Sp. jawna z siedzibą w na dostawę materiałów eksploatacyjnych do drukarek komputerowych i kserokopiarki,
- 15) CSS Tarnów Sp. z o.o.. z siedzibą w Woli Rzędzińskiej reprezentowaną na organizację szkolenia dla trzech pracowników pn.” Dotacje i doposażenia/ wyposażenia stanowisk pracy w 2017 r. – podmioty uprawnione, zabezpieczenia, pomoc de minimis, dokumentacja, kontrola i monitoring, egzekucja”,
- 16) Centrum Dobrych Praktyk Sp. z o.o.. z siedzibą w Warszawie na zorganizowanie i przeprowadzenie dla czterech pracowników szkolenia pn.” Nienależne świadczenia, wierzytelności i egzekucje w urzędzie pracy”,
- 17) Firmą ART.&GIFTS Sp. z o.o.. z siedzibą w Krakowie na wykonanie materiałów promocyjnych z nadrukiem,
- 18) Firmą P4 Sp. z o.o.. z siedzibą w Warszawie na świadczenie usług telekomunikacyjnych dla 7 numerów w sieci telefonii komórkowej,
- 19) Centrum Dobrych Praktyk Sp. z o.o.. z siedzibą w Warszawie na zorganizowanie i przeprowadzenie dla dwudziestu pięciu pracowników szkolenia pn.” Kodeks postępowania administracyjnego po zmianach od 1 czerwca 2017 r.”,
- 20) BDM EDU Sp. z o.o.. z siedzibą w Bielsku na zorganizowanie i przeprowadzenie dla czterech pracowników szkolenia pn.” Ochrona danych osobowych w urzędach pracy w perspektywie zmian ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. – perspektywa 2017 (RODO)”,
- 21) IKARIA Sp. z o. o. Sp. komandytowa z siedzibą w Łodzi na dostawę oprogramowania antywirusowego,
- 22) ITPunkt Sp. z o.o.. z siedzibą w Rudzie na dostawę sprzętu komputerowego oraz akcesoriów komputerowych,
- 23) Firmą TECHNOLOGIE INTERNETOWE S.A. z siedzibą w Warszawie na dostawę jednej 12 miesięcznej licencji do systemu bezpieczeństwa sieci,
- 24) Firmą Media Arena Sp. z o.o.. z siedzibą w Krakowie na dostawę sprzętu komputerowego oraz akcesoriów komputerowych,

- 25) Firmą SIRIUSZ Bogusław Sarapata z siedzibą w Wadowicach na dostawę sprzętu komputerowego oraz akcesoriów komputerowych,
- 26) CSS Tarnów Sp. z o.o. z siedzibą w Woli Rzędzińskiej na organizację szkolenia dla czterech pracowników pn. "Podwyższenie i uzupełnienie kwalifikacji i kompetencji doradcy zawodowego jako doradcy klienta w 2018 r. w oparciu o znowelizowane przepisy i najnowsze wytyczne",
- 27) Niepubliczną Placówką Kształcenia Ustawicznego „TAXUS Centrum Szkoleń” z siedzibą w Krakowie na zorganizowanie i przeprowadzenie szkolenia dla dwóch pracowników pn. „Ochrona danych osobowych wobec jawności działań administracji publicznej w powiatowych urzędach pracy”,
- 28) Firmą Plazmatec Maria Leja z siedzibą w Wadowicach na dostawę sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, tabletu, ładowarki oraz akcesoriów,
- 29) Firmą BLACKLINE z siedzibą w Szczecinie na dostawę materiałów eksploatacyjnych do drukarek komputerowych,
- 30) Firmą Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie na wykonanie usługi wsparcia technicznego związanego ze zmianą stosu technologicznego Oprogramowania Syriusz ^{STD}.

Łączne wydatki Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach poniesione do dnia 31.12.2017 r. z Funduszu Pracy – na finansowanie zadań fakultatywnych wyniosły **546 358,27zł**, co stanowiło **89,54 %** środków pozostających w dyspozycji Urzędu.

Szczegółowe wykonanie Funduszu Pracy zawiera załącznik Nr 2.

Zgodnie z polityką rachunkowości, odzwierciedleniem każdej konkretnej operacji gospodarczej występującej w PUP jest jej dokument źródłowy.

W 2017 roku sporządzono łącznie **21 479 dowodów księgowych**, z tego:

- 2 471 dotyczących operacji ze środków budżetu,
- 19 008 dotyczące operacji ze środków Funduszu Pracy.

Dokumenty księgowe po sprawdzeniu pod względem merytorycznym, rachunkowym i zatwierdzeniu do wypłaty przez osoby upoważnione wprowadzane są do systemu księgowego.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. sporządzono **16 415 poleceń przelewu**, w tym:

- 1 776 ze środków budżetu,
- 14 639 ze środków Funduszu Pracy.

CZĘŚĆ TRZECIA

RYNEK PRACY

V. Informacja o sytuacji na rynku pracy w Polsce

1. Stopa bezrobocia na poziomie ogólnokrajowym

Stopa bezrobocia rejestrowanego podawana jest raz w miesiącu. Według metodyki przyjętej przez Główny Urząd Statystyczny, **stopę bezrobocia rejestrowanego** oblicza się jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez: osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Ludność aktywna zawodowo są to osoby wykonujące pracę przynoszącą im dochód lub zarobek, a także bezpłatnie pomagające w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej – pracujący oraz osoby poszukujące pracy i zdolne do jej podjęcia – bezrobotni. Stopa bezrobocia jest podstawowym miernikiem zjawiska pozostawania bez pracy.

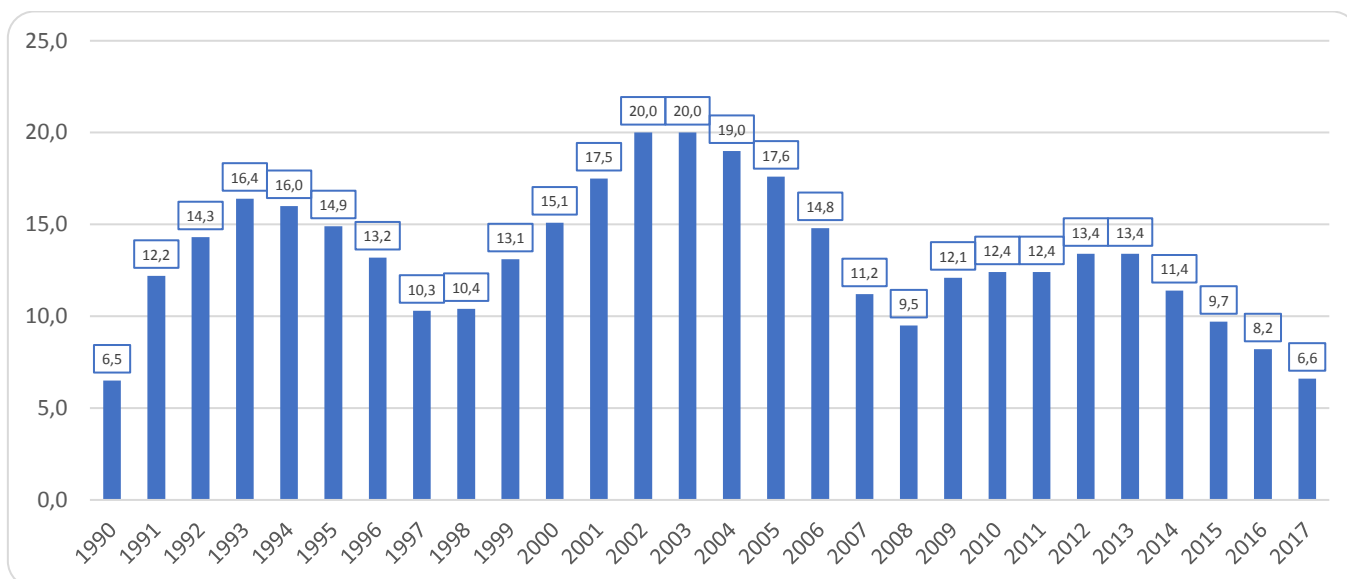
Stopa bezrobocia w Polsce na koniec 2017 r. wyniosła 6,6 % i była o 1,6 p. p. niższa niż przed rokiem.

Tak niski wskaźnik bezrobocia rejestrowanego po raz ostatni zanotowano w styczniu 1991r. Porównywanie obecnej stopy bezrobocia z równie niskimi jej wartościami sprzed 25 lat jest jednak złudne. Profesor Maria Drozdowicz – Bieć na portalu Obserwatorfinansowy.pl pisze: „Nieporównywalność obecnych wyników z tymi sprzed 25 lat wynika z co najmniej trzech przyczyn:

- nieporównywalnych systemów gospodarczych, w ramach których zachodziły zupełnie różne zmiany na rynku pracy,
- wielokrotnie wprowadzanych zmian definicji osoby bezrobotnej,
- zmian przepisów regulujących rynek pracy, które skłaniały lub zniechęcały do rejestrowania się w spisach bezrobotnych.”

Wykres 6. Stopa bezrobocia w Polsce w latach 1990 –2017

Źródło: www.stat.gov.pl

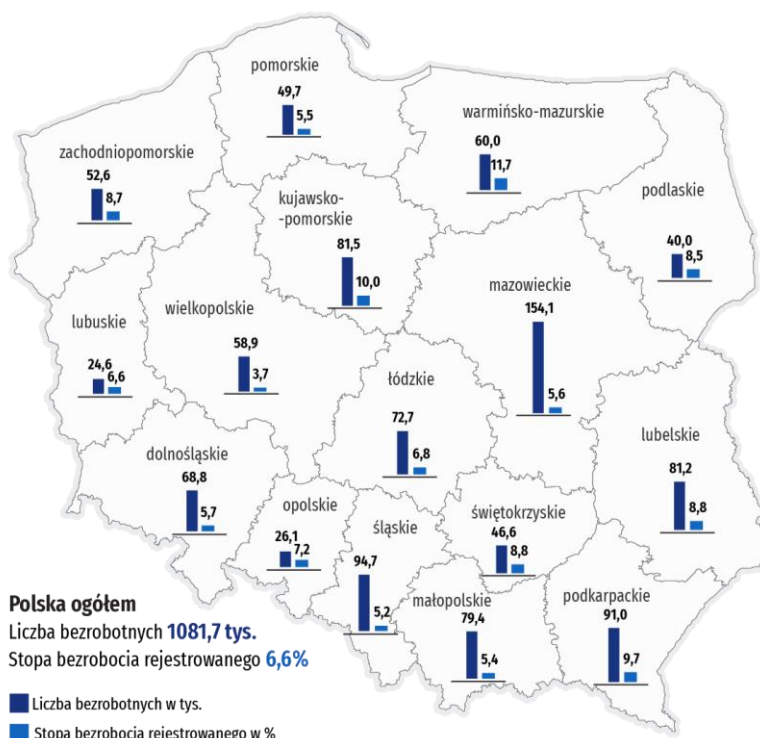
W końcu grudnia 2017 r. wskaźnik bezrobocia obniżył się we wszystkich województwach, mimo to nadal utrzymało się duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Jest to wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i ich położenia geograficznego. Terytorialne zróżnicowanie, mierzone różnicą pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika bezrobocia waha się. W końcu 2017 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła 8,0 p. p. (wielkopolskie – 3,7 %, warmińsko - mazurskie – 11,7 %), wobec 9,3 p. p. przed rokiem.

Najwyższy spadek stopy bezrobocia (o 2,5 p. p.) odnotowano w województwie warmińsko - mazurskim, a najniższy w województwach małopolskim i wielkopolskim (o 1,2 p. p.).

W sześciu województwach wskaźnik bezrobocia ukształtował się na koniec grudnia 2017 r. na poziomie niższym od średniej dla całego kraju. Najniższe bezrobocie odnotowano w województwie wielkopolskim, gdzie stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 3,7 %. Kolejne są województwa: śląskie (5,2 %), **małopolskie (5,4%)**, pomorskie (5,5 %), mazowieckie (5,6 %) oraz dolnośląskie (5,7 %).

Stopa bezrobocia w województwie lubuskim zrównała się z poziomem krajowym, natomiast w grupie województw, które mają bezrobocie na poziomie wyższym od krajowego, najslabiej wypada województwo warmińsko – mazurskie, gdzie stopa bezrobocia wynosi 11,7 %.

Rysunek 5. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia wg województw – stan w końcu 31.12.2017 r.

Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/liczba-bezrobotnych-zarejestrowanych-oraz-stop-a-bezrobocia-wedlug-wojewodztw-podregionow-i-powiatow-stan-w-koncu-grudnia-2017-r-,2,65.html>

2. Liczba bezrobotnych w Polsce

Bezrobocie to zjawisko polegające na tym, że pewna liczba pracowników zdolnych do pracy oraz gotowych do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Najogólniej mówiąc, bezrobocie oznacza brak równowagi między stroną podażową, a stroną popytową rynku pracy.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych mówi nam o osobach, które spełniły wymagania rejestracji: nie mają legalnej pracy i zgłosiły się do stosownego urzędu, a następnie wykonywały zadania narzucone przez powiatowy urząd pracy, czyli zgłaszały się na wezwania, odnosiły się do proponowanych ofert pracy, brały udział we wskazanych działaniach itd.

Według danych GUS, na dzień 31 grudnia 2017 roku w urzędach pracy w Polsce zarejestrowanych było **1 081,7 tys. Bezrobotnych**, czyli była niższa niż rok wcześniej. W skali roku spadek wyniósł

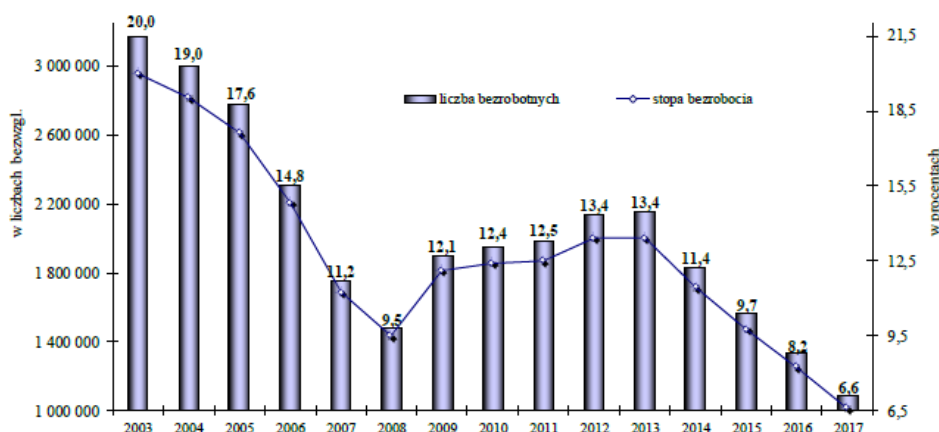
253,4 tys. osób (tj. 19,0 %). Dla porównania w 2016 roku (styczeń – grudzień) liczba bezrobotnych spadła o 228,2 tys. (14,6 %).

Zdaniem minister Elżbiety Rafalskiej, *we wzroście zatrudnienia i spadku bezrobocia pomagają aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (...) - Oprócz tego, że jest koniunktura, rośnie PKB, pojawiają się nowe miejsca pracy, ciągle w powiatowych urzędach pracy jest też subsydiowane zatrudnienie, co pomaga poprawiać zarówno wskaźniki zatrudnienia osób młodych, jak i zmniejsza bezrobocie w grupie 50 plus - wymieniła szefowa resortu pracy.*²

Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących zmniejszyła się o 18,4 %, zaś liczba dotychczas niepracujących spadła o 22,3 %.

W końcu 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 46,8 tys. osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (wobec 63,1 tys. przed rokiem). Tym samym w ciągu roku statystyka ta zmniejszyła się o 16,3 tys. osób, tj. o 25,9 %. Osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowiły 4,3 % zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres 7. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia w końcu grudnia w latach 2003 -2017

Źródło: <http://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/bezrobocie-rejestrowane-w-polsce/rok-2017/>

Jedną z przyczyn spadku liczby bezrobotnych w 2017 roku w porównaniu do roku ubiegłego było ożywienie gospodarcze, co znalazło wyraz w dynamice wzrostu PKB, która była silniejsza niż w 2016 roku. Z danych GUS wynika, że w 2017 roku PKB (niewyrównany sezonowo) wzrósł w porównaniu do analogicznego kwartału 2016 roku odpowiednio o:

- 4,1% w I kwartale 2017 r.,
- 4,0% w II kwartale 2017 roku,

² <http://tvn24bis.pl/z-kraju,74/>

- 4,9% w III kwartale 2017 roku,
- 5,1% w IV kwartale 2017 roku.

Utrzymujący się wzrost gospodarczy wpłynął na wzrost liczby ofert pracy w skali roku. W całym 2017 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 1 692,9 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 198 tys. (o 13,2 %) więcej niż w 2016 roku (1 494,9 tys.).

VI. Informacja o sytuacji na rynku pracy w Małopolsce

1. Stopa bezrobocia w Małopolsce

Stopa bezrobocia w województwie w końcu IV kwartału 2017 r. wyniosła 5,4 % - o 1,2 pkt. proc. mniej niż średnio w Polsce, co stawia małopolskie na trzecim miejscu w kraju, za wielkopolskim i śląskim.³

Zróżnicowanie stopy bezrobocia w powiatach jest ponad czterokrotne: od 2,8 % w Krakowie do 12,1 % w powiecie dąbrowskim.⁴

W siedmiu powiatach wartość stopy była niższa od wojewódzkiej – w mieście Krakowie (2,8 %), powiatach: myślenickim (3,1%), mieście Nowym Sączu (4,1%), suskim (4,8%), krakowskim (4,8%), wielickim (5,1%) i bocheńskim (5,2%). W powiecie miechowskim stopa bezrobocia osiągnęła poziom wojewódzki – 5,4%.

Z kolei niższą od ogólnopolskiej (6,6%) stopą bezrobocia rejestrowanego charakteryzują się: **powiat wadowicki (5,6%)**, miasto Tarnów (5,9%), powiaty: oświęcimski (6,1%), i gorlicki (6,4%).

Pozostałe powiaty nadal borykają się z wysokim bezrobociem rejestrowanym (brzeski – 6,6%, proszowicki – 7,0%, nowotarski – 7,1%, tarnowski – 8,1%, olkuski – 8,2%, limanowski – 8,4%, chrzanowski – 8,6%, nowosądecki – 8,7%, tatrzański – 10,5%, dąbrowski – 12,1%).

³ Biuletyn WUP w Krakowie, IV kwartał 2017, str.2

⁴ tamże

Rysunek 6. Przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia (%) w Małopolsce, 31.12.2017 r.

Źródło: Biuletyn WUP, 4 kwartał_2017

2. Liczba bezrobotnych województwa małopolskiego

Od czterech lat bezrobocie rejestrowane wykazuje tendencję spadkową. Pod koniec IV kwartału 2017 r. w rejestrach małopolskich urzędów pracy było zarejestrowanych 79 430 bezrobotnych. To o ponad 17 tys. osób mniej niż na koniec analogicznego okresu roku 2016, co oznacza spadek bezrobocia rok do roku o 18 %.⁵

Sytuacja w powiatach była znacznie lepsza niż przed rokiem - bezrobocie spadło we wszystkich powiatach, najbardziej w powiecie myślenickim (o 37 %), nowotarskim (o 26 %) oraz gorlickim (o 25 %). Najmniejszy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w powiatach: wadowickim (6 % rok do roku), olkuskim (7 %) oraz tatrzańskim (8 %). W największych miastach województwa bezrobocie spadło odpowiednio o: 20 % w Krakowie, 16 % w Tarnowie i 33 % w Nowym Sączu. Natomiast w porównaniu do trzeciego kwartału 2017 r. w największym stopniu bezrobocie zmniejszyło się w powiecie myślenickim (12 %), wielickim (9 %) oraz w Krakowie i Nowym Sączu (po 7 %), a wzrosło w trzech powiatach (suskim o 5%, tarnowskim o 4 %, dąbrowskim o 2 %).⁶

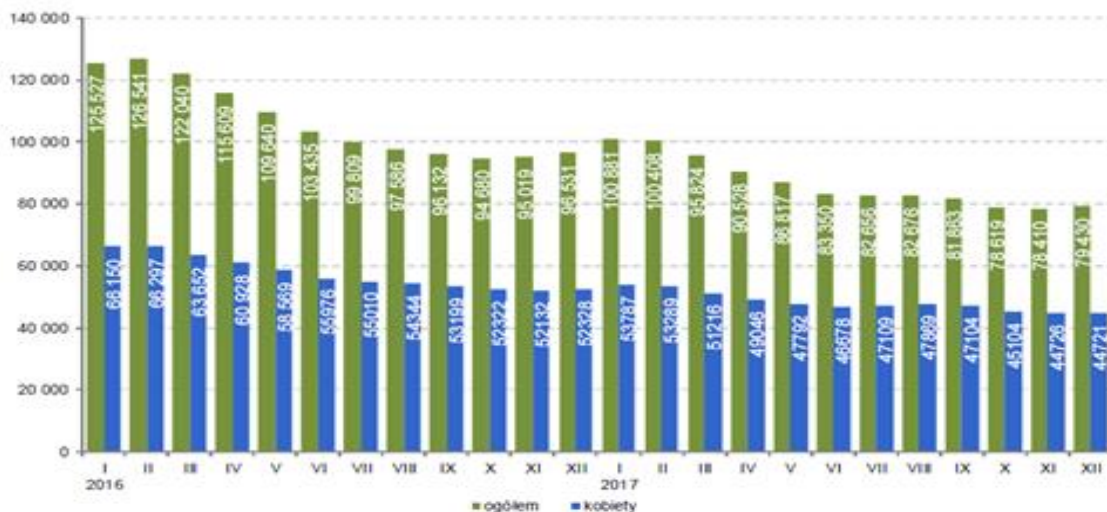
Spośród bezrobotnych największy udział miały osoby w wieku 25 - 34 lat (29%), oraz 35 - 44 lat (22 %). Osoby w wieku produkcyjnym mobilnym (18 - 44 lat) stanowiły ponad 65 % zarejestrowanych. Najliczniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem zasadniczym zawodowym (27 %) oraz policealnym i średnim zawodowym (24 %). Znaczna część osób posiadała zerowe lub niewielkie, krótsze niż 5 lat, doświadczenie zawodowe liczone stażem

⁵ Biuletyn WUP w Krakowie, IV kwartał 2017, str.2

⁶ tamże

pracy (42 % ogółu bezrobotnych). Prawie 25 % bezrobotnych pozostawało bez pracy dłużej niż 2 lata, a 15 % od 1 roku do 2 lat.⁷

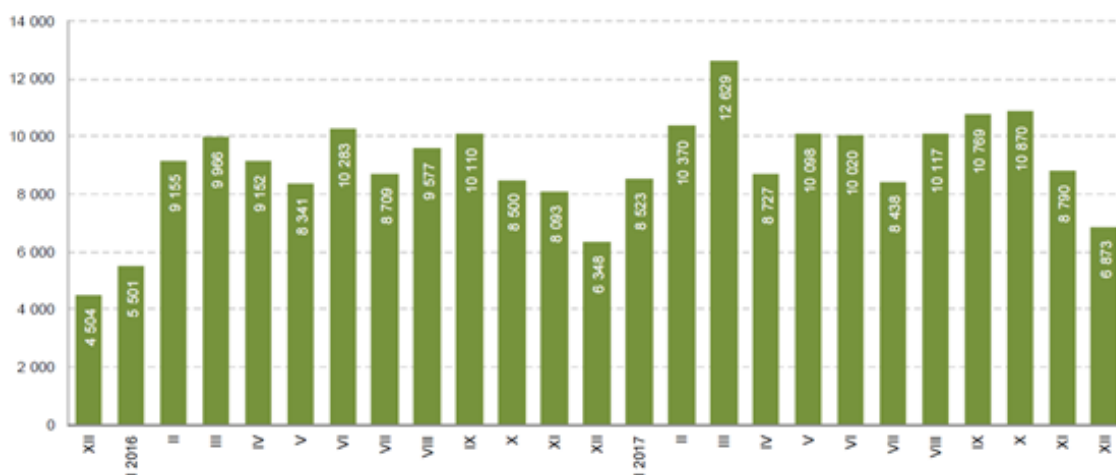
Wykres 8. Liczba bezrobotnych, w tym kobiet zarejestrowanych w Małopolsce I 2016 – XII 2017

Źródło: Biuletyn WUP w Krakowie, IV kwartał 2017

W całym 2017 roku pracodawcy zgłosili do małopolskich urzędów pracy 116 224 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 12 489 (o 12,04%) więcej niż w 2016 roku (103 735).

Wykres 9. Oferty pracy zgłoszone do PUP w województwie małopolskim XII 2015 - XII 2017

Źródło: Biuletyn WUP w Krakowie, IV kwartał 2017

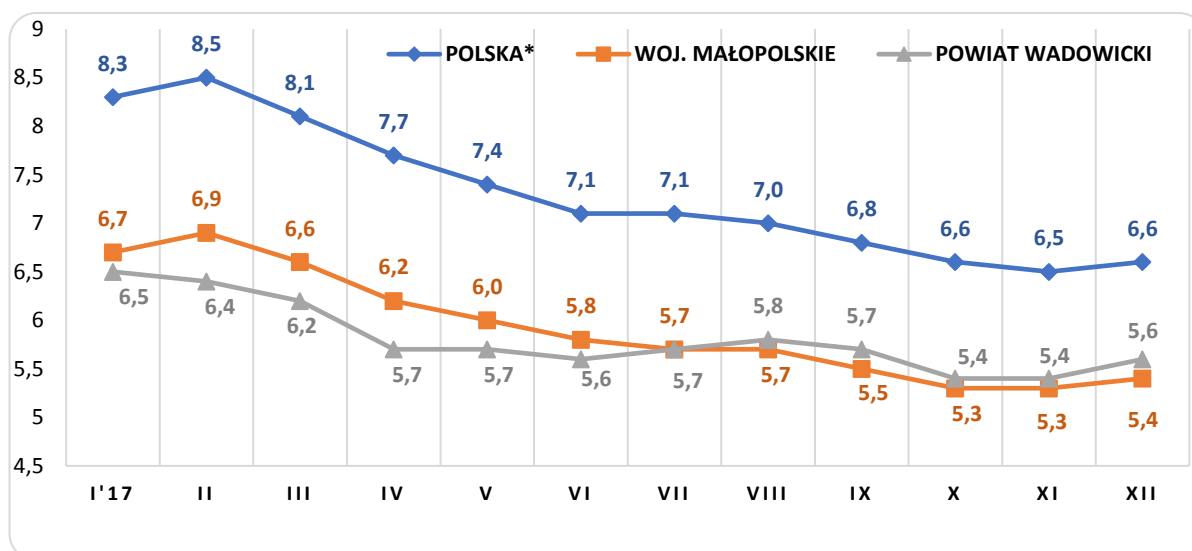
⁷ tamże

VII. Sytuacja na rynku pracy w powiecie wadowickim

1. Stopa bezrobocia

Na koniec roku 2017 stopa bezrobocia w powiecie wadowickim ukształtowała się na poziomie 5,6 % i w porównaniu do końca roku 2016 obniżyła się o 0,6 punktu procentowego. Oznacza to, że stopa bezrobocia w powiecie wadowickim była o 0,2 punktu procentowego wyższa od wskaźnika zanotowanego w Małopolsce oraz o 1 punkt procentowy niższa od stopy bezrobocia w Polsce (6,6% na koniec roku 2017).

Wykres 10. Porównanie stopy bezrobocia w Polsce, województwie małopolskim oraz powiecie wadowickim w poszczególnych miesiącach 2017 roku

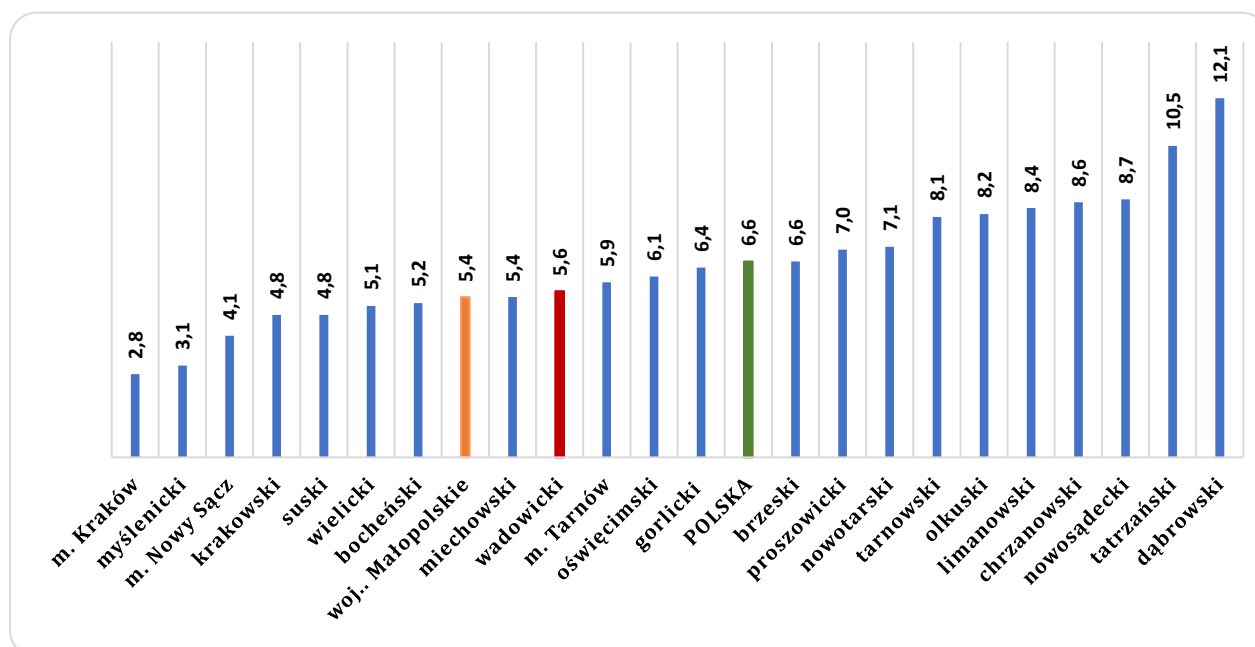
Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela 11. Stopa bezrobocia w powiecie wadowickim w latach 2015-2017 (w %)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	11,4	11,5	11,3	10,7	10,0	9,5	9,2	8,9	8,8	8,6	8,7	8,8
2016	9,2	9,2	8,9	8,4	7,9	7,1	6,7	6,2	6,1	6,0	6,0	6,2
2017	6,5	6,4	6,2	5,7	5,7	5,6	5,7	5,8	5,7	5,4	5,4	5,6

Źródło: www.stat.gov.pl

Stopa bezrobocia w powiecie wadowickim w 2017 roku kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. Najwyższy poziom tego wskaźnika w badanym okresie odnotowano w pierwszych trzech miesiącach roku, natomiast miesiącami o najniższej stopie bezrobocia okazały się październik i listopad.

Wykres 11. Porównanie stopy bezrobocia powiatu wadowickiego z pozostałymi powiatami województwa małopolskiego – stan na 31.12.2017 roku

Źródło: Dane ZUS

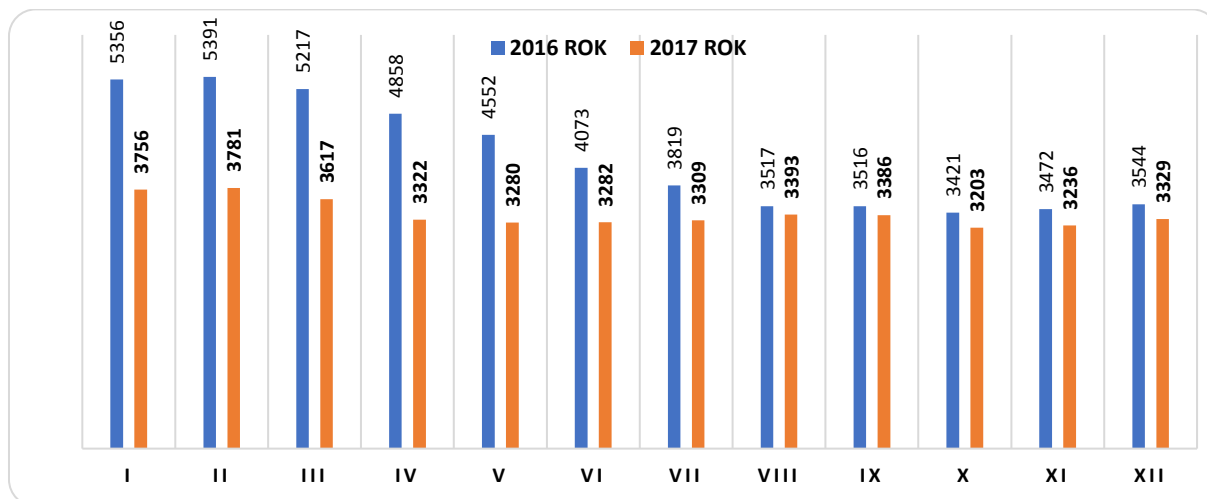
Powiat wadowicki ze stopą bezrobocia 5,6 % sytuuje się na 9 pozycji wśród 22 powiatów województwa małopolskiego.

2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach według stanu na koniec grudnia 2017 roku wynosiła **3329 osób**. W stosunku do stanu na dzień

31 grudnia 2016 roku, kiedy to liczba bezrobotnych wynosiła 3544 osoby, poziom bezrobocia w powiecie wadowickim zmniejszył się o 215 osób (tj. spadek o 6,07 %), natomiast w porównaniu do 2015 roku zmniejszył się aż o 1773 osób (spadek o 34,75%).

Wykres 12. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wg stanu na koniec poszczególnych miesięcy w okresie styczeń 2016 r. – grudzień 2017 r.

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Analizując dane dotyczące wzrostu i spadku liczby osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach zauważamy, iż 2017 roku nie uwidoczniło się zjawisko sezonowości, które w latach poprzednich było dość wyraźne, a przejawiało się wzrostem bezrobocia w miesiącach rozpoczynających i kończących rok. Miesiące wiosenne są z reguły okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych, co wynika z sezonowości produkcji w niektórych dziedzinach gospodarki, np. w budownictwie, w rolnictwie czy w usługach turystycznych. Wzrost poziomu bezrobocia na przełomie roku też był mniej znaczący niż rok wcześniej.

Najwyższą liczbę bezrobotnych w omawianym roku, zanotowano **w miesiącu lutym tj. 3781 osób**. Z kolei w październiku zanotowano **najniższą** liczbę bezrobotnych tj. **3203 osoby**.

Różnica pomiędzy najwyższą, a najniższą liczbą bezrobotnych figurujących w ewidencji PUP to 578 osób.

Największy przyrost osób bezrobotnych wystąpił w miesiącu styczniu (212 osób), największy spadek – w miesiącu kwietniu (295 osób).

Podobnie jak w latach poprzednich nadal odnotowuje się **przewagę bezrobotnych kobiet** w ogólnej populacji zarejestrowanych osób bezrobotnych. Udział kobiet w końcu 2017 roku ukształtował się na poziomie 1899 i wyniósł 57,04 % ogółu bezrobotnych (w 2016 r. było 54,03 %) oraz osób zamieszkałych na wsi. Na koniec 2017 roku w ewidencji figurowało 2196 osób

bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich, stanowiły one 65,97 % ogółu zarejestrowanych.

Powyższe kategorie uległy następującym zmianom w porównaniu do analogicznego okresu sprawozdawczego roku 2016:

- liczba zarejestrowanych kobiet zmniejszyła się o 0,84 % (spadek o 16 osób),
- liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 5,9 % (spadek o 138 osób).

Tabela 12. Poziom bezrobocie w powiecie wadowickim od XII 2016 do XII 2017

Miesiąc	Liczba bezrobotnych	wzrost/ spadek liczby bezrobotnych	Zamieszkali na wsi	Kobiety	Mężczyźni
Grudzień 2016	3544	-	2334	1915	1629
Styczeń 2017	3756	212	2474	1987	1769
Luty 2017	3781	25	2486	1968	1813
Marzec 2017	3617	-164	2372	1852	1765
Kwiecień 2017	3322	-295	2177	1852	1470
Maj 2017	3280	-42	2127	1848	1432
Czerwiec 2017	3282	2	2134	1879	1403
Lipiec 2017	3309	27	2145	1935	1374
Sierpień 2017	3393	84	2205	2008	1385
Wrzesień 2017	3386	-7	2200	1985	1401
Październik 2017	3203	-183	2092	1887	1316
Listopad 2017	3236	33	2127	1890	1346
Grudzień 2017	3329	93	2196	1899	1430

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Ponadto na koniec 2017 w ewidencji odnotowano 312 osób dotychczas niepracujących, 181 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz 525 osób posiadających prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Powyższe kategorie uległy następującym zmianom w ujęciu rocznym:

- liczba osób dotychczas niepracujących zmniejszyła się o 21,61 % (86 osób),
- liczba zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zmniejszyła się o 39,67 % (119 osób),
- liczba posiadających prawo do zasiłku zmniejszyła się o 12,79 % (77 osób).

2.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku

Jedną z form pomocy osobom, które utraciły pracę jest przyznawanie zasiłku dla osób bezrobotnych.

Dla przypomnienia : aby uzyskać prawo do zasiłku należy wykazać posiadanie w okresie 18 miesięcy poprzedzających datę rejestracji w Urzędzie **co najmniej 365 dni zatrudnienia** (osiągając w tym czasie co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę) lub innych okresów zaliczanych, o których mowa w art. 71 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Zasiłek przysługuje zasadniczo przez okres 180 dni i jest wypłacany przez urząd pracy zgodnie z zapisami ww. ustawy w różnej wysokości, uzależnionej również od stażu pracy. O wysokości zasiłku więcej str. 249.

Na koniec grudnia 2017 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach uprawnione do pobierania zasiłku było **525 osób**, co stanowiło zaledwie 15,77 % ogółu zarejestrowanych.

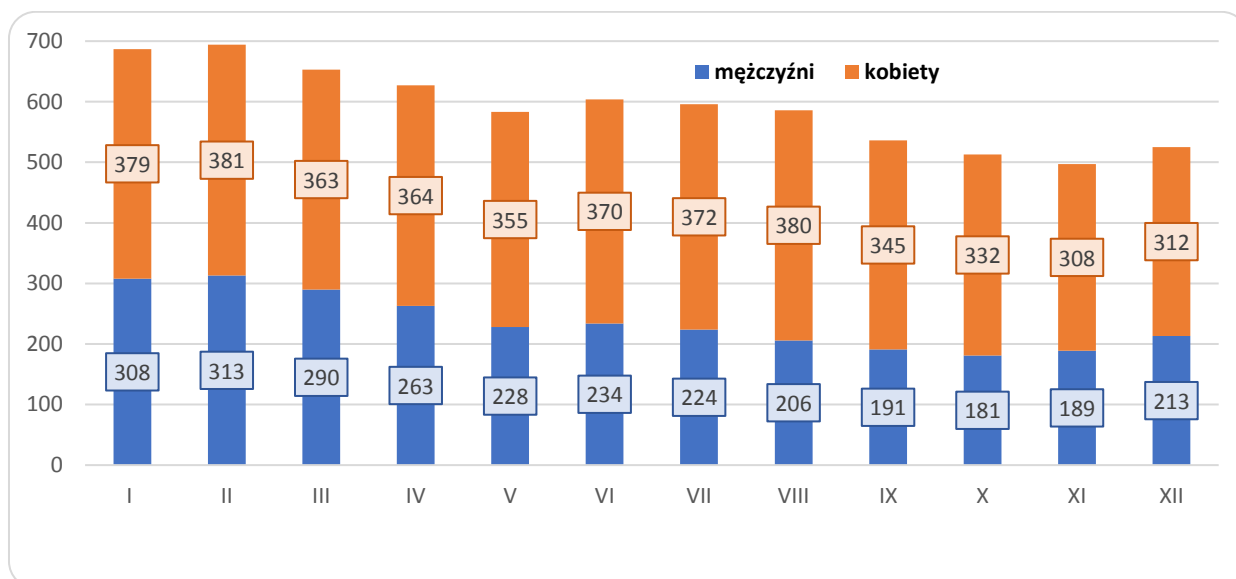
W odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego liczba osób z prawem do zasiłku zmalała o 77 osób (tj. 12,79 %).

W momencie rejestracji jedynie nielicznym osobom przysługiwało prawo do zasiłku dla bezrobotnych – grupa ta stanowiła jedynie 21,77 %, rejestrujących się bezrobotnych. Prawo do zasiłku w chwili rejestracji przysługiwało 537 mężczyznom i 795 kobietom, a zatem średnio co szósty mężczyzna i co czwarta kobieta rejestrujący się w PUP w Wadowicach, byli uprawnieni do pobierania tego świadczenia.

Przyczyn tej sytuacji należy upatrywać w krótkotrwałości umów o pracę oraz w częstym nawiązywaniu umów cywilnoprawnych z kandydatami do pracy, co z kolei nie pozwala na spełnienie warunków niezbędnych do otrzymania tego świadczenia.

W końcu grudnia 2017 roku zasiłek dla bezrobotnych pobierało 213 mężczyzn tj. 14,9 % ogółu zarejestrowanych w PUP Wadowice mężczyzn (rok wcześniej: 249 os.; 15,29 %) oraz 312 kobiet tj. 16,43 % ogólnej liczby zarejestrowanych kobiet (w 2016 roku: 353 os., – 18,43 %).

Wykres 13. Bezrobotni z prawem do zasiłku w poszczególnych miesiącach 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Analizując powyższy wykres należy stwierdzić, że w 2017 roku najwięcej osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych odnotowano w miesiącach: styczeń – luty, kiedy zasiłek przysługiwał odpowiednio: 687 i 694 osobom, a najmniej w listopadzie – 497 osób.

Z kolei, analizując strukturę osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w odniesieniu do wyodrębnionych grup bezrobotnych można powiedzieć, iż najwięcej korzystających z zasiłku to osoby:

- zamieszkałe na wsi – 374 bezrobotnych (71,24 % ogółu z prawem do zasiłku),
- powyżej 50 roku życia – 190 bezrobotnych (36,19 % ogółu z prawem do zasiłku),
- osoby do 30 roku życia – 101 bezrobotnych (19,24 % ogółu z prawem do zasiłku),
- posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 95 bezrobotnych (18,1 % ogółu z prawem do zasiłku).

Między innymi stały, wysoko utrzymujący się procent osób bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku należy do najbardziej charakterystycznych cech bezrobocia. Osoby bez prawa do zasiłku na dzień 31.12.2017 r. stanowiły 84,23 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (2804 osoby).

2.2. Osoby bezrobotne zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Są to osoby, które z ostatniego miejsca pracy zostały zwolnione z przyczyn wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 29⁸ ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* i zarejestrowały się w urzędzie pracy.

Na koniec grudnia 2017 liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Wadowice, a zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wynosiła **181 osób** (5,44 % ogółu bezrobotnych) tj. 119 osób mniej niż przed rokiem.

W ciągu 12 - tu miesięcy 2017 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach zarejestrowały się 223 osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy (3,64 % ogółu rejestracji), w tym 139 kobiet.

Zatrudnienie ponownie podjęło 135 osób, w tym 72 kobiety.

3. Bilans bezrobocia

Stan bezrobotnych zależy od dwóch czynników: napływu, czyli liczby osób rejestrujących się jako bezrobotne w danym okresie oraz odpływu, liczby osób tracących status bezrobotnego w tym samym czasie. Jeżeli w pewnym okresie czasu napływ osób do bezrobocia przewyższa odpływ to wówczas mamy do czynienia z przyrostem bezrobocia, gdy sytuacja jest odwrotna – ze zmniejszaniem się bezrobocia.

⁸ Art. 2 ust. 1 pkt. 29: przyczynach dotyczących zakładu pracy – oznacza to:

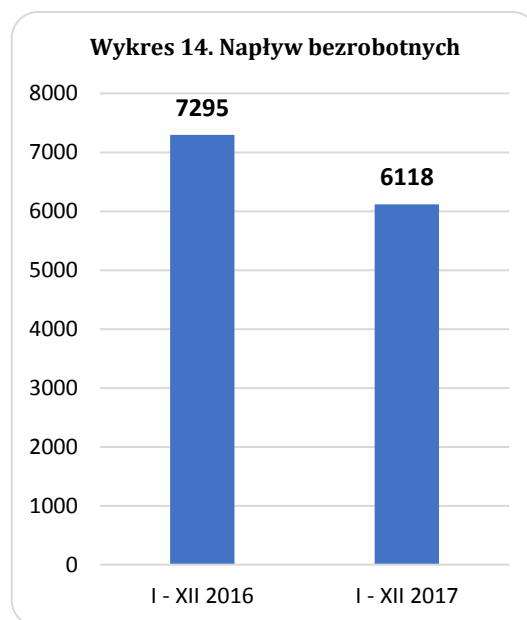
- a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,
- b) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,
- c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy,
- d) rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika na podstawie art. 55 § 11 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika;

3.1. Napływ bezrobotnych

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku **zarejestrowało się ogółem 6118 osób**. Z roku na rok liczba napływających do bezrobocia maleje. W stosunku do 2016 roku zmalała o 1177 osób, co dało spadek o 16,13 %.

W 2017 roku miesięczny napływ bezrobotnych wyniósł średnio – 510 osób. Napływ bezrobotnych wahał się w granicach od 428 osób zarejestrowanych w kwietniu do 646 w styczniu.

Po raz kolejny do ewidencji Urzędu Pracy trafiły osoby w przypadku **4872 rejestracji** co świadczy o nietrwałości podejmowanego zatrudnienia, natomiast **po raz pierwszy** swojej rejestracji dokonało **1246 osób** – 20,37 % wszystkich rejestrujących się w omawianym okresie. Odsetek ten w odniesieniu do poprzedniego roku był niższy o 0,41 punktu procentowego. Osoby rejestrujące się po raz pierwszy w Urzędzie to przede wszystkim osoby młode, które nie ukończyły jeszcze 30 roku życia – 949 osób, w tym 757 nie ukończyło jeszcze 25 roku życia.

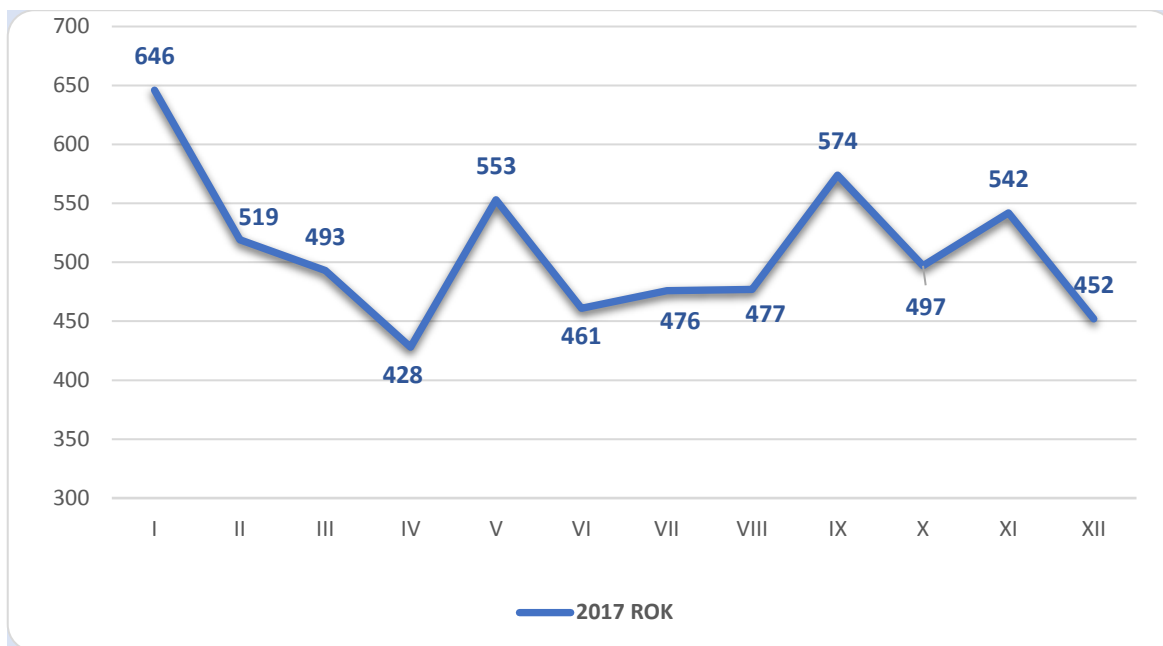

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13. Bezrobotni nowo zarejestrowani w 2016 i 2017 roku

Wyszczególnienie	I - XII 2016	I - XII 2017	Różnica
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	7 295	6 118	-1 177
<i>w tym:</i>			
– zarejestrowani po raz pierwszy	1 516	4 872	-270
– zarejestrowani po raz kolejny	5 779	1 246	-909
– poprzednio pracujący	6358	5379	-979
– dotychczas niepracujący	937	739	-198

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wykres 15. Napływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

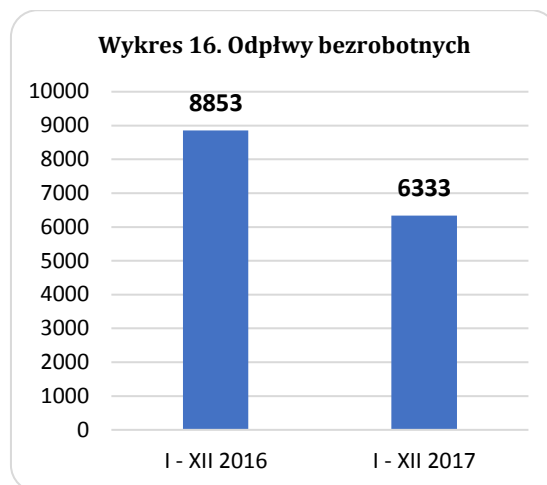
Jak ilustruje powyższy wykres, miesiącami największego napływu bezrobotnych w 2017 roku były miesiące: styczeń, maj i wrzesień. Zarejestrowano wówczas odpowiednio 646, 553 i 574 bezrobotnych. Najmniej bezrobotnych zarejestrowało się w miesiącu kwietniu – 428 osób. Była to sytuacja odmienna niż w poprzednich latach kiedy to na skutek zwiększonej liczby rejestracji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy ukończyli kształcenie w okresie maja i czerwca, obserwowano wzrost poziomu bezrobocia.

W ogólnym napływie do bezrobocia tradycyjnie dominowały osoby, które poprzednio pracowały – łącznie 5 379 osób, co stanowi 87,92 % ogółu rejestrujących się. W odniesieniu do poprzedniego roku nastąpił wzrost procentowego udziału do ogólnej liczby rejestrujących się o 0,76 p.p. Natomiast osoby rejestrujące się w 2017 roku, które dotychczas nie pracowały w liczbie 739 stanowiły 12,08 % (spadek o 0,76 p.p.).

Wskaźniki ten utrzymują się od wielu lat na zbliżonym poziomie.

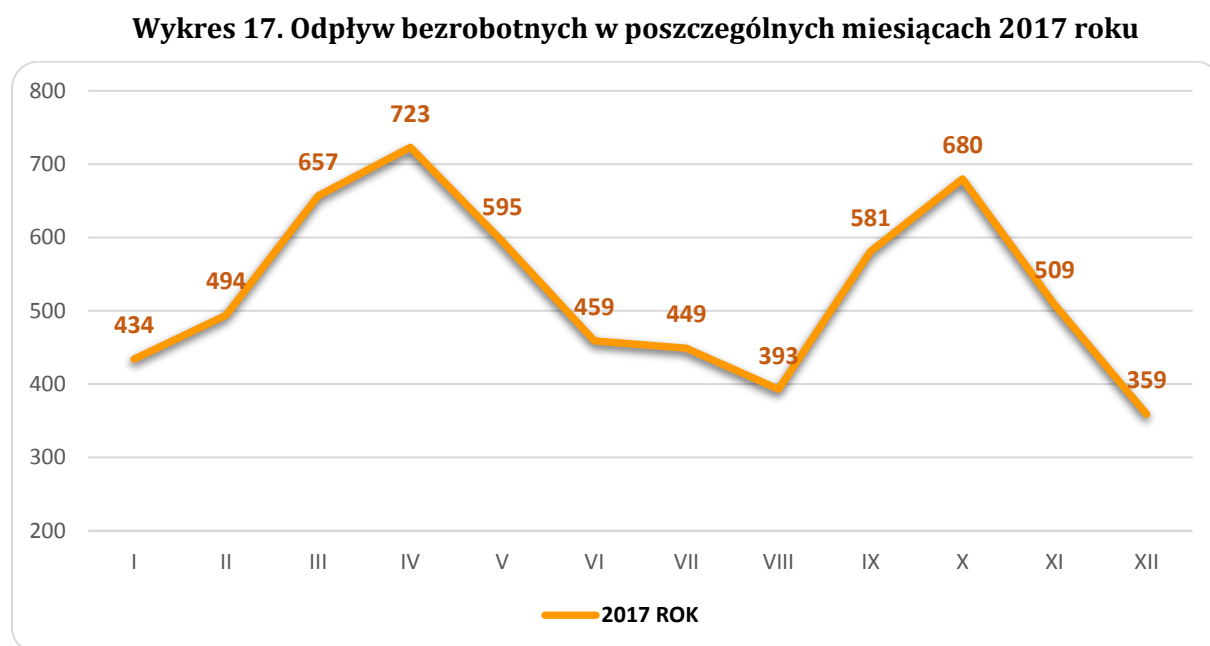
3.2. Odpływ bezrobotnych

W ciągu 2017 roku **wyrejestrowano 6333 osoby**. W analogicznym okresie roku 2016 wyrejestrowano 8853 osoby. Oznacza to, że roczny odpływ był niższy o 2520 osób niż w analogicznym okresie roku 2016.

Źródło: opracowanie własne

W 2017 roku największy odpływ – na poziomie 723 osoby odnotowano w miesiącu kwietniu, z kolei najmniej bezrobotnych wyrejestrowano w miesiącu grudniu 2017 r. – 359 osób.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Najważniejszym i najczęstszym czynnikiem odpływu bezrobotnych z ewidencji Urzędu w 2017 r. było **podjęcie pracy** i dotyczyło **3357 osób**, co stanowiło 53,01 % ogółu osób wyłączonych. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób wyłączonych z tego powodu obniżyła się o 845 osób. Pomimo spadku tej liczby **korzystanie wypada relacja osób podejmujących zatrudnienie do ogółu wyrejestrowanych – 53,01 %** co oznacza, że procentowy udział w ogóle

wyłączonych wzrósł o 5,55 punktu procentowego w odniesieniu do roku poprzedniego (w 2016 r. – 47,46 %).

Tabela 14. Bezrobotni wyrejestrowani w 2016 i 2017 roku

Wyszczególnienie	I – XII 2016	I – XII 2017	Różnica
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	8 853	6 333	-845
w tym m. in.:			
– podjęcia pracy niesubsydiowanej	3 463	2 697	-766
– podjęcia pracy subsydiowanej	739	660	-79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Bezrobotni w zdecydowanej większości podejmowali pracę niesubsydiowaną (80,34 %), co świadczy o stosunkowo dobrej koniunkturze lokalnego rynku pracy i możliwości utrzymywania miejsc pracy bez finansowego wsparcia ze strony PUP. Łącznie **pracę niesubsydiowaną podjęło 2697 osób. Pracę subsydiowaną** (m.in. prace interwencyjne, roboty publiczne, działalność gospodarczą) **podjęło 660 osób.**

Od lat poważnym problemem są wyłączenia z rejestrów PUP z tytułu **braku gotowości do podjęcia pracy**. W minionym roku z tego powodu pozbawiono statusu aż **1247 osób**. Grupa ta, stanowiła 19,69 % i był to drugi w kolejności najczęstszy powód wyłączeń z ewidencji. W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił wzrost o 0,07 punktu procentowego. Ten powód utraty statusu bezrobotnego dotyczy głównie osób nieposiadających prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Niejednokrotnie osoby te rejestrują się w PUP w celu uzyskania stosownego zaświadczenia o zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego lub zaświadczenia niezbędnego do ubiegania się o świadczenia lub pomoc socjalną. Grupa ta nie jest zainteresowana pomocą PUP w zdobyciu zatrudnienia bądź też poszerzenia kwalifikacji zawodowych.

Dobrowolną rezygnację ze statusu osoby bezrobotnej zgłosiło **647 osób**, tj. o 258 mniej niż w 2016 roku, procentowy udział ukształtował się na poziomie sprzed roku i wyniósł 10,22 %.

Z powodu **odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** wyłączono z ewidencji **134 bezrobotnych**, co stanowi 2,12 % włążeń. Liczba osób, które odmówiły podjęcia zatrudnienia lub innej formy aktywizacji zmniejszyła się w stosunku do roku 2016 aż o 435 osób (w 2016 r. – 569 osób; 6,43 %).

Utrata statusu bezrobotnego ma też związek z zakończeniem aktywności zawodowej.

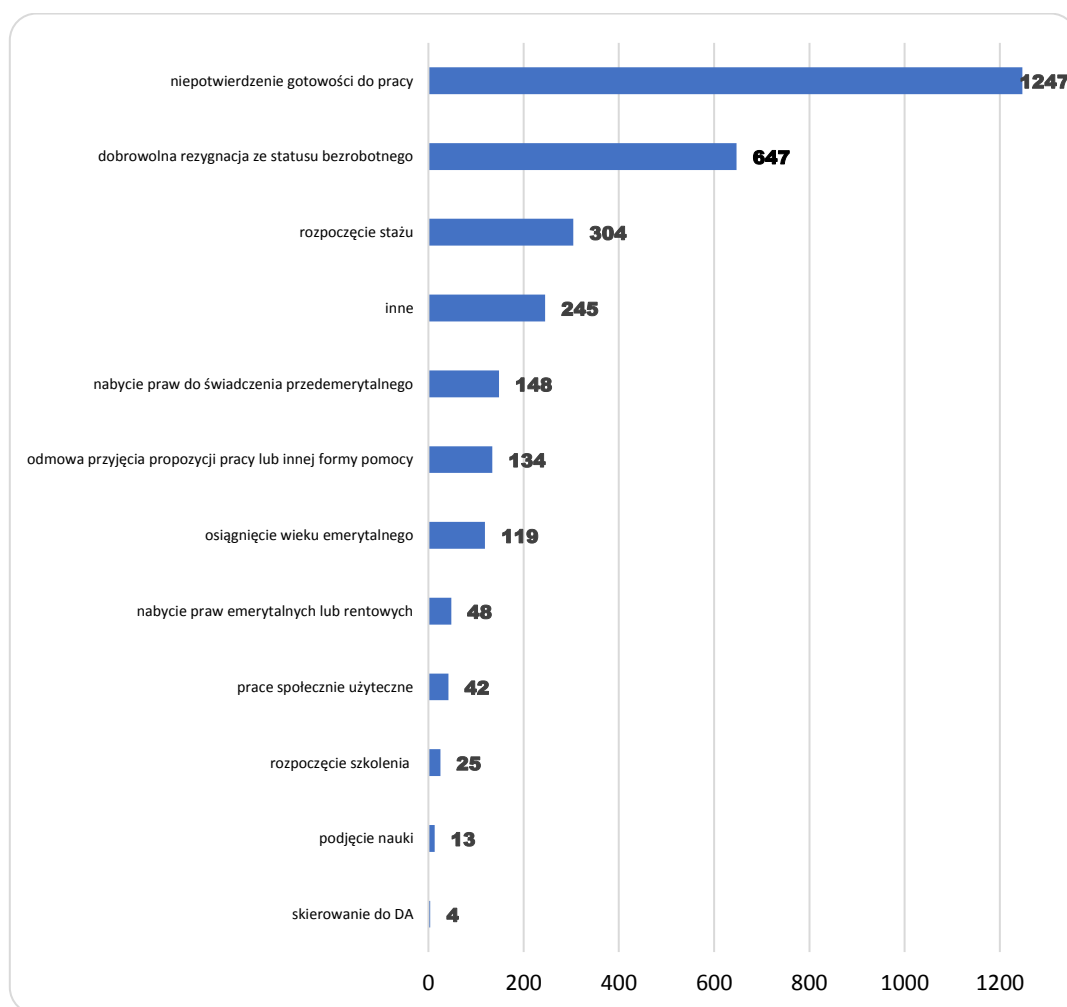
Od początku 2017 roku przyczynami tego typu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych były:

- osiągnięcie wieku emerytalnego^{*)} – **119 osób** (1,88 %),
- nabycie praw emerytalnych lub rentowych – **48 osób** (0,76 %),
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – **148 osób** (2,34%).

^{*)} Przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mówią, że bezrobotny to osoba niezatrudniona, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, zarejestrowana we właściwym urzędzie pracy, jeżeli nie osiągnęła wieku emerytalnego, oznacza to że Osiągnięcie wieku emerytalnego pozbawia statusu bezrobotnego. Od 1 października 2017 roku wiek emerytalny wynosi 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Status bezrobotnego z tytułu podjęcia nauki utraciło **13 osób** (0,21 %).

Wykres 18. Przyczyny utraty statusu bezrobotnego w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Odływ z ewidencji osób bezrobotnych (czasowe zawieszenie statusu*) od początku roku 2017 związany był także z:

- rozpoczęciem szkolenia – 25 osób (0,39 %),
- rozpoczęciem stażu – 304 osoby (4,8 %),
- rozpoczęciem prac społecznie użytecznych – 42 osoby (0,66 %),
- skierowaniem 4 osoby (0,06 %) do agencji zatrudnienia w celu aktywizacji zawodowej, w ramach kontynuacji działań zleconych przez marszałka województwa.

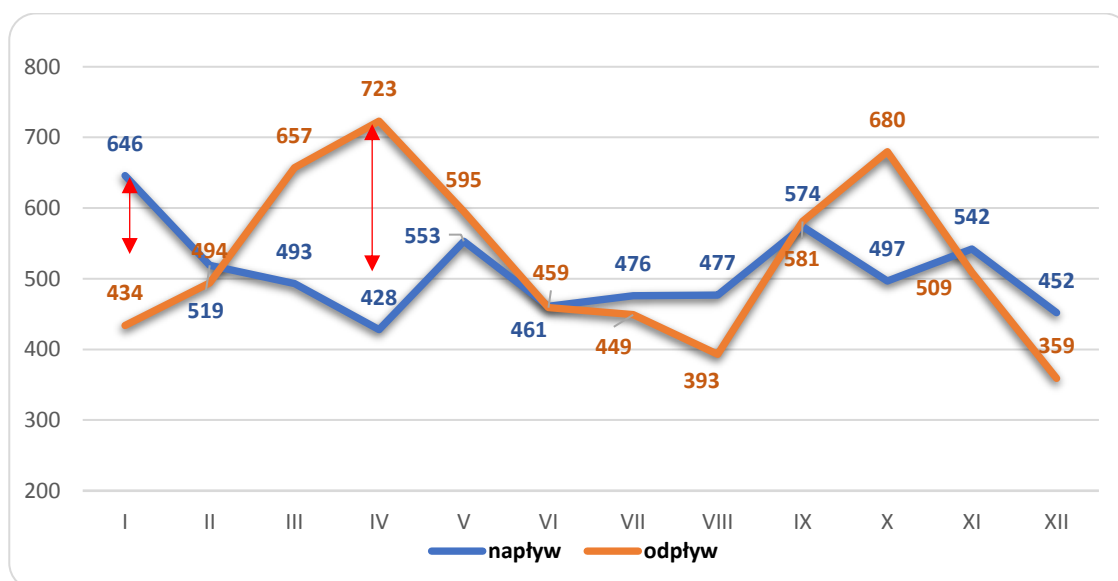
**osoby biorące udział w stażach, szkoleniach, pracach społecznie użytecznych czy działaniach aktywizacyjnych, na czas uczestnictwa w tych formach nie tracą formalnie statusu bezrobotnego, ale do stanu bezrobocia nie są zaliczane i po zakończeniu udziału w aktywizacji automatycznie kwalifikowane są do grupy napływających do rejestrów.*

3.3. Wskaźnik płynności bezrobocia

Analizując dane dotyczące napływu i odpływu z rejestru bezrobotnych możemy określić **wskaźnik płynności bezrobocia**. Wskaźnik płynności bezrobocia określany jest jako stosunek napływu osób bezrobotnych do ich odpływu w danym okresie. Informuje on o przepływie bezrobotnych.

Analizując poniższe dane zauważyć można, że najbardziej niekorzystnym miesiącem w relacji pomiędzy napływem, a odpływem był miesiąc styczeń, gdzie odpływ był niższy od napływu o 212 osób. Natomiast kwiecień był miesiącem najbardziej korzystnym, gdzie odpływ był wyższy od napływu o 295 osób.

Wykres 19. Napływ i odpływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2017 roku

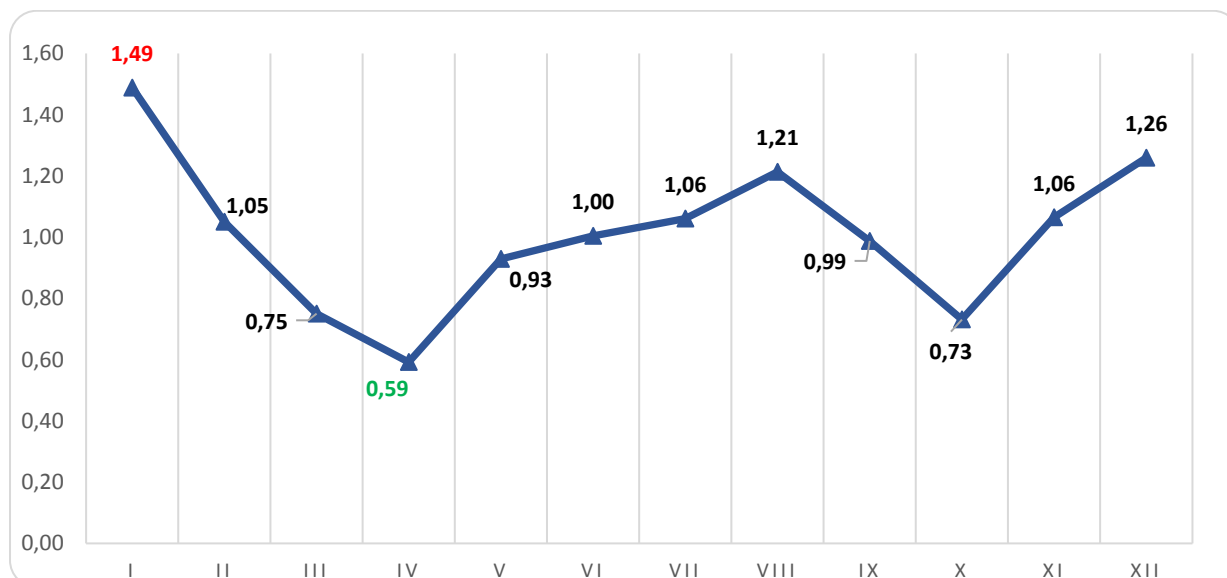

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wskaźnik płynności bezrobocia na poziomie 1 oznacza równowagę między liczbą osób napływających i odpływających z urzędu pracy. Im wyższy wskaźnik tym większa różnica między liczbą osób nowo zarejestrowanych, a wyrejestrowanych.

W 2017 roku najwyższy poziom wskaźnika płynności bezrobocia (1,49) odnotowano w miesiącu styczniu, w ciągu kolejnych miesięcy systematycznie spadał, osiągając już w miesiącu kwietniu **najkorzystniejszy poziom 0,59**, co oznacza, że liczba osób wyrejestrowywanych z ewidencji PUP była prawie dwukrotnie wyższa niż osób zarejestrowanych. W miesiącu czerwcu miała miejsce sytuacja gdy poziom wskaźnika ukształtował się na poziomie 1,0 czyli napływ zrównał się z odpływem (różnica wynosiła 2 osoby na niekorzyść wyrejestrowanych). Dalej następował powolny jego wzrost, aż do osiągnięcia w miesiącu sierpniu poziomu równego 1,21. Kolejne, nieznacznie przekroczenie poziomu 1, nastąpiło w miesiącach: listopadzie i grudniu co związane było z wyższą liczbą osób zarejestrowanych w stosunku do wyrejestrowanych z zasobów bezrobotnych.

Wykres 20. Wskaźnik płynności bezrobocia w 2017 r.

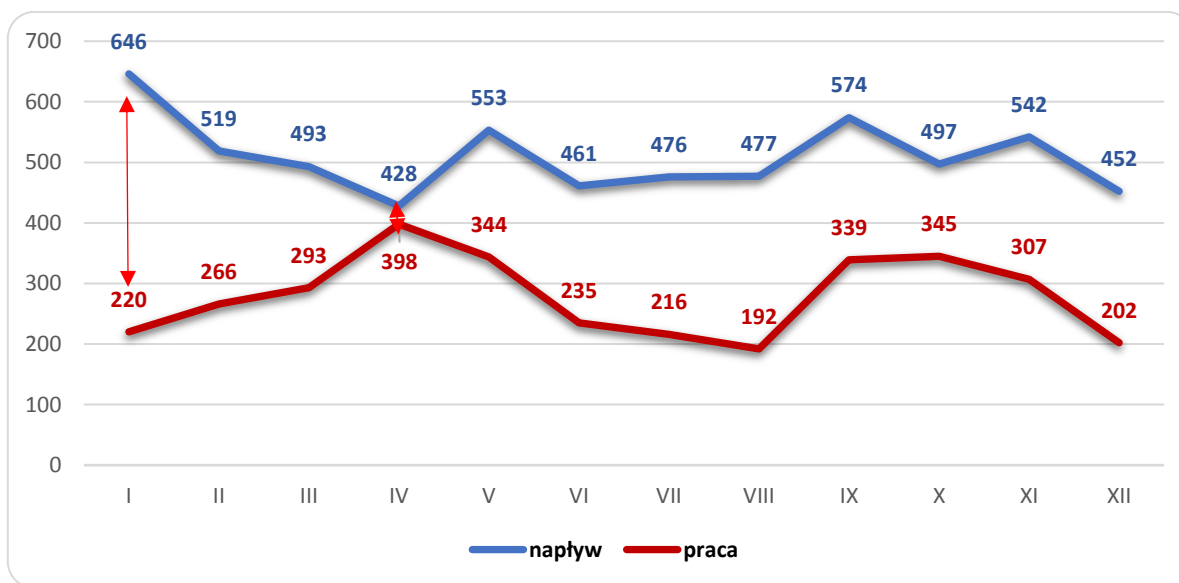

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

3.4. Wskaźnik płynności rynku pracy

Wskaźnik płynności rynku pracy – jest to wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie. Im wyższa wartość wskaźnika tym sytuacja korzystniejsza.

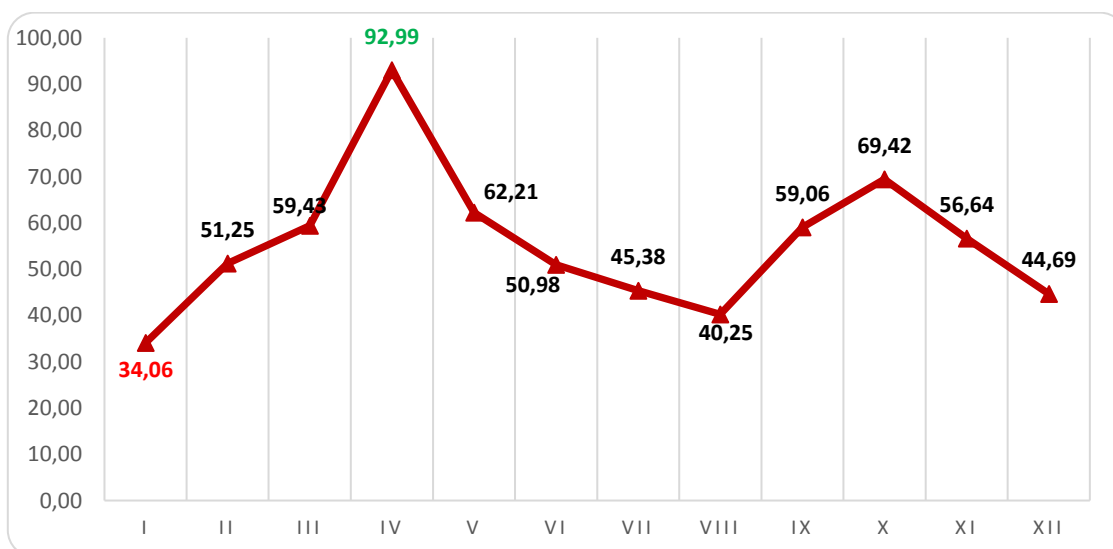
Wykres 21. Napływ i podjęcie pracy przez bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się wskaźnika płynności rynku pracy w 2017 roku.

Wykres 22. Wskaźnik płynności rynku pracy w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wskaźnik płynności rynku na koniec **grudnia 2017 r. ukształtował się na poziomie 44,69 %**. Średnia wartość wskaźnika za 2017 rok wyniosła **55,53 %**. W porównaniu do średniej wartości wskaźnika z 2016 roku nastąpił spadek tej wartości o 3,34 punktu procentowego (2016 r. – 58,87 %).

Najwięcej osób podjęło pracę w miesiącu kwietniu – 398 bezrobotnych. W tym miesiącu odnotowano **najwyższy wskaźnik płynności rynku pracy – 92,99 %**. Oznacza to, że liczba osób bezrobotnych podejmujących zatrudnienie była niemal tak wysoka jak liczba osób rejestrujących się w tym czasie w PUP (różnica wynosiła 30 osób na niekorzyść podjęć pracy).

Najtrudniejsza sytuacja, podobnie jak przed rokiem, wystąpiła w miesiącu styczniu 2017 r., kiedy odnotowano najwyższą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych (646 osób), natomiast zatrudnienie podjęło wówczas tylko 220 osób, a wskaźnik płynności rynku pracy był **najniższy** i wyniósł **34,06 %**.

4. Zróżnicowanie terytorialne – bezrobocie w gminach powiatu wadowickiego

W skład powiatu wadowickiego wchodzi 3 gminy miejsko-wiejskie oraz 7 gmin wiejskich. Gminy powiatu wadowickiego posiadają stosunkowo dobrze rozwiniętą małą i średnią przedsiębiorczość, często o wieloletnich tradycjach. Mieszkańcy gmin powiatu wadowickiego najczęściej pracują poza rolnictwem ponieważ gospodarstwa rolne w powiecie głównie są niewielkie (średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 1,99 ha) i funkcjonują jako indywidualne gospodarstwa rolne typu rodzinnego. Pod względem poziomu bezrobocia powiat jest silnie zróżnicowany terytorialnie, a zróżnicowanie to jest niczym innym jak odzwierciedleniem liczby ludności w poszczególnych gminach.

Według stanu na koniec grudnia 2017 roku udział bezrobotnych w poszczególnych gminach wahał się od **2,97 % w gminie Mucharz do 37,31 % w gminie Andrychów**.

Należy zaznaczyć, że w niniejszej analizie posługujemy się liczbą zarejestrowanych mieszkańców danej gminy i ich udziałem procentowym w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie. **Nie jest możliwe przedstawienie stopy bezrobocia w poszczególnych gminach** gdyż Urząd nie posiada takich danych statystycznych, nie otrzymaliśmy ich także z Urzędu Statystycznego, gdzie stopa bezrobocia wyliczana jest na poziomie kraju, województwa i powiatu.

Tabela 15. Liczba ludności oraz liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminach powiatu wadowickiego

Gmina	VI 2017		XII 2016		XII 2017		zmiana	
	Ludność	Powiat = 100	Liczba bezrob.	% udział	Liczba bezrob.	% udział	liczba osób	zmiana procentowa
Andrychów	43 816	27,43	1 322	37,30	1 242	37,31	-80	-6,05
Brzeźnica	10 228	6,40	146	4,12	143	4,30	-3	-2,05
Kalwaria Zeb.	20 000	12,52	320	9,03	304	9,13	-16	-5,00
Lanckorona	6 201	3,88	123	3,47	122	3,66	-1	-0,81
Mucharz	4 068	2,55	85	2,40	99	2,97	14	16,47
Spytkowice	10 283	6,44	174	4,91	162	4,87	-12	-6,90
Stryśzów	6 865	4,30	168	4,74	141	4,24	-27	-16,07
Tomice	8 037	5,03	145	4,09	136	4,09	-9	-6,21
Wadowice	37 952	23,76	787	22,21	758	22,77	-29	-3,68
Wieprz	12 283	7,69	274	7,73	222	6,67	-52	-18,98
Razem	159 733	100	3 544	100	3 329	100	-215	
<i>w tym</i>								
<i>miasto</i>	<i>44 145</i>	<i>27,64</i>	<i>1 210</i>	<i>34,12</i>	<i>1 133</i>	<i>34,03</i>	<i>-77</i>	<i>6,36</i>
<i>wieś</i>	<i>115 588</i>	<i>72,36</i>	<i>2 334</i>	<i>65,86</i>	<i>2 196</i>	<i>65,97</i>	<i>-138</i>	<i>5,91</i>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach oraz <http://krakow.stat.gov.pl/>

Jedyną gminą, w której odnotowaliśmy wzrost bezrobocia na koniec 2017 roku była gmina Mucharz. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba bezrobotnych wzrosła o 14 osób, co przy małej liczbie bezrobotnych daje wzrost aż o 16,47 %. Z kolei, największy **procentowy spadek** bezrobotnych w stosunku do 2016 roku nastąpił w gminie Wieprz (– 18,98 %) oraz w gminie Stryśzów (– 16,07 %), najmniejszy procentowy spadek bezrobotnych odnotowano w gminie Brzeźnica (–2,05 %).

4.1. Bezrobotni zamieszkali na wsi

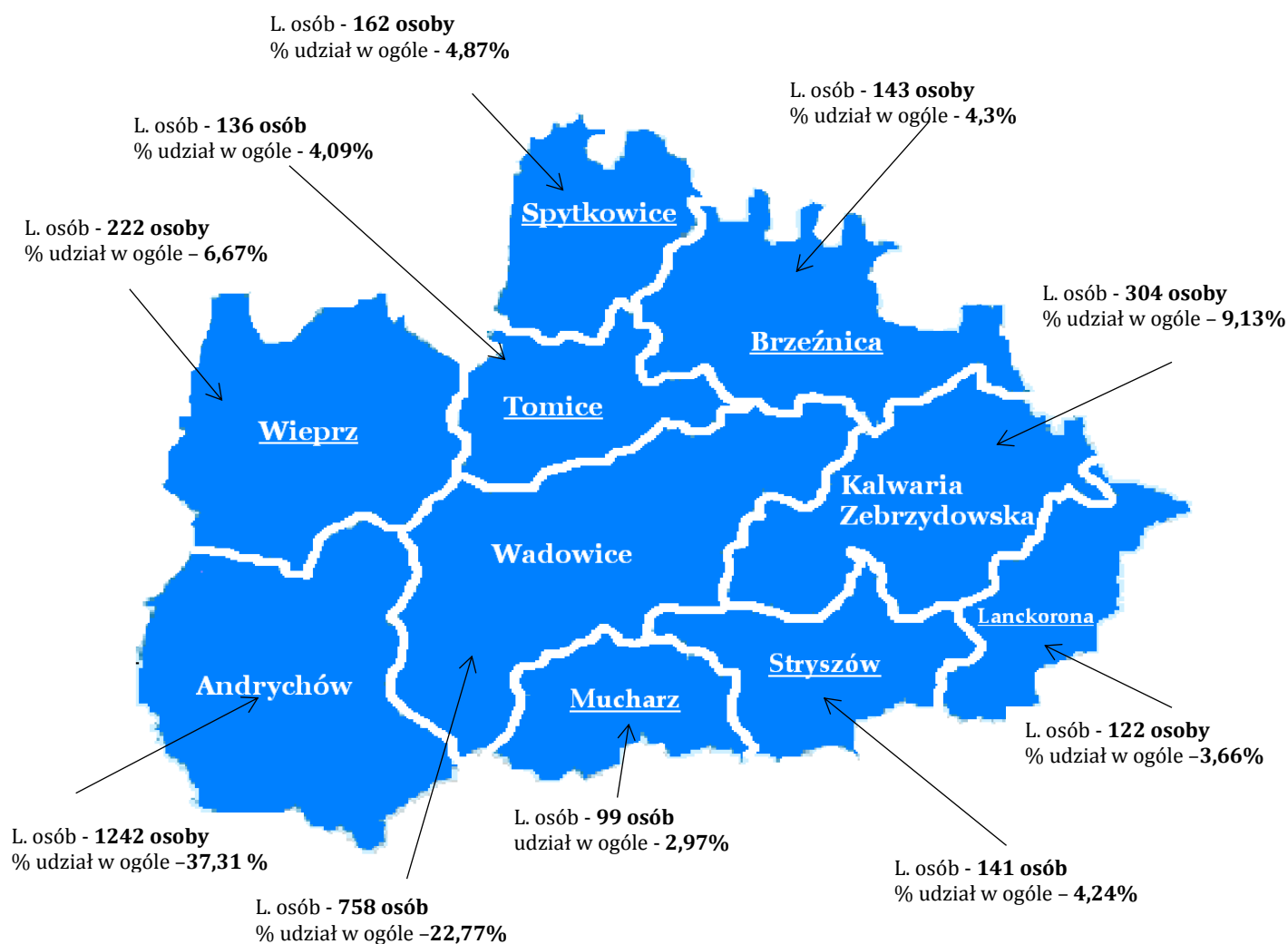
Bezrobocie rejestrowane w głównej mierze generują **tereny wiejskie** – ich mieszkańcy w 2017 roku w liczbie **2196 osób** stanowili aż **65,97 %** wszystkich zarejestrowanych w urzędzie pracy.

W porównaniu z sytuacją sprzed roku liczba bezrobotnych z miast zmniejszyła się o 77 osób (6,36%), natomiast wśród osób zamieszkałych na wsi liczba ta zmniejszyła się o 138 osób, co dało

spadek o 5,91 %. W efekcie zmiany te spowodowały zwiększenie udziału mieszkańców terenów wiejskich w ogólnej liczbie bezrobotnych o 0,11 punktu procentowego.

Udział kobiet zamieszkałych na wsi wynosił 58,15 % wszystkich zarejestrowanych mieszkańców wsi (1277 kobiet). W odniesieniu rok do roku nastąpił wzrost o 3,27 punktu procentowego (w 2016 r. – 54,88 %).

Rysunek 7. Bezrobotni wg gmin – stan na dzień 31.12.2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W ciągu 2017 r. **napływ** bezrobotnych mieszkańców wsi wyniósł 4174 osoby i stanowił **68,22 %** całego napływu do ewidencji bezrobotnych. Zdecydowana większość, bo aż 78,13 % (3261 osób) rejestrujących się mieszkańców wsi zarejestrowało się po raz kolejny. Liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy wynosiła 913 (21,87 %).

W badanym okresie z ewidencji bezrobotnych **wyłączonych zostało 4312 osób** zamieszkałych na wsi. Najczęstszą przyczyną odpływu z bezrobocia było podjęcie pracy – **pracę podjęło 2390 bezrobotnych** mieszkańców wsi (55,43 % wyłączonych z ewidencji mieszkańców wsi).

Prawo do zasiłku wg stanu na dzień 31.12.2017 r. posiadało **374 bezrobotnych** zamieszkałych na wsi, co stanowi 17,03 % osób zarejestrowanych ze wsi oraz 71,24 % zasiłkobiorców.

5. Struktura społeczno – demograficzna bezrobotnych

Bardzo ważnym czynnikiem w omawianiu zjawiska bezrobocia jest nie tylko liczba biernych zawodowo, ale także ich struktura. Strukturę bezrobocia można badać pod względem różnych kryteriów. Takie czynniki jak płeć, wiek oraz poziom wykształcenia to najsilniejsze determinanty potencjalnego pracownika na rynku pracy.

5.1. Bezrobotni według wieku

Bezrobocie może dotknąć osobę w każdym wieku, bez względu na posiadane doświadczenie zawodowe czy też wykształcenie. Wiek istotnie determinuje szanse na podjęcie zatrudnienia i warunkuje okres poszukiwania pracy.

Pracodawcy chętniej zatrudniają młodych, ale jednocześnie preferują osoby posiadające odpowiednie doświadczenie zawodowe.

Najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych w dniu 31 grudnia 2017 r., podobnie, jak w poprzednich latach stanowili bezrobotni w wieku **25 – 34 lat (954 os. – 28,66 % ogółu)**. W następnej kolejności były osoby w przedziale wiekowym **35 – 44 lata**, które stanowiły **22,77%** wszystkich zarejestrowanych (758 osób).

Najmniej liczna grupa to bezrobotni (mężczyźni) w wieku przedemerytalnym **powyżej 60. roku życia (214 os. – 6,43 %)**.

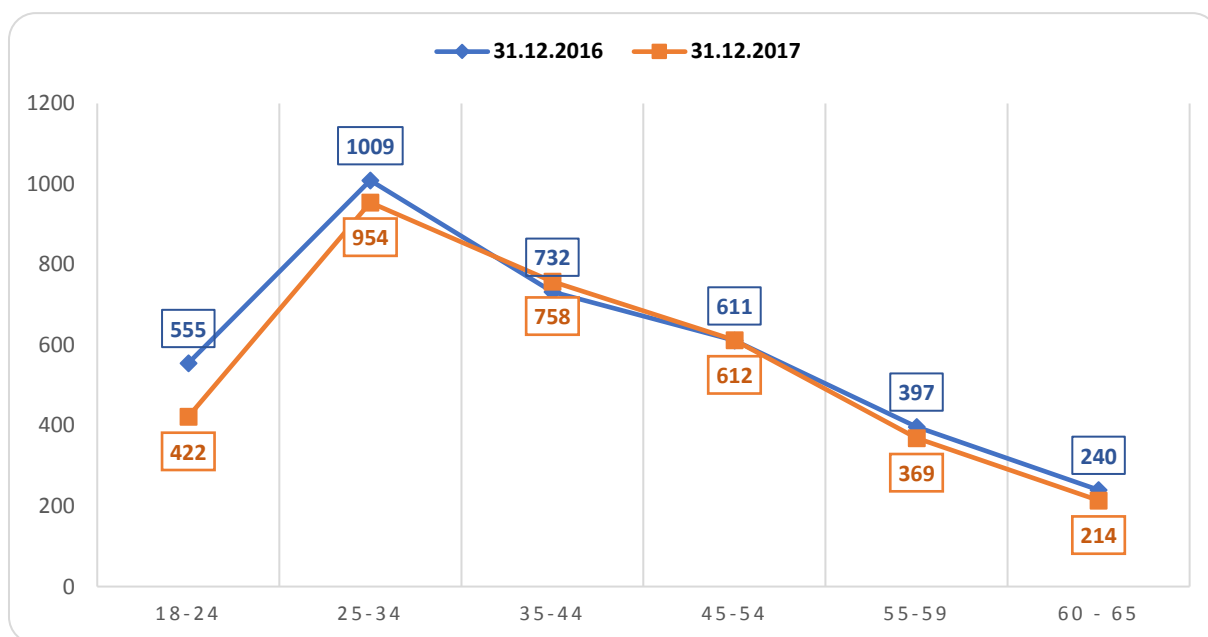
W analizach dotyczących demografii, ludność w wieku produkcyjnym (ze względu na mobilność) dzieli się zasadniczo na dwie kategorie: osoby w wieku mobilnym (między 18 a 44 rokiem życia) oraz osoby w wieku niemobilnym (między 45 a 64 rokiem życia).

W dniu 31.12.2017 roku, bezrobotni zarejestrowani w wadowickim urzędzie pracy **w wieku mobilnym stanowili 64,10 %** ogółu zarejestrowanych, odsetek ten mino spadku liczby

bezrobotnych w przedziałach 18 – 24 oraz 25 – 34 lata nie zmienił się zasadniczo w odniesieniu do roku 2016, kiedy wynosił 64,79 %. Jednocześnie należy zauważyć, iż odsetek bezrobotnych w wieku mobilnym jest odzwierciedleniem odsetka ludności powiatu wadowickiego w wieku mobilnym, który wynosi 63,8 % ludności w wieku produkcyjnym.

Szczegółowe dane dotyczące wieku osób bezrobotnych, w ostatnich latach prezentuje poniższy wykres i tabela.

Wykres 23. Struktura bezrobotnych wg wieku – stan na koniec 2016 i 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Obniżenie od 1 października 2017 r. wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn nie wpłynęło znacząco na poziom bezrobocia w tym przedziale wiekowym. Należy jednak zauważyć, że z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego status bezrobotnego utraciło 119 osób, z czego w okresie:

- od stycznia do września 2017 r. – 36 osób,
- od października do grudnia 2017 roku – 84 osoby.

Tabela 16. Struktura bezrobotnych wg wieku

wyszczególnienie	31.12.2016 r.		31.12.2017 r.		Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego		
	Liczba osób	% udział w ogólnej liczbie	Liczba osób	% udział w ogólnej liczbie	w liczbach	w punktach procentowych	w %
18-24	555	15,66	422	12,68	-133	-2,98	-23,96
25-34	1 009	28,47	954	28,66	-55	0,19	-5,45
35-44	732	20,65	758	22,77	26	2,11	3,55
45-54	611	17,24	612	18,38	1	1,14	0,16
55-59	397	11,20	369	11,08	-28	-0,12	-7,05
60 - 65	240	6,77	214	6,43	-26	-0,34	-10,83

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

5.2. Bezrobotni według wykształcenia

Wykształcenie osób bezrobotnych jest istotnym atutem, który zwiększa szansę na zdobycie zatrudnienia. Jedną z przyczyn utrudniających bezrobotnym znalezienie zatrudnienia jest brak kwalifikacji, kwalifikacje zbyt ogólne, ale także niedopasowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. Wpływ poziomu wykształcenia na sytuację osób chcących podjąć zatrudnienie jest również odzwierciedlony w ewidencji osób bezrobotnych.

Przyglądając się strukturze osób zarejestrowanych pod kątem wykształcenia zauważamy zmniejszenie liczby osób bezrobotnych we wszystkich kategoriach reprezentujących wykształcenie bezrobotnych. Tutaj liczby zmniejszają się, jednakże procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych podnosi się nieznacznie wśród osób z wykształceniem wyższym (+0,47 p.p.) oraz ogólnokształcącym (+0,04 p.p.). **Największy względny spadek** objął populację bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (- 87 osób) oraz na równi z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym (po 51 osób).

Strukturę osób bezrobotnych w powiecie według wykształcenia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia

wyszczególnienie	31.12.2016 r.		31.12.2017 r.		Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego		
	Liczba osób	% udział w ogólnej liczbie	Liczba osób	% udział w ogólnej liczbie	w liczbach	w punktach procentowych	W %
wyższe	388	10,95	380	11,41	-8	0,47	-2,06
policealne i średnie zawodowe	831	23,45	780	23,43	-51	-0,02	-6,14
średnie ogólnokształcące	317	8,94	299	8,98	-18	0,04	-5,68
zasadnicze zawodowe	1 198	33,80	1 111	33,37	-87	-0,43	-7,26
gimnazjalne i niższe	810	22,86	759	22,80	-51	-0,06	-6,30

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Najliczniejszą grupę na koniec 2017 r. stanowiły osoby z **wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1111 osób (33,37 % z ogółu bezrobotnych)**. Minimalna większość w tej grupie reprezentowana była przez mężczyzn, którzy na koniec badanego okresu stanowili wartość 50,22 % z ogółu bezrobotnych posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe. Ponadto 49,95 % osób z tym wykształceniem to osoby długotrwale bezrobotne (555 osób, w tym 308 kobiet), a 34,56 % to bezrobotni powyżej 50 roku życia (384 osoby, w tym 132 kobiety).

Na drugim miejscu, analogicznie jak przed rokiem, pojawiły się osoby z wykształceniem **policealnym i średnim zawodowym – 23,43 % ogólnej liczby bezrobotnych**. Oznacza to, że na koniec grudnia 2017 r. w ewidencji bezrobotnych pozostawało **780 osób** z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (mniej niż rok wcześniej o 51 osób).

Wśród osób bezrobotnych można zaobserwować dość wysoki wskaźnik osób z **wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 22,8 % ogółu (759 osób)**. Osoby te znajdują się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, ponieważ ich poziom wykształcenia i innych umiejętności jest nie wystarczający do podjęcia zatrudnienia. Podobnie jak w grupie z wykształceniem zasadniczym zawodowym większość najsłabiej wykształconych stanowili mężczyźni (57,71 % z ogółu bezrobotnych posiadających wykształcenie gimnazjalne i niższe). Ponadto 56,26 % osób z tym wykształceniem to osoby długotrwale bezrobotne (427 osób, w tym 192 kobiety), a 40,05 % to bezrobotni powyżej 50 roku życia (304 osoby, w tym 101 kobiet).

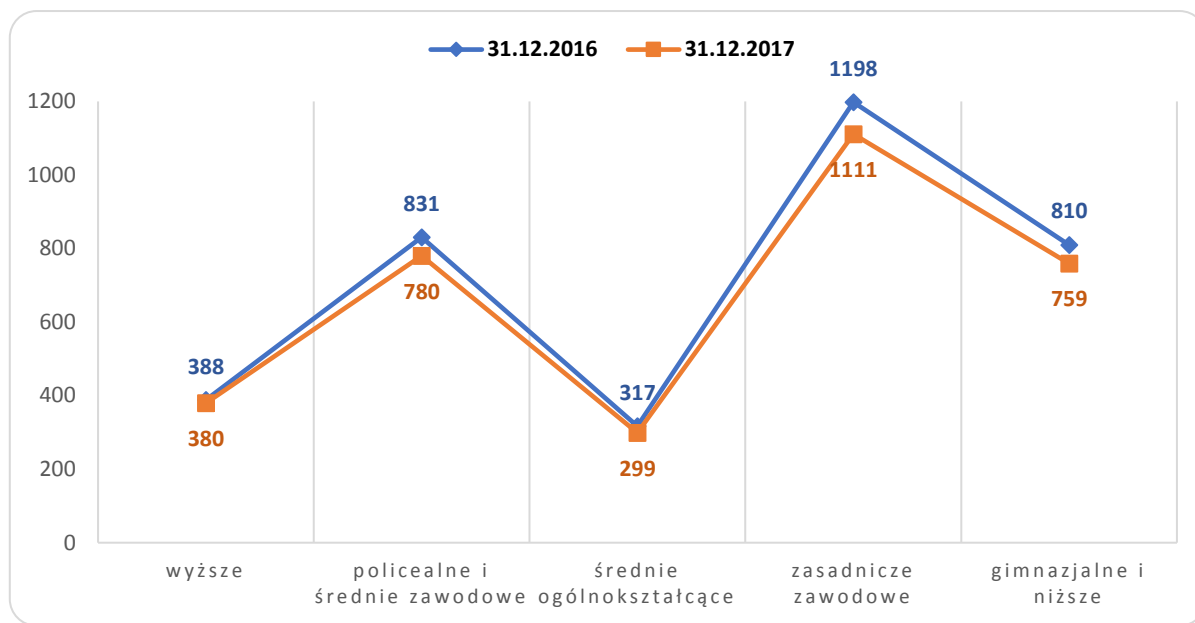
Niestety bezrobocie dotyka również osoby posiadające wykształcenie wyższe. Ta grupa stanowiła **11,41 % co odpowiada 380 osobom**.

Najmniej liczną w zasobach Urzędu wciąż pozostaje grupa osób z **wykształceniem średnim ogólnokształcącym (299 osób)**. Niska liczba osób bezrobotnych w ostatniej grupie jest

wynikiem między innymi podejmowania przez dużą część absolwentów średnich szkół ogólnokształcących studiów wyższych w trybie dziennym.

Szczegółowe dane dotyczące poziomu wykształcenia osób bezrobotnych.

Wykres 24. Liczba bezrobotnych wg kryterium wykształcenia

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wśród osób bezrobotnych, którzy posiadali wyuczony lub wykonywany zawód dominowały profesje związane z handlem, a więc sprzedawcy, magazynierzy i handlowcy. Ponadto w rankingu najczęściej występujących zawodów sporą grupę stanowili pracownicy związani z branżą gastronomiczną: kucharze, cukiernicy, piekarze czy kelnerzy. Nadal w dość trudnej sytuacji na rynku pracy znajdują się ekonomiści i technicy prac biurowych, dla których brakuje ofert zatrudnienia. Poza tym liczną grupę stanowią robotnicy wykonujący prace proste i pomocnicze.

Tabela 18 przedstawia ranking 35 najliczniej reprezentowanych zawodów wśród bezrobotnych powiatu wadowickiego figurujących w ewidencji w dniu 31.12.2017 roku.

Tabela 18. Ranking najliczniej reprezentowanych zawodów

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba osób
1	Sprzedawca*	351
2	Kucharz*	122
3	Robotnik gospodarczy	84
4	Krawiec*	80
5	Fryzjer*	69
6	Ekonomista	59
7	Technik ekonomista*	57
8	Murarz	51
9	Stolarz*	51
10	Ślusarz*	46
11	Górnik eksploatacji podziemnej*	46
12	Technik handlowiec*	45
13	Tokarz w metalu	43
14	Cukiernik*	43
15	Technik mechanik*	42
16	Pomocniczy robotnik budowlany	41
17	Mechanik pojazdów samochodowych*	39
18	Kelner*	35
19	Cholewkarz	34
20	Magazynier	31
21	Przędzacz	30
22	Tkacz	30
23	Technik hotelarstwa*	29
24	Szewc	29
25	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	28
26	Piekarz*	28
27	Technik budownictwa*	25
28	Technik prac biurowych*	25
29	Technik technologii odzieży*	23
30	Mechanik samochodów osobowych	22
31	Stolarz meblowy	22
32	Pakowacz ręczny	21
33	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	21
34	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	20
35	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	20

* zawód objęty jest kształceniem w systemie oświaty i występuje w Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Jednocześnie wskazane w tabeli zawody generowały w dużym stopniu zawody nadwyżkowe tj. takie na które zapotrzebowanie jest dużo mniejsze niż podaż (np. fryzjerzy, przedstawiciele handlowi, ekonomiści).

5.3. Bezrobotni według stażu pracy

Jedną z cech charakteryzujących strukturę bezrobocia jest staż pracy osób bezrobotnych, gdyż wiąże się on z praktycznym zdobywaniem umiejętności i doświadczenia zawodowego.

W grudniu 2017 r. w ewidencji PUP figurowało 3017 bezrobotnych posiadających udokumentowany staż pracy. Jednocześnie **co dziesiąty bezrobotny nie pracował** nigdy przed rejestracją w Urzędzie. Biorąc pod uwagę fakt, iż doświadczenie zawodowe jest istotnym kryterium stosowanym przez pracodawców podczas prowadzonej rekrutacji osoby bez jakiegokolwiek stażu zawodowego są w bardzo trudnym położeniu na lokalnym rynku pracy. Mimo, iż w grupie bez stażu pracy odnotowano największy spośród poszczególnych grup spadek liczby bezrobotnych (o 86 osób) to nadal ich liczba wynosiła 312 osób. Co więcej, w zdecydowanej większości były to kobiety (195 osób; 62,5 % populacji bez stażu pracy). Ponadto 58,97 % osób dotychczas niepracujących to osoby młode, które nie ukończyły 30 roku życia (289 osób; w tym 123 osoby nie przekroczyły 25 roku życia), a 160 osób to długotrwale bezrobotni.

W odniesieniu do 2016 roku struktura zarejestrowanych według stażu pracy nie uległa znaczącym zmianom.

Tabela 19. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy

wyszczególnienie	31.12.2016 r.		31.12.2017 r.		Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego		
	Liczba osób	% udział w ogólnej liczbie	Liczba osób	% udział w ogólnej liczbie	w liczbach	w punktach procentowych	w %
do 1 roku	595	16,79	569	17,09	-26	0,30	-4,37
1 do 5 lat	811	22,88	754	22,65	-57	-0,23	-7,03
5 do 10 lat	597	16,85	601	18,05	4	1,21	0,67
10 do 20 lat	558	15,74	552	16,58	-6	0,84	-1,08
20 do 30 lat	423	11,94	416	12,50	-7	0,56	-1,65
30 i więcej	162	4,57	125	3,75	-37	-0,82	-22,84
bez stażu	398	11,23	312	9,37	-86	-1,86	-21,61

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

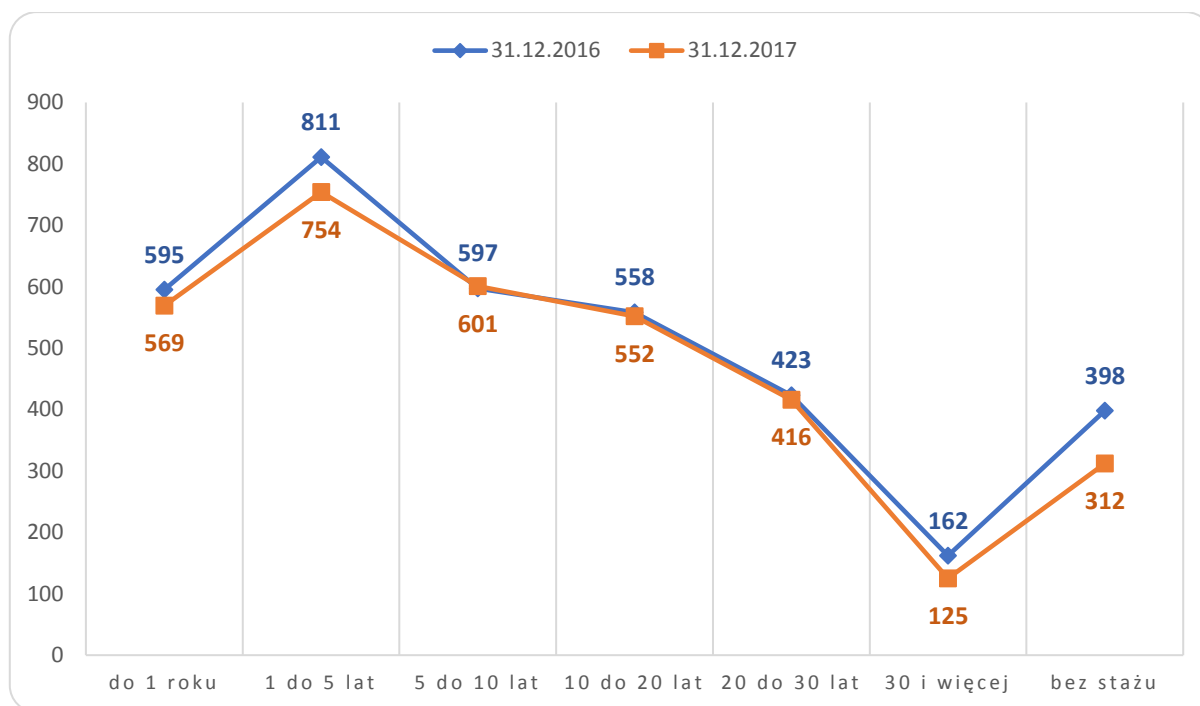
Z przedstawionej w powyższej tabeli struktury bezrobotnych według stażu pracy wynika, że podobnie jak przed rokiem największą grupę na koniec 2017 roku stanowiły osoby ze stażem pracy **od 1 roku do 5 lat – 754 osoby**. Licznie w ewidencji Urzędu reprezentowana była również

grupa osób ze stażem pracy **od 5 do 10 lat – 601 osób** oraz niewielkim stażem pracy, czyli **do 1 roku – 569 osób**. Z kolei **najmniej liczną** grupą były osoby z **ponad 30-letnim stażem pracy** stanowiący 3,75 % ogółu (125 bezrobotnych). Jednocześnie tej grupy dotyczył **największy procentowy spadek**, który wyniósł 22,84 % w odniesieniu do ubiegłego roku.

Biorąc pod uwagę zmiany w liczbie bezrobotnych wg stażu pracy w relacji rok do roku stwierdzić należy, że spadek liczby bezrobotnych nie dotyczył jedynie grupy osób legitymujących się stażem w przedziale od 5 do 10 lat. Tutaj zanotowano wzrost na poziomie 4 osób, co daje 1,21 punktu procentowego więcej niż w grudniu 2016 roku w udziale tej grupy w ogólnej liczbie zarejestrowanych.

Największy względny spadek, jak już wspomniano, objął populację bezrobotnych bez stażu pracy, tutaj liczba zmniejszyła się o 86 osób, co daje ponad 21 % spadek oraz bezrobotnych ze stażem pracy od 1 do 5 lat 10 do 20 lat (spadek o 57 os.).

Wykres 25. Liczba bezrobotnych wg kryterium stażu pracy

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Jak wynika z przedstawionych danych problem wykluczenia zawodowego zagraża również osobom posiadającym wieloletnie doświadczenie zawodowe, dlatego zmiany na rynku pracy wymuszają kształtowanie takich cech pracownika jak: inicjatywa, mobilność zawodowa, gotowość do zmiany zawodu oraz zdobywanie nowych kwalifikacji.

5.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Wydłużający się okres posiadania statusu osoby bezrobotnej zmniejsza szansę na podjęcie zatrudnienia. Pracodawcy poszukujący pracowników niechętnie przyjmują osoby, które przez dłuższy czas pozostawały bez pracy. Postrzegają takich kandydatów poprzez pryzmat stereotypu osób o zredukowanych kompetencjach

zawodowych. A zatem, im dłuższy czas pozostawania w bezrobociu, tym większe pojawiają się trudności w powrocie do aktywności zawodowej.

Statystyka, w oparciu o którą przeprowadzana jest niniejsza analiza, zakłada, że czas pozostania bez pracy obejmuje aktualny okres pozostawania bez pracy od momentu ostatniej rejestracji osoby, liczony w pełnych miesiącach.

Posiadanie statusu bezrobotnego z założenia powinno stanowić okres przejściowy, tymczasem **634 (tj. 19,04 %) osoby** pozostawały w rejestrze Urzędu **od 6 do 12 miesięcy**.

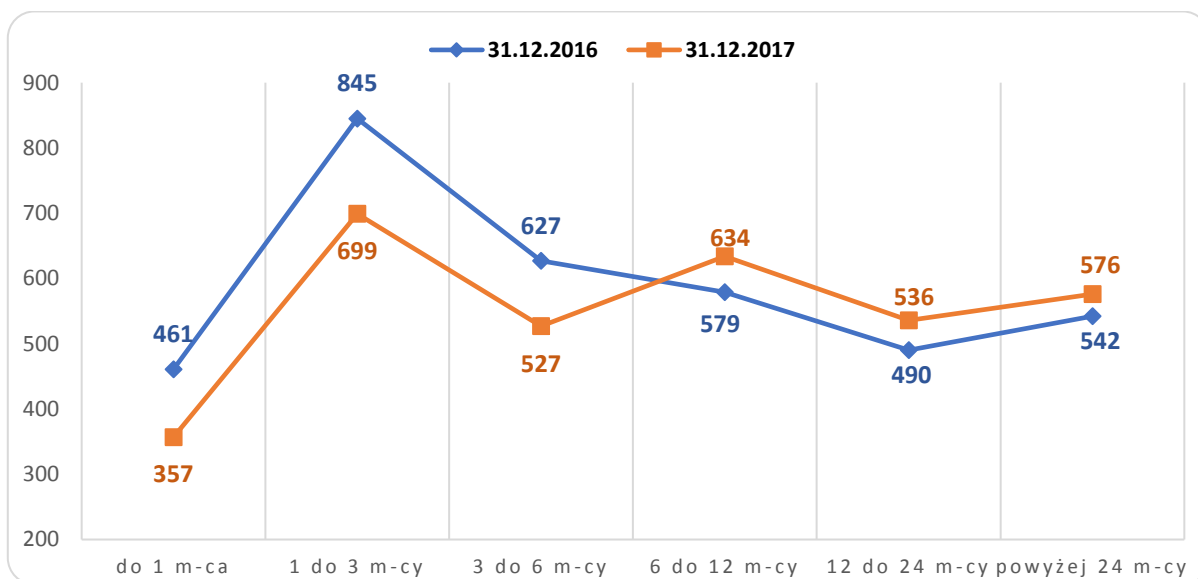
Jedna trzecia wszystkich bezrobotnych **pozostaje bez pracy od ponad roku**. Na koniec 2017 roku łączna liczba bezrobotnych w grupach **od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy** wynosiła **1112 osób**.

W analizowanym okresie liczną grupę stanowiły również osoby pozostające bez pracy **od 1 do 3 miesięcy**. W ewidencji tut. Urzędu osoby te stanowiły **21%** ogółu bezrobotnych.

Tabela 20. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy

wyszczególnienie	31.12.2016 r.		31.12.2017 r.		Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego		
	Liczba osób	% udział w ogólnej liczbie	Liczba osób	% udział w ogólnej liczbie	w liczbach	w punktach procentowych	w %
do 1 m-ca	461	13,01	357	10,72	-104	-2,28	-22,56
1 do 3 m-cy	845	23,84	699	21,00	-146	-2,85	-17,28
3 do 6 m-cy	627	17,69	527	15,83	-100	-1,86	-15,95
6 do 12 m-cy	579	16,34	634	19,04	55	2,71	9,50
12 do 24 m-cy	490	13,83	536	16,10	46	2,27	9,39
powyżej 24 m-cy	542	15,29	576	17,30	34	2,01	6,27

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wykres 26. Liczba bezrobotnych wg kryterium czasu pozostawania bez pracy

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Badając zmiany w liczbie bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w relacji rok do roku stwierdzić należy, że spadek liczby bezrobotnych dotyczył tylko trzech pierwszych kategorii tj. do 6 miesięcy. W pozostałych trzech kategoriach nastąpił wzrost liczby bezrobotnych, przy czym osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12-tu miesięcy przybyło 80, co stanowi prawie 10-cio procentowy wzrost w grupie od 12 do 24 m-cy pozostawania bez pracy oraz ponad 6-cio procentowy wzrost wśród bezrobotnych powyżej 24 – m-cy.

Największą różnicę *in minus* w liczbie bezrobotnych w relacji rok do roku obserwujemy w kategorii osób pozostających bez pracy w okresie od 1 do 3 miesięcy (mniej o 146 osób), natomiast największa różnica *in plus* dotyczy osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (więcej o 55 osób).

O czasie pozostawania bez pracy decydują różnorakie uwarunkowania m.in. płeć, wiek, wykształcenie, kwalifikacje zawodowe. Aby dokładniej poznać strukturę osób bezrobotnych w powiecie wadowickim, należy zwrócić uwagę na liczbę osób pozostających bez pracy według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wieku i wykształcenia, a także płci.

Tabela 21. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wieku – stan na 31.12.2017 r.

		Czas pozostawania bez pracy											
		do 1 miesiąca		od 1 do 3 miesięcy		od 3 do 6 miesięcy		od 6 do 12 m-cy		od 12 do 24 m-cy		powyżej 24 m-cy	
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
wiek (w latach)	18 – 24	81	37	130	74	83	52	52	35	55	44	21	18
	25 – 34	99	45	198	106	156	96	209	157	144	121	148	135
	35 – 44	74	34	135	73	124	81	130	80	142	92	153	114
	45 – 54	68	41	141	69	82	41	116	59	90	38	115	66
	55 – 59	17	8	60	32	54	31	78	34	69	40	91	46
	60 – 65	18	-	35	-	28	-	49	-	36	-	48	-
	Razem	357	165	699	354	527	301	634	365	536	335	576	379
mobilni		254	116	463	253	363	229	391	272	341	257	322	267
niemobilni		103	49	236	101	164	72	243	93	195	78	254	112

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Osoby pozostające bez pracy powyżej 12 - tu miesięcy to w przeważającej mierze kobiety (714 osób; 64,21 % bezrobotnych tej kategorii). W rejestrach bezrobotnych figurują najczęściej młode mamy (37,48% kobiet jest w wieku od 25 do 34 lata), które pracy nie chcą podejmować ze względu na opiekę nad małym dzieckiem/dziećmi, ale dzięki statusowi bezrobotnego mają opłacaną składkę zdrowotną.

Prawie 60 % pozostających bez pracy powyżej 12-tu miesięcy to bezrobotni w produkcyjnym wieku mobilnym czyli do 44 r.ż. (663 osoby, w tym 524 kobiety).

Ponadto, powyżej 12- tu miesięcy pozostaje w zasobach bezrobotnych 86 kobiet w wieku przedemerytalnym (55 – 59 lat) oraz 84 mężczyzn (60 – 65 lat).

Tabela 22. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w odniesieniu do ich wykształcenia – stan na 31.12.2017 r.

		Czas pozostawania bez pracy											
		do 1 miesiąca		od 1 do 3 miesięcy		od 3 do 6 miesięcy		od 6 do 12 m-cy		od 12 do 24 m-cy		powyżej 24 m-cy	
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
wiek (w latach)	wyższe	53	35	87	55	64	46	76	60	58	44	42	33
	policealne i średnie zawodowe	78	40	163	112	130	92	142	95	147	112	120	99
	średnie ogólnokształcące	32	14	59	35	59	37	60	44	39	33	50	39
	zasadnicze zawodowe	112	46	236	96	158	76	203	103	185	101	217	131
	gimnazjalne i niższe	82	30	154	56	116	50	153	63	107	45	147	77
	Razem	357	165	699	354	527	301	634	365	536	335	576	379

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Im dłużej osoby pozostają bez pracy, tym mają mniejsze szanse na jej ponowne uzyskanie, ponieważ zdobyte wcześniej wiadomości i doświadczenia często ulegają dezaktualizacji.

Odzwierciedleniem faktu, iż co trzeci zarejestrowany w wadowickim urzędzie pracy bezrobotny legitymuje się wykształceniem **zasadniczym zawodowym** jest liczne reprezentowanie tej grupy **w każdym przedziale czasowym pozostawania bez pracy**, przy czym w okresie do 12-tu miesięcy przeważają mężczyźni (54,72 % mężczyzn i 45,28 % kobiet), natomiast powyżej 12- tu miesięcy pozostają bez zatrudnienia kobiety (57,71 % kobiet i 42,29 % mężczyzn).

Ponadto, bezrobotni zarejestrowani powyżej 12-tu miesięcy to osoby z najniższymi kwalifikacjami zawodowymi, tj. posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe (254 osoby; 22,84 % tej grupy) i są to w większości mężczyźni (51,97 % mężczyzn i 48,03 % kobiet).

W mniejszym stopniu problem długotrwałego pozostawania bez pracy pojawia się wśród osób z wyższym poziomem wykształcenia – także wśród tych, którzy ukończyli wyższe studia (100 osób, w tym 77 kobiet).

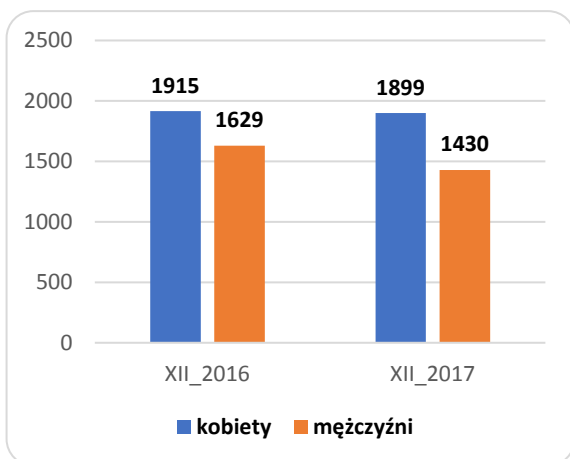
Należy pamiętać, że nie wszystkie osoby rejestrujące się w powiatowych urzędach pracy zabiegają o podjęcie zatrudnienia czy udział w różnego rodzaju formach wsparcia oferowanych przez urząd. 828 osób pozostających w rejestrach PUP powyżej 12-tu miesięcy ma ustalony III profil pomocy, który charakteryzuje osoby oddalone od rynku pracy i mało zmotywowane do zmiany swojej sytuacji.

5.5. Kobiety i mężczyźni na rynku pracy

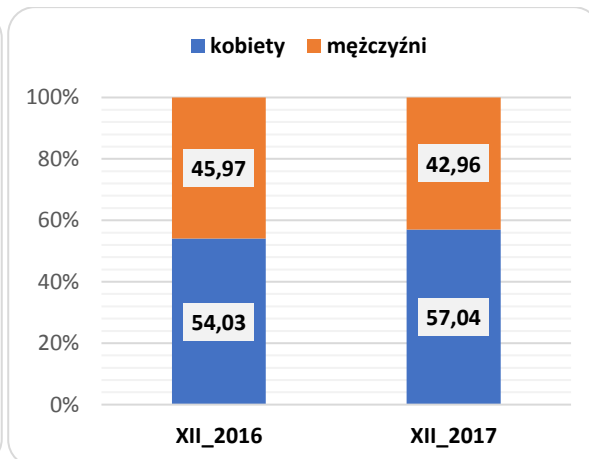

Od początku lat dziewięćdziesiątych w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w Polsce zarysowała się stała liczebna przewaga kobiet nad mężczyznami. Dominacja kobiet nad mężczyznami w rejestrach urzędu pracy jest również cechą charakterystyczną powiatu wadowickiego. Kobiety, pomimo że lepiej wykształcone i generalnie chętniej podnoszące swoje kwalifikacje, są częściej zawodowo bierne.

Wykres 27. Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn w latach 2016 – 2017

Wykres 28. Udział kobiet i mężczyzn wśród bezrobotnych w latach 2016 – 2017

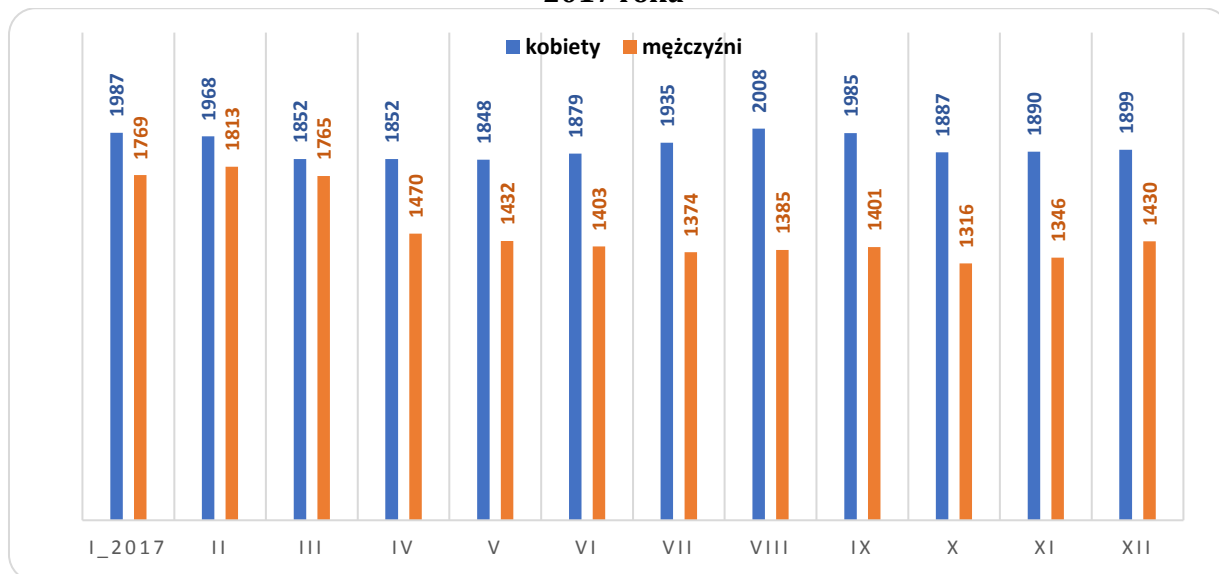

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W grudniu 2017 roku w rejestrach PUP w Wadowicach figurowało **1899 kobiet** (o 16 mniej niż w 2016 r.) i **1430 mężczyzn** (mniej o 199 osób).

Wśród osób zarejestrowanych, jak już wspomniano, dominują kobiety, które na koniec minionego roku stanowiły **57,04 %** ogółu bezrobotnych, tym samym udział **mężczyzn** wyniósł **42,96 %**. Należy jednak zauważyć, że w odniesieniu do 2016 roku udział mężczyzn w rejestrach urzędu uległ zmniejszeniu o 3,01 punkty procentowe, co było wynikiem bardziej dynamicznego spadku liczby bezrobotnych w tej grupie niż wśród kobiet. Spadki te wyniosły odpowiednio 12,22 % i 0,84 %. Nastąpiło więc odwrócenie trendu z 2016 roku polegającego na szybszym spadku poziomu bezrobocia wśród kobiet (spadek o 30,16%).

Wykres 29. Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miesiącach 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Z analizy sytuacji kobiet na rynku pracy przeprowadzonej przez Annę Zachorowską-Mazurkiewicz w książce „Kobiety i instytucje” wynika, że na trudniejszą sytuację kobiet na rynku pracy wpływa kilka czynników. Po pierwsze, pracodawcy chętniej zatrudniają mężczyzn niż kobiety. Tendencja ta zdaje się obecnie utrzymywać nawet pomimo wprowadzania takich rozwiązań, jak urlop rodzicielski przewidziany teoretycznie dla obojga rodziców. Nie brakuje jednak głosów, że w praktyce wyklucza to kobiety z rynku pracy na jeszcze dłuższy czas. Po drugie, w przypadku niewystarczającej ilości miejsc pracy w Polsce dominuje przekonanie o pierwszeństwie mężczyzn do prawa do pracy. Ostatnim czynnikiem wymienionym przez autorkę jest stereotypowy pogląd, że kobiety w sytuacji utraty pracy radzą sobie lepiej. Mężczyznom w większym stopniu bezrobocie pogarsza samopoczucie i utrudnia funkcjonowanie w społeczeństwie. Według społecznych stereotypów bezrobocie niszczy, degraduje i poniża mężczyznę. Kobiety częściej są postrzegane natomiast jako osoby, które z bezrobociem muszą sobie dzielnie dawać radę.⁹

Większa dynamika spadku bezrobocia wśród mężczyzn zarejestrowanych w PUP Wadowice to efekt m.in. ograniczenia napływu do ewidencji – w 2017 roku do rejestrów Urzędu napłynęło

⁹<https://rynekpracy.pl/artykuly/bezrobocie-wsrod-kobiet>

o 19,35 % mężczyzn mniej niż rok wcześniej. W przypadku kobiet wskaźnik spadku wyniósł 12,72 %.

W całym 2017 roku zarejestrowało się 3088 kobiet i 3030 mężczyzn, co stanowi odpowiednio 450 i 727 osób mniej niż w 2016 roku. Rejestrujące się kobiety stanowiły 50,47 % ogółu zgłaszających się do rejestracji (w 2016 r. – 48,5 %).

Z ewidencji bezrobotnych w 2017 r. wyłączono 3104 kobiety i 3229 mężczyzn (w 2016 r. – 4365 kobiet i 4488 mężczyzn). Bezrobotne kobiety wśród osób wyrejestrowanych stanowiły 49,01 %, mężczyźni 50,99 % (w 2016 r. odpowiednio – 49,3 % i 50,7 %).

Najczęstszą przyczyną wyłączenia z ewidencji bezrobotnych kobiet było podjęcie pracy. W ciągu 12 miesięcy 2017 r. pracę podjęło **1708** kobiet, co stanowi:

- 50,88 % ogółu bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia zatrudnienia,
- 55,03 % ogółu wyrejestrowanych kobiet.

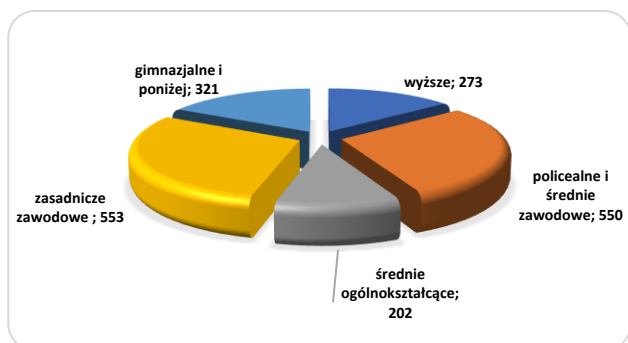
Wśród bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2017 roku:

- doświadczenia zawodowego nie posiadało **312 kobiet** (16,43 % zarejestrowanych kobiet; 63,03 % ogółu bez doświadczenia zawodowego) i **183 mężczyzn**;
- żadnych kwalifikacji zawodowych nie posiadały **543 kobiety** (28,59 % ogółu kobiet; 55,30 % ogółu bez kwalifikacji zawodowych), **439 mężczyzn**;
- osoby długotrwale bezrobotne, czyli pozostające w ewidencji urzędu ponad 12 miesięcy w okresie 2 lat to **996 mężczyzn** (69,65 % zarejestrowanych mężczyzn; 62,6 % ogółu długotrwale bezrobotnych) i **595 kobiet**;
- **1277 kobiet** zamieszkiwało na wsi (67,25 % ogółu kobiet; 58,15 % ogółu mieszkańców wsi) i **919 mężczyzn**,
- prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało **312 kobiet** (16,43 % zarejestrowanych kobiet; 59,43 % posiadających prawo do zasiłku) i **213 mężczyzn**;
- osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy to **107 kobiet** (5,63 % ogółu kobiet, 59,12 % ogółu zwolnionych w ww. przyczyn) i **74 mężczyzn**.

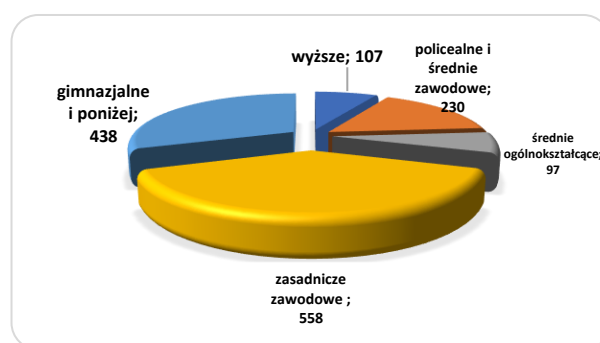
Z powyższego wynika, że tylko w kategorii długotrwale bezrobotnych przeważają mężczyźni. W pozostałych kategoriach widać dość wyraźną przewagę kobiet co jest odzwierciedleniem ich większej liczby wśród zarejestrowanych.

Analizując liczbę bezrobotnych w podziale na płeć i poziom wykształcenia, można zauważyć, że na każdym etapie edukacji z bezrobociem boryka się więcej kobiet niż mężczyzn. Bezrobocie w najmniejszym stopniu dotyczy osób legitymujących się wykształceniem wyższym.

Wykres 30. Wykształcenie bezrobotnych kobiet

Wykres 31. Wykształcenie bezrobotnych mężczyzn

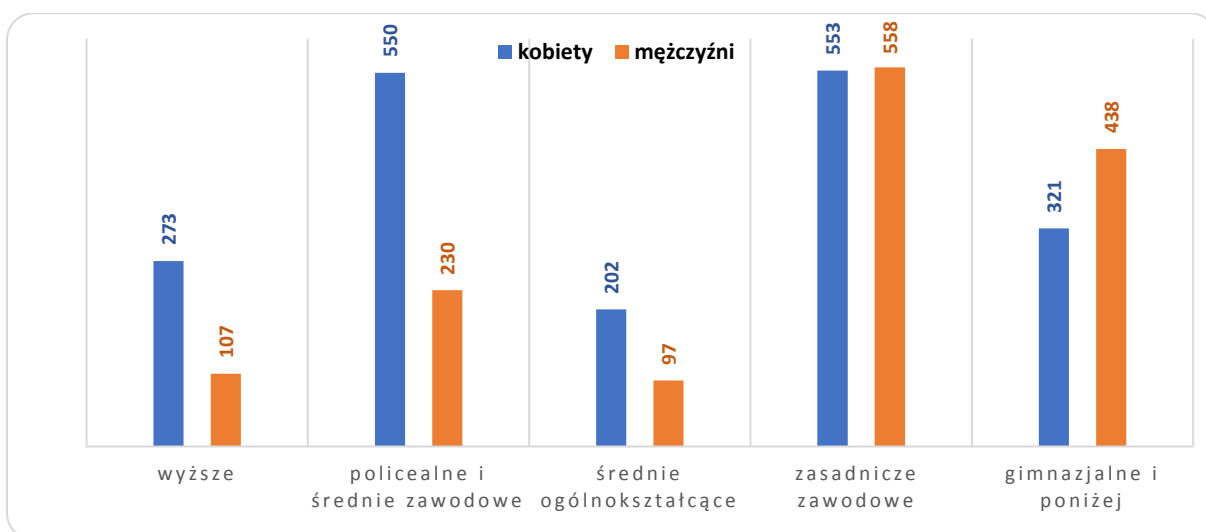

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wśród bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w końcu 2017 roku najwięcej kobiet legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 553 (49,77 % tej kategorii) oraz policealnym i średnim zawodowym – 550 kobiet (70,51 %). Z kolei wśród mężczyzn dominowało wykształcenie zawodowe – 558 osób (50,23 % osób z tym wykształceniem) oraz gimnazjalne i niższe – 438 mężczyzn (57,71 %).

Zależność pomiędzy poziomem bezrobocia, a posiadanym wykształceniem zaprezentowano na wykresie poniżej.

Wykres 32. Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg wykształcenia – stan na dzień 31.12.2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

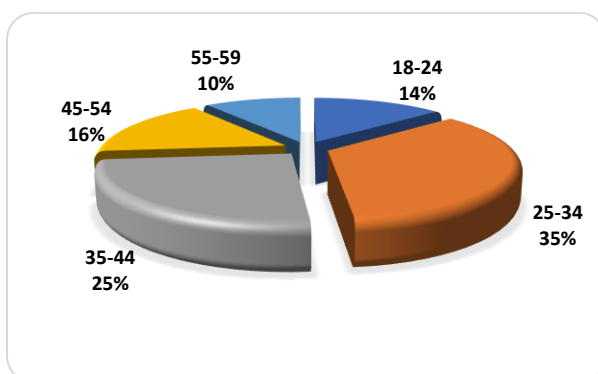
Jak wynika z powyższego wykresu kobiety dominowały nad mężczyznami począwszy od wykształcenia ogólnokształcącego poprzez policealne i średnie zawodowe, aż do wykształcenia wyższego. Wykształcenie wyższe posiadały 273 bezrobotne kobiety (71,84 % ogółu z tym wykształceniem i 107 mężczyzn (28,16 %). Na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego następuje praktycznie zrównanie liczby kobiet i mężczyzn (różnica wynosi jedynie 5 osób), za to z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w przewadze liczebnej są mężczyźni.

Kobiety mimo wyższego przeciętnie niż mężczyźni wykształcenia mają większe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

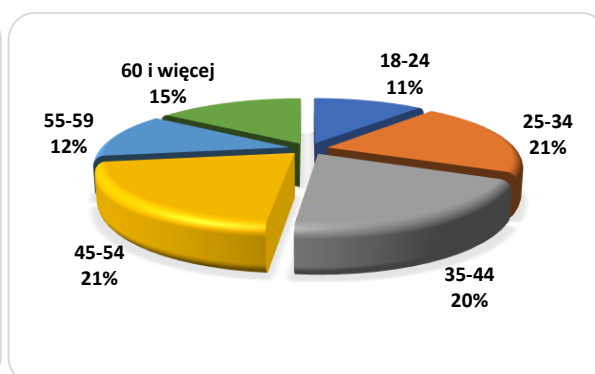
Kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na poziom bezrobocia jest wiek.

Jak można zauważyć na poniższych wykresach, najbardziej problem ten dotyka kobiety najmłodsze (w wieku 25–34 lata) – bezrobocie w tej grupie wiekowej wynosi aż 35 % (analogicznie jak w roku poprzednim) ogółu bezrobotnych.

Wykres 33. Wiek bezrobotnych kobiet

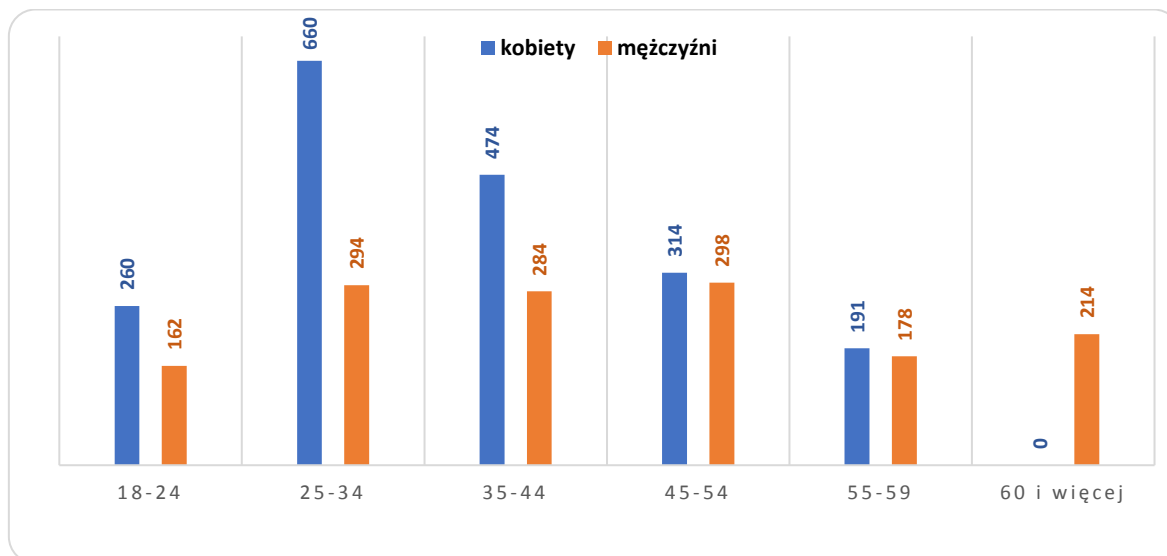
Wykres 34. Wiek bezrobotnych mężczyzn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Generalnie bezrobotne kobiety wraz z zakończeniem okresu pełnienia licznych obowiązków rodzinnych – macierzyństwa i wychowywania dzieci (mniej więcej po przekroczeniu 40. r.ż.) winny ponownie wejść na rynek pracy, tymczasem we wszystkich przedziałach wiekowych liczba bezrobotnych kobiet jest wyższa niż mężczyzn, chociaż wraz z wiekiem liczba bezrobotnych kobiet maleje.

Wykres 35. Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg wieku – stan na dzień 31.12.2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Od 1 października 2017 roku kobiety wraz z osiągnięciem wieku emerytalnego tj. 60 lat tracą status bezrobotnego stąd w ostatnim przedziale wiekowym występuje wartość „0”.

Istotnym aspektem problemu bezrobocia jest okres poszukiwania pracy. Problem, pod względem długotrwałego pozostawania bez pracy bezrobotnych kobiet, jest bardziej złożony.

Nie dotyczy ten problem kobiet starszych, wręcz przeciwnie – problem długotrwałego bezrobocia dotyczy głównie kobiet w wieku od 25 do 44 lat, zwłaszcza np. samotnie wychowujących dzieci czy kobiet żyjących w związkach partnerskich – a więc osób, dla których status bezrobotnego niezbędny jest dla uzyskania świadczeń z pomocy społecznej czy do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Osoby te zazwyczaj nie przyjmują oferowanych im propozycji pracy.

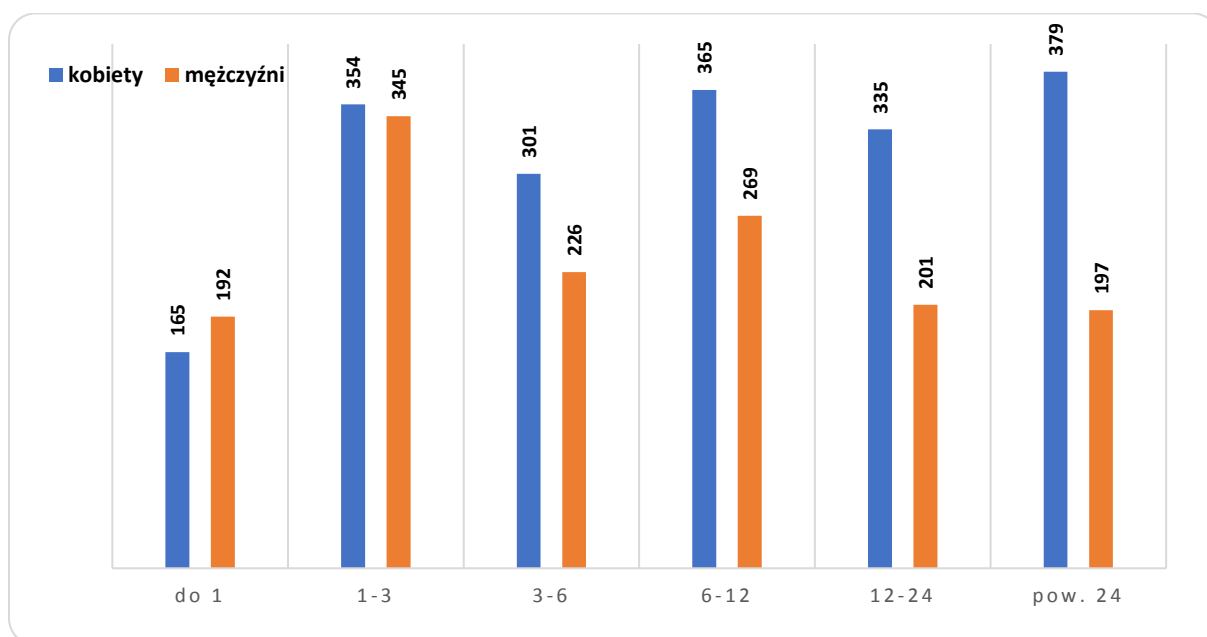
Tabela 23. Czas pozostawania bez pracy kobiet i mężczyzn – stan na dzień 31.12.2017 r.

lp	wyszczególnienie	Czas pozostawania bez pracy						
		Ogółem	do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow. 24
1	Ogółem	3329	357	699	527	634	536	576
2	(w.4+w.6)	100	100	100	100	100	100	100
3	kobiety	1899	165	354	301	365	335	379
4	% udział (w.3:w.1)	57,04	46,22	50,64	57,12	57,57	62,50	65,80
5	mężczyźni	1430	192	345	226	269	201	197
6	% udział (w.5:w.1)	42,96	53,78	49,36	42,88	42,43	37,50	34,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Według danych z końca 2017 roku im dłuższy jest czas pozostawania bez pracy, tym większy jest procentowy udział kobiet w danej grupie. W grupie osób pozostających bez pracy do 3 miesięcy przeważają mężczyźni, natomiast kobiety stanowią przewagę w pozostałych grupach pozostawania bez pracy powyżej 3 miesięcy. Kobiety poszukujące pracy dłużej niż 12 miesięcy to ponad 64 % w ogólnej liczbie w tym przedziale czasowym).

Wykres 36. Liczba zarejestrowanych kobiet i mężczyzn wg czasu pozostawania bez pracy – stan na dzień 31.12.2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

5.6. Cudzoziemcy

Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ma zastosowanie również do:

- 1) cudzoziemców zamierzających wykonywać lub wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej,
 - obywateli państw EOG nienależących do UE,
 - obywateli państw niebędących stronami umowy o EOG, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi,

- posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127, art. 151 ust. 1 lub 2 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 144, art. 159 ust. 1, art. 160, art. 161, art. 176, art. 186 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 lub art. 187 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - posiadających zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1 albo art. 126 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, albo wizę wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany,
 - korzystających w Rzeczypospolitej Polskiej z ochrony czasowej,
 - ubiegających się w Rzeczypospolitej Polskiej o udzielenie ochrony międzynarodowej i małżonków, w imieniu których występują z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, którzy posiadają zaświadczenie wydane na podstawie art. 35 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - którym udzielono ochrony uzupełniającej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2)** cudzoziemców - członków rodzin cudzoziemców, o których mowa w pkt 2 lit. a-c ustawy;
- 3)** cudzoziemców – członków rodzin obywateli polskich, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo po złożeniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej posiadali zezwolenie na pobyt czasowy;

- 4) cudzoziemców zamierzających wykonywać pracę lub wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niewymienionych w pkt 2–4.

W końcu grudnia 2017 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych było tylko **4 cudzoziemców, w tym 3 kobiety.**

6. Sytuacja osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to grupa bezrobotnych, która została zdefiniowana w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stanowiąca grupę wymagającą szczególnego wsparcia.

Zgodnie z aktualnym „katalogiem” do osób, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy bezrobotnych:

- do 30 roku życia,
- długotrwale,
- powyżej 50 roku życia,
- korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej,
- posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- niepełnosprawne.

Spośród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych **2795 osób**, w tym 1607 kobiet zostało zakwalifikowanych do grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, przy czym **jedna osoba może spełniać warunki więcej niż jednej kategorii**, czyli są to jednocześnie np. osoby długotrwale bezrobotne, po 50 roku życia, bez wykształcenia średniego, itp.

6.1. Bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia

Bezrobotny do 30 roku życia to bezrobotny, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 30 roku życia.

30-

Określenie „osoba bezrobotna do 25 roku życia” oznacza bezrobotnego, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia.

Ujęta w znowelizowanej w 2014 roku ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy kategoria osób do 30 roku życia, jako osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy jest poszerzeniem istniejącej wcześniej kategorii osób do 25 roku życia oraz odpowiedzią na zjawiska zachodzące na rynku pracy, takie jak np. wydłużający się okres kształcenia młodych ludzi, a tym samym późniejsze wkraczanie na rynek pracy oraz na niekorzystną dla młodych osób sytuację na rynku pracy.

Bezrobocie spowodowane jest szeregiem przyczyn o wielorakim charakterze. Głównymi problemami są niedopasowanie umiejętności i kwalifikacji młodzieży do zapotrzebowania na rynku pracy, wzrost liczby osób z wyższym wykształceniem (jeśli dyplom uczelni wyższej może mieć prawie każdy, traci on na znaczeniu), brak doświadczeń zawodowych młodych ludzi, brak wymiany informacji między instytucjami edukacyjnymi a rynkiem pracy oraz brak nawyku całonocnego uczenia się, ciągłego podnoszenia swoich umiejętności, rozwoju wiedzy.¹⁰

W końcu 2017 roku w rejestrach tut. Urzędu Pracy figurowały **894 osoby** należące do grupy bezrobotnych **do 30 roku życia**, które stanowiły **26,85 %** wszystkich zarejestrowanych. Statystyka rynku pracy wśród tej kategorii wyodrębnia jeszcze młodszą grupę bezrobotnych – **do 25 roku życia**, która na koniec omawianego okresu stanowiła blisko połowę (**47,2 %; 422 osoby**) „trzydziestolatków”.

Liczba bezrobotnych do 30 roku życia w stosunku do ubiegłego roku zmalała o 17,98 %, a więc spadek ten był zdecydowanie bardziej wyraźny niż ten, który odnotowano w całej populacji bezrobotnych (6,07 %) . W kategorii do 25 roku życia w porównaniu do 2016 roku liczba bezrobotnych zmalała aż o 23,96 %, spadek wśród osób w wieku 26-30 lat był niższy i wyniósł 11,78 %. W odniesieniu do liczb bezwzględnych liczba zarejestrowanych do 30 roku życia

¹⁰ Anna Skórska, 2004: 16-17 i 22; „Młodzi w liczbach”, 2012

zmniejszyła się o 196 osób, w tym 133 osoby nie ukończyły 25 lat. Wraz ze spadkiem liczby bezwzględnej nastąpiło zmniejszenie udziału tych osób w całej populacji bezrobotnych – spadek ten w odniesieniu do 2016 roku wyniósł 3,9 punktu procentowego wśród osób „30-” i 2,98 w grupie do 25 roku życia.

Również napływ do ewidencji obu omawianych kategorii wiekowych charakteryzował się wyraźnym trendem spadkowym. W całym 2017 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach **zarejestrowano 2786 osób do 30 roku życia** (647 osób mniej niż rok wcześniej), w tym **1704 osoby do 25 roku życia** (459 osób mniej niż rok wcześniej). Spośród nowo zarejestrowanych – 949 osób (tj. 34,06 %) zarejestrowało się po raz pierwszy, a 1837 osób powróciło po raz kolejny do rejestrów PUP.

Jednocześnie w omawianym okresie wyłączono z ewidencji 2889 osób (959 osób mniej niż rok wcześniej), w tym 1759 osób, które nie ukończyły 25 lat (624 osoby mniej niż w 2016 roku).

Co druga osoba do 30 roku życia utraciła status bezrobotnego z powodu podjęcia pracy (1596 osób; 55,24 % wyłączeń w tej grupie), przy czym należy zaznaczyć, że odsetek podjęć pracy różnił się w młodszej i starszej grupie – wśród bezrobotnych, którzy nie ukończyli 25 roku życia wyniósł 52,98 %, a w grupie 26 – 30 lat był wyższy i osiągnął poziom 58,76 %.

Na drugim miejscu wśród przyczyn odpływu z bezrobocia było niestawiennictwo w PUP. Z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy z ewidencji PUP wyłączono 546 osób (18,86 %) – w młodszej grupie wyniósł on 17,45 %, a w starszej 21,06 %.

Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało – 309 osób (10,7 %), z tego 187 osób do 25 roku życia (10,63 %) i 122 osoby w starszej grupie (10,8 %).

Innymi przyczynami wyłączeń osób do 30 roku życia w 2017 roku było:

- rozpoczęcie stażu – 267 osób (9,24 %),
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 70 osób (2,42 %),
- podjęcie nauki – 13 osób (0,45 %),
- nabycie praw rentowych – 13 osób (0,45 %).

Tabela 24. Struktura „osób młodych” – stan na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni					
	do 30 r.ż.		w tym			
			do 25 r.ż.		od 26 do 30 r.ż.	
	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety
WIEK						
do 25 roku życia	422	260	422	260	x	x
26 - 30	472	309	x	x	472	309
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY						
do 1	140	66	81	37	59	29
1-3	239	128	130	74	109	54
3-6	165	95	83	52	82	43
6-12	150	107	52	35	98	72
12-24	120	100	55	44	65	56
pow. 24 m-cy	80	73	21	18	59	55
WYKSZTAŁCENIE						
wyższe	152	108	37	26	115	82
policealne i średnie zawodowe	256	175	125	81	131	94
średnie ogólnokształcące	155	94	72	42	83	52
zasadnicze zawodowe	214	133	120	72	94	61
gimnazjalne i poniżej	117	59	68	39	49	20
STAŻ PRACY						
do 1 roku	284	188	150	100	134	88
1-5	338	218	140	83	198	135
5-10	82	50	9	3	73	47
10-20	6	4	x	x	6	4
20-30	x	x	x	x	x	x
30 lat i więcej	x	x	x	x	x	x
bez stażu	184	109	123	74	61	35
Ogółem	894	569	422	260	472	309

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli należy podkreślić, iż w strukturze osób **bezrobotnych do 30 roku życia – 569 osób to kobiety**; stanowią one 63,65 % zarejestrowanych w tym przedziale wiekowym oraz 29,96 % ogółu kobiet. W odniesieniu do ubiegłego roku, mimo spadku w liczbach bezwzględnych nastąpił wzrost o 4,2 punktu procentowego udziału kobiet w omawianej kategorii osób bezrobotnych oraz spadek o 3,88 punktu procentowego udziału w ogólnej liczbie zarejestrowanych kobiet.

Bezrobocie wśród młodzieży generują w znacznej mierze absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych. Na koniec 2017 roku 28,64 % bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30 roku życia legitymowali się wykształceniem policealnym lub średnim zawodowym, przy czym w grupie do 25 roku życia udział ten wyniósł 29,62 %, natomiast w grupie 26 – 30 lat osiągnął poziom 27,75 %. A zatem rozkład w grupie młodszej i starszej w zasadzie nie różnił się wiele.

Znaczny udział w grupie „30-” miały również osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 23,94 %. Tutaj rozkład w grupie młodszej i starszej był już dość wyraźny i wynosił odpowiednio 28,44 % i 19,92 %.

Trudności w rozpoczęciu kariery zawodowej potęguje również brak wyuczonych kwalifikacji zawodowych – problem ten dotyczy bezrobotnych z wykształceniem ogólnokształcącym oraz gimnazjalnym i niższym. Na koniec minionego roku problem ten dotknął co trzeciego bezrobotnego z grupy „30-”.

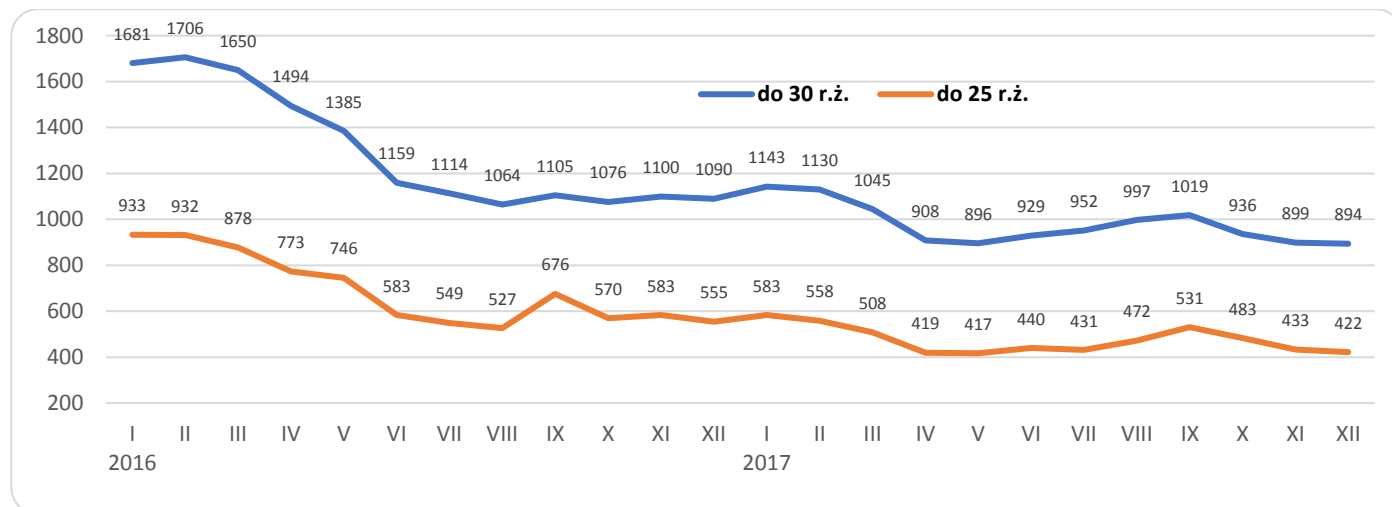
Należy również zauważyć, że dyplom wyższej uczelni nie gwarantuje znalezienia pracy w krótkim czasie. Odsetek bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30 roku życia z wyższym wykształceniem wyniósł 17 % i był wyższy niż w całej zbiorowości bezrobotnych aż o 5,55 punktów procentowych.

Na koniec 2017 roku wśród bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych w PUP w Wadowicach 20,58 % nie wykazało się żadnym dotychczasowym stażem pracy, natomiast 31,77 % bezrobotnych posiadało doświadczenie nieprzekraczające 1 roku. Największy udział w kryterium stażu pracy miały osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat – 37,81 %, natomiast staż pracy powyżej 10 lat posiadało zaledwie 6 osób.

Trudności na jakie napotykają „młodzi” na rynku pracy wydłużają okres pozostawania w ewidencji bezrobotnych. W końcu 2017 roku 200 bezrobotnych (w tym 173 kobiety), którzy nie ukończyli 30 roku życia pozostawało w ewidencji PUP przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, co stanowi 22,37 % tej grupy. To wprawdzie mniej niż wynosi ten odsetek w całej populacji zarejestrowanych, niemniej jednak niepokojącym jest fakt, że aż 32,21 % grupy osób 30 minus posiada status długotrwale bezrobotnych.

Na poniższym wykresie przedstawiono jak znaczącym zmianom ulegała liczba zarejestrowanych bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w ciągu ostatnich dwóch lat.

Wykres 37. Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w poszczególnych miesiącach 2016 i 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Przyczyn obserwowanego zjawiska należy poszukiwać przede wszystkim w strukturze adresatów do których priorytetowo kierowane jest wsparcie świadczone przez urzędy pracy. Dotyczy to wsparcia współfinansowanego zarówno ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego jak i Funduszu Pracy. Ze względu na ogólnie wytyczne oraz rekomendacje Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Rozwoju, wsparcie unijne musi być kierowane priorytetowo do osób poniżej 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia.

6.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnego powyżej 50 roku życia, oznacza bezrobotnego, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 rok życia.

50+

Czynnikami, które wpływają na niekorzystną sytuację osób po 50 roku życia na rynku pracy jest niechęć pracodawców do zatrudniania starszych pracowników wynikająca z przekonania o ich niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych. W rzeczywistości często sytuacja przedstawia się inaczej – starsi pracownicy mają duże doświadczenie, potrafią się skoncentrować na pracy często lepiej niż młodzi ludzie (mają znacznie mniejsze obciążenie obowiązkami domowymi, nie poświęcają się w tak dużym stopniu wychowywaniu dzieci).

Owszem zdarza się również, że osoby 50+ mają trudności w dostosowaniu się do nowych warunków oraz wymogów stawianych przez pracodawców i odnalezieniu się na szybko

ewoluującym rynku pracy. Wiele osób w tym wieku nawet nie stara się o pracę, uważając, że przede wszystkim są zbyt starzy, a także zbyt słabo wykształceni lub ich wykształcenie jest nieprzydatne, nie znają języków, nie potrafią obsługiwać komputera.

W dniu 31 grudnia 2017 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach zarejestrowane były **892 osoby powyżej 50 roku życia**. W stosunku do poprzedniego roku ich liczba zmalała o 92 osoby, czyli o 9,35 %. Poziom bezrobocie w tej grupie spada wolniej niż wśród młodszych bezrobotnych.

Na koniec miesiąca grudnia 2017 r. 190 bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiadało prawo do zasiłku (36,19 % ogółu zasiłkobiorców).

W całym 2017 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach, zarejestrowano 1156 osób – w tym 491 kobiet – powyżej 50 roku życia (18,9 % ogółu rejestracji z 2017 r.) – o 15,12 % mniej niż w 2016 roku. Spośród nowo zarejestrowanych – 119 osób zarejestrowało się po raz pierwszy (tj. 10,29 % rejestracji w tej grupie), a dla pozostałych 1037 osób była to kolejna rejestracja w Urzędzie.

W minionym roku nastąpił spadek liczby osób „50+”, które utraciły status bezrobotnego. Łącznie z ewidencji wyłączono 1248 osób – w tym 521 kobiet – należących do tej grupy wiekowej, co dało spadek w odniesieniu do 2016 roku o 28,6 % (500 osób mniej).

Bezrobotni „po pięćdziesiątce”, podobnie, jak pozostałe grupy najczęściej utracili status bezrobotnego z powodu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – 504 osoby. Odsetek podjęć pracy w tej grupie był niższy niż ogółem i wyniósł 40,38 %, co potwierdza znaczne problemy w powrocie na rynek pracy, które z kolei wydłużają czas pozostawania w zasobach bezrobotnych.

Cechą charakterystyczną struktury utraty statusu bezrobotnego przez osoby po 50 roku życia jest wysoki, ponad 23-procentowy udział wyłączenia z ewidencji bezrobotnych z powodu zakończenia aktywności zawodowej tj. nabycia prawa do emerytury lub renty (29 osób), świadczeń przedemerytalnych (148 osób), a także osiągnięcia wieku emerytalnego (119 osób).

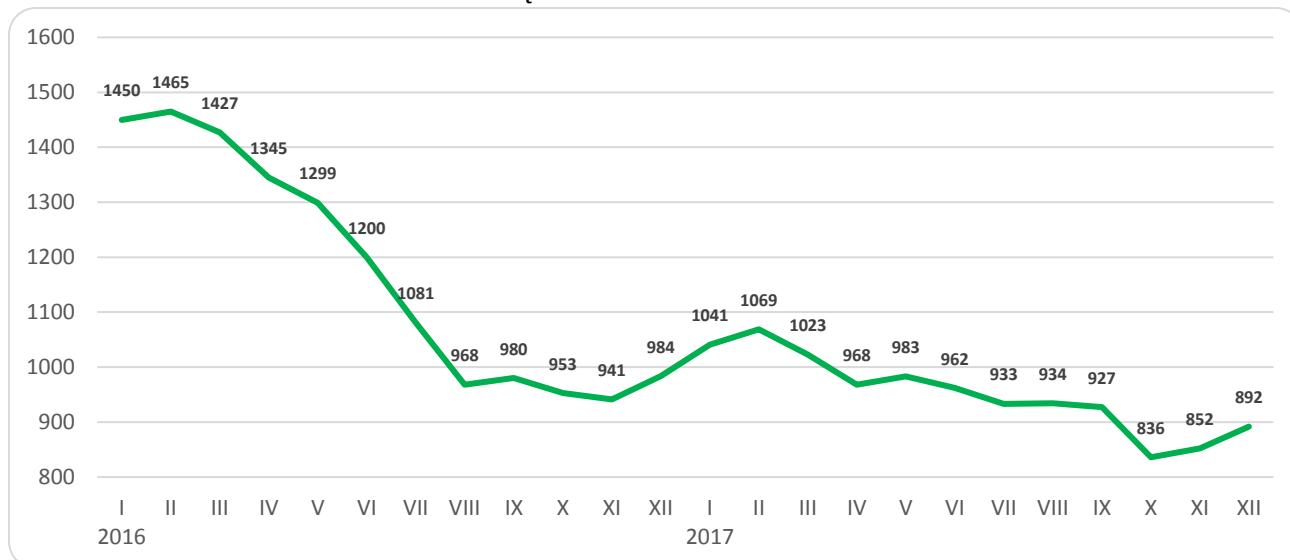
Na kolejnym miejscu wśród przyczyn odpływu z bezrobocia było niepotwierdzenia gotowości do pracy. Z powodu niestawiennictwa w PUP z ewidencji PUP wyłączono 158 osób (12,66 % wyłączonych).

Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało – 118 osób (9,46 %).

Znacznie rzadziej niż w pozostałych grupach wiekowych zdarzały się przypadki odmowy przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy. Z tej przyczyny

wyrejestrowanych zostało 21 bezrobotnych po 50 roku życia, co stanowi zaledwie 1,68 % wyłączonych.

Wykres 38. Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w poszczególnych miesiącach 2016 i 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Bezrobotni 50+ zarejestrowani Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach to w zdecydowanej większości mężczyźni stanowiący 60,87 % (543 osoby). Niski odsetek kobiet to w dużej mierze efekt ich wcześniejszego wycofywania się z życia zawodowego i przechodzenia na emeryturę (od października 2017 r. obniżono wiek emerytalny) lub korzystania ze świadczeń przedemerytalnych.

Starsze pokolenie bezrobotnych charakteryzuje niski poziom wykształcenia i nieadekwatne do obecnych wymogów kwalifikacje zawodowe. W końcu 2017 roku aż 43,03 % bezrobotnych „50+” posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe, natomiast kolejne 34,08 % to osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe. Odsetek osób z wykształceniem wyższym wyniósł jedynie 3,25 %.

Aktywne postawy poszukiwania pracy zanikają w miarę wydłużania się czasu pozostawania bez pracy. A im dłużej osoby pozostają bez pracy, tym mają mniejsze szanse na jej ponowne uzyskanie. W analizowanej grupie wiekowej najliczniejszą zbiorowość stanowiły osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy. W ewidencji tut. Urzędu osoby te stanowiły 22,09 % ogółu bezrobotnych „50+”.

Najtrudniejszą jednak sytuację dotyczącą powrotu do pracy posiadają bezrobotni, którzy byli zarejestrowani w Urzędzie nieprzerwanie **od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy**. Na

koniec 2017 roku te dwie grupy stanowiły **38,45 %** „pięćdziesięciolatków. Łącznie ich liczba wyniosła **343 osoby**.

Tabela 25. Struktura bezrobotnych 50+ wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni powyżej 50 r.ż.			
	Ogółem		kobiety	
	osoby	%	osoby	%
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY				
do 1	69	7,74	31	8,88
1-3	161	18,05	67	19,20
3-6	122	13,68	51	14,61
6-12	197	22,09	71	20,34
12-24	149	16,70	57	16,33
pow. 24 m-cy	194	21,75	72	20,63
WYKSZTAŁCENIE				
wyższe	29	3,25	14	4,01
policealne i średnie zawodowe	153	17,15	73	20,92
średnie ogólnokształcące	40	4,48	29	8,31
zasadnicze zawodowe	384	43,05	132	37,82
gimnazjalne i poniżej	304	34,08	101	28,94
STAŻ PRACY				
do 1 roku	66	7,40	26	7,45
1-5	66	7,40	13	3,72
5-10	87	9,75	44	12,61
10-20	213	23,88	97	27,79
20-30	315	35,31	119	34,10
30 lat i więcej	122	13,68	42	12,03
bez stażu	23	2,58	8	2,29
Ogółem	892	100%	349	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Bezrobotni powyżej 50 roku życia to w większości osoby z ponad dwudziestoletnim stażem pracy (łącznie 48,99 % ogółu „50+”). Jednocześnie 23,88 % w momencie rejestracji udokumentowało staż pracy w przedziale od 10 do 20 lat. Osoby mające bardzo krótki staż pracy to odsetek 7,4 % do 1 roku i tyle samo od 1 roku do 5 lat. Zaskakującym jest fakt, że w tej grupie wiekowej 23 osoby nie posiadają udokumentowanego żadnego stażu pracy. Osoby z krótkim stażem pracy lub nieposiadające go w ogóle, to w dużej mierze grupa podejmująca pracę w szarej strefie lub osoby obciążone różnego rodzaju patologiami społecznymi, niezainteresowane zatrudnieniem, korzystające z pomocy społecznej, rejestrujące się w PUP ze względu na możliwość ubezpieczenia zdrowotnego.

6.3. Osoby długotrwale bezrobotne

*Pojęcie osoba długotrwale bezrobotna oznacza bezrobotnego pozostającego w ewidencji bezrobotnych łącznie przez okres **ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat**, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.*

Długotrwale bezrobocie, stwarza zagrożenie wykluczenia społecznego, zmniejsza szansę na znalezienie pracy, a tym samym powoduje degradację materialną i społeczną jednostki oraz jej rodziny. Kwalifikacje zawodowe tych osób dezaktualizują się, a ich aktywizacja zawodowa i przywrócenie do grona pracujących stają się bardzo trudne. Jednocześnie na długotrwały brak pracy nakłada się wiele czynników, z którymi osoby bezrobotne nie potrafią lub nie chcą sobie poradzić stając się osobami biernymi i roszczeniowymi, osobami, które przyzwyczały się do swojej sytuacji i znalazły sposób na codzienne funkcjonowanie korzystając ze wsparcia pomocy społecznej bądź pracę „na czarno”.

Według stanu na koniec grudnia 2017 roku, liczba długotrwale bezrobotnych wynosiła **1591 osób** (47,79 % ogółu bezrobotnych), w tym 959 kobiet. Należy zauważyć, że w porównaniu z analogicznym okresem 2016 roku liczba długotrwale bezrobotnych zwiększyła się o 11 osób, tj. o 0,7 %, przy jednoczesnym wzroście udziału w liczbie bezrobotnych ogółem o 3,21 pkt. procentowego.

Jedynie 5 osób długotrwale bezrobotnych posiadało prawo do zasiłku (0,95 % ogółu zasiłkobiorców).

Przeważającą część długotrwale bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się niskim wykształceniem: zasadnicze zawodowe – 555 osób oraz gimnazjalne i niższe – 427 osób, co łącznie stanowi 61,72 % ogółu długotrwale bezrobotnych (w 2016 r. – 65,68 %). Bezrobotni posiadający wykształcenie ogólnokształcące stanowią obok wykształcenia wyższego, najmniejszy procent tej kategorii – odpowiednio 7,86 % (125 osób) oraz 8,3 % (132 osoby).

Odnosząc się do powyższych danych można stwierdzić, iż niski poziom wykształcenia negatywnie wpływa na wizerunek osób długotrwale bezrobotnych ograniczając jednocześnie dostęp do wielu ofert zatrudnienia.

Analizując strukturę długotrwale bezrobotnych zauważamy, że więcej w tej kategorii jest kobiet. Kobiety stanowią bowiem 60,28 % (959 osób – wzrost o 39 osób w stosunku do 2016 r.) długotrwale bezrobotnych, a jednocześnie długotrwale bezrobotne kobiety stanowią 50,5 % wszystkich kobiet zarejestrowanych w PUP w końcu grudnia 2017 roku.

Skuteczna aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych jest bardzo trudna i wymaga indywidualnego podejścia. Pierwszym krokiem jest dokładna analiza sytuacji bezrobotnego, bowiem często bariery stojące na drodze do jego aktywizacji to nie tylko kwestie chęci, czy umiejętności.

6.4. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Według stanu na koniec grudnia 2017 roku liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej dziecko do lat 6 wynosiła **669 osób** (20,1 % ogółu bezrobotnych).

95 osób posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych (18,1 % zasiłkobiorców).

Żadna osoba bezrobotna posiadała dziecka niepełnosprawnego do 18 roku życia.

6.5. Osoby niepełnosprawne

Niepełnosprawność to podstawowa bariera w procesie skutecznego szukania zatrudnienia. Bezrobotni niepełnosprawni mają ograniczoną zdolność do wykonywania pracy zawodowej.

Według ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definicja osoby niepełnosprawnej brzmi:

„Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do pracy zawodowej”.

Wyróżniamy następujące stopnie niepełnosprawności:

Znaczny stopień niepełnosprawności – do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolna do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Umiarkowany stopień niepełnosprawności – do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Lekki stopień niepełnosprawności – do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jakie wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Trudno jest przekonać pracodawców nieposiadających statusu zakładu pracy chronionej do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej. Osoby niepełnosprawne często rejestrują się w powiatowych urzędach pracy w celu pozyskania ubezpieczenia zdrowotnego i możliwości skorzystania z pomocy społecznej. Należy jednak pamiętać, że osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy, to osoba zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, obowiązującym w danym zawodzie lub służbie.

6.5.1. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako bezrobotne

Na koniec grudnia 2017 r. w PUP Wadowice zarejestrowane były **242 osoby niepełnosprawne (w tym 92 kobiety), co stanowi 7,27 % ogółu bezrobotnych**. W stosunku do końca poprzedniego roku liczba niepełnosprawnych zmniejszyła się o 19 osób (spadek procentowego udziału w ogóle bezrobotnych 0,09 pkt proc.). Liczba niepełnosprawnych kobiet zmniejszyła się o 7 osób.

Jedną z cech charakterystycznych grupy osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne jest wyraźna dominacja mężczyzn – na koniec 2017 roku stanowili oni 61,98 % (150 osób) bezrobotnych ON.

Od stycznia do grudnia 2017 r. **włączono do ewidencji 399 osób niepełnosprawnych**, w tym 146 kobiet. Osoby niepełnosprawne napływające do ewidencji Urzędu Pracy w 2017 roku, podobnie, jak i w latach poprzednich w zdecydowanej większości pracowały przed rejestracją (89,47 %). Spośród poprzednio pracujących 5,88 % utraciło zatrudnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W tym samym czasie **wyłączono z ewidencji niepełnosprawnych 418 osób**, w tym 153 kobiety. Z powodu **podjęcia pracy** wykreślono z ewidencji bezrobotnych **178 osób – 42,58 %** ogółu wyrejestrowanych niepełnosprawnych. Udział podjęć pracy w tej grupie jest niższy niż w pozostałych. Osoby niepełnosprawne najczęściej podejmowały zatrudnienie niesubsydiowane (82,58 %).

Tabela 26. Struktura osób niepełnosprawnych – stan na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	NIEPEŁNOSPRAWNI	
	Ogółem	kobiety
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY		
do 1	20	6
1-3	36	12
3-6	28	10
6-12	53	16
12-24	43	23
pow. 24 m-cy	62	25
WIEK		
18-24	13	3
25-29	11	7
30-39	38	17
40-44	16	8
45-49	25	12
50-54	40	16
55-59	62	29
60 i więcej	37	0
WYKSZTAŁCENIE		
wyższe	16	8
policealne i średnie zawodowe	40	15
średnie ogólnokształcące	15	9
zasadnicze zawodowe	100	38
gimnazjalne i poniżej	71	22
NIEPEŁNOSPRAWNI WG STAŻU PRACY		
do 1 roku	26	9
1-5	25	8
5-10	31	15
10-20	60	23
20-30	52	15
30 lat i więcej	23	9
bez stażu	25	13
Ogółem bezrobotni	242	92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Jak wynika z powyższej tabeli grupą wiekową najbardziej dotkniętą bezrobociem są osoby w wieku 45 plus, stanowiące 67,77 % ogółu niepełnosprawnych (164 osób). W tej grupie **139 osób to osoby powyżej 50 roku życia, tj. 57,44 % ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych**. Najmniejszy udział w omawianej grupie miała młodzież do 25 roku życia stanowiąca jedynie 5,37%.

Nadal wśród niepełnosprawnych dominowali bezrobotni z niskim poziomem wykształcenia. Większość posiadała wykształcenie zasadnicze zawodowe – 100 osób (41,32 % ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych) oraz wykształcenie gimnazjalne i niższe – 71 osób (29,34 %). Wyższym wykształceniem legitymowało się 16 osób 6,61 % ogółu niepełnosprawnych.

Ze względu na czas pozostawania bez pracy najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 62 osoby (25,62 %).

Ponadto w końcu roku wśród niepełnosprawnych bezrobotnych w szczególnej sytuacji było:

- 148 osób długotrwale bezrobotnych,
- 58 bez kwalifikacji zawodowych,
- 30 bez doświadczenia zawodowego.
- 15 osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- 8 osób korzystających z pomocy społecznej.

W ewidencji tut. Urzędu, dominowały osoby z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności – 158 osób (65,29 %). 32,64% (79 osób) stanowiły osoby z umiarkowaną stopniem niepełnosprawności i 2,07 % (5 osób) ze znaczną stopniem niepełnosprawności.

Do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności należały:

- upośledzenie narządu ruchu (33,88 %),
- choroby psychiczne (18,6 %),
- choroby układu oddechowego i układu krążenia (13,22 %),
- epilepsja (5,79 %),
- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu (4,96 %),
- choroby narządu wzroku (10,6 %),
- choroby neurologiczne (3,3 %),
- inne (10,33 %).

6.5.2. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy

W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach figurują obok osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne również **osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako osoby poszukujące pracy**.

Definicja osoby poszukującej pracy została przytoczona w punkcie VIII opracowania.

W grudniu 2017 roku w ewidencji wadowickiego urzędu pracy figurowało **81 niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu**. Liczba poszukujących pracy w porównaniu do 2016 roku wzrosła o 9 osób (12,5 %).

Niepełnosprawni poszukujący pracy stanowili 45,76 % całej zbiorowości i odsetek ten wzrósł o 6,2 punktu procentowego.

Podobnie jak wśród osób niepełnosprawnych ze statusem bezrobotnego – wśród ON poszukujących pracy występuje dominacja mężczyzn – na koniec 2017 roku stanowiły one 66,67% poszukujących pracy posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności.

Od stycznia do grudnia 2017 r. **włączono do ewidencji poszukujących pracy 58 osób niepełnosprawnych, w tym 21 kobiet**.

Osoby niepełnosprawne napływające do ewidencji poszukujących pracy w 2017 roku w zdecydowanej większości pracowały przed rejestracją (81,03 %). Spośród nich 2 osoby utraciły zatrudnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Dla 50 osób była to ponowna rejestracja w Urzędzie, przy czym po raz kolejny jako osoba niepełnosprawna zarejestrowały się 32 osoby.

Wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy zdecydowanie dominowały osoby starsze – grupa osób, które ukończyły 45 rok życia stanowiła 59,26 % (48 osób). Podobnie jak wśród ON bezrobotnych najmniejszy udział w omawianej grupie miała młodzież do 25 roku życia stanowiąca jedynie 2,47 % omawianej zbiorowości i były to tylko 2 osoby.

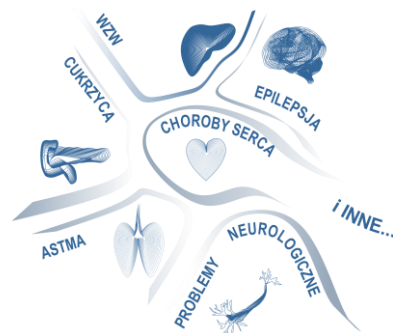
Wśród ON poszukujących pracy najwięcej jest osób o niskich kwalifikacjach zawodowych, legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (39,5%) oraz zasadniczym zawodowym (39,5 %). Jedynie 3,7 % legitymowało się dyplomem wyższej uczelni. Ponadto w omawianej grupie było 30 osób bez kwalifikacji zawodowych.

Wśród niepełnosprawnych osób poszukujących pracy zdecydowaną większość (65 osób; 80,25%) stanowili ci, którzy posiadali umiarkowany stopień niepełnosprawności. Na drugim miejscu pod

względem liczebności znaleźli się niepełnosprawni w stopniu lekkim (10 osób; 12,35 %). Jedynie 6 osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności (7,40 %).

Do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności należały:

- upośledzenie narządu ruchu (30,86 %),
- choroby psychiczne (23,46 %),
- choroby układu oddechowego i układu krążenia (11,11 %),
- choroby neurologiczne (9,88 %).

W omawianym okresie czasu pracodawcy zgłosili w sumie 90 wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami – o 25 mniej niż w 2016 roku.

7. Pozostałe grupy osób bezrobotnych, które ze względu na określone uwarunkowania mają znaczne problemy wyjścia z bezrobocia

7.1. Osoby bez kwalifikacji zawodowych

Do kategorii bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych zalicza się osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym, nieposiadających jednocześnie kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Obejmuje ona również osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Na koniec grudnia 2017 roku w ewidencji PUP figurowały **982 osoby** bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych, które stanowiły 29,5 % ogółu bezrobotnych.

Wskaźnik procentowego udziału bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie bezrobotnych w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego zwiększył się 1,03 pkt procentowego, przy spadku w liczbach bezwzględnych o 27 osób.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych nie posiadających kwalifikacji:

- 543 osoby to kobiety – 55,3 % tej kategorii i 28,59 % ogółu zarejestrowanych kobiet,
- 93 osoby posiadały prawo do zasiłku – 9,47 % tej kategorii, 17,71 % zasiłkobiorców.

Brak kwalifikacji zawodowych zdecydowanie utrudnia powrót bądź wejście na rynek pracy i stanowi jeden z najpoważniejszych problemów, z którymi borykają się osoby poszukujące zatrudnienia. Z drugiej strony, wymagania pracodawców nie są dziś aż tak duże i często wystarczy nieco chęci i determinacji, by zdobyć zatrudnienie.

7.2. Osoby bez doświadczenia zawodowego

Osoba bezrobotna bez doświadczenia zawodowego to osoba, która wykonywała zatrudnienie oraz inną pracę zarobkową przez łączny okres poniżej 6 miesięcy.

Poziom bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego na koniec miesiąca grudnia 2017 r. stanowił 14,87 16,51% ogółu zarejestrowanych – **495 osób**.

W stosunku do końca ubiegłego roku liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego była o 1,64 punktu procentowego niższa (mniej o 90 osób).

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych nie posiadających doświadczenia zawodowego:

- 312 osób to kobiety – 63,03 % tej kategorii i 16,43 % ogółu zarejestrowanych kobiet,
- 3 osoby posiadały prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

7.3. Osoby bez wykształcenia średniego

Do osób bez wykształcenia średniego zalicza się bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę zasadniczą zawodową oraz gimnazjalną i podstawową.

Bezrobotni w ww. kategorii na koniec 2017 roku stanowili **56,17 %** ogółu zarejestrowanych (**1870 osób**, w tym 854 kobiety).

W tej grupie bezrobotnych:

- 1111 osób (33,37 % ogółu zarejestrowanych) legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym (w 2016 r. – 1198 osób; 34,46 %),
- 759 osób (22,80 %) – gimnazjalnym lub niższym (w 2016 r. – 810 osób; 22,86 %).

W stosunku do końca poprzedniego roku liczba bez wykształcenia średniego zmniejszyła się o 138 osób (spadek procentowego udziału w ogóle bezrobotnych o 0,49 pkt proc.).

Spośród bezrobotnych nie posiadających wykształcenia średniego 656 osób pozostawało bez pracy powyżej 12-tu miesięcy, co stanowi 35,08 % tej grupy oraz 19,71 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Podsumowując strukturę społeczno – demograficzną bezrobotnych, profil osoby bezrobotnej * powiatu wadowickiego przedstawia się następująco:

Płeć : kobieta

Wiek : 25 – 34 lata

Wykształcenie : zasadnicze zawodowe

Staż pracy : 1 – 5 lat

Okres pozostawania bez pracy : 1–3 m-cy

* profil osoby bezrobotnej określono poprzez wskazanie dominującej pod względem liczbowym kategorii jeżeli chodzi o płeć, wiek, wykształcenia, staż pracy oraz czas pozostawania bez pracy

VIII. Osoby poszukujące pracy

Oprócz osób bezrobotnych, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach rejestruje osoby poszukujące pracy.

Zgodnie z definicją, **poszukującym pracy** może być każda osoba (zatrudniona, niezatrudniona np. pobierająca rentę, emeryturę) zgłaszająca zamiar i gotowość podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, podjęcia zatrudnienia w wyższym wymiarze czasu pracy, albo dodatkowego lub innego zatrudnienia, zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy.

Na koniec grudnia 2017 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach zarejestrowanych było **177 osób poszukujących pracy** (182 osoby na koniec 2016 r.), w tym 73 kobiety. 81 osób (27 kobiet) to niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu, o których mowa we wcześniejszej części opracowania.

Od stycznia do grudnia 2017 r. zarejestrowało się 181 osób poszukujących pracy, w tym 69 kobiet.

W analizowanym okresie Urząd wyłączył z ewidencji 186 osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy, w tym 69 kobiet.

Przyczyny wyłączenia to:

- niepotwierdzenie zainteresowania pomocą określoną w ustawie – 114 osób,
- dobrowolna rezygnacja – 64 osoby,
- inne – 8 osób.

CZĘŚĆ CZWARTA

WSPARCIE DLA BEZROBOTNYCH I PRACODAWCÓW

IX. Usługi rynku pracy

1. Profilowanie pomocy dla bezrobotnych

Zgodnie z art. 33 ust. 2b ustawy, od dnia 27 maja 2014 r. wszystkie PUP ustalają profil pomocy dla każdej osoby bezrobotnej.

W celu ustalenia profilu pomocy doradca klienta podczas rozmowy z bezrobotnym dokonuje analizy jego sytuacji oraz szans na rynku pracy biorąc pod uwagę dwie zmienne:

- **oddalenie bezrobotnego od rynku pracy,**
- **gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy.**

Przez oddalenie od rynku pracy rozumie się czynniki utrudniające bezrobotnemu wejście lub powrót na rynek pracy. Informacje, na podstawie których ustala się oddalenie bezrobotnego od rynku pracy to wiek, płeć, poziom wykształcenia, umiejętności, uprawnienia i doświadczenie zawodowe, stopień niepełnosprawności, czas pozostawania bez pracy, miejsce zamieszkania pod względem oddalenia od potencjalnych miejsc pracy i dostępność nowoczesnych form komunikowania się z PUP i pracodawcami.

Natomiast przez gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy rozumie się czynniki wskazujące na potrzebę i chęć bezrobotnego do podjęcia pracy. Informacje, na podstawie których ustala się gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy to zaangażowanie w samodzielne poszukiwanie pracy, gotowość do dostosowania się do wymagań rynku pracy, dyspozycyjność, powody skłaniające do podjęcia pracy, powody rejestracji w PUP, dotychczasowa oraz aktualna gotowość do współpracy z PUP, innymi instytucjami rynku pracy lub pracodawcami.

Ustalenie profilu pomocy odbywa się z wykorzystaniem pomocniczego narzędzia, którym jest wystandaryzowany Kwestionariusz do profilowania pomocy dla osób bezrobotnych. Jest to kwestionariusz wywiadu, w oparciu o który prowadzona jest rozmowa z osobą bezrobotną.

Narzędzie w całości zintegrowane jest z systemem teleinformatycznym wykorzystywanym przez wszystkie PUP (Syriusz^{Std}).

Przynależność do konkretnego profilu wiąże się z rodzajem wsparcia, jakie może zostać udzielone klientowi. Pomoc przewidziana w ramach profilu pomocy jest realizowana na podstawie przygotowanego z bezrobotnym Indywidualnego Planu Działania.

Osobie bezrobotnej może zostać przydzielony jeden z trzech profili.

Profil pomocy I zostają objęci bezrobotni samodzielni i aktywni, dla których podstawowym wsparciem jest pośrednictwo pracy, tj. propozycja odpowiedniej pracy, a w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe i wybrane instrumenty rynku pracy (m.in. bon stażowy, bon zatrudnieniowy, szkolenia, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej).

Źródło: MPiPS

Profil pomocy II zostają objęci bezrobotni wymagający intensywnego wsparcia, wobec których PUP może stosować wszystkie usługi i instrumenty rynku pracy oraz inne formy pomocy określone w ustawie (z wyłączeniem PAI), a także działania aktywizacyjne zlecane przez PUP.

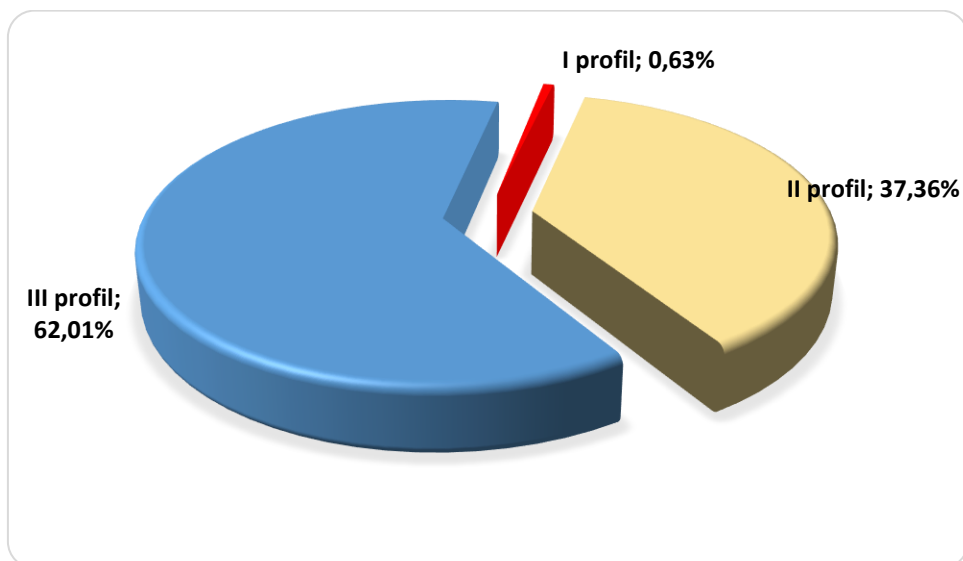
Profil pomocy III objęci zostają bezrobotni oddaleni od rynku pracy – zarówno tacy, którzy z różnych powodów zagrożeni są wykluczeniem społecznym, jak i tacy którzy z własnego wyboru nie są zainteresowani podjęciem pracy lub uchylają się od pracy legalnej. Wobec tej grupy osób, oprócz stosowania programów specjalnych, w ramach których PUP mogą wykorzystywać rozmaite formy wsparcia określone w ustawie, stosowane mogą być również takie formy pomocy jak PAI, działania aktywizacyjne zlecone przez PUP, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej oraz – w uzasadnionych przypadkach – poradnictwo zawodowe.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. przeprowadzono 5931 wywiadów.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. **3196** bezrobotnych ma ustalony profil pomocy, a ich struktura przedstawia się następująco:

- profil pomocy I dla **20 osób, tj. 0,63 %**,
- profil pomocy II dla **1194 osób, tj. 37,36 %**,
- profil pomocy III dla **1982 osób, tj. 62,01 %**.

Wykres 39. Procentowy udział bezrobotnych wg profili – stan na 31.12.2017 r.

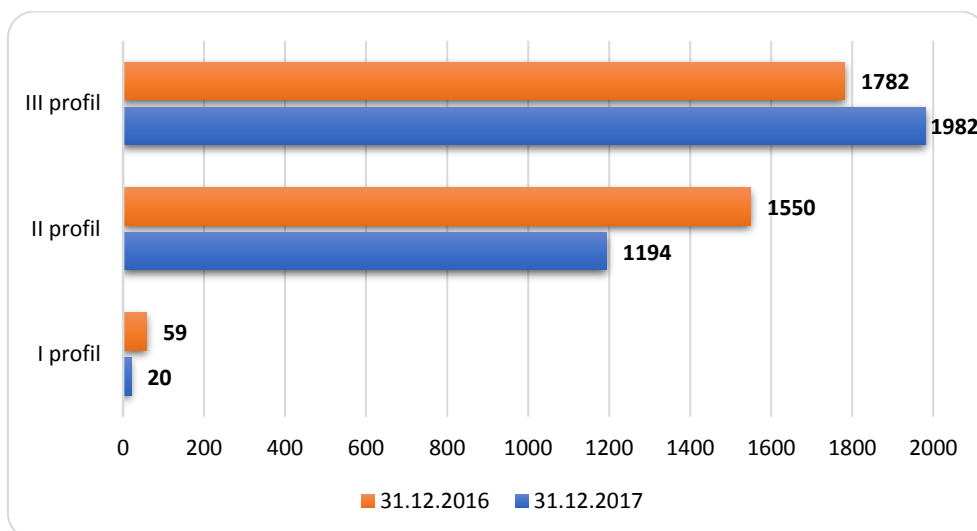

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Różnica w liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych na dzień 31.12.2017 r., a liczbą osób dla których ustalono profil pomocy wynika z dwóch czynników:

- około 14 dniowy termin oczekiwania osoby nowo zarejestrowanej na wizytę u doradcy klienta celem profilowania,
- przebywanie osoby bezrobotnej na urlopie macierzyńskim/rodzicielskim (52 tygodnie) lub długotrwałym zwolnieniu lekarskim uniemożliwiającym profilowanie.

Wykres 40. Struktura bezrobotnych wg profilu pomocy – stan w końcu 2016 i 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego zanotowano, w:

- I profilu pomocy – spadek procentowego udziału o 1,11 pkt proc.,
- II profilu pomocy – spadek procentowego udziału o 8,35 pkt proc.,
- III profilu pomocy – wzrost procentowego udziału o 9,46 pkt proc.

Osoby bezrobotne, którym ustalono I profil pomocy są gotowe do podjęcia pracy, bez wsparcia instrumentami rynku pracy. Posiadane przez nie kwalifikacje są najczęściej przydatne, a motywacja do podjęcia zatrudnienia – wysoka. Osoby te, chcą podjąć pracę ze względu na utrzymanie swojej aktywności na rynku pracy. Jedną z cech posiadanych najczęściej przez osoby bezrobotne z profilu I są wysokie kompetencje społeczne, między innymi łatwość nawiązywania kontaktów interpersonalnych. Dodatkowo są skłonne do samokształcenia i rozwoju, znają swoją wartość na rynku pracy. Osoby bezrobotne z profilu pomocy I mają różne wykształcenia, posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu nabyte w trakcie szkoleń oraz umiejętności wynikające z doświadczenia zawodowego. Oprócz osób z doświadczeniem znajdują się również absolwenci szkół, którzy posiadają kwalifikacje oczekiwane na rynku pracy.

W stosunku do osoby bezrobotnej, której ustalono II profil pomocy, należy zastosować wsparcie w postaci usług i instrumentów rynku pracy, dzięki którym może ona wejść lub powrócić na rynek pracy. Bezrobotnych objętych profilem pomocy II przeważnie cechuje średnia gotowość do powrotu na rynek pracy i średnie oddalenie od rynku pracy. Często posiadają kwalifikacje, które nie są zgodne z oczekiwaniami pracodawców, brakuje im również motywacji do podjęcia rzetelnych starań w celu uzyskania zatrudnienia. W profilu tym znajdują się także osoby, które przez bardzo długi okres pracowały w jednym zakładzie pracy. Słabą stroną osób bezrobotnych jest brak umiejętności autoprezentacji i profesjonalnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych. U wielu osób z tej grupy w CV pojawiają się przerwy, które nie mają pokrycia w ewidencji urzędu pracy. Jest to związane z aktywnością w tzw. "szarej strefie", bądź pracą za granicą albo z biernością zawodową, która spowodowana była np.: opieką nad dziećmi lub osobami zależnymi.

Osoby bezrobotne, którym ustalono III profil pomocy, najtrudniej jest przywrócić na rynek pracy, ponieważ utraciły motywację do pracy i jej poszukiwania lub w zamierzony sposób unikają wszelkich form pomocy, bowiem ich celem jest wyłącznie utrzymanie statusu osoby bezrobotnej ze względu na korzystanie z systemu ubezpieczeń zdrowotnych. Często są to osoby, które nie mają żadnego zawodu, nie mają doświadczenia zawodowego, albo mają długą przerwę w zatrudnieniu. Dodatkowo wskazują na ograniczenia zdrowotne, niepotwierdzone orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. W tej grupie znajdują się również długoletni beneficjenci pomocy społecznej – często obarczone tzw. bezrobociem dziedzicznym. W profilu pomocy III znajdują się także osoby, które pracują w tzw. "szarej strefie". Nie są one zainteresowane propozycjami pomocy ze

strony urzędu. Zbliżoną sytuację mają osoby, które sprawują opiekę nad osobami zależnymi, a także wiele kobiet, które wychowują dzieci i prowadzą gospodarstwo domowe – małżonkowie podejmują prace dorywcze albo poza granicami kraju. Kolejna grupa to część osób posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz zamieszkująca w miejscowościach niekorzystnie ulokowanych wobec lokalnego rynku pracy.

Profilowanie skutkuje tym, że część usług jest niedostępna dla danej osoby, ponieważ katalog możliwych dla danego profilu form pomocy jest zamknięty i dostępny wyłącznie dla osób podlegających odpowiedniej dla niego charakterystyce. Możliwe jest przez to zaistnienie paradoksów, w rodzaju braku możliwości natychmiastowego skierowania do pracy na wniosek pracodawcy imiennie wskazanej osoby bardzo oddalonej od rynku pracy (co skutkowałoby natychmiastowym powrotem na ten rynek), ponieważ w myśl przepisów dla takiej osoby przewidziane są najpierw działania aktywizujące w rodzaju doradztwa zawodowego, udziału w programach realizowanych wspólnie z ośrodkami pomocy społecznej czy inne tym podobne, „miękkie” działania.

2. Indywidualny Plan Działania

Nie później niż w terminie 60 dni od dnia określenia profilu pomocy zostaje przygotowany z udziałem osoby bezrobotnej **Indywidualny Plan Działania**. Musi być on dostosowany swoim zakresem do wyznaczonego dla osoby bezrobotnej profilu pomocy.

Indywidualny Plan Działania (IPD) przygotowujący jest przez doradcę klienta we współpracy z osobą bezrobotną i nie jest to nic innego jak plan działań umożliwiających powrót osoby bezrobotnej na rynek pracy. W IPD zawarte zostają działania (zadania) do realizacji przez obie strony „kontraktu” zarówno bezrobotnego jak i Urzędu

Indywidualny Plan Działania jest również „instrumentem” wspierającym pracę doradcy klienta. Osoby bezrobotne, we współpracy ze swoim doradcą klienta określają własny cel zawodowy oraz planują działania do realizacji, które umożliwią im osiągnięcie założonego celu. Zaplanowane działania mają indywidualny charakter, są bowiem dostosowane do indywidualnej sytuacji zawodowej i osobistej klienta.

W Indywidualnym Planie Działania są uwzględnione:

- działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie,
- działania planowane do samodzielnej realizacji w celu poszukiwania pracy.

W okresie realizacji IPD Urząd Pracy, co najmniej raz na 60 dni, kontaktuje się z osobą bezrobotną w celu monitorowania sytuacji i postępów w wykonywaniu zaplanowanych dla bezrobotnego działań. Kontakt ten realizowany jest w formie spotkania, rozmowy telefonicznej albo wymiany informacji drogą elektroniczną lub pocztową.

W 2017 roku:

- doradcy klienta przygotowali 5221 Indywidualnych Planów Działania,
- 3416 osób zakończyło realizację IPD,
- 1700 IPD zostało przerwanych.

Na dzień 31.12.2017 r. – **3268 osób** było w trakcie realizacji Indywidualnego Planu Działania.

3. Pośrednictwo pracy

Działania w ramach pośrednictwa pracy prowadzone są na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 3 i 3a ustawy *(Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy: (...) udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe; - udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;)* oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy.

Pośrednictwo pracy to podstawowa usługa świadczona podczas wizyty u doradcy klienta. **udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy** w uzyskaniu odpowiedniej pracy, informowanie o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz informowanie o ich prawach i obowiązkach. Dla każdej osoby bezrobotnej, jak już wspomniano wcześniej, ustalany jest profil pomocy poprzez przeprowadzenie rozmowy doradczej oraz ustalany jest Indywidualny Plan Działania.

Pośrednictwo pracy świadczone na rzecz pracodawców polega na pomocy w rekrutowaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, pozyskiwaniu ofert pracy, a także organizowaniu giełd pracy. Jest usługą nieodpłatną, prowadzoną na zasadzie dostępności i dobrowolności korzystania z niej oraz jawności i równości w traktowaniu podmiotów (osób i pracodawców).

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku doradcy klienta indywidualnego odnotowali **34 246 spotkań osobistych** z osobami zarejestrowanymi.

W wyniku tych spotkań zostało **ustalonych 5931 profili pomocy** oraz ustalonych **5221 Indywidualnych Planów Działania**. Ponadto doradcy klienta kontaktowali się z osobami zarejestrowanymi telefonicznie oraz drogą elektroniczną i informowali ich o aktualnych ofertach pracy, wolnych miejscach stażowych i przekazywali kontakty do pracodawców. Osobom spełniającym wymagania pracodawców, doradcy klienta wydawali skierowania do pracy. Łącznie w 2017 roku zostało wydanych **3026** skierowań do pracy, w wyniku których **797** osób podjęło zatrudnienie.

Ten pozornie niekorzystny odsetek podjęć pracy należy łączyć ze sposobem realizacji ofert. Zdecydowana większość zgłaszanych ofert pracy realizowana jest bowiem jako oferta otwarta to znaczy z upublicznionym dostępem do pełnych danych kontaktowych pracodawcy. Powoduje to, że wiele osób bezrobotnych (i prawdopodobnie nie tylko bezrobotnych!) dowiaduje się co prawda o ofercie pracy za pośrednictwem urzędu (Internet, doradcy klienta, tablica ogłoszeń), ale dociera do pracodawców samodzielnie, bez wydanego przez Urząd Pracy skierowania. W rzeczywistości wszystkie podjęcia pracy przez osoby zarejestrowane w Urzędzie na stanowisku zgłoszonym jako oferta pracy i rozpowszechnianym przez Urząd należy traktować jako podjęcie pracy za pośrednictwem Urzędu. Natomiast w ujęciu statystycznym jedynie podjęcia pracy za wydanym i rozliczonym skierowaniem ujmowane są jako podjęcia pracy za pośrednictwem urzędu.

Pośrednictwo pracy to także **kontakt doradcy klienta instytucjonalnego z pracodawcami** w celu pozyskania oferty pracy, przyjęcia zgłoszenia oferty pracy lub przedstawienia propozycji pomocy. Kontakty z pracodawcami dają możliwość uzyskania aktualnych informacji o rynku pracy, o potrzebach kadrowych pracodawców, wymaganiach stawianych przyszłym kandydatom do pracy, a także pozyskania do współpracy partnerów gotowych do zatrudnienia bezrobotnych.

Doradcy klienta instytucjonalnego podtrzymują **kontakt z pracodawcą** w formie:

- **kontaktów bezpośrednich**; w okresie od stycznia do grudnia 2017 r. pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego odwiedzili osobiście **288**

pracodawców, w wyniku czego **pozyskali 330 wolnych miejsc pracy**, w tym **253** wolnych miejsc pracy na stanowiska niesubsydiowane,

- **kontaktów telefonicznych**; kontakt z pracodawcą odbywa się co najmniej raz na kwartał. Średnio na kwartał doradcy telefonicznie skontaktowali się z **3000** pracodawcami współpracującymi z tut. Urzędem Pracy,
- **kontaktów drogą elektroniczną**.

Podczas kontaktów z pracodawcami m.in:

- promowano usługi i instrumenty rynku pracy oraz udzielano informacji dotyczących programów wspierających tworzenie nowych miejsc pracy,
- ustalano zasady realizacji zgłaszanych ofert pracy,
- udzielano informacji na temat zasad zatrudniania cudzoziemców.

Wszystkie kontakty z pracodawcami dokumentowane są w kartach pracodawców, które prowadzone są w wersji elektronicznej.

Na dzień 31.12.2017 r. w systemie SYRIUSZ figurowało **3734** pracodawców, z którymi są podtrzymywane kontakty i uzupełniane karty, w tym z powiatu wadowickiego – **2665** pracodawców. Większość kontaktów z pracodawcą odbywa się drogą telefoniczną.

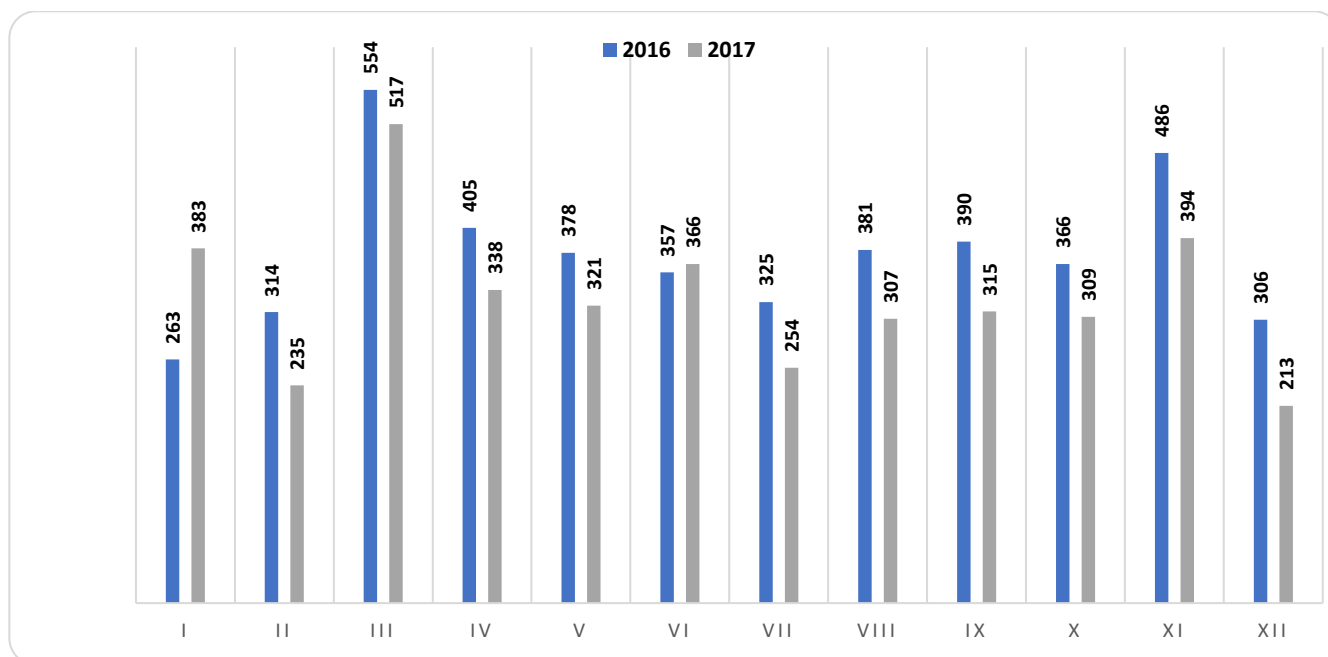
3.1. Oferty pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku przyjął od pracodawców 3952 zgłoszenia wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, tj. o **573** mniej niż w roku 2016.

Wahania w liczbie ofert pracy wpływających do urzędu w poszczególnych miesiącach 2016 i 2017 roku przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 41. Oferty pracy zgłoszone w poszczególnych miesiącach 2016 i 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wraz ze spadkiem liczby ofert pracy obserwujemy zmniejszenie udziału wolnych miejsc pracy w ramach subsydiowanych form wsparcia. W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. zgłoszono **764** wolnych miejsca pracy na stanowiska subsydiowane. W porównaniu z 2016 rokiem, kiedy zatrudnienie subsydiowane osiągnęło poziom 20,6 %, w roku 2017 odnotowano **19,33 %** udział. A zatem, jak wynika z powyższego większość, bo **80,67 %** wszystkich wolnych miejsc pracy stanowiły oferty pracy niesubsydiowanej. Ta część ofert pracy pozostająca w dyspozycji PUP pochodzi z wolnego rynku i jest zależna od kondycji gospodarki i małopolskich firm. Obecnie możemy obserwować tendencję do wzrostu wolnych miejsc pracy. Coraz więcej pracodawców boryka się z brakiem możliwości zaspokojenia swoich potrzeb kadrowych.

Największy udział ofert pracy w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert mają następujące stanowiska:

- „522301” – Sprzedawca – 7,24%
- „931301” – Pomocniczy robotnik budowlany – 3,69%
- „515303” – Robotnik gospodarczy – 3,54%
- „432103” – Magazynier – 2,76%
- „752205” – Stolarz – 2,28%
- „411090” – Pozostali pracownicy obsługi biurowej – 2,18%
- „932101” – Pakowacz ręczny – 2,10%
- „411004” – Technik prac biurowych – 1,87%

- „711690” – Pozostali robotnicy budowy dróg – 1,75%
- „753601” – Cholewkarz – 1,59%
- „833203” – Kierowca samochodu ciężarowego – 1,52%
- „752290” – Pozostali stolarze meblowi i pokrewni – 1,47%
- „753602” – Obuwnik – 1,29%.

Ponadto pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na:

- kierowców samochodu dostawczego i osobowego,
- przedstawicieli handlowych, doradców klienta,
- pracowników w branży budowlanej – brukarzy, murarzy, murarzy – tynkarzy, dekarzy, cieśli, operatorów koparki,
- kelnerów, kucharzy, pomoce kuchenne, cukierników, ślusarzy, elektromonterów instalacji elektrycznych, krawców, kosmetyczki, fryzjerów, sprzątaczkę biurowe, tapicerów, spawaczy,
- operatorów obrabiarek skrawających,
- księgowych, asystentów do spraw księgowości.

Tabela 27. Oferty pracy zgłoszone w roku 2017 - według zawodów (zgłoszone w liczbie co najmniej 20)

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu lub specjalności	Razem	Udział % w stosunku do ofert zgłoszonych ogółem
1	522301	Sprzedawca*	286	7,24%
2	931301	Pomocniczy robotnik budowlany	146	3,69%
3	515303	Robotnik gospodarczy	140	3,54%
4	432103	Magazynier	109	2,76%
5	752205	Stolarz*	90	2,28%
6	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	86	2,18%
7	932101	Pakowacz ręczny	83	2,10%
8	411004	Technik prac biurowych*	74	1,87%
9	711690	Pozostali robotnicy budowy dróg	69	1,75%
10	753601	Cholewkarz	63	1,59%
11	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	60	1,52%
12	752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	58	1,47%
13	753602	Obuwnik*	51	1,29%
14	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	47	1,19%
15	512001	Kucharz*	44	1,11%
16	513101	Kelner*	43	1,09%
17	722204	Ślusarz*	43	1,09%
18	941201	Pomoc kuchenna	42	1,06%

19	711202	Murarz	40	1,01%
20	753105	Krawiec*	38	0,96%
21	332203	Przedstawiciel handlowy	35	0,89%
22	514202	Kosmetyczka	35	0,89%
23	751105	Rzeźnik-wędliniarz	35	0,89%
24	711205	Brukarz	34	0,86%
25	751201	Cukiernik*	34	0,86%
26	752208	Stolarz meblowy	33	0,84%
27	832202	Kierowca samochodu dostawczego	33	0,84%
28	911207	Sprzątaczką biurową	32	0,81%
29	814209	Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych*	31	0,78%
30	514101	Fryzjer*	28	0,71%
31	712990	Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni	28	0,71%
32	721404	Monter konstrukcji stalowych	27	0,68%
33	753402	Tapicer*	27	0,68%
34	721204	Spawacz	26	0,66%
35	711606	Układacz nawierzchni drogowych	25	0,63%
36	311937	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	24	0,61%
37	711501	Cieśla*	24	0,61%
38	752190	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno	24	0,61%
39	821902	Monter mebli	24	0,61%
40	722307	Operator obrabiarek skrawających*	22	0,56%
41	753202	Krojczy	22	0,56%
42	741103	Elektryk*	21	0,53%
43	313190	Pozostali operatorzy urządzeń energetycznych	20	0,51%
44	313904	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	20	0,51%
45	524902	Doradca klienta	20	0,51%
46	711204	Murarz-tylnik*	20	0,51%
47	712101	Dekarz*	20	0,51%
48	834205	Operator koparki	20	0,51%

*zawód objęty jest kształceniem w systemie oświaty i występuje w Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Spośród 3952 ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach, jak już wspomniano, 19,33% dotyczyło stanowisk subsydiowanych w ramach staży, bonów stażowych, bonów zatrudnieniowych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie-żytecznych, refundacji pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia w ramach programu „Praca dla młodych” oraz wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy. Najbardziej preferowanymi zawodami w ramach form subsydiowanych

w 2017 roku były: robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik prac biurowych, magazynier, kosmetyczka, obuwnik, przedstawiciel handlowy, stolarz, pomoc kuchenna, pomocniczy robotnik budowlany, kelner, fryzjer, robotnik oczyszczania miasta, cukiernik.

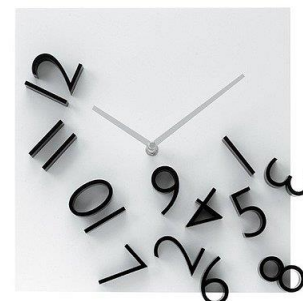
Pracodawcy najczęściej poszukując pracowników na konkretne stanowiska, oczekiwali tym samym określonych kwalifikacji zawodowych, tj. wiedzy i umiejętności oraz cech osobowościowych przydatnych w wykonywaniu danej pracy. Główne wymagania zgłaszane przez pracodawców w ofertach pracy dotyczyły: poziomu wykształcenia, uprawnień, znajomości języków, umiejętności i doświadczenia zawodowego.

Rysunek 8. Wymagania pracodawców

Ponadto wśród cech kandydata wymienianych przez pracodawców, jako najbardziej pożądane, a jednocześnie charakteryzujące idealnego pracownika wymieniano:

- dyspozycyjność
- pracowitość
- lojalność
- uczciwość
- samodzielność
- komunikatywność
- inne (kreatywność, łatwość uczenia się, chęć do pracy, itp.).

W niektórych sektorach gospodarki, zwłaszcza w tych, w których pracodawcom trudno było znaleźć odpowiednich pracowników, zaobserwowano zwiększającą się presję płacową. Sytuacja taka dotyczy min. stanowisk:

- cholewkarz 2000 – 4000 zł brutto,
- kierowca samochodów ciężarowych, kierowca autobusu 2000 – 8516 zł brutto,
- operator koparko-ładowarki – 5100 zł brutto,
- operator ładowarki teleskopowej 2700 – 5100 zł brutto,
- pracownik wykończeniowy 2500 – 4000 zł brutto,

- przedstawiciel handlowy 2000 – 7300 zł brutto,
- brygadzysta 2000 – 4920 zł brutto,
- projektant-konstruktor obuwia 4000 – 5000 zł brutto,
- obuwnik 2000 – 4500 zł brutto,
- szarfowacz skór 3500 – 4000 zł brutto,
- szewc 2000 – 4000 zł brutto,
- lakiernik 2000 – 4000 zł brutto,
- tapicer 2000 – 4000 zł brutto,
- majster 2000 – 4000 zł brutto,
- mechanik maszyn 2000 – 4000 zł brutto,
- elektromonter instalacji elektrycznych 2000 – 4300 zł brutto.

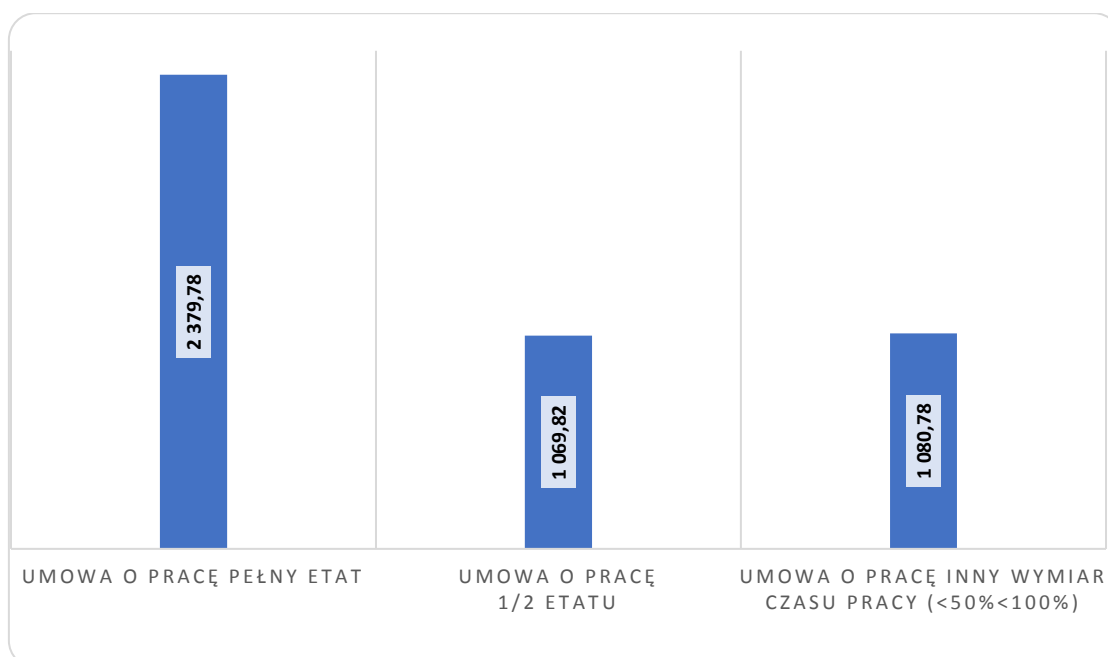

W pozostałych branżach wzrosty wynagrodzeń były znacznie mniejsze. Często wynikały z przyjętych rozwiązań legislacyjnych, czyli wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W przypadku umów o pracę średnie miesięczne wynagrodzenie proponowane w ofertach pracy wynosi:

- 2379,78 – pełny etat
- 1069,82 – ½ etatu
- 1080,78 – inny wymiar czasu pracy (<50%, <100%)

Wykres 42 . Średnia miesięczna stawka wynagrodzenia proponowana w ofertach pracy

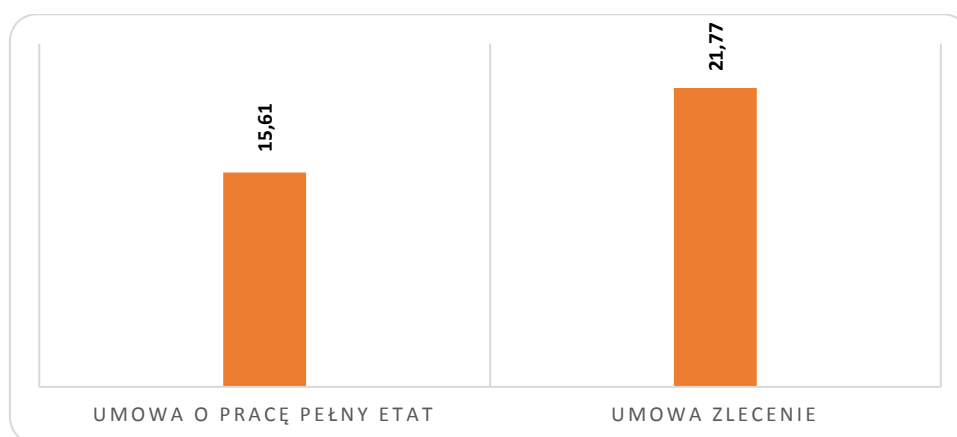

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Natomiast średnia stawka godzinowa proponowana w ofertach pracy wynosi:

- 15,61 – umowa o pracę (pełny etat)
- 21,77 – umowa zlecenie

Wykres 43. Średnia stawka godzinowa proponowana w ofertach pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Większość, bo 74 % proponowanych ofert pracy zgłaszanych w PUP stanowią oferty pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, na ½ etatu – 6 %, inny wymiar czasu pracy – 1 %. Zatrudnienie na umowę zlecenia stanowiło 19 % ofert pracy.

Warto jeszcze przypomnieć, iż analiza ofert pracy zgłaszanych do Urzędu nie odzwierciedla realnych potrzeb lokalnego rynku pracy. Wiąże się to z faktem, iż niejednokrotnie niezrealizowane oferty pracy są przez pracodawców ponawiane, a dotyczą tego samego stanowiska pracy. Ponadto, w wyniku nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w 2010 roku, zniesiono obowiązek powiadamiania urzędów pracy przez pracodawców o wolnych miejscach pracy.

W 2017 roku pracodawcy zgłaszali oferty pracy osobiście, telefonicznie, drogą pocztową, elektroniczną, przez Internet lub faxem.

W zależności od uzgodnień z pracodawcą, czy oferta pracy może zawierać dane umożliwiające identyfikację pracodawcy (oferta otwarta) czy też nie (oferta zamknięta) oferty pracy były realizowane poprzez:

- podanie do publicznej wiadomości tj. umieszczenie na tablicach ogłoszeń w siedzibie PUP oraz Filii, przesłanie do lokalnej prasy, do lokalnego radia „Radio Andrychów”, do Urzędu

Miejskiego w Kalwarii Zebrzydowskiej, do Urzędu Miejskiego w Andrychowie oraz do Wytwórni Silników Wysokoprężnych „Andoria” w Andrychowie,

- przekazanie oferty pracy do upowszechniania do wskazanych w *Zgłoszeniu krajowej oferty pracy* powiatowych urzędów pracy; w ubiegłym roku pośrednicy pracy przekazali **585** ofert pracy do upowszechniania w innych urzędach pracy, tj. o 96 więcej niż w roku 2016,
- dobór osób spełniających wymagania pracodawcy określone w ofercie, poprzez ich selekcję, weryfikowanie ich umiejętności i kwalifikacji, poprzez kontakty telefoniczne lub osobiste; łącznie do ofert pracy zostało dopasowanych **17121 kandydatów** do pracy, tj. o 4580 więcej niż w roku ubiegłym.

Ponadto doradcy klienta instytucjonalnego przyjmują także i rozpowszechniają krajowe oferty pracy z innych urzędów pracy. W ubiegłym roku zostało przyjętych i upowszechnionych **610** oferty pracy przesłanych z innych powiatowych urzędów pracy, czyli o 57 więcej w porównaniu do roku ubiegłego.

3.2. Giełdy pracy

Kolejną z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach jest organizacja giełd pracy. W miarę potrzeb giełdy te organizowane są najczęściej na terenie Urzędu, w przypadku, gdy po stronie pracodawcy istnieje potrzeba spotkania się z większą liczbą potencjalnych kandydatów do pracy – najczęściej w tym samym zawodzie. PUP gwarantuje pracodawcy udostępnienie informacji o giełdzie oraz wybranie grupy osób zainteresowanych pracą na danym stanowisku. Po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego pracodawca informuje PUP o zatrudnieniu określonych osób.

W ubiegłym roku zostało zorganizowanych **27 giełd pracy**, w których wzięło udział **230 kandydatów** do pracy wyselekcjonowanych przez doradców klienta. W wyniku tych spotkań zatrudnienie znalazło **49 osób**.

3.3. Targi pracy

W 2017 roku pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach czterokrotnie uczestniczyli w Targach Pracy. Odpowiedzieli na zaproszenie takich instytucji jak: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu, Grodzki Urząd Pracy w Krakowie, Ośrodek Szkolenia Zawodowego Ochotniczych Hufców Pracy oraz Młodzieżowe Centrum Kariery w Andrychowie, a także Firma Doradczo-Szkoleniowa PRO STUDIO. Podczas omawianych wydarzeń pracownicy Centrum Aktywizacji Zawodowej promowali usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, udzielali informacji zawodowych oraz prezentowali oferty pracy będące w dyspozycji Urzędu. W trakcie targów udzielano również informacji na temat możliwości wyjazdu do pracy za granicę do krajów UE/EFTA w ramach ofert pracy sieci EURES.

Targi Pracy i Edukacji w Oświęcimiu **Zorganizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu** **30 marzec 2017 r.**

W trakcie Targów Pracy i Edukacji pracownicy Centrum Aktywizacji Zawodowej prezentowali oferty pracy z lokalnego rynku pracy, będące w dyspozycji PUP w Wadowicach.

Powiatowy Urząd Pracy promował 276 ofert pracy krajowej na 461 wolnych miejsc zatrudnienia. Osoby zainteresowane zatrudnieniem w kraju mogły uzyskać szczegółowe informacje przede wszystkim na temat wolnych miejsc pracy z terenu powiatu wadowickiego. Stanowisko Urzędu Pracy w Wadowicach cieszyło się dużym zainteresowaniem.

**Targi Pracy i Przedsiębiorczości „Majówka z pracą” w Krakowie
zorganizowane przez Grodzki Urząd Pracy w Krakowie
23 maj 2017 r.**

Podczas Targów Pracy w Krakowie pracownicy Centrum Aktywizacji Zawodowej PUP w Wadowicach udzielali szczegółowych informacji na temat wolnych miejsc pracy z terenu powiatu wadowickiego, natomiast osobom wiążącym swoją przyszłość z pracą w krajach UE/EFTA przedstawiono możliwość korzystania z ofert pracy za granicą zgłoszonych do sieci EURES. Promowano również możliwość korzystania z Centralnej Bazy Ofert Pracy, która pozwala w dokładny sposób zapoznać się z ofertami pracy krajowej i zagranicznej.

Bezpośredni kontakt z bezrobotnymi i poszukującymi pracy, pomógł w dotarciu z wolnymi miejscami pracy do szerokiego grona osób.

Targi Edukacji i Pracy
zorganizowane przez Ośrodek Szkolenia Zawodowego ochotniczych Hufców
Pracy w Andrychowie oraz Młodzieżowe Centrum Kariery
28 wrzesień 2017 r.

Targi Edukacji i Pracy skierowane były do osób bezrobotnych, absolwentów szkół, którzy dopiero wchodzi na rynek pracy oraz młodzieży uczącej się i poszukującej pracy w czasie wolnym od nauki.

Powiatowy Urząd Pracy promował 264 oferty pracy krajowej na 387 wolnych miejsc zatrudnienia. Największą popularnością wśród kobiet cieszyły się oferty pracy biurowej oraz w branży handlowej. Natomiast mężczyźni głównie zainteresowani byli ofertami pracy w branży budowlanej oraz transportowej. Zainteresowani wyjazdami za granicę oczekiwali informacji na temat zagranicznych ofert pracy.

Stoisko wystawiennicze odwiedzali również pracodawcy, borykający się z problemem zatrudnieniowym. Zainteresowani byli nawiązaniem współpracy z PUP w zakresie uzyskania pomocy w znalezieniu nowych pracowników do firm.

**Targi Pracy zorganizowane w ramach projektu „NAPRZECIW ZMIANOM”
zorganizowane w Wadowicach przez Firmę Doradczą – Szkoleniową PRO STUDIO
07 grudzień 2017 r.**

Podczas targów zainteresowane osoby miały możliwość zapoznania się z wolnymi miejscami pracy, głównie z rynku pracy powiatu wadowickiego.

Uczestnicy wydarzenia mogli uzyskać również informacje dotyczące usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się staże organizowane u pracodawcy oraz możliwość ubiegania się o skierowanie na szkolenia indywidualne, w celu uzyskania kwalifikacji zawodowych.

Instytucje organizujące Targi Pracy wyraziły podziękowania przedstawicielom Powiatowego Urzędu w Wadowicach za uczestnictwo w opisywanych wydarzeniach. Były wdzięczne za poświęcony czas i zaangażowanie. Wyraziły również nadzieję na dalszą partnerską współpracę w zakresie realizacji przedsięwzięć na rzecz rynku pracy.

3.4. Zatrudnianie cudzoziemców

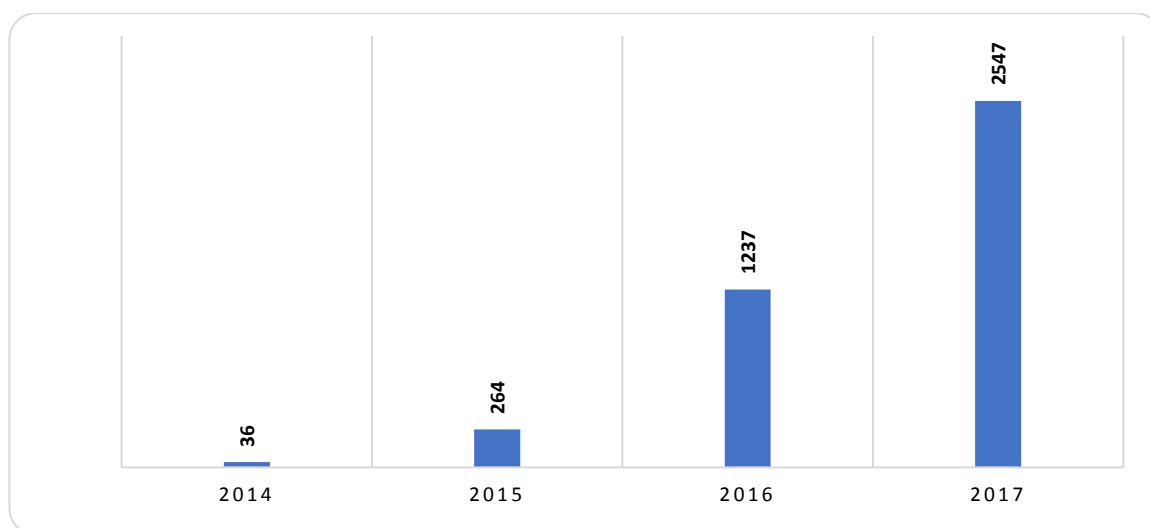
3.4.1. Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi – obywatelowi Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej lub Ukrainy

Jednym z wyjątków od konieczności uzyskania zezwolenia na pracę cudzoziemca jest tzw. procedura uproszczona, nazywana także „procedurą oświadczeniową”. Pozwala ona obywatelowi jednego z 6 państw: **Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej i Ukrainy** wykonywać pracę w Polsce przez 6 miesięcy w okresie 12 następujących po sobie miesięcy bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.

Warunkiem skorzystania z procedury uproszczonej jest zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy **OŚWIADCZENIA o zamiarze powierzenia wykonywania pracy**, będącego podstawą do uzyskania przez cudzoziemca wizy w celu wykonywania pracy lub zezwolenia na pobyt czasowy (jeżeli cudzoziemiec przebywa już w Polsce) oraz pisemna umowa pracodawcy z cudzoziemcem. Ze względu na minimum formalności i niskie koszty (rejestracja oświadczenia jest bezpłatna), procedura ta jest bardzo popularna w Polsce zarówno wśród pracodawców, jak i cudzoziemców podejmujących pracę.

Wykres 44. Liczba rejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w latach: 2014 – 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach zarejestrowano **2547 oświadczeń** o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi tj. o **1237 oświadczeń więcej niż w ubiegłym roku**, czyli w 2017 roku liczba oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi była prawie dwukrotnie większa, niż w roku poprzedzającym.

Dominującym motywem zatrudnienia obywateli Ukrainy, Mołdowy, Rosji, Armenii, Gruzji Białorusi był brak polskich pracowników gotowych podjąć pracę za oferowane wynagrodzenie oraz wysoka motywacja obywateli przede wszystkim Ukrainy do podjęcia zatrudnienia w Polsce ze względu na trudną sytuację w kraju. Duże zainteresowanie polskich pracodawców zatrudnieniem obcokrajowców to także niższe koszty utrzymania pracownika. Osoby te w większości zatrudniane są przy pracach prostych w zawodzie pakowacz (**472 oświadczeń**), pracownik budowlany (**197 oświadczeń**), pomocnik stolarza/stolarz (**159 oświadczeń**), murarz/tynkarz (**95 oświadczeń**), zbrojarz (**63 oświadczenia**), cieśla (**43 oświadczenia**) a także kierowca, pomocnik obuwnika, pomocnik cukiernika, pracownik produkcyjny.

W ubiegłym roku w PUP Wadowice rejestrowano oświadczenia głównie dla obywateli **Ukrainy – 2515 osób co stanowi 98,7% wszystkich zarejestrowanych oświadczeń, a także 12 oświadczeń zostało zarejestrowanych dla obywateli Gruzji, 8 oświadczeń dla obywateli Białorusi, 7 oświadczeń dla obywateli Federacji Rosyjskiej, 4 oświadczenia dla obywateli Mołdawii oraz 1 oświadczenie dla obywatela Armenii.**

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, w ramach podejmowanych działań służbowych bezpośrednio współpracuje z Placówką Straży Granicznej im. Gen. Bryg. Mieczysława Ludwika Boruty – Spiechowicza w Zakopanem. Współpraca ma wymiar pomocniczy przy realizacji przez powyższe służby czynności kontrolnych związanych z legalnością pobytu cudzoziemców, jak i wykonywania pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach prowadzonej korespondencji (w celu wykrycia ewentualnych nieprawidłowości i nadużyć związanych z zatrudnianiem cudzoziemców w powiecie wadowickim przekazano do Straży Granicznej **19 pism** w tym zakresie.

3.4.2. Informacje starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi

Test rynku pracy to procedura uzyskania *Informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi (dalej: Informacja)* obejmująca obywateli polskich i cudzoziemców określonych w art. 87 ust. 1 pkt 1 - 11 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zarejestrowanych jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

W tym celu Powiatowy Urząd Pracy analizuje sytuację na lokalnym rynku pracy, aby potwierdzić brak możliwości zatrudnienia na dane stanowiska obywatela Polski lub obywatela UE. Oznacza to, że cudzoziemiec może uzyskać zezwolenie na pracę u danego pracodawcy w sytuacji, gdy okaże się, że wśród osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy nie ma takich, które spełniają wymagania pracodawcy.

Procedura wygląda następująco:

- ⇒ Pracodawca składa *Zgłoszenie wolnego miejsca pracy* w Powiatowym Urzędzie Pracy właściwym ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca lub siedzibę bądź miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, gdy specyfika pracy wykonywanej przez cudzoziemca nie pozwala na wskazanie głównego miejsca jej wykonywania,
- ⇒ PUP ocenia adekwatność wymagań w stosunku do stanowiska / rodzaju pracy; wymagania powinny być uzasadnione; w toku procedury nie bierze się pod uwagę wskazanych w ofercie pracy wymagań, jeżeli są one zaniżone lub zawyżone w stosunku do pracy, którą cudzoziemiec ma wykonywać,
- ⇒ ocenia się adekwatność wysokości proponowanego wynagrodzenia do stanowiska/ rodzaju pracy w stosunku do stawek na lokalnym rynku pracy – stawki te powinny być zbliżone,
- ⇒ dokonywana jest analiza rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy,
- ⇒ jeśli w rejestrach figuruje odpowiednia liczba osób spełniających wymagania wynikające ze złożonej oferty, organizowana jest rekrutacja wśród bezrobotnych i poszukujących pracy.

Powiatowy Urząd Pracy wydaje *Informację* w terminie:

- nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia oferty w powiatowym urzędzie pracy, jeżeli z analizy rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy nie wynika możliwość zorganizowania rekrutacji,
- nie dłuższym niż 21 dni od dnia złożenia oferty w przypadku organizowania rekrutacji wśród bezrobotnych i poszukujących pracy.

Informacja jest przekazywana pracodawcy, który składa ją jako załącznik do wniosku o zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę dla cudzoziemca.

Warto tutaj podkreślić, iż nie każda praca wymaga przeprowadzenia przez urząd pracy testu rynku pracy.

Przeprowadzenie przez urząd pracy testu rynku pracy nie jest wymagane w szczególności, gdy dotyczy następujących przypadków:

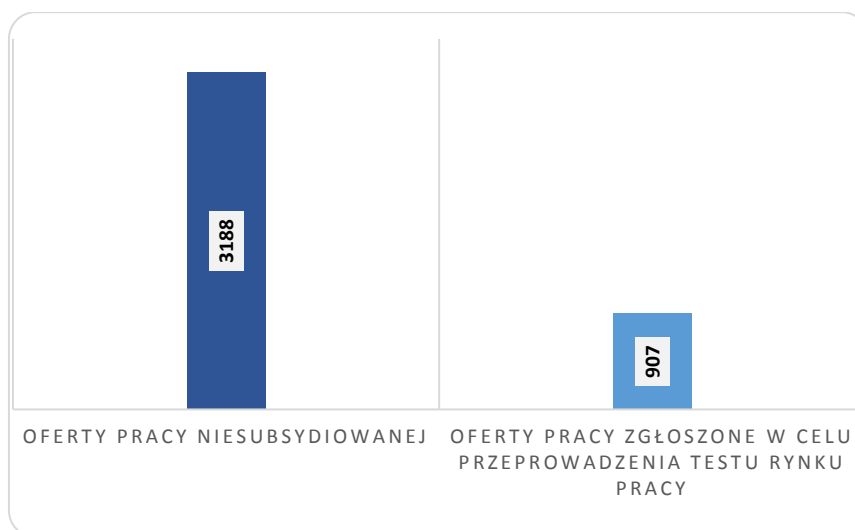
- praca, która ma być wykonywana znajduje się w wykazie zawodów, określonym przez wojewodę właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy;
- pracodawca ubiega się o przedłużenie zezwolenia na pracę dla tego samego cudzoziemca i na tym samym stanowisku;
- prac pielęgnacyjno-opiekuńczych lub jako pomoc domowa na rzecz osób fizycznych w gospodarstwie domowym;
- obywatel państwa graniczącego z Polską lub państwa, z którym Polska współpracuje w zakresie migracji zarobkowych (tj. Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej i Ukrainy), który w okresie bezpośrednio poprzedzającym złożenie wniosku wykonywał przez co najmniej 3 miesiące pracę dla tego samego pracodawcy na podstawie oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy – pod warunkiem przedstawienia potwierdzających to dokumentów;
- inne przypadki (trener sportowy, sportowiec, odbywający szkolenie lekarz i lekarz dentysta).

Oprócz wypadków, wymienionych powyżej, przy ubieganiu się o zezwolenie na pobyt i pracę test rynku pracy nie jest wymagany jeśli:

- 1) cudzoziemiec bezpośrednio przed złożeniem wniosku o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę u tego samego pracodawcy na tym samym stanowisku, lub
- 2) cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę tzn. obywatele krajów spoza Unii Europejskiej (UE) przebywający w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały i zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (UE) nie potrzebują dodatkowych dokumentów, które uprawniałyby ich do podejmowania i wykonywania pracy.

W 2017 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach zgłaszali się pracodawcy, którzy wyrazili chęć zatrudnienia cudzoziemców. W tym celu wnioskowali o wydanie *Informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi*. W opisywanym okresie pracodawcy złożyli **230** ofert pracy na **907** miejsc pracy celem ubiegania się o wydanie *Informacji*, które stanowiły **28,45%** ogółu ofert pracy niesubsydiowanej.

Wykres 45. Oferty pracy zgłoszone w celu przeprowadzenia testu rynku pracy na tle ofert pracy niesubsydiowanej w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Na lokalnym rynku pracy największe zapotrzebowanie było na stanowiska:

– pomocnik stolarza,	– specjalista ds. udrażniania
– cholewkarz,	kanalizacji deszczowej i ściekowej,
– stolarz,	– ogrodnik,
– stolarz meblowy,	– układacz nawierzchni drogowych,
– magazynier,	– monter mebli, pakowacz ręczny,
– monter konstrukcji stalowych,	– ślusarz,
– pomoc kuchenna,	– sprzedawca,
– pracownik/robotnik budowlany,	– tapicer
– murarz,	– obuwnik,
– murarz-tylnikarz,	– cieśla,
– pomocnik tapicera/wyklejacz,	– cieśla/dekarz,
– kucharz,	– szwaczka/szwacz,

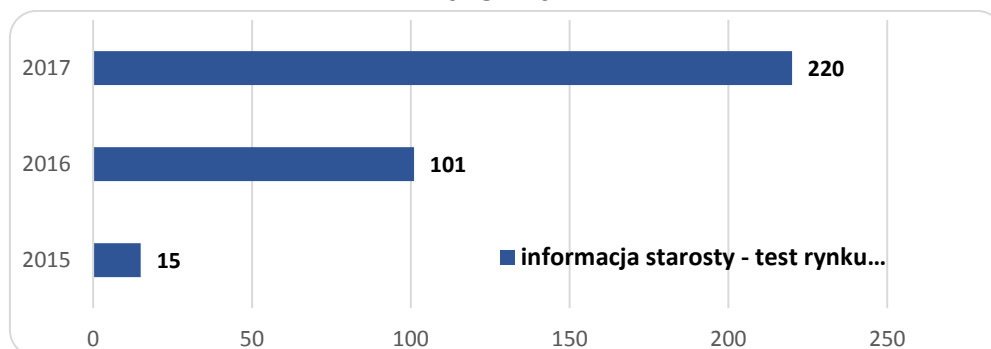
Pracodawcy oferowali zatrudnienie w ramach umowy zlecenia, gdzie wynagrodzenie wynosiło od 13zł/h do 18,25 zł/h lub w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzenie w wysokości od 2 000,00 zł do 3 400,00 zł miesięcznie. Pojawiały się również oferty w niepełnym wymiarze czasu pracy z proporcjonalnym do tego okresu wynagrodzeniem.

W odpowiedzi na złożone przez pracodawców wnioski, wydano **220 informacji starosty** na **886 miejsc pracy** o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotowi powierzającemu wykonanie pracy cudzoziemcowi w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy.

Dla porównania w 2016 roku wydano 101 ww. informacji, a 2015 r. – 15.

Wykres 46. Liczba *Informacji* wydanych po przeprowadzeniu testu rynku pracy w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

3.5. Prognozowanie zapotrzebowania na zawody w powiecie wadowickim

3.5.1. Barometr zawodów

„Barometr zawodów” jest krótkookresową (jednoroczną) prognozą sytuacji w zawodach. Badanie ma charakter jakościowy. Powstaje w trakcie dyskusji grupowej, dzięki czemu możliwe jest dzielenie się wiedzą oraz uwzględnianie opinii uczestników obserwujących rynek pracy z różnych perspektyw: od strony bezrobotnych oraz pracodawców. W realizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach panelu ekspertów w miesiącu wrześniu 2016 roku udział wzięli pośrednicy pracy oraz specjaliści do spraw rozwoju zawodowego. Analizowano osobno sytuację dla każdego zawodu pod kątem zmian zapotrzebowania na pracowników w nadchodzącym roku oraz kształtowania się relacji między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników. Uczestnicy panelu również wykorzystali informacje wykraczające poza statystyki, co w efekcie umożliwiło zidentyfikowania zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych w nadchodzącym roku i przedstawienie bliższą rzeczywistości relację podaży do popytu na lokalnym rynku pracy.

Profesje zakwalifikowano do trzech kategorii:

- **zawody deficytowe** – w których nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników o odpowiednich kwalifikacjach niewielka,
- **zawody zrównoważone** – w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się),
- **zawody nadwyżkowe** – w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na niskie zapotrzebowanie i/lub nadmierną liczbę kandydatów spełniających wymagania pracodawców.

Zdaniem specjalistów monitorujących małopolski rynek pracy na niedobór pracowników na lokalnym rynku mają wpływ:

- brak u potencjalnych pracowników umiejętności wymaganych przez pracodawcę,
- niewystarczające doświadczenie zawodowe, brak lub utrata kwalifikacji i uprawnień,
- trudne warunki pracy (m. in. wysokie lub niskie temperatury, zapylenie, praca w wymuszonej pozycji, stres, nadmierna odpowiedzialność),
- niskie wynagrodzenie, nieprzystające do charakteru pracy lub stanowiska,

- atrakcyjniejsze warunki pracy na danym stanowisku poza lokalnym rynkiem pracy (również poza granicami kraju),
- praca poza miejscem zamieszkania wymuszająca rozłąkę z rodziną lub wymagająca czasochłonnych i kosztownych dojazdów,
- zbyt wysoki lub zbyt niski wiek kandydatów do pracy,
- zły stan zdrowia,
- brak chęci do pracy,
- możliwość pobierania świadczeń socjalnych na poziomie zbliżonym do wynagrodzeń oferowanych na lokalnym rynku pracy¹¹.

Natomiast jedną z przyczyn występowania nadwyżek pracowników zdaniem obserwatorów jest niskie zapotrzebowanie na dany zawód. Skala nadwyżek wzmacniana jest poprzez „nadprodukcję” absolwentów przez szkoły zawodowe i uczelnie, które nie dopasowują oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Wpływ na nadwyżki pracowników mają też nieprzemyślane wybory edukacyjne młodych ludzi, którzy wybierają modne lub stosunkowo łatwe kierunki studiów¹².

Małopolskie powiaty są mocno zróżnicowane, zarówno pod względem liczby mieszkańców, poziomu ich wykształcenia, jak i skali przedsiębiorczości i specjalizacji branżowych. Nieliczne są sytuacje, kiedy zawody prognozowane w jednych powiatach jako deficytowe w sąsiednich, są oceniane jako nadwyżkowe. Sytuacja taka może być zachętą do podejmowania pracy poza powiatem zamieszkania, pod warunkiem zapewnienia odpowiednich połączeń komunikacyjnych pomiędzy miejscem zamieszkania a miejscem pracy¹³.

Poniżej przedstawiono wyniki przeprowadzonego barometru zawodów dla powiatu wadowickiego na 2018 rok.

Deficyt mechaników i blacharzy samochodowych najczęściej wynika z niedoboru wiedzy i umiejętności wśród absolwentów szkół, braku predyspozycji i chęci do pracy w zawodzie. Doświadczonych kandydatów eliminują ze względu na brak doskonalenia zawodowego t.j. umiejętności wykorzystania i znajomości nowych technologii. W przypadku lakierników samochodowych do pracy zniechęcają szkodliwe warunki pracy. W przypadku ostatnich dwóch grup zawodów wpływ na deficyt ma także praca w szarej strefie.

¹¹ „Barometr zawodów 2018 – raport podsumowujący badanie w województwie małopolskim”, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2017, str. 11.

¹² „Barometr zawodów 2018 – raport podsumowujący badanie w województwie małopolskim”, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2017, str. 16.

¹³ Tamże, str. 17 - 18.

Jak pokazuje poniższe zestawienie, wśród zawodów deficytowych znajdują się zawody z branży transportowej. Branża ta reprezentowana jest między innymi przez grupy zawodów: kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, blacharze i lakiernicy samochodowi, mechanicy pojazdów samochodowych, spedytorzy i logistycy. Niedobór kierowców wynika często z charakteru pracy (długa nieobecność w domu w przypadku kierowców międzynarodowych), braku odpowiednich uprawnień np. do przewozu rzeczy, wysokich wymagań pracodawców – znajomość języków obcych, odpowiedzialność materialna, dyspozycyjność. Również wynagrodzenie oferowane przez lokalnych pracodawców okazuje się mało atrakcyjne w porównaniu z płacą kierowców zatrudnianych przez pracodawców zagranicznych. Pomimo zwiększania wynagrodzeń i sięgania po pracowników zza granicy, głównie z Ukrainy i Białorusi, przedsiębiorstwa transportowe wciąż borykają się z problemami kadrowymi. Zniechęcające wynagrodzenie pojawia się także przy poszukiwaniu kierowców autobusów. Podczas rekrutacji na spedytorów i logistyków głównymi barierami jest brak doświadczenia kandydatów oraz brak znajomości języków obcych.

Barometr zawodów 2018

powiat wadowicki

www.barometrzwadodow.pl

DEFICYT

Agenci ubezpieczeniowi
Betoniarze i zbrojarze
Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy
Blacharze i lakiernicy samochodowi
Brukarze
Cieśle i stolarze budowlani
Cukiernicy
Dekarze i blacharze budowlani
Diagności samochodowi
Elektrycy, elektromechanicy i elektrycy
Farmaceuci
Fryzjerzy
Geodeci i kartografowie
Graficy komputerowi
Instruktorzy rekreacji i sportu
Inżynierowie budownictwa
Kamieniarze
Kelnerzy i barmani
Kierowcy autobusów
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
Kierownicy budowy
Kierownicy sprzedaży
Kosmetyczki
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży
Kucharze

Lakiernicy
Lekarze
Logopedzi i audjofonolodzy
Magazynierzy
Masarze i przetwórcy ryb
Mechanicy pojazdów samochodowych
Monterzy instalacji budowlanych
Monterzy konstrukcji metalowych
Monterzy okien i szklarzy
Murarze i tynkarze
Nauczyciele języków obcych i lektorzy
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
Nauczyciele przedmiotów zawodowych
Nauczyciele szkół specjalnych
Obuwnicy
Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
Operatorzy obrabiarek skrawających
Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
Piekarze
Pielęgniarki i położne
Pomoce kuchenne
Pracownicy ds. budownictwa drogowego

Pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych
Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
Pracownicy ds. techniki dentystycznej
Pracownicy ochrony fizycznej
Pracownicy poligraficzni
Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
Pracownicy służb mundurowych
Pracownicy usług pogrzebowych
Projektanci i administratorzy baz danych, programiści
Projektanci wzornictwa przemysłowego
Przedstawiciele handlowi
Ratownicy medyczni
Recepcjoniści i rejestratorzy
Robotnicy budowlani
Robotnicy obróbki drewna i stolarze
Samodzielni księgowi
Sekretarki i asystenci
Spawacze
Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
Spedytorzy i logiści
Szefowie kuchni
Ślusarze
Tapicerzy

RÓWNOWAGA

Administratorzy stron internetowych
Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych
Animatory kultury i organizatorzy imprez
Architekci i urbanisci
Architekci krajobrazu
Archiwiści i muzealnicy
Asystenci w edukacji
Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
Ceramicy przemysłowi
Dentyści
Dziennikarze i redaktorzy
Filolodzy i tłumacze
Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
Fizjoterapeuci i masażyści
Floryści
Fotografowie
Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
Górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych
Inspektorzy nadzoru budowlanego
Instruktorzy nauki jazdy
Inżynierowie chemicy i chemicy
Inżynierowie elektrycy i energetycy
Inżynierowie mechanicy
Kierowcy samochodów osobowych
Kierownicy ds. logistyki
Kierownicy ds. produkcji
Kierownicy ds. usług
Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury

Listonosze i kurierzy
Mechanicy maszyn i urządzeń
Meteorolodzy, geolodzy, geografowie
Monterzy elektroniki
Monterzy maszyn i urządzeń
Nauczyciele nauczania początkowego
Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
Nauczyciele przedszkoli
Ogrodnicy i sadownicy
Operatorzy aparatury medycznej
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
Operatorzy maszyn włókienniczych
Opiekunki dziecięce
Optycy i pracownicy wytwarzający protezy
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
Pomoce w gospodarstwie domowym
Pozostali specjaliści edukacji
Pracownicy ds. jakości
Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP
Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
Pracownicy myjni, pralni i prasowni
Pracownicy obsługi ruchu szynowego
Pracownicy poczty
Pracownicy przetwórstwa metali
Pracownicy przetwórstwa spożywczego
Pracownicy socjalni

Pracownicy sprzedaży internetowej
Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy
Pracownicy zajmujący się zwierzętami
Prawnicy
Psycholodzy i psychoterapeuci
Robotnicy leśni
Robotnicy obróbki skóry
Rolnicy i hodowcy
Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
Specjaliści ds. finansowych
Specjaliści ds. organizacji produkcji
Specjaliści ds. rynku nieruchomości
Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
Specjaliści rolnictwa i leśnictwa
Specjaliści telekomunikacji
Sprzątaczkę i pokojowe
Sprzedawcy i kasjerzy
Technicy budownictwa
Technicy informatycy
Technicy mechanicy
Weterynarze
Windykatorzy
Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
Zaopatrzeniowcy i dostawcy

NADWYŻKA

Ekonomiści
Inżynierowie inżynierii środowiska
Pedagodzy

Pracownicy administracyjni i biurowi
Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej

Specjaliści administracji publicznej
Specjaliści technologii żywności i żywienia

„Barometr zawodów” jest prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2018 r. Badanie zostało przeprowadzone przez ekspertów na przełomie III i IV kwartału 2017 r. Sytuacja w niektórych zawodach może się zmienić w zależności od uwarunkowań rynkowych.

Realizator badania

Wojewódzki Urząd Pracy
w Krakowie

Koordynator wojewódzki

Deficyt zawodów pojawia się również w branży budowlanej. Są to m. in. murarze i tynkarze, cieśle i stolarze budowlani, technolodzy robót wykończeniowych w budownictwie, betoniarze i zbrojarze, brukarze, dekarze i blacharze budowlani, kierownicy budowy. Wśród czynników mających wpływ na pojawiający się deficyt w tych zawodach wymienia się: trudne warunki pracy, niskie wynagrodzenia, pracę w delegacji, brak uprawnień, niewystarczające doświadczenie, podeszły wiek i związane z nim problemy zdrowotne (w tym choroba alkoholowa). W branży tej dość często obserwujemy propozycje pracy nierejestrowanej.

Prognozy na 2018 rok przewidują deficyt wśród grup zawodów w branży produkcyjnej m. in.: krawcy i pracownicy produkcji odzieży, robotnicy obróbki drewna i stolarze, operatorzy obrabiarek skrawających, masarze i przetwórcy ryb, elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, spawacze i ślusarze. W rejestrach urzędu pozostają osoby bezrobotne, jednakże zwykle zły stan zdrowia (choroby zawodowe), wiek, długa przerwa w pracy, brak znajomości nowych technologii, uniemożliwiają im podjęcie pracy w zawodzie. Praca w branży produkcyjnej często wiąże się z trudnymi warunkami pracy, wysiłkiem fizycznym. Oferowane przez pracodawców niskie wynagrodzenia również przyczyniają do powstania deficytu. Ponadto pracodawcy tej branży zwykle oczekują osób posiadających więcej niż jedną kwalifikację np. ślusarze – kwalifikacje spawacza. Wskazane czynniki coraz częściej są przesłanką do zatrudniania pracowników ze wschodu.

Trudną sytuację obserwujemy także w branży gastronomicznej, w której wśród deficytu znaleźli się m. in. kucharze, pomoce kuchenne, kelnerzy i barmani, piekarze, cukiernicy. Pomimo sporej liczby absolwentów kończących kierunki gastronomiczne, niewielu posiada odpowiednie umiejętności. Często brak predyspozycji, dalszej chęci pracy w wyuczonym zawodzie sprawia, że coraz trudniej pracodawcom znaleźć odpowiedniego pracownika. Wśród przyczyn decydujących o niechęci do pracy w tej branży najczęściej wskazuje się: pracę w trudnych warunkach (wysokie temperatury), pracę w nocy, niskie wynagrodzenia oraz problemy zdrowotne (alergie).

Wielkość popytu na pracowników uzależniona jest od regionu w którym działają przedsiębiorstwa oraz zasobów ludzkich, które są w stanie zaspokoić zapotrzebowanie pracodawców. Prowadzone przez różne instytucje badania w obszarze rynku pracy potwierdzają, że ważnym jest prowadzenie stałej współpracy pomiędzy jednostkami zajmującymi się edukacją młodzieży na poziomie gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym i wyższym, a pracodawcami i instytucjami zajmującymi się problematyką rynku pracy.

3.5.2. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

Opracowanie badań i analiz rynku pracy jest jednym z ustawowych zadań samorządu powiatu w zakresie realizacji polityki rynku pracy. Zgodnie z nową metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy, opracowaną i wdrożoną do stosowania przez urzędy pracy od 2015 roku, na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach przeprowadził w 2017 roku „Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw”.

Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw przeprowadzono we wrześniu i październiku 2017 roku. Grupę badawczą stanowili pracodawcy działający na terenie powiatu wadowickiego, którzy wskazani zostali przez Główny Urząd Statystyczny (baza przekazana przez GUS). W realizację procesu badawczego zaangażowało się 21 pracowników Urzędu (doradców klienta), którzy skontaktowali się telefonicznie oraz osobiście z właścicielami lub przedstawicielami 160 przedsiębiorstw. Badanie przeprowadzono za pomocą ujednoliconego kwestionariusza ankiety, opracowanego na potrzeby realizowanych wywiadów. Ostatecznie **ankietyzację przeprowadzono wśród 90 pracodawców**. Wyniki przeprowadzonych badań opublikowane zostaną w raporcie rocznym z Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wadowickim – 2017 rok.

4. Sieć EURES – European Employment Services – Europejskie Służby Zatrudnienia

Sieć **EURES** (EUROpean Employment Services – Europejskie Służby Zatrudnienia) została powołana w 1993 r. na mocy unijnych przepisów prawnych przez Komisję Europejską. Działa we wszystkich państwach członkowskich UE i EFTA (Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria) mając na celu wspieranie mobilności pracowników na europejskim rynku pracy.

Sieć EURES tworzą publiczne służby zatrudnienia państw członkowskich UE i EFTA oraz inne uprawnione organizacje na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym, działające w obszarze zatrudnienia.

Sieć EURES świadczy usługi w zakresie **unijnego pośrednictwa pracy i informowania w zakresie warunków życia i pracy** w państwach członkowskich UE i EFTA.

Usługi sieci EURES są ogólnodostępne i skierowane do **poszukujących pracy**, zainteresowanych wyjazdem do innego państwa członkowskiego w celach podjęcia pracy oraz do **pracodawców**, którzy chcą prowadzić rekrutację pracowników z innego państwa członkowskiego UE lub EFTA.

Usługi sieci EURES świadczone przez instytucje publiczne dla poszukujących pracy i pracodawców są **bezpłatne**, natomiast usługi sieci EURES dla **pracodawców** świadczone przez instytucje inne niż publiczne **mogą podlegać opłacie**.

Usługi wsparcia w ramach sieci EURES mogą świadczyć jedynie podmioty do tego uprawnione czyli publiczne służby zatrudnienia (urzędy pracy) oraz wyznaczone (akredytowane) w danym państwie członkowskim UE lub EFTA organizacje spełniające odpowiednie kryteria. Podmioty te posiadają status tzw. "członków EURES" lub "partnerów EURES" – w zależności od zakresu w jakim uczestniczą w sieci – a usługi świadczą za pośrednictwem wyznaczonej kadry, głównie doradców EURES i asystentów EURES.

Sieć EURES jest wspierana przez narzędzia informatyczne pozwalające na dopasowanie ofert pracy i kandydatów do pracy w państwach członkowskich UE i EFTA.

Koordynacyjną rolę w ramach sieci EURES na poziomie unijnym odgrywa Europejski Urząd Koordynacji, umiejscowiony w Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równości Szans w Komisji Europejskiej. Urząd ten ułatwia współpracę i wsparcie członków i partnerów EURES w państwach członkowskich UE i EFTA:

- przygotowuje wspólne informacje, narzędzia i wytyczne
- pełni funkcję punktu pomocy technicznej
- realizuje działania szkoleniowe
- opracowuje wieloletnie programy prac.

Każde państwo członkowskie UE lub EFTA wyznacza właściwą instytucję, która ma realizować zadania **krajowego urzędu koordynacji EURES** w danym państwie. Zadania te obejmują koordynację działań sieci EURES na terenie tego państwa i czuwanie nad prawidłową realizacją unijnych przepisów prawnych z zakresu EURES w tym państwie. Zadania krajowych urzędów

koordynacji realizują wyznaczone komórki organizacyjne w ramach ministerstw właściwych do spraw pracy lub central publicznych służb zatrudnienia.

Działania sieci EURES są odpowiednio planowane i raportowane w cyklach rocznych oraz na bieżąco monitorowane.

Usługi EURES są zintegrowane z usługami świadczonymi przez urzędy pracy i Ochotnicze Hufce Pracy i obejmują między innymi:

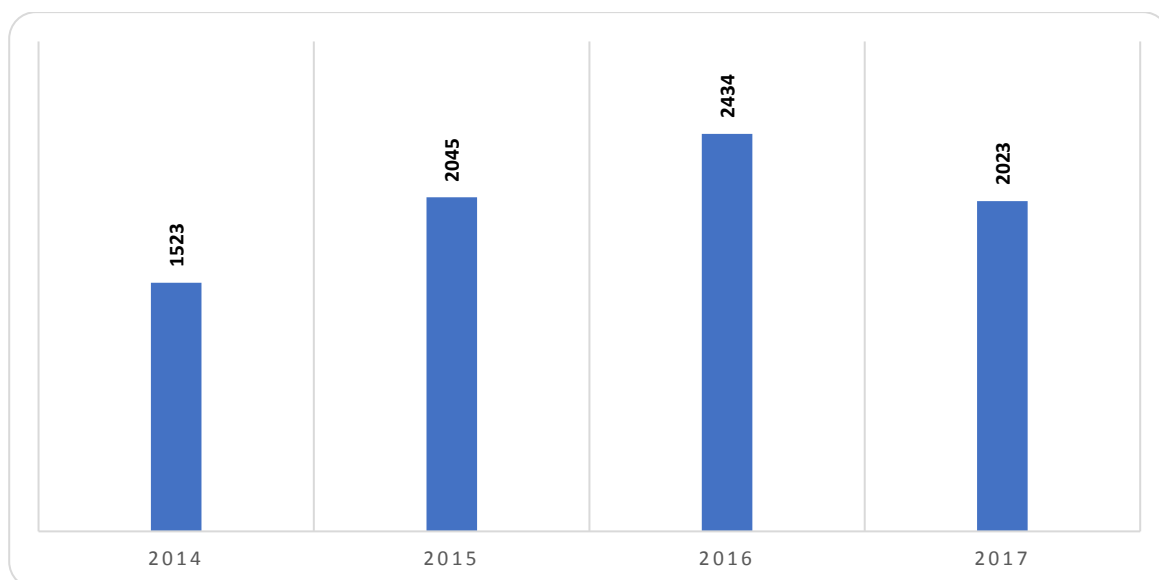
- wsparcie w poszukiwaniu pracy za granicą,
- zagraniczne oferty pracy na Europejskim Portalu Mobilności Zawodowej oraz na krajowej stronie internetowej EURES,
- możliwość zamieszczenia CV w bazie na Europejskim Portalu Mobilności Zawodowej,
- rekrutacje do pracy za granicą w wybranych zawodach,
- pomoc w przygotowaniu CV,
- możliwość wzięcia udziału w międzynarodowych targach pracy i innych wydarzeniach rekrutacyjnych na terenie Polski,
- dostęp do Europejskich Dni Pracy na terenie Polski oraz za granicą (stacjonarnych i online),
- dostęp do inicjatyw i programów wspierających zatrudnienie młodzieży.

Efektem działalności sieci EURES w Polsce jest m.in. organizacja spotkań informacyjnych, dni doradczych targów i giełd pracy. Wydarzeniom tym towarzyszą między innymi prezentacje na temat warunków życia i pracy w krajach UE i EFTA oraz rozmowy kwalifikacyjne zagranicznych pracodawców z kandydatami z Polski.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach usługi EURES świadczone są przez doradców klienta, którzy informują o ofertach pracy zgłoszonych do sieci, będących w dyspozycji Urzędu. Informacje te przekazywane są podczas bezpośrednich kontaktów z osobami zainteresowanymi podjęciem pracy za granicą oraz poprzez przekazywanie informacji o sieci EURES i możliwościach, jakie ona daje osobom zarejestrowanym. PUP w Wadowicach przekazuje materiały promocyjne wszystkim osobom, którym jest udzielana informacja. Dodatkowo polscy pracodawcy podczas zgłaszania krajowych ofert pracy są informowani o możliwościach zatrudnienia osób bezrobotnych lub poszukujących pracy ze wszystkich państw członkowskich UE oraz z Norwegii, Islandii, Lichtensteinu i Szwajcarii. Informacje dotyczące możliwości udziału w Międzynarodowych Targach Pracy są udostępniane na stronie internetowej Urzędu oraz w gablotach informacyjnych Urzędu.

W 2017 r. PUP podjął **2024 kontakty z polskimi pracodawcami nt. EURES**. Były to kontakty zainicjowane przez pośredników pracy, w trakcie których udzielono ogólnych informacji dotyczących sieci EURES.

Wykres 47. Liczba kontaktów z pracodawcami nt. sieci EURES w latach 2014 – 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach wpłynęło **959 ofert pracy** w ramach sieci EURES na **4722 wolne miejsca pracy**.

W końcu roku 2017 r. w dyspozycji tut. Urzędu były **352 oferty** na **1809 wakatów**.

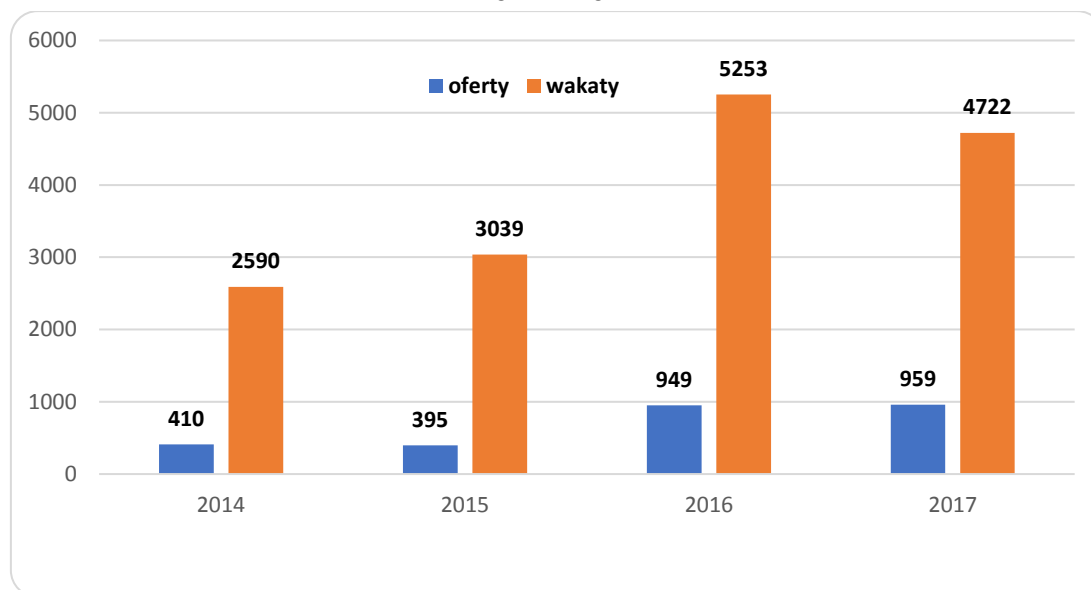
Oferty te były przesyłane do tut. Urzędu przez Wojewódzkie Urzędy Pracy z całej Polski i pochodziły od pracodawców, w tym agencji pracy tymczasowej z UE/EFTA, którzy byli zainteresowani zatrudnieniem Polaków.

Ponadto tut. Urząd miał możliwość samodzielnego pobierania ofert sieci EURES z Centralnej Bazy Ofert Pracy, w momencie gdy zaistniała taka potrzeba ze strony poszukujących pracy za granicą.

W 2017 r. pobrano **142 oferty na 1115 wakatów** tj. o 49 ofert więcej niż w roku ubiegłym.

Na podstawie obowiązujących przepisów wszystkie oferty pracy sieci EURES rozpowszechniane przez tut. Urząd są aktualizowane raz na 14 dni z ofertami znajdującymi się w Centralnej Bazie Ofert Pracy.

Wykres 48. Liczba zgłoszonych ofert i wakatów w ramach sieci EURES w latach 2014 – 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Oferty były zgłaszane na następujące stanowiska: Agent callcenter (w dziale telekomunikacji), Animator (technik [dźwięk/światło] przy przedstawieniach, czasu wolnego, sportowy, instruktorzy fitness, tancerze, choreografowie, projektanci scenografii, dziecięcy, FIT&BALANCE, młodzieżowy), Architekt, Artyści estradowi, Asystentka (stomatologiczna, menedżera), Barman/młodszy szef, Betoniarz (brygadzysta, prefabrykaty, zbrojarz), Blacharz (budowlany, budowlany mistrz, samochodowy), Brukarz, Brygadzysta (montaż okien i fasad aluminiowych, budowa dróg, , budownictwo naziemne, dekarz, inżynieria lądowa, murarz, betoniarz), Chef de rang, Cieśla (konstrukcyjny, szalunkowy), Cukiernik (Patissier), Dekarz (dekarz/blacharz), Dentysta, Dojarz (pomocnik w gospodarstwie rolnym), Doradca (ds. telefonicznej obsługi klienta, klienta Call – Center z j. polskim i j. niemieckim, doradca klienta z j. czeskim i j. niemieckim, doradca klienta z j. polskim, doradca techniczny z j. angielskim i j. niemieckim, doradca techniczny/koordynator/mechanik samochodowy), Dostawca, Drukarz offsetowy, Dyrektor ds. produkcji, Dysponent (ze znajomością j. polskiego i j. niemieckiego, rekruter w firmie transportowej), Dyspozytor w warsztacie, Dziewiarz/dziewiarka, Elektroinstalator ([Bautzen] w przemyśle kolejowym, elektryk, systemy MSR), Elektromechanik, Elektromonter (brygadzysta, szaf sterowniczych), Elektronik(automatyk, maszyny i technika napędowa, systemów sterowania, monter wiązek elektrycznych/brygadzysta), Elektryk (elektroinstalator, monter, elektromonter, monter silników w pociągach i tramwajach, automatyk, budowlany, dźwigowy, przemysłowy, samochodowy, szaf sterowniczych, z uprawnieniami DSB, zakładowy, elektronik, inżynier przemysłu), Fizjoterapeuta/fizjoterapeutka, Formierz (narzędziowiec, ślusarz narzędziowy,

odlewnik), Frezer CNC, Fryzjer, Glazurnik/kafelkarz, Hodowca bydła, Hydraulik (monter instalacji sanitarnych, monter rur [asystent lub mistrz]), Informatyk-programista, Instalator sieci sanitarnych, grzewczych i klimatyzacyjnych, Instruktor fitness (FIT&FUN COACH), Inżynier (aplikacji TRACK & TRACE, budownictwa, elektronik, elektryk, energetyki/procesu – kominy chłodnicze, mechanik, mechatronik, planowania produkcji, projektant instalacji elektrycznych, przemysłowy/projektant, serwisu, serwisu – elektrotechnik [praca w Polsce], testowy automatycznego sprzętu półprzewodnikowego), Kamieniarz, Kelner/kelnerka (śniadaniowa, pokojówka, Demichef de rang), Kierowca (autobusu i motorniczy tramwaju, betoniarki, C+E, objazdowy park rozrywki, sortownia, transport materiałów płynnych, ciężarówki, kod 95, do 7,5 t, zawodowy C/C+E), Kierownik (budowy, starszy montażysta, kawiarni [praca na granicy z Bielawą Dolną], oddziału [Section Manager], produkcji, produkcji tworzyw sztucznych, produkcji wyrobów z metalu, projektu w INTERREG V A, sprzedaży [Sales Manager], zespołu [Team Leader], zmiany przy montażu samochodów), Komisjoner, Konserwator (urządzeń, mechanik maszyn rolniczych), Konstruktor (elementów z blachy), Kontroler (jakości, jakości na produkcji), Kosmetolog, Kucharz/kucharka (samodzielny), Lakiernik (samochodowy, przemysłowy, pomocnik lakiernika, w przemyśle kolejowym [Bautzen]), Laminiarz, Lekarz ze specjalizacją w psychiatrii, Lider zespołu logistyki, Lutowacz, Magazynier, Malarz (lakiernik, lakiernik w przemyśle kolejowym, budowlany, pokojowy, natryskowy, przemysłowy, samochodowy, [Siegen]), Manager projektu i budowy, Mechanik (mechatronik pojazdów samochodowych, maszyn i urządzeń, maszyn rolniczych, maszyn rolniczych i budowlanych, maszyn rolniczych i traktorów, maszynowy, narzędziowy, obróbki skrawaniem, obróbki skrawaniem – szlifierz, pojazdów, pojazdów ciężarowych, przemysłowy, przemysłowy przy produkcji pojazdów szynowych, urządzeń klimatyzacyjnych/chłodniczych, urządzeń sanitarnych, grzewczych, klimatyzacyjnych, wozów bramowych, operator dźwigów), Mechatronik samochodowy, Menadżer (baru: kelner-barman, ds. eksportu, projektu: okna i fasady), Mistrz stolarski, Młodszy handlowiec, Monter (elektryk, instalacji gazowej, sanitarnej i grzewczej, instalacji grzewczo – klimatyzacyjnej, instalacji hydraulicznych, gazowych, sanitarnych, instalacji sanitarnych i grzewczych – kierownik grupy, instalacji wentylacyjnych, instalacji wodno – kanalizacyjnych, gazowych, izolacji, izolacji budowlanych, klimatyzacji i wentylacji, mebli, na linii produkcyjnej, oświetlenia ulicznego, płotów i ogrodzeń, podłóg, podłóg przy budowie pojazdów szynowych, podzespołów, regałów sklepowych, rurociągów/ślusarz, rusztowań, schodów [stolarz], sieci kanalizacyjnych, sufitów podwieszanych, systemów rurociągowych, szaf sterowniczych, turbin wiatrowych, układów hydraulicznych i pneumatycznych, w przemyśle kolejowym), Murarz (studzienek, tynkarz), Narzędziowiec, Nauczyciel (akademicki [asystent profesora-obszar informatyki], biologii, fizyki, informatyki w szkole średniej, matematyki), Nauka zawodu (agent nieruchomości/pośrednik nieruchomości, pracownik banku), Niemieckojęzyczny

(pracownik obsługi klienta [Cisco] – Frontline Agent, pracownik obsługi klienta i wsparcia technicznego [GoDaddy], specjalista do obsługi mediów społecznościowych), Odlewnik-szlifierz, Ogrodnik/pomocnik ogrodnika, Operator (CNC, CNC – Frezer, CNC – Tokarz, CNC w przemyśle drzewnym, dźwigu, koparki, koparko-ładowarki i podobnych maszyn, maszyn, maszyn budowlanych, maszyn do produkcji opakowań z kartonów, maszyn drukarskich, maszyn i urządzeń górniczych, maszyn na produkcji, maszyn rolniczych, maszyn do cięcia laserowego, obrabiarek skrawających do metali, obrabiarek sterowanych numerycznie, prasy, prasy krawędziowej CNC, produkcji – przetwórstwo mięsne, robota spawającego, wózka widłowego w magazynie, wtryskarek (kauczuk), żurawia, żurawia wieżowego), opiekun (domowy, do osób starszych/pielęgniarka, pomocnik opiekuna osób starszych/pomoc pielęgniarki, osób z niepełnosprawnością umysłową, w domu opieki, środowiskowy), osoba (do obsługi śniadań,/kelner, do przycinania drzew owocowych, do sprzątania hotelu, do sprzątania pensjonatu i przygotowania serwisu śniadaniowego, do sprzątania pokoi hotelowych, do wykonywania napisów na samochody), parkieciarz, personel sprząający (w restauracji), piekarz (cukiernik, w pizzerii), pielęgniarka (na nocną zmianę, oddziałowa), płytkarz, pokojowa, polskojęzyczny (pracownik obsługi klienta [Call Center], pracownik obsługi klienta [Cisco] – Frontline Agent), pomoc domowa (dla pary w prywatnym domu), pomoc kuchenna, pomoc w hotelu (przygotowanie śniadań, sprzątanie pokoi), pomoc w kuchni, pomocnik (blacharza budowlanego, budowlany, elektryka, fizyczny na budowie, instalatora sieci sanitarnych, kelner/kelnerki, kucharza, magazynowy i produkcyjny, operatora maszyny drukarskiej, opiekuna osób starszych, produkcji [tworzywa sztuczne, kauczuki], przy produkcji samochodowej, przy produkcji żywności, przy torach kolejowych, spawacza, stolarza/montaż okien, ślusarza, w branży logistycznej [komisjoner], w branży metalowej/ślusarz/spawacz, w fabryce obuwia, w gospodarstwie rolnym [winnica], w piekarni – kierowca, w przemyśle metalurgicznym, w przetwórstwie drewna i wikliny), posadzkarz, praca w Mc'Donald, pracownicy (do zbioru truskawek, magazynowi – operatorzy wózków widłowych, młyna, montażu), pracownik (robót ziemnych, administracyjno-biurowy, budowlany, budowlany brygadzysta, budowlany [dachy, elewacje], budowlany przy układaniu asfaltu, budownictwa podziemnego, do hodowli pieczarek, do kompletowania ekskluzywnej odzieży bez znajomości języka, do montażu okien, do naprawy maszyn produkcyjnych, do obróbki metali/montaż drzwi i okien, do obsługi frezarek CNC, do obsługi salonu gier, do pakowania pomidorów, do pakowania sadzonek truskawek, do sortowania i pakowania owoców, do ścinania brokułów, do ścinania kalafiorów, do uprawy cebulek kwiatowych, do uprawy kwiatów, do uprawy kwiatów w szklarni, do uprawy orchidei, do uprawy pomidorków koktajlowych, do uprawy sadzonek roślin doniczkowych, do wykonywania karoserii, do zbierania i sortowania kwiatów, do zbioru borówki, do zbioru pieczarek, do zbioru, pielęgnacji i uprawy truskawek, malin i pora, do zbioru sałaty lodowej i kapusty pekińskiej, do

zbioru szparagów, do zbioru wiśni, jabłek i gruszek, drogowy, działu kalkulacji, działu kalkulacji okien i fasad, działu logistyki, działu personalnego, rekruter, działu sprzedaży, farmy, gospodarczy w gospodarstwie rolnym, gospodarczy – sprzątanie łodzi, hotelu, inwentaryzacji, kancelarii podatkowej, kuchni i restauracji, leśny, linii montażowej, magazynowy (bez znajomości języka), malarni, montażu, obróbki metalu, obsługi prasy, obsługi sklepu internetowego, odlewni, ogólny rzeźni, opieki społecznej, pieczarkarni – kierownik zespołu, pomocniczy w przemyśle kolejowym, produkcji (produkcja pizzy, calzone i innych wyrobów piekarniczych), produkcji i montażu okien i fasad aluminiowych, produkcyjny – filetowanie ryb, sortowacz, pakowacz, w piekarni, przygotowania produkcji – technik konstrukcji okien i fasad, restauracji, serwisu, sieci Mc'Donald's, sortowni, szklarni, techniczny CAD, w metalu, w metalu z umiejętnością spawania MAG, w sieci restauracji Mc'Donalds), praktyczna nauka zawodu (kierowca ciężarówki, operator/mechanik maszyn do obróbki szkła, mechanik narzędziowy, elektryk – zakładowy/elektronik, logistyk/spedytor), praktyka jako pracownik biurowy w niemieckiej instytucji ds. ubezpieczenia zdrowotnego (w ramach dualnego kształcenia), praktyka jako pracownik piurowy w niemieckiej instytucji ds. ubezpieczenia zdrowotnego (nauka zawodu), Programista (JAVA [System Blockchain], maszyn CNC/operator, PLC, (Software EngineerBackend Developer), (Software EngineerFrontend Developer), konsultant JAVA), projektant (konstrukcji metalowych, rozwiązań dla systemów cyfrowych, sieci elektronicznej, stron internetowych i multimediiów, systemów i instalacji sanitarnych, grzewczych i klimatyzacyjnych, konstruktor elementów z blachy), przedstawiciel handlowy (w branży kosmetycznej), psi fryzjer/ stylistka zwierząt domowych, ratownik na basenie rekreacyjnym, recepcjonista/recepcjonistka, regipisarz, robotnik (budowlany, drogowy, leśny oraz pomocnik na gospodarstwie rolnym), rosyjskojęzyczny (pracownik obsługi klienta (Cisco) – Frontline Agent, specjalista do obsługi mediów społecznościowych), Rozbieracz – wykrawacz, Rzeźnik/ wędliniarz, Serwisant (IT, platform podnośnych), Sommelier, Sortowacz/pakowacz, Spawacz (aluminium MIG/TIG, MAG, MAG (Chrom-Nikiel), MAG w przemyśle kolejowym, MAG, TIG, elektroda, MAG/WIG/TIG, MIG/MAG, rur 111, rur 141, rur 141 stal nierdzewna, rur MMA stal nierdzewna, aluminium), specjalista (ds. planowania produkcji, ds. przedsiębiorstw kąpielowych, ds. rejestracji produktów leczniczych, ds. systemów światłowodowych, IT), spedytor/dysponent, sprzątacze maszyn przemysłowych, sprzątacze budowlany, sprzedawca w sklepie mięsny, starszy projektant aplikacji dla stron internetowych, stolarz (budowlany, meblowy, przemysłowy, w przemyśle kolejowym, stolarz/cieśla, stolarz/cieśla konstrukcyjny, stolarz/monter okien i drzwi), strażak/strażacka, studia zawodowe – bankowość i finanse, szef kuchni, szklarz, szlifierz (metali, odlewów), szwacz/szwaczka, ślusarz (operator maszyn, ślusarz/spawacz, budowlany, konstrukcji stalowych, mechanik, narzędziowy, zakładowy, monter, pracownik do obróbki metalu, spawacz tworzyw sztucznych), tancerze/animatory, techniczny pracownik ds. projektu,

technik (elektronik do kontroli urządzeń elektrycznych, automatyk, dentystyczny (systemy ceramiczne), dentystyczny (tworzywa sztuczne), elektronik, inżynier mechatronik – automatyk, mechanik obróbki skrawaniem), technolog (ds. innowacji - badacz), terapeuta pedagogiczny, tokarz (CNC, frezer, operator CNC [branża metalowa]), tynkarz, uzwajacz silników elektrycznych, wielojęzyczny pracownik obsługi klienta (Automotive) – praca w callcenter, wulkanizator, wykwalifikowany (opiekun osoby starszej/pielęgniarka, pracownik CNC, pracownik restauracji, pracownik w metalu), zbrojarz/betoniarz/cieśla konstrukcyjny.

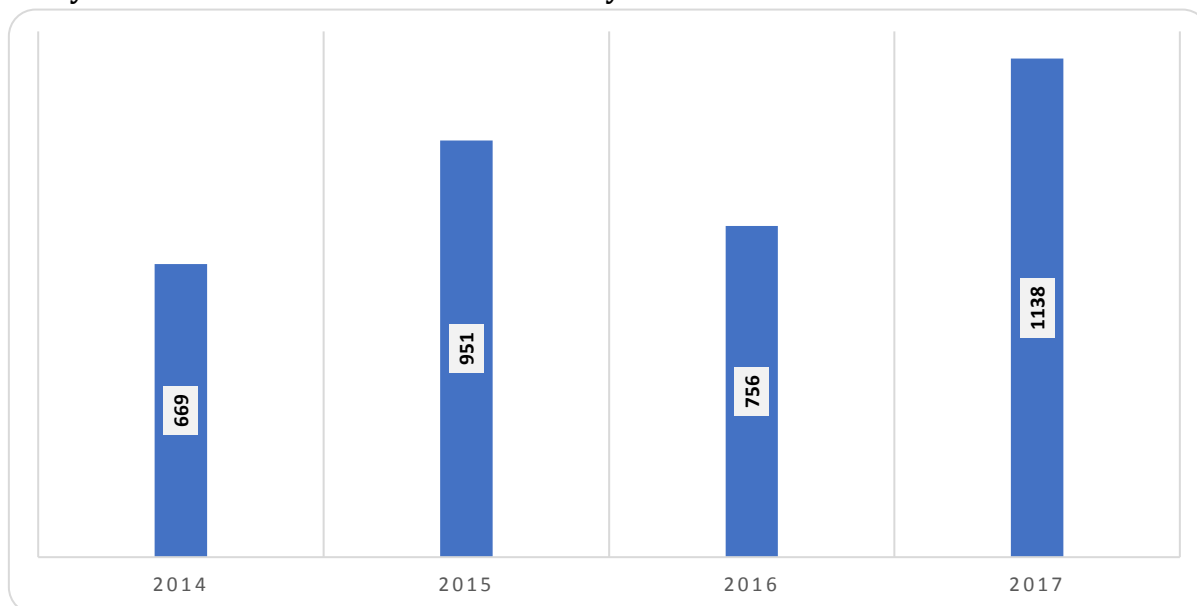
Najwięcej ofert pracy zostało zgłoszonych przez pracodawców z sąsiadujących z Polską Niemiec (618 ofert czyli 64,44% z ogółu ofert EURES) oraz Austrii (79 ofert – 8,23%). Pozostałe oferty pochodziły również z Wielkiej Brytanii (46 ofert – 4,79%), Norwegii (44 ofert – 4,58%), Holandii (43 ofert – 4,48%) oraz Czech (26 ofert – 2,70%).

Oferty EURES Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach rozpowszechnia przede wszystkim poprzez tablice ogłoszeń zamieszczone w siedzibie Urzędu w Wadowicach i Filii w Andrychowie oraz stronę internetową wadowice.praca.gov.pl, która zawiera link do Centralnej Bazy Ofert Pracy. Ponadto co tydzień, w każdy piątek Powiatowy Urząd Pracy przesyła zbiorcze informacje na temat wolnych miejsc pracy w ramach EURES do różnych instytucji zewnętrznych (m.in. Gminnego Centrum Informacji w Stryszowie, Ochotniczych Hufców Pracy, Urzędu Miejskiego w Andrychowie, WSW) co dało łącznie **253** kontakty w 2017r.

Oferty EURES publikowane przez Wojewódzkie Urzędy Pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy na stronie <https://oferty.praca.gov.pl>/oraz importowane do Urzędu Pracy zawierają pełną informację na temat pochodzenia oferty i sposobu odpowiedzi na nią bez udziału Powiatowego Urzędu Pracy (oferty otwarte), stąd faktyczna liczba kandydatów odpowiadających na ww. oferty nie jest możliwa do ustalenia.

W 2017 r. odnotowano **1138 kontaktów** z bezrobotnymi i poszukującymi pracy na temat EURES według tematyki:

- informacje ogólne – **652** kontaktów,
- poszukiwanie pracy – **243** kontaktów,
- inne zagadnienia – **243** kontakty.

Wykres 49. Liczba kontaktów z bezrobotnymi nt. sieci EURES w latach 2014 – 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Ponadto, wszystkie osoby zarejestrowane w tut. Urzędzie są informowane o aktualnych ofertach podczas spotkań z doradcami klienta. Oferty te przede wszystkim ze względu na wymóg znajomości języków obcych przynajmniej w stopniu komunikatywnym lub niejednokrotnie wysokie wymagania kwalifikacyjne bądź uprawnienia zawodowe nie cieszą się zbyt dużą popularnością. Niemniej jednak wiele osób z terenu naszego powiatu było i nadal jest zainteresowanych podjęciem pracy za granicą.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zainicjował **23** wydarzenia o charakterze grupowym, w których uczestniczyło **178** bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym **141** osób to polska młodzież poniżej 30 roku życia. Dodatkowo tut. PUP w 2017 r. czterokrotnie uczestniczył w Targach Pracy organizowanych przez inne instytucje, podczas których udzielano informacji nt. ofert i usług EURES.

5. Poradnictwo zawodowe

Świadczenie usług z zakresu poradnictwa zawodowego dla osób dorosłych regulują przepisy prawa stanowionego przez resort Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Prowadzone są one na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 3 i 3a ustawy (*Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy: (...) udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe; - udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe*).

Poradnictwo zawodowe skierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy polega na udzielaniu pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy. Usługa ta obejmuje także doradztwo w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, a także w przygotowywaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy. Doradca zawodowy pomaga określić zainteresowania, umiejętności i predyspozycje zawodowe w odniesieniu do wymogów i warunków oferowanych przez pracodawców. Uczy również poruszania się po aktualnym rynku pracy, tworzenia CV i przygotowuje do rozmowy z pracodawcami. Określa kierunki dalszego doskonalenia i rozwoju zawodowego w celu jak najlepszego dostosowania kwalifikacji do aktualnego zapotrzebowania pracodawców.

Z kolei poradnictwo zawodowe dla pracodawców polega na pomocy w doborze kandydatów do pracy spośród osób zarejestrowanych w PUP najlepiej spełniających wymagania pracodawcy. Inną formą są porady indywidualne mające na celu określenie kierunku rozwoju zawodowego pracodawcy lub jego pracowników. Wsparcie w tym zakresie polega przede wszystkim na diagnozowaniu potencjału zawodowego i luk kompetencyjnych oraz wskazaniu możliwości doskonalenia zawodowego. Pomoc w doborze kandydatów do pracy może uzyskać pracodawca po uprzednim zgłoszeniu do urzędu oferty pracy.

Usługi te realizowane są nieodpłatnie, przy użyciu nowoczesnych narzędzi (sprzęt multimedialny) i technik (testy, możliwość skierowania na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy), zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami dotyczącymi standardów usług rynku pracy.

W 2017 r. poradnictwo zawodowe w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach realizowane było w formie:

- **indywidualnej** (rozmowy indywidualne),
- **grupowej** (spotkania grupowo – warsztatowe).

Usługi poradnictwa świadczone były przez wykwalifikowanych doradców zawodowych, którzy zapewniając atmosferę poufności, bezstronności i równości, pomagali kształtować u korzystających z pomocy postawę samodzielności i odpowiedzialności za własną przyszłość.

5.1. Indywidualne poradnictwo zawodowe

5.1.1. Indywidualna rozmowa doradcza

Podstawową metodą stosowaną w poradnictwie jest *indywidualna rozmowa doradcza*, polegająca na udzieleniu pomocy klientowi, który znalazł się w trudnej sytuacji, traci w niej orientację i nie potrafi sam poradzić sobie z jej rozwiązaniem. Indywidualne poradnictwo zawodowe to proces, w którym to klient poszukuje alternatywnych rozwiązań na polu działań edukacyjnych i zawodowych, a nie doradca daje gotowe rozwiązania.

Podczas indywidualnej rozmowy doradca pomaga klientowi zgłaszającemu się po poradę:

- w osiągnięciu znajomości samego siebie, jego zdolności, zainteresowań i właściwości warunkujących przydatność do określonego zawodu,
- w zrozumieniu i dokonaniu obiektywnej oceny sytuacji w jakiej się znalazł, w rozwiązaniu problemu, wyzwoleniu aktywności i inicjatywy oraz podjęciu trafnej decyzji,
- w uzyskaniu informacji o:
 - ✚ możliwościach zdobycia zawodu, przekwalifikowania czy podwyższenia dotychczas posiadanych kwalifikacji zawodowych,
 - ✚ technikach aktywnego poszukiwania pracy,
 - ✚ warunkach podejmowania działalności gospodarczej,
 - ✚ instytucjach i organizacjach świadczących bezrobotnym różne formy pomocy.

Proces doradzania jest złożony i składa się z kilku etapów:

- nawiązanie i budowa kontaktu,
- precyzowanie oczekiwań klienta, podążanie za jego potrzebami,
- poszukiwanie i wykorzystywanie zasobów osobistych klienta,
- tworzenie planu działania,
- wzbudzenie motywacji i gotowości do zmiany.

W 2017 r. z **porad indywidualnych** skorzystało **269 osób**, należy jednak podkreślić, że proces doradczy może być bardzo rozwinięty i jedna osoba, w zależności od potrzeb, może spotkać się

z doradcą zawodowym **kilkakrotnie**. Ponadto osoby bezrobotne otrzymują kompleksowe wsparcie u swoich doradców klienta i rzadziej, niż w latach ubiegłych, odczuwali potrzebę korzystania również z pomocy doradcy zawodowego.

W zależności od potrzeb klienta, rozmowa z doradcą zawodowym obejmowała m.in. następujące zagadnienia:

- określanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych,
- określenie preferencji i predyspozycji zawodowych,
- przygotowanie do rozmowy z pracodawcą,
- wsparcie psychiczne i wzmocnienie pozytywnej motywacji.

5.1.2. Badania testowe

W ramach porady indywidualnej, aby pomóc klientowi w poznaniu siebie, swoich możliwości i zainteresowań zawodowych, można skorzystać z badań testowych. W swojej pracy doradczej doradcy zawodowi zatrudnieni w Powiatowym Urzędzie Pracy mogą wesprzeć się ***Kwestionariuszem Zainteresowań Zawodowych*** (KZZ). Test ten jest narzędziem diagnozy przydatności zawodowej, zainteresowań zawodowych oraz potencjalnych możliwości rozwoju osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Narzędzie to jest przeznaczone do diagnozy zainteresowań zawodowych następujących grup osób:

- osoby dorosłe - zarówno osoby bezrobotne poszukujące pracy, jak i osoby, które chcą zmienić rodzaj aktywności zawodowej czy też poszukują nowej pracy,
- osoby młode (od 16 do 24 roku życia) - planujące lub rozpoczynające swoją drogę kariery, w szczególności wybierające dalszą ścieżkę edukacyjną.

Osoby z wymienionych powyżej grup różnią się od siebie pod względem doświadczenia na rynku pracy, wieku i związanej z nim dojrzałości zawodowej oraz zasobu osobistych doświadczeń, dlatego też zostały opracowane dwie wersje metody: wersja KZZ-M przeznaczona dla młodzieży i wersja KZZ-D – dla dorosłych. Diagnoza zainteresowań zawodowych na podstawie badania Kwestionariuszem Zainteresowań Zawodowych ma postać profilu, obejmującego standaryzowane wyniki w poszczególnych skalach zainteresowań zawodowych (artystycznych, badawczych, handlowych, komunikacyjnych, konwencjonalnych, mechanicznych, opiekuńczych, perswazyjnych, przedsiębiorczych, realistycznych, społecznych). Dodatkowo profil kontrolny

stanowi przesłankę do rozstrzygnięcia i sprecyzowania diagnozy oraz wychwycenia wyników nietypowych.

W 2017 r. w PUP w Wadowicach **84 osoby** zostały objęte badaniem testem KZZ.

5.1.3. Indywidualna informacja zawodowa

Indywidualna informacja zawodowa skierowana jest do osób bezrobotnych/poszukujących pracy potrzebujących pomocy w zakresie pozyskania informacji zawodowej poprzez skorzystanie z materiałów informacyjnych i informatycznych. Bezrobotny w trakcie indywidualnej informacji zawodowej może skorzystać z zasobów (informatory, poradniki, ulotki, broszury, komputer, Internet) dostępnych w Urzędzie Pracy oraz doraźnej pomocy doradcy zawodowego (sporządzenie dokumentów aplikacyjnych, wyszukiwanie danych w dostępnych zasobach, informacje w zakresie tematyki szkoleń, instrumentów rynku pracy).

W 2017 r. udzielono **489 indywidualnych informacji zawodowych 465 osobom**. Indywidualna informacja zawodowa w szczególności dotyczyła:

- wskazówek odnośnie sporządzania życiorysu i listu motywacyjnego,
- projektów realizowanych z funduszy Unii Europejskiej skierowanych do osób bezrobotnych,
- rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej,
- informacji z zakresu instrumentów i usług rynku pracy,
- wskazówek na temat metod poszukiwania zatrudnienia.

5.1.4. Specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie

W ramach indywidualnego poradnictwa doradcy zawodowi mogą kierować swoich klientów na **specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie** umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia. W 2017 r. wydano **16 skierowań** na ww. badania mające na celu określenie możliwości zdrowotnych celem udziału w szkoleniach.

5.1.5. Opinie o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia

Wynikiem porady indywidualnej może być **wydanie opinii** przez doradcę zawodowego o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia.

W omawianym okresie sporządzono **88 opinii** głównie dotyczących określenia predyspozycji zawodowych klienta do odbycia szkolenia oraz do prowadzenia własnej firmy (złożenie wniosku o przyznanie jednorazowych środków na uruchomienie działalności gospodarczej).

5.2. Grupowe poradnictwo zawodowe

5.2.1. Grupowa porada zawodowa

Grupowa porada zawodowa jest kolejną formą w ramach poradnictwa zawodowego. Poradnictwo grupowe obejmuje pracę nad konkretnymi problemami o charakterze osobistym, edukacyjnym, społecznym i zawodowym. Przedmiotem pracy grupy mogą być czynniki wewnętrzne poszczególnych członków grupy (np. życiowe, zawodowe czy edukacyjne trudności, które nie przekraczają subiektywnego poczucia zdrowia psychicznego danej osoby), jak również czynniki zewnętrzne (np. trudności w znalezieniu pracy, doborze oferty edukacyjnej).

W 2017 r. zorganizowano **36 grupowych porad zawodowych**, z których skorzystało **210 osób**. Tematykę oraz cel grupowych porad zawodowych przeprowadzonych w 2017 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Grupowe poradnictwo zawodowe w 2017 r.

Lp	Temat	Cel	Liczba edycji
1.	<i>Jak skutecznie poruszać się po rynku pracy aby odnieść sukces</i>	Przygotowanie do aktywnego i efektywnego poszukiwania pracy	1
2.	<i>Bądź profesjonalistą na rynku pracy</i>	Wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności autoanalizy i określania własnych mocnych stron na rynku pracy oraz zasady profesjonalnego poruszania się po rynku pracy	2
3.	<i>Moja kariera w moich rękach</i>	Zmotywowanie do podejmowania działań związanych z aktywnością zawodową, rozwijaniem zainteresowań i wyznaczania celów życiowych	2
4.	<i>Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej</i>	Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej - zagadnienia formalno - prawne	13
5.	<i>Mama wraca do pracy</i>	Wzbudzenie motywacji do poszukiwania pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka	2

		oraz wyposażenie uczestników w umiejętność efektywnego planowania działań oraz zarządzania sobą podczas poszukiwania zatrudnienia	
6.	<i>Wiedza o sobie szansą na zdobycie zatrudnienia</i>	Zdobycie wiedzy o swoich predyspozycjach, mocnych i słabych stronach	1
7.	<i>Odkryj swój potencjał zawodowy</i>	Odkrycie swoich mocnych i słabych stron, swoich predyspozycji zawodowych	1
8.	<i>Uwierz w siebie – kształtowanie aktywnej postawy na rynku pracy</i>	Wzbudzenie w uczestnikach motywacji do aktywnego poszukiwania pracy oraz edukacji dla rynku pracy	1
9.	<i>Wpływ zainteresowań na ścieżkę kariery zawodowej</i>	Wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności autoanalizy i określania własnych zainteresowań zawodowych oraz predyspozycji, a także w umiejętność wykorzystania tej wiedzy podczas planowania kariery zawodowej	1
10.	<i>Portfolio kompetencji</i>	Badanie kompetencji zawodowych	2
11.	<i>Kierunek praca</i>	Wyposażenie w umiejętność aktywnego poszukiwania pracy	1
12.	<i>Praca pasja czy obowiązek</i>	Dokonanie bilansu predyspozycji i kompetencji zawodowych oraz zdobycie wiedzy nt. znaczenie rozwoju pasji i zainteresowań w planowaniu ścieżki kariery zawodowej	1
13.	<i>Planowanie kariery zawodowej w oparciu o bilans kompetencji</i>	Zdobycie umiejętności planowania własnej ścieżki zawodowej	1
14.	<i>Zwiększ swoją motywację do poszukiwania pracy</i>	Motywowanie uczestników porady do aktywności na rynku pracy	1
15.	<i>Autoprezentacja – jak dobrze zaprezentować się na rozmowie kwalifikacyjnej</i>	Przygotowanie uczestników porady do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą	1
16.	<i>Kopalnia wiedzy o sobie – czyli jak wydobyć, rozwinąć i wykorzystać swoje talenty i kompetencje</i>	Dokonanie bilansu talentów, umiejętności, kompetencji zawodowych oraz nabycie umiejętności efektywnego wykorzystania własnego potencjału zawodowego na rynku pracy	1
17.	<i>Przedsiębiorca być!</i>	Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej - zagadnienia formalno - prawne	4

Źródło: opracowanie własne

Cele poradnictwa grupowego skupiają się wokół pracy profilaktycznej, psychoedukacji i pomocy psychologicznej. Zadaniem grup jest ukierunkowanie uczestników na rozwój poprzez dostarczenie wiedzy, stworzenie możliwości odkrywania własnego potencjału oraz niedoborów i barier, a także nabywanie umiejętności. Uczestnicy, w oparciu o doświadczenia grupowe, mogą dokonywać adekwatnej samooceny swoich umiejętności i zdolności, a także otrzymywać informacje zwrotne od grupy. Mają także okazję do porównania jak postrzegają ich inni, w tym jak postrzegają sami siebie. Doradcy zawodowi w ramach poradnictwa zawodowego prowadzą zajęcia w formie warsztatowej, przy wyborze typu zajęć kierując się potrzebami i oczekiwaniami danej osoby.

5.2.2. Grupowa informacja zawodowa

Grupowa informacja zawodowa jest to forma pomocy skierowana do osób, które potrafią samodzielnie radzić sobie na rynku pracy, ale potrzebują ukierunkowujących informacji niezbędnych do realizacji planów zawodowych. W trakcie informacji zawodowej można zgłębić wiedzę m.in. o:

- instrumentach rynku pracy,
- usługach świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- zawodach, specjalnościach i ich charakterystyce,
- możliwościach kształcenia w systemie szkolnictwa oraz systemie pozaszkolnym,
- instytucjach szkoleniowych i edukacyjnych w których można zdobyć, rozszerzyć lub zmienić kwalifikacje,
- instytucjach i organizacjach pomocowych.

W omawianym okresie w ramach grupowego poradnictwa zawodowego przeprowadzono **53 grupowe spotkania informacyjne**, w których uczestniczyło **489 osób**. Zakres tematyczny spotkań grupowych z zakresu informacji zawodowej obejmował następujące zagadnienia:

- usługi i instrumenty rynku pracy,
- prawa i obowiązki osoby skierowanej na formy wsparcia w ramach projektów realizowanych przez Urząd,
- informacja nt. form wsparcia w ramach realizowanych projektów,
- spotkanie informacyjne z przedstawicielem Wojskowej Komendy Uzupełnień w Oświęcimiu nt. profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP,
- „Zawód szyty na miarę” - spotkanie zorganizowane w ramach Tygodnia z Małopolskimi Urzędami Pracy z przedstawicielami szkół oraz instytucji zajmujących się organizacją szkoleń,
- „Poszukiwani na rynku pracy” oraz „Rozwiń skrzydła czyli możliwości rozwoju zawodowego” - spotkania zorganizowane w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery skierowane do osób chcących zdobyć wiedzę nt. aktualnej sytuacji na rynku pracy oraz możliwościach kształcenia,
- „Omnibus przedsiębiorczości” - celem spotkania, które odbyło się w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, było zapoznanie uczestników z trendami w biznesie.

Ponadto w 2017 r. doradcy zawodowi przeprowadzili **spotkania informacyjne z uczniami szkół ponadgimnazjalnych** z terenu gminy Andrychów oraz z młodzieżą z Ośrodka Szkolenia i Wychowania w Lanckoronie. Tematyka zajęć obejmowała m.in. możliwości edukacyjne, aktualną sytuację na rynku pracy, możliwości podjęcia pracy z posiadanymi kwalifikacjami.

Z kolei, na zaproszenie Szkoły Podstawowej nr 4 w Andrychowie przeprowadzano dwa **spotkania dla uczniów klas siódmych pn. „Kariera, pasja, przedsiębiorczość”**. W trakcie spotkań przybliżono uczestnikom zagadnienia związane z rynkiem pracy, rozwojem zawodowym, rozwojem pasji i zainteresowań oraz przedsiębiorczością.

We wrześniu 2017 r. doradcy zawodowi włączyli się również w działania realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Wadowicach. W ramach **„Tygodnia przedsiębiorcy”** zorganizowano spotkanie dla osób planujących uruchomienie własnej działalności gospodarczej. Przedstawiciele ZUS zapoznali uczestników z takimi zagadnieniami jak: obowiązki przedsiębiorcy wobec ZUS, zasady sporządzania i korygowania dokumentów ubezpieczeniowych, usługi dostępne dla płatnika m.in. e-usługi, podstawowe informacje o e-składce od 01.01.2018 r., elektroniczne zwolnienia lekarskie, problemy finansowe.

5.3. Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy

Zgodnie z art. 38 ust. 1a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: *w ramach poradnictwa zawodowego są inicjowane, organizowane i prowadzone szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.*

Szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy przeznaczone jest dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, które nie posiadają doświadczenia w poszukiwaniu pracy albo są zniechęcone dotychczasowym brakiem pozytywnych efektów swoich działań. To również propozycja dla osób, które powracają na rynek pracy po długim okresie braku aktywności zawodowej.

Szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy prowadzone jest przez uprawnionych doradców zawodowych tutejszego Urzędu. Program zajęć takiego szkolenia jest bardzo rozbudowany. Zajęcia szkoleniowe dla jednej grupy trwają trzy tygodnie. Pierwszy tydzień poświęcony jest przede wszystkim na poznanie siebie i rynku pracy, drugi na przygotowanie się do wejścia na ten rynek, natomiast trzeci tydzień to aktywne poszukiwanie pracy przez uczestników zajęć.

W czasie trwania szkolenia można również korzystać z konsultacji indywidualnych udzielanych przez doradcę zawodowego. Program szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwani pracy obejmuje m.in.:

- odkrywanie własnych umiejętności,
- określanie swoich mocnych stron, zalet i preferencji zawodowych,
- kształtowanie u uczestników postawy asertywności, umiejętności interpersonalnych oraz mowy ciała,
- poznanie nowoczesnych metod efektywnego poszukiwania pracy,
- nabycie umiejętności w zakresie przygotowania dokumentów aplikacyjnych,
- przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą,
- poznanie metod i technik zdobywania ofert pracy.

W czasie prowadzonych w 2017 roku zajęć i wykonywanych ćwiczeń uczestnicy dogłębnie odkrywali własne umiejętności, mocne i słabe strony, poznawali nowoczesne efektywne metody poszukiwania zatrudnienia oraz obserwowali rynek pracy. Uczestnicy dowiedzieli się o możliwości zdobycia nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych. W trakcie szkolenia uczestnicy nauczyli się inaczej myśleć o sobie, określać swoje potrzeby, stawiać nowe cele do zrealizowania.

Dane dotyczące liczby uczestników i edycji znajdują się w informacji dotyczącej organizacji szkoleń.

5.4. Inne działania w ramach poradnictwa zawodowego

5.4.1. Tydzień z Małopolskimi Urzędami Pracy

W dniach od 23 do 27 stycznia 2017 r. doradcy zawodowi włączyli się w działania w ramach **Tygodnia z Małopolskimi Urzędami Pracy**. Z oferty mogły skorzystać zarówno osoby bezrobotne, poszukujące pracy, jak i pracodawcy. Zainteresowani mieli okazję skorzystać z indywidualnej pomocy doradcy zawodowego, specjalisty ds. rozwoju zawodowego oraz pośrednika pracy. Ponadto zaoferowane zostały grupowe porady zawodowe mające na celu wsparcie uczestników w umiejętności skutecznego poruszania się na rynku pracy, czy też dokonanie diagnozy własnych predyspozycji zawodowych. W ramach Tygodnia zorganizowano zostało również spotkanie z przedstawicielami szkół oraz instytucji zajmujących się organizacją szkoleń pn. **„Zawód szyty na miarę”**. W trakcie spotkania omówiono aktualne trendy na rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem zawodów deficytowych.

5.4.2. Małopolski Dzień Uczenia się

W związku z obchodami **Małopolskiego Dnia Uczenia się** Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w dniu 9 czerwca 2017 r. zaproponował mieszkańcom powiatu wadowickiego **„Kiermasz karier”**, podczas którego usługa poradnictwa zawodowego wykraczała poza normy realizowanych przez Urząd działań.

Tematem przewodnim wydarzenia była kariera, rozumiana w nieco inny sposób niż zazwyczaj. Poprzez „Kiermasz karier” chcieliśmy pokazać jak ważne dla rozwoju każdego człowieka jest posiadanie

i pielęgnowanie pasji oraz w jaki sposób może ona wpłynąć na ścieżkę kariery zawodowej. W trakcie kiermaszu zainteresowani mogli spotkać się na stoiskach wystawowych z osobami, które rozwijają swoje talenty. Na naszych stoiskach zaprezentowali się:

Maria Surma – rękodzieło, Martyna i Justyna Gajczak – zdrowa żywność, Katarzyna Michniak – ekspert z zakresu kosmetyki, Justyna Błachut – fotografia i Piotr Belak – Klub Pontonowy „Dzika Rzeka” oraz przedstawiciele: Ochotniczej Straży Pożarnej w Roczynach, Ludowego Zespołu Pieśni i Tańca Andrychów, Stowarzyszenia Obrony Terytorialnej „Granit”, Młodzieżowego Centrum Kariery OHP w Andrychowie i Koła Pszczelarzy Andrychów.

W wydarzeniu oprócz młodzieży oraz osób dorosłych wzięła udział liczna grupa przedszkolaków, dla których zorganizowany został konkurs plastyczny pn. **„Kim zostanę jak dorosnę”**.

Atrakcjami cieszącymi się dużą popularnością wśród zwiedzających były pokazy strażackie oraz warsztaty rękodzieła.

Na zakończenie imprezy uczestnicy mogli wziąć udział w panelu dyskusyjnym p.n.

„Kariera niejedno ma imię”, w trakcie którego rozgorzała dyskusja na temat: Jak ważne w życiu człowieka jest realizowanie siebie, własnych marzeń, wykorzystywanie talentów i potencjału oraz jakie ma to przełożenie na karierę zawodową.

5.4.3. Ogólnopolski Tydzień Kariery

	STOWARZYSZENIE DORADCÓW SZKOLNYCH I ZAWODOWYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	
	JA NA RYNKU PRACY: MOJE TALENTY I MOJE KOMPETENCJE 16 – 22 .10. 2017 r.	
OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ KARIERY		

„Ja na rynku pracy: moje talenty i moje kompetencje” pod takim hasłem odbyła się 9 edycja **Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery**. W dniach od 16.10.2017 r. do 20.10.2017 r. ponad 100 osób skorzystało z oferty jaką przygotowali pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w ramach OTK.

Jeżeli osoba chce efektywnie poszukiwać pracy powinna mieć wiedzę na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy, wymaganiach jakie stawiają swoim przyszłym pracownikom pracodawcy.

W pierwszym dniu OTK w trakcie spotkań **„Poszukiwani na rynku pracy”** uczestnicy zostali zapoznani z wyżej wymienioną tematyką.

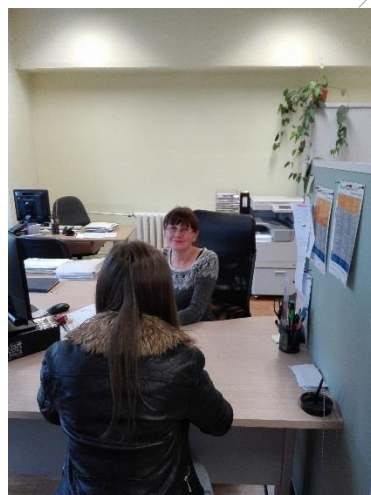
Po raz kolejny doradcy zawodowi gościli w Twoim Radio Andrychów. **„Talenty, kompetencje – kariera zawodowa”** taki tytuł nosiła audycja podczas której poruszono temat kompetencji zawodowych istotnych w poszukiwaniu pracy. W tym samym dniu osoby zainteresowane miały okazję **porozmawiać indywidualnie z doradcami zawodowymi** na tematy związane z poszukiwaniem pracy oraz zbadać swoje predyspozycje zawodowe Kwestionariuszem Zainteresowań Zawodowych. Kolejnym wydarzeniem, w którym mogły wziąć udział zainteresowane osoby były prowadzone przez doradców zawodowych **warsztaty grupowe**.

Spotkania odbyły się zarówno w PUP Wadowicach oraz w Filii Urzędu w Andrychowie. Celem porad grupowych było zwiększenie wśród uczestników świadomości na temat swoich kompetencji, talentów, możliwości wykorzystania ich na rynku pracy oraz zaplanowania własnej kariery zawodowej. Z kolei spotkanie informacyjne pn.: **„Usługi i instrumenty rynku pracy”**, dotyczyło form wsparcia oferowanych przez Urząd oraz aktualnie realizowanych projektów i programów.

„Rozwiń skrzydła czyli możliwości rozwoju zawodowego” to spotkania informacyjne wieńczące Ogólnopolski Tydzień Kariery w PUP w Wadowicach. W trakcie spotkania przekazane zostały informacje na temat możliwości uzyskania i poszerzenia swoich kwalifikacji zawodowych. Zapoznano uczestników z ofertą placówek oświatowych, szkoleniowych działających na terenie powiatu wadowickiego, które działają na rzecz edukacji osób dorosłych.

Ale nie tylko osoby bezrobotne i poszukujące pracy mogły skorzystać z oferty, którą przygotowali pracownicy Urzędu w ramach OTK. Pracodawcy, w **Dniu Otwartym ze specjalistą ds. rozwoju zawodowego** mieli możliwość uzyskania wszelakich informacji na temat Krajowego Funduszu Szkoleniowego – instrumentu wspierającego rozwój kompetencji pracowników i pracodawców. Informowano zatem o priorytetach i zasadach wydatkowania środków KFS w 2017 roku, możliwych formach wsparcia, a także procedurze naboru i rozpatrywania wniosków. Celem spotkań było zachęcenie pracodawców do skorzystania jeszcze w bieżącym roku z tej formy wsparcia i inwestowania najcenniejszego kapitału każdej firmy – ludzi.

5.4.4. Światowy Tydzień Przedsiębiorczości

Korale, górale i biznes, czyli PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ po małopolsku ma wiele znaczeń! – takie hasło przyświecało Światowemu Tygodniowi Przedsiębiorczości w Małopolsce. Jego celem było pokazanie, że przedsiębiorczość to nie tylko własna firma, ale przede wszystkim postawa, umiejętność radzenia sobie w różnych sytuacjach, nie tylko zawodowych. Łączy się z kreatywnością i odwagą w dążeniu do własnych celów, czasem z działalnością na rzecz lokalnej społeczności czy podążaniem za swoją pasją.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach wzorem lat ubiegłych w partnerstwie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego w dniach 13 – 19.11.2017 r. włączył się w obchody Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości i przygotował:

- ✚ **indywidualne konsultacje nt. zatrudnienia cudzoziemców** skierowane do pracodawców planujących zatrudnić osoby spoza granic RP oraz cudzoziemców, którzy chcą podjąć pracę na terenie Polski,
- ✚ **warsztaty dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej pn. „Przedsiębiorcą być!”** – uczestnicy spotkania mieli okazję uzyskać niezbędne informacje nt. procedur związanych z uruchomieniem i prowadzeniem własnej firmy, sporządzania biznes planu, źródeł finansowania, form opodatkowania oraz zasad rozliczeń księgowych i podatkowych,

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości

GLOBAL ENTREPRENEURSHIP WEEK

13 - 19 listopada 2017r.

13 listopada 2017r. od godz. 9:00 do godz. 14:00
ZATRUDNIENIE CUDZOZIEMCÓW
 Rozważasz możliwość zatrudnienia cudzoziemca? Jesteś cudzoziemcem, który chce podjąć pracę w Polsce? Skorzystaj z indywidualnych konsultacji nt. warunków pobytu oraz pracy na terenie Polski oraz wszelkich związanych z tym formalności.
 Miejsce konsultacji: PUP Wadowice ul. Mickiewicza 27, 34-100 Wadowice pok. 07
 PUP Filia w Andrychowie, ul. Starowiejska 22b, 34-120 Andrychów, pok. 10

14 listopada 2017r. od godz. 10:00 do godz. 13:00
BYĆ PRZEDSIĘBIORCĄ
 Rozważasz możliwość uruchomienia własnej działalności gospodarczej? Skorzystaj z warsztatu, który wyposaży Cię w niezbędną wiedzę z zakresu procedur związanych z uruchomieniem i prowadzeniem firmy, sporządzeniem biznes planu, źródeł finansowania, form opodatkowania oraz zasad rozliczeń księgowych i podatkowych.
 Miejsce spotkania: PUP Wadowice ul. Mickiewicza 27, 34-100 Wadowice

15 listopada 2017r. od godz. 9:00 do godz. 13:00
ZWIĘKSZ SWOJĄ MOTYWACJĘ DO POSZUKIWANIA PRACY
 Chcesz podjąć zatrudnienie? Zwiększyć swoją motywację do aktywności na rynku pracy? A może chcesz pracować na własny rachunek? Skorzystaj z możliwości udziału w warsztatach, w trakcie których postaramy się odpowiedzieć na pytania: Jak być atrakcyjnym na rynku pracy? Czy Twoja szansa powrotu na rynek pracy jest samozatrudnienie?
 Miejsce spotkania: PUP Wadowice ul. Mickiewicza 27, 34-100 Wadowice

16 listopada 2017r. od godz. 9:00 do godz. 12:00
MAMA WRACA DO PRACY
 Chcesz powrócić na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka? Skorzystaj z możliwości udziału w warsztatach, w trakcie których postaramy się odpowiedzieć na pytania: Jak pogodzić pracę z wychowaniem dziecka? Czy własny biznes jest dobrą alternatywą dla pracy na etacie? Jak efektywnie poruszać się na rynku pracy?
 Miejsce spotkania: PUP Wadowice Filia w Andrychowie ul. Starowiejska 22b, 34-120 Andrychów

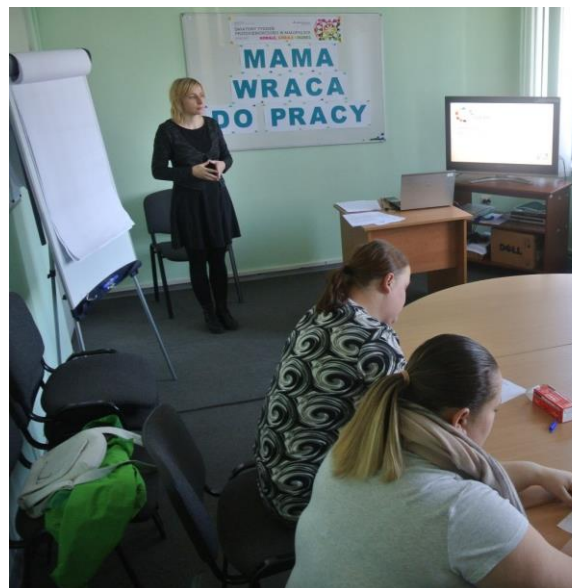
17 listopada 2017r. od godz. 9:00 do godz. 12:00
OMNIBUS PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
 Jeśli chcesz wzbogacić swoją wiedzę na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy oraz trendów w biznesie – weź udział w warsztatach. W trakcie spotkania przewidziany jest KONKURS Z NAGRODAMI.
 Miejsce spotkania: PUP Wadowice Filia w Andrychowie ul. Starowiejska 22b, 34-120 Andrychów

Zgłoszenia przyjmowane są osobiście u doradców klienta lub telefonicznie:
 Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, ul. Mickiewicza 27, tel. 33 873 71 00
 PUP w Wadowicach Filia w Andrychowie, ul. Starowiejska 22b, tel. 33 875 98 68

✚ **warsztaty pn. „Mama wraca do pracy”** -

spotkanie skierowane było do kobiet, które po przerwie związanej w wychowywaniem dziecka chcą powrócić na rynek pracy. W trakcie zajęć próbowano również odpowiedzieć na pytanie czy własna firma jest alternatywą dla pracy etacie,

✚ **warsztaty pn. „Zwiększ swoją motywację do poszukiwania pracy”** - celem spotkania było zmotywowanie osób bezrobotnych do zwiększenia własnej aktywności na rynku pracy oraz promocja samozatrudnienia

✚ **spotkanie pn. „ Omnibus przedsiębiorczości”** – celem było zapoznanie uczestników z aktualną sytuacją na rynku pracy, pod kątem możliwości samozatrudnienia oraz trendami w biznesie. Na zakończenie uczestnicy wzięli udział konkursie nt. przedsiębiorczości, w którym poprawne odpowiedzi zostały nagrodzone drobnymi upominkami.

6. Organizacja szkoleń

Działania związane z szeroko pojętym szkoleniem osób bezrobotnych (a także innych osób spełniających określone w ustawie warunki) prowadzone są na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 8a ustawy *(Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy: (...)inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych)*.

W ramach działań Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach mających na celu aktywizację zawodową, osoby zarejestrowane jako bezrobotne lub poszukujące pracy w roku 2017 r. miały możliwość uzupełnienia bądź zdobycia nowych kwalifikacji w ramach szkoleń zawodowych. Osoby posiadające deficyt umiejętności w zakresie poruszania się po rynku pracy mogły je uzyskać w ramach szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy – SZUKAM PRACY.

Szkolenia mogą być organizowane w dwóch formach t.j:

- **Szkolenia grupowe** – realizowane zgodnie z Planem szkoleń opracowywanym na dany rok kalendarzowy, sporządzonym na podstawie diagnozy zapotrzebowania na zawody i specjalności na terenie danego powiatu,
- **Szkolenia indywidualne** – realizowane na wniosek osoby bezrobotnej, jeżeli uzasadniona zostanie celowość tego szkolenia (oświadczenie przyszłego pracodawcy o zamiarze powierzenia tej osobie odpowiedniej pracy, oświadczenie o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej, inne uzasadnienie celowości skierowania na szkolenie) i pod warunkiem, że jego koszt w części finansowanej z Funduszu Pracy nie przekroczy 300 % przeciętnego wynagrodzenia. Skierowanie na szkolenie indywidualne przysługuje nie częściej niż raz w ciągu roku kalendarzowego.

W 2017 roku w PUP w Wadowicach realizowano szkolenia w formie indywidualnej.

Głównym celem szkoleń osób bezrobotnych i innych uprawnionych osób, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jest podniesienie kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku:

- braku kwalifikacji zawodowych,
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji,
- utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Uczestnikami szkoleń zawodowych w formie indywidualnej były zatem osoby, które uzasadniły celowość uzyskania kwalifikacji, ich zmiany lub uzupełnienia.

Ogółem zawarto 17 umów zlecenia na realizację indywidualnych szkoleń zawodowych, w których uczestniczyło **19 osób**, w tym 14 osób w ramach środków przyznanych algorytmem oraz 5 osób w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” RPO WM.

Kierunki kształcenia o jakie wnioskowały osoby uprawnione pokrywają się z wynikami analiz lokalnego rynku pracy dotyczących zapotrzebowania na zawody i specjalności prowadzonych przez tutejszy Urząd. Dokonywano wnikliwej analizy ofert pracy zgłaszanych do Urzędu, ofert pracy pojawiających się z prasie oraz tych dostępnych w Internecie. Pod uwagę brano także wyniki sporządzanego przez Urząd monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wadowickim, potrzeby zgłaszane przez osoby zarejestrowane i pracodawców oraz prognozy popytu na zawody.

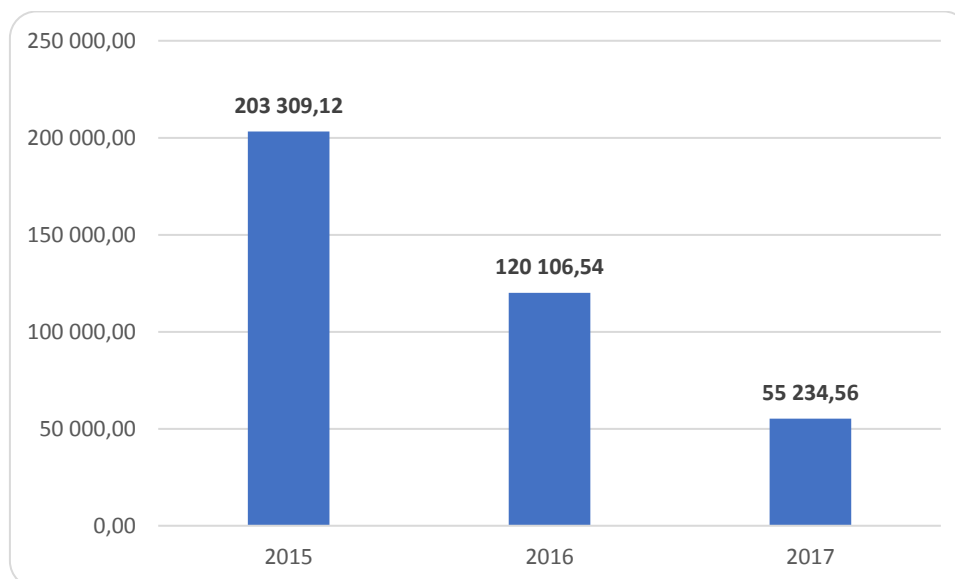
Szczegółowa tematyka organizowanych szkoleń została przedstawiona w punkcie 6.2 Analiza skuteczności i efektywności szkoleń.

Urząd Pracy w 2017 roku zorganizował również **szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy – SZUKAM PRACY, na które skierowano 9 osób.**

Szkolenie to przeznaczone było dla bezrobotnych, które nie posiadały doświadczenia w poszukiwaniu pracy, utraciły motywację do poszukiwania pracy w związku z długotrwałym niepowodzeniem w jej poszukiwaniu lub chęcią powrotu na rynek pracy po długim okresie braku aktywności zawodowej.

Środki finansowe przeznaczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach na organizację szkoleń w 2017 roku pochodziły z Algorytmu oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanego projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III) i przedstawiały się następująco:

Plan	Wydatki	Źródło finansowania
64 804,00	55 234,56	
	45 842,79	Algorytm
	9 391,77	Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III) w ramach RPO WM

Wykres 50. Wydatki poniesione na szkolenia w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatkowane na ww. cel środki były o połowę niższe niż w 2016 roku. Zgodnie z „Diagnozą zapotrzebowania na zawody i specjalności na terenie powiatu wadowickiego” oraz na podstawie wnikliwej analizy i oceny celowości dotychczas organizowanych szkoleń grupowych i uzyskanej niskiej efektywności zatrudnieniowej po ich zakończeniu, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach nie planował w 2017 roku organizacji zawodowych szkoleń grupowych.

Urząd w przeciwieństwie do roku ubiegłego, organizował szkolenia zawodowe wyłącznie w formie indywidualnej na wniosek osoby uprawnionej oraz zorganizował dla osób posiadających deficyt w zakresie poruszania się po rynku pracy szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy – Szukam Pracy. Osoby uprawnione do skierowania na szkolenie składały wnioski indywidualne dotyczące przekwalifikowania zawodowego, uzupełnienia lub uzyskania dodatkowych kwalifikacji. Każdy realizowany wniosek posiadał uzasadnioną celowość danego szkolenia (oświadczenie przyszłego pracodawcy o zamiarze powierzenia tej osobie odpowiedniej pracy, oświadczenie o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej, inne uzasadnienie celowości skierowania na szkolenie) Poza szkoleniami indywidualnymi, osoby uprawnione nie wykazywały zainteresowania szkoleniami grupowymi.

6.1. Bon szkoleniowy

*Na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta **może** przyznać **bon szkoleniowy** stanowiący gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia.*

Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania oraz uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

W ramach bonu szkoleniowego starosta finansuje bezrobotnemu, **do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia** obowiązującego w dniu przyznania bonu szkoleniowego, koszty:

- 1) jednego lub kilku szkoleń, w tym kosztów kwalifikacyjnego kursu zawodowego i kursu nadającego uprawnienia zawodowe – w formie wpłaty na konto instytucji szkoleniowej;
- 2) niezbędnych badan lekarskich lub psychologicznych – w formie wpłaty na konto wykonawcy badania;
- 3) przejazdu na szkolenia – w formie ryczałtu wypłacanego bezrobotnemu w wysokości:
 - a) do 150 zł – w przypadku szkolenia trwającego do 150 godzin,
 - b) powyżej 150 zł do 200 zł – w przypadku szkolenia trwającego ponad 150 godzin;
- 4) zakwaterowania, jeśli zajęcia odbywają się poza miejscem zamieszkania – w formie ryczałtu wypłacanego bezrobotnemu w wysokości:
 - a) do 550 zł – w przypadku szkolenia trwającego poniżej 75 godzin,
 - b) powyżej 550 zł do 1100 zł – w przypadku szkolenia trwającego od 75 do 150 godzin,
 - c) powyżej 1100 zł do 1500 zł – w przypadku szkolenia trwającego ponad 150 godzin.

W 2017 roku wpłynęło 7 wniosków o wydanie bonu szkoleniowego, które zostały pozytywnie rozpatrzone, przy czym jeden przyznany bon nie został zrealizowany ze względu na brak możliwości zawarcia umowy z instytucją szkoleniową.

W ramach bonu szkoleniowego zrealizowano:

- „Kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C, C1, C+E, C1+E” - 3 osoby,
- „Kurs spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą TIG (141) oraz kurs spawania blach spoinami czołowymi metodą MAG (135)”,

- "Trener Personalny i Instruktor Siłowni",
- „Kurs kroju i szycia. Konfekcja lekka i ciężka”.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Zadanie</i>
23 490,00	23 426,28	Algorytm	
	7 136,28		Stypendium + ZUS
	581,00		Ryczałt za dojazdy
	15 349,00		Należność za szkolenie
	360,00		Badania lekarskie

Łącznie w szkoleniach w 2017 r. uczestniczyły 34 osoby, w tym **6 osób** w ramach bonu szkoleniowego oraz **9 osób** w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy – SZUKAM PRACY.

6.2. Analiza skuteczności i efektywności szkoleń

Zgodnie z § 84 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 roku *w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy* sporządzana jest rokrocznie analiza skuteczności i efektywności szkoleń, przy czym skuteczność rozumiana jest jako stopień realizacji celu np. uzyskanie uprawnień, kwalifikacji zawodowych, natomiast efektywność analizowana jest w aspekcie finansowym i zatrudnieniowym.

Wskaźniki, o których mowa w przytoczonym wyżej rozporządzeniu, kształtowały się na następującym poziomie:

✓ *liczba i odsetek osób, które ukończyły szkolenia z wynikiem pozytywnym, w stosunku do rozpoczynających szkolenia:*

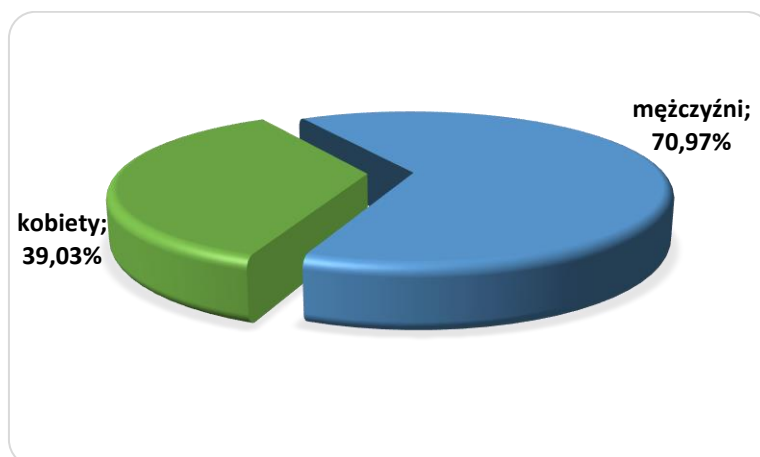
- Liczba osób skierowanych na szkolenia w 2016 roku – **34**
- Liczba osób, które ukończyły szkolenie z wynikiem pozytywnym – **31**

Wskaźnik rezultatu szkoleń 91,18 %

- ✓ liczba i odsetek osób przeszkolonych w poszczególnych wyróżnionych według: kryterium statusu w rozumieniu ustawy, płci, wieku, poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania i przynależności do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

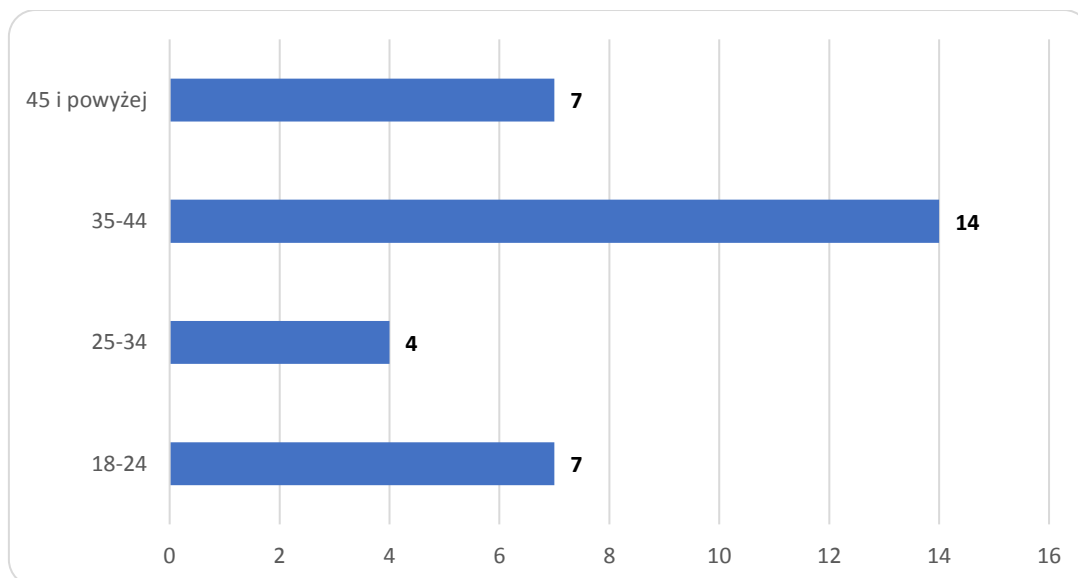
Wykres 51. Odsetek osób przeszkolonych według kryterium płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Spośród 31 osób, które ukończyły szkolenia z wynikiem pozytywnym było 9 kobiet (29,03% ogółu absolwentów szkoleń) i 22 mężczyzn, co stanowi 70,97% ogółu osób kończących tę formę aktywizacji.

Wykres 52. Liczba osób, które ukończyły szkolenia według kryterium wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Analiza skuteczności i efektywności szkoleń wykazała, iż największy procentowy udział uczestników szkoleń stanowiły osoby w wieku 25 - 34 lata (45,16 %) oraz osoby w wieku 45 lat

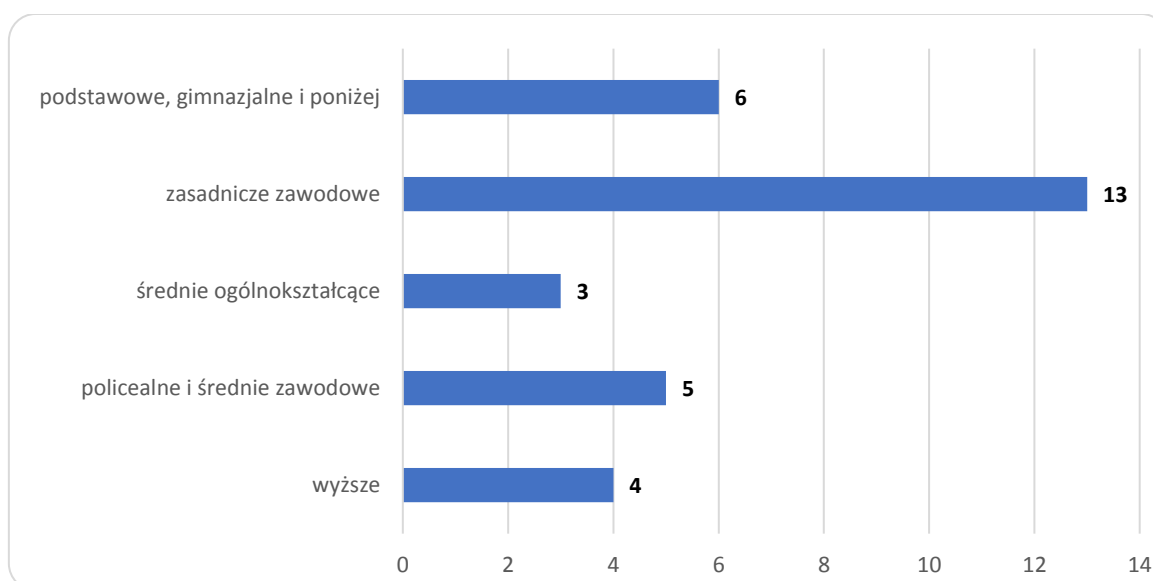
i powyżej (22,58 %). W następnej kolejności ze szkoleń korzystały osoby w przedziale wiekowym 18 - 24 lat (19,35 %). Na poziomie 12,90 % ukształtowało się uczestnictwo w szkoleniach osób w wieku 35 – 44 lat.

Z uzyskanych danych wynika, że spośród 31 osób, najchętniej w szkoleniach uczestniczyły osoby zamieszkałe na wsi – 19 osób (61,29 %). Absolwenci szkoleń zamieszkujący miasta stanowili 38,71 % – 12 osób.

Kolejną zmienną uwzględnioną w analizie był **poziom wykształcenia**.

Tutaj największą grupę osób, które ukończyły szkolenia stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 41,94 %. Następne w kolejności są osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i poniżej - 19,35 %, policealnym i średnim zawodowym - 16,13 % oraz wyższym – 12,90 %. Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiadało 9,68% absolwentów.

Wykres 53. Liczba osób, które ukończyły szkolenie według poziomu wykształcenia

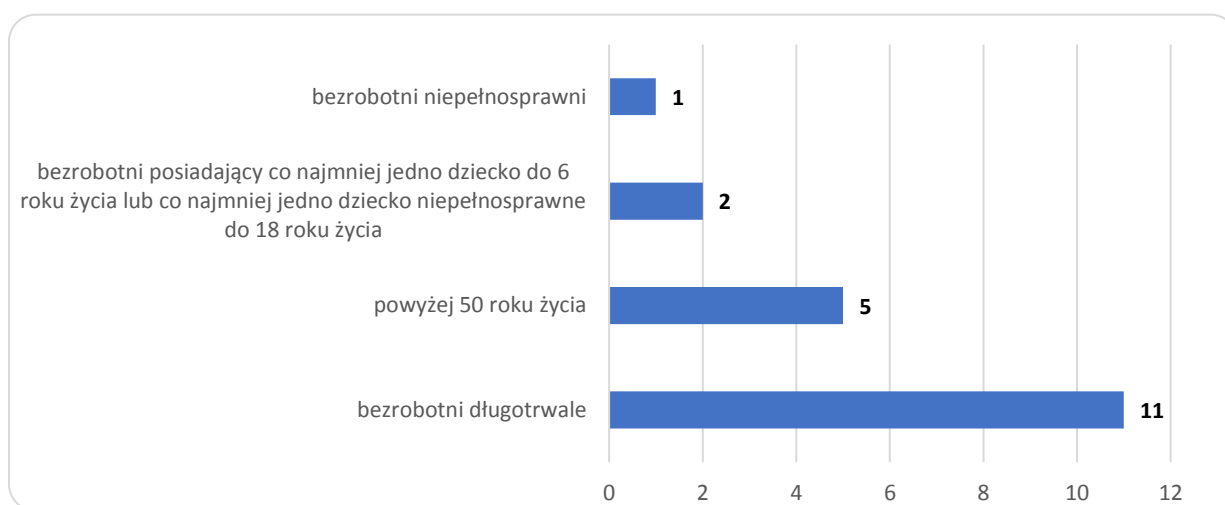

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wskazuje osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W tej grupie znajdują się osoby bezrobotne do 30 roku życia, bezrobotni długotrwale, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni korzystający ze świadczeń opieki społecznej, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia oraz bezrobotni niepełnosprawni.

Z analizy danych wynika, że dominującą grupą osób, którym udzielono wsparcia w formie szkoleń w 2017 roku, były osoby do 30 roku życia – 51,61 % i osoby długotrwale bezrobotne (pozostające w rejestrze Urzędu łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat) – 35,48 %. Następnie 16,13 % osób powyżej 50 roku życia ukończyło szkolenia. Osoby bezrobotne niepełnosprawne stanowiły 3,23 % szkolonych, a osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia stanowiły 6,45 %.

Wykres 54. Liczba osób, które ukończyły szkolenie – art. 49 ustawy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Liczba i odsetek osób zatrudnionych w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia:

- Liczba osób, które ukończyły szkolenie z wynikiem pozytywnym – 31
- Osoby zatrudnione w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 m-cy po jego ukończeniu – 24

Wskaźnik rezultatu szkoleń 77,42 %

Analiza zakłada badanie efektywności organizacji szkoleń w okresie do trzech miesięcy po zakończeniu szkolenia liczoną jako stosunek liczby osób zatrudnionych w trakcie szkolenia

oraz w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu i liczby osób, które ukończyły szkolenie z wynikiem pozytywnym.

Efektywność organizowanych szkoleń mających na celu zdobycie konkretnych umiejętności zawodowych czy też specjalistycznych uprawnień w roku 2017 kształtowała się następująco:

- Szkolenia indywidualne: **89,47 %**
- Szkolenia w ramach bonu szkoleniowego: **100 %**
- Efektywność dla szkoleń zawodowych ogółem: **92,00 %**

Efektywność zatrudnieniowa dla szkoleń ogółem (w tym szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy - Szukam Pracy) wyniosła **77,42 %**.

Niższa niż przewidywana efektywność zatrudnieniowa szkoleń indywidualnych wynika między innymi - w przypadku kursów prawa jazdy kat. C+E – z trudnym egzaminem państwowym, często wymagającym kilkurazowego podejścia do egzaminu. Natomiast osoba, która kończyła szkolenia w listopadzie obecnie oczekuje na zatrudnienie. W indywidualnym przypadku osoba nie stawiała się w PUP i utraciła status osoby bezrobotnej.

W poniższej tabeli przedstawiono kierunki szkoleń, które wykazały się najwyższą efektywnością w 2017 roku. Przedstawione wartości wskaźników efektywności szkoleń obliczone zostały według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku, w związku z czym nie są to ostateczne wartości wskaźników. Wskaźniki efektywności szkoleń zrealizowanych w 2017 roku (podjęte zatrudnienia do 3 miesięcy po ukończenia szkolenia) obliczone zostaną po 30 marca 2018r.

Najwyższa efektywność zatrudnieniowa nadal występuje wśród absolwentów szkoleń indywidualnych. Tutaj osoby kierowane na wskazane szkolenia przedstawiają informację o możliwości zatrudnienia przez pracodawcę i uzyskują kwalifikacje zgodnie z potrzebami pracodawcy.

✓ *koszt ponownego zatrudnienia osób przeszkolonych, liczony jako stosunek poniesionych kosztów szkoleń do liczby osób zatrudnionych w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia:*

Koszty szkoleń	78 660,84 zł
Liczba osób zatrudnionych w okresie 3 m-cy po ukończeniu szkolenia	24
3 277,54 zł	

Tabela 29. Wskaźniki dla poszczególnych szkoleń wykazujących się najwyższą efektywnością realizowanych w 2017 roku

L.p.	Temat szkolenia	Liczba absolwentów kursów zakończonych w badanym okresie	Liczba osób, które ukończyły kursy zakończone w badanym okresie i zostały zatrudnione	Wskaźnik efektywności
SZKOLENIA INDYWIDUALNE				
1	Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III	2	1	50%
2	Operator ładowarki jednonaczyniowej do 2,5m3 kl. III	1	1	100%
3	Operator koparki jednonaczyniowej do 1,5 m3 kl. II	1	1	100%
4	Operator koparki jednonaczyniowej do 0,8 m3 kl. III	1	1	100%
5	Operator koparki jednonaczyniowej do 25 ton kl. III	1	1	100%
6	Kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszony dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C, C1, C+E, C1+E	2	2	100%
7	Kurs przygotowujący do egzaminu państwowego na prawo jazdy kat. C+E dla osoby posiadającej prawo jazdy kat. C	4	4	100%
8	Operator żurawi przenośnych II Ż	1	1	100%
9	Kurs przygotowujący do egzaminu kwalifikacyjnego w zakresie eksploatacji „E” i dozoru „D” urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych o napięciu do 1 kV	1	1	100%
10	Kurs spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą MAG (135) oraz spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą TIG (141) (1.1)	1	1	100%
11	Kierowca wózków jezdniowych z napędem silnikowym z wymianą butli gazowych	1	1	100%
12	Kurs księgowości od podstaw do samodzielnego księgowego	1	1	100%
13	Kurs Microsoft Excel na poziomie zaawansowanym z elementami Visual Basic for Applications	1	1	100%
BON SZKOLENIOWY				
14	Kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C, C1, C+E, C1+E	3	3	100%
15	Kurs spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą TIG (141) oraz kurs spawania blach spoinami czołowymi metodą MAG (135)	1	1	100%
16	Trener Personalny i Instruktor Siłowni	1	1	100%
17	Kurs kroju i szycia. Konfekcja lekka i ciężka	1	1	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Uczestnictwo w szkoleniach, oprócz wyposażenia osób bezrobotnych w konkretne umiejętności i uprawnienia, przyczynia się również do poprawy ich zdolności do samodzielnego poruszania się na rynku pracy, wzmacnia ich kreatywność, przedsiębiorczość oraz motywację do działania.

X. Instrumenty rynku pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach realizuje zadania na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych z uwzględnieniem różnych źródeł ich finansowania.

Głównym źródłem finansowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2017 roku były środki Funduszu Pracy przyznawane tzw. **Algorytmem**. Kwota przyznana w 2017 roku powiatowi wadowickiemu to **4 057 484,00 zł**, z czego:

- a) 3 849 504,00 zł – przeznaczono na zadania podstawowe,
- b) 37 500,00 zł – przeznaczono na Program Regionalny „Konserwator”,
- c) 169 830,00 zł – przeznaczono na Program Regionalny „Firma+1”,
- d) 650,00 zł – przeznaczono na Program Aktywizacja i Integracja.

Znaczną część środków na aktywizację zawodową osób bezrobotnych stanowiły środki Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej: **EFS**) przeznaczone na realizację projektów pozakonkursowych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) – **2 421 416,00 zł** oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020 (RPO WM) – **1 200 000,00 zł**.

Programy rynku pracy finansowane były również ze środków pochodzących z Rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dalej: **Rezerwa Ministra**) pozyskanych dodatkowo przez PUP w ramach ogłaszanych naborów – na realizację programów skierowanych do priorytetowych grup beneficjentów pozyskano **309 000,00 zł** na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych **zamieszkujących na wsi**.

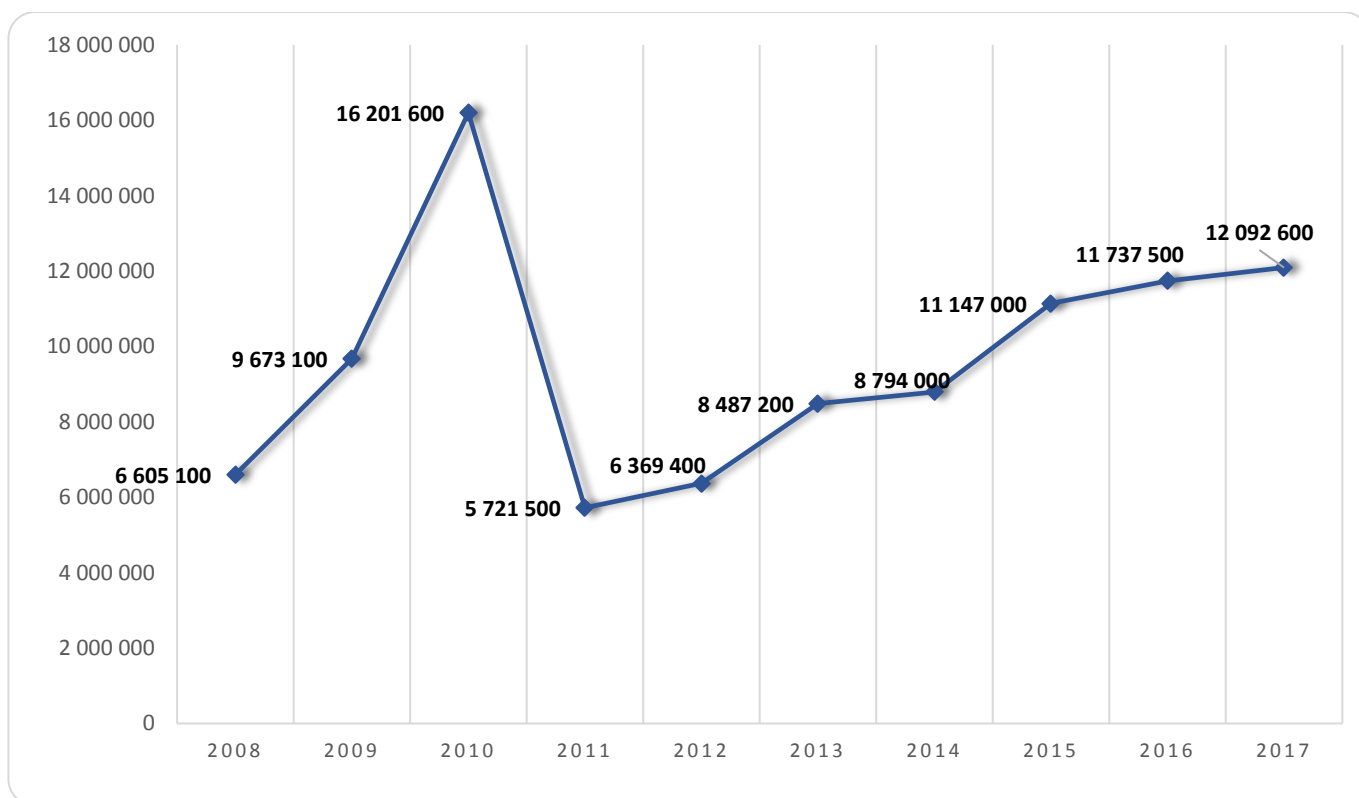
Działania na rzecz osób do 30 roku życia (dalej: **Praca dla młodych**) były wspierane w oparciu o specjalnie wydzieloną pulę środków Funduszu Pracy w wysokości **3 704 700,00 zł** przeznaczoną na wypłatę refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne pracodawcom zatrudniającym osoby bezrobotne w tym wieku.

Podstawowy budżet został powiększony o **400 000,00 zł** środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (dalej: **KFS**) czyli wydzielonej części Funduszu Pracy przeznaczonej na zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki oraz **70 000,00 zł** na aktywizację

zawodową osób niepełnosprawnych w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Całkowity budżet realizacji zadań uwzględniający różne źródła finansowania opieka na kwotę 12 092 600,00 zł (FP) oraz 70 000,00 zł PFRON.

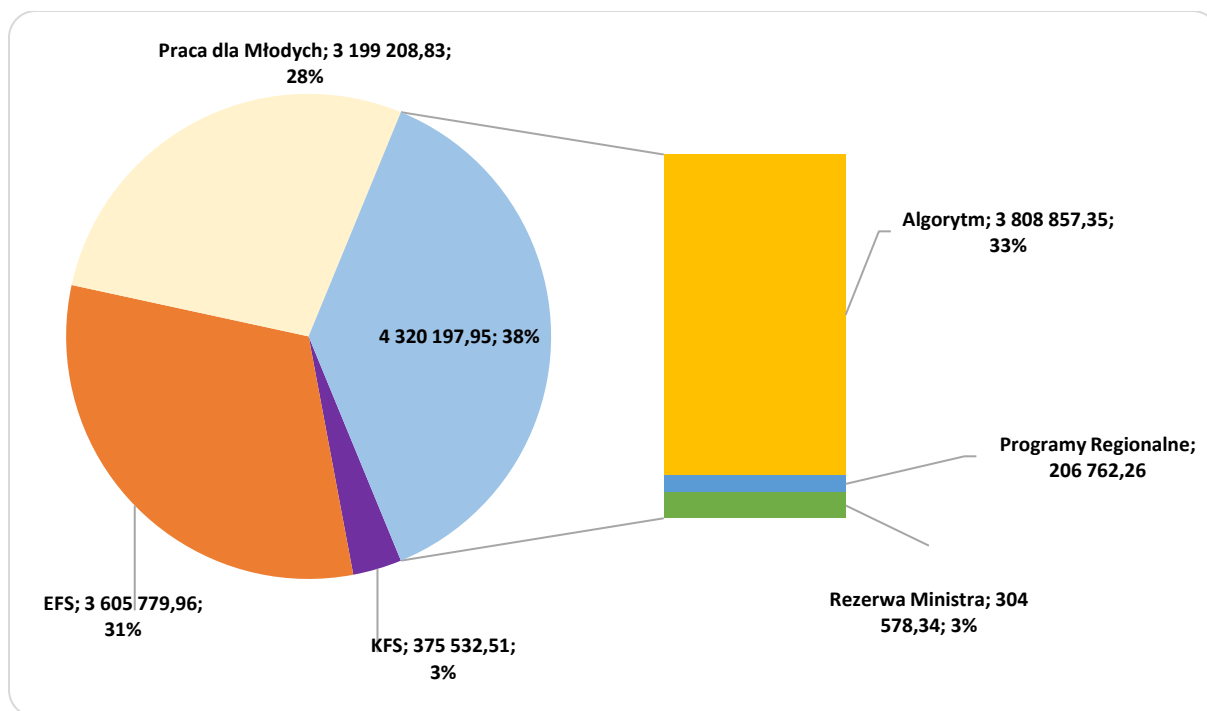
Wykres 55. Środki finansowe przeznaczone na aktywizację zawodową osób bezrobotnych w latach 2008 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach **wydatkował środki Funduszu Pracy w wysokości 11 500 719,25 zł**, co stanowiło 95,1 % środków pozostających w dyspozycji Urzędu.

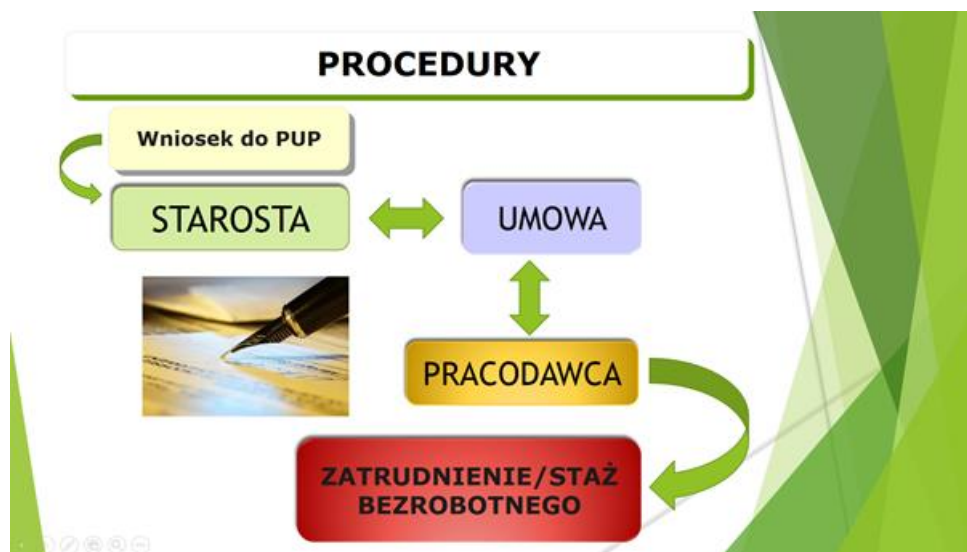
Wykres 56. Struktura wydatków w 2017 r. na aktywne formy uwzględniająca źródła finansowania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Szczegółowe wartości wykonania w stosunku do planu, z podziałem na poszczególne formy wsparcia z uwzględnieniem źródeł finansowania przedstawia Załącznik Nr 3 do niniejszej analizy.

Rysunek 9. Procedury realizacji instrumentów rynku pracy

Źródło: opracowanie własne

1. Prace interwencyjne

Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej pomiędzy urzędem pracy a pracodawcą.

Warunki refundacji:

- refundacja dokonywana jest na podstawie umowy zawartej pomiędzy organizatorem prac interwencyjnych, a urzędem pracy,
- pracodawca otrzymuje przez uzgodniony w umowie okres zwrot części kosztów poniesionych na wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych oraz składki na ubezpieczenie społeczne od refundowanego wynagrodzenia,
- refundacja dokonywana jest co miesiąc na podstawie przedstawionych dokumentów potwierdzających m.in. wypłatę wynagrodzenia oraz opłacenie składek ZUS.

Organizator prac interwencyjnych po zakończeniu okresu refundacji jest zobowiązany do dalszego utrzymania stanowiska przez okres 3 lub 6 miesięcy. W przypadku niewywiązania się z warunku utrzymania stanowiska pracy pracodawca jest zobowiązany do zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w art. 51, 56 i 59 przewiduje kilka wariantów dokonywania refundacji w ramach prac interwencyjnych w zależności od wniosku pracodawcy lub statusu kierowanej osoby bezrobotnej.

W roku 2017 zawierano 6 – cio miesięczne umowy z comiesięczną refundacją nie wyższą niż **990,00 zł** + płacone przez pracodawcę składki ZUS na ubezpieczenie społeczne (od refundowanego wynagrodzenia).

Na przestrzeni całego roku **utworzono 181 miejsc zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych**, z czego :

- 83 miejsca w ramach środków przyznanych algorytmem,
- 41 miejsc w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- 45 miejsc w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020,
- 5 miejsc w ramach Programu Regionalnego „Firma+1”,
- 4 miejsca w ramach Programu Regionalnego „Konserwator” oraz

- 3 miejsca w ramach programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi (Rezerwa Ministra).

Prace interwencyjne w 2017 r. rozpoczęło 207 osób bezrobotnych, w tym 15 osób skierowano na uzupełnienie stanowiska pracy natomiast 11 osób rozpoczęło prace interwencyjne w 2017 r. na podstawie umów zawartych z końcem 2016 r.

W 2017 roku kontynuowano refundację kosztów zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w stosunku do 64 stanowisk pracy utworzonych w 2016 roku, z czego:

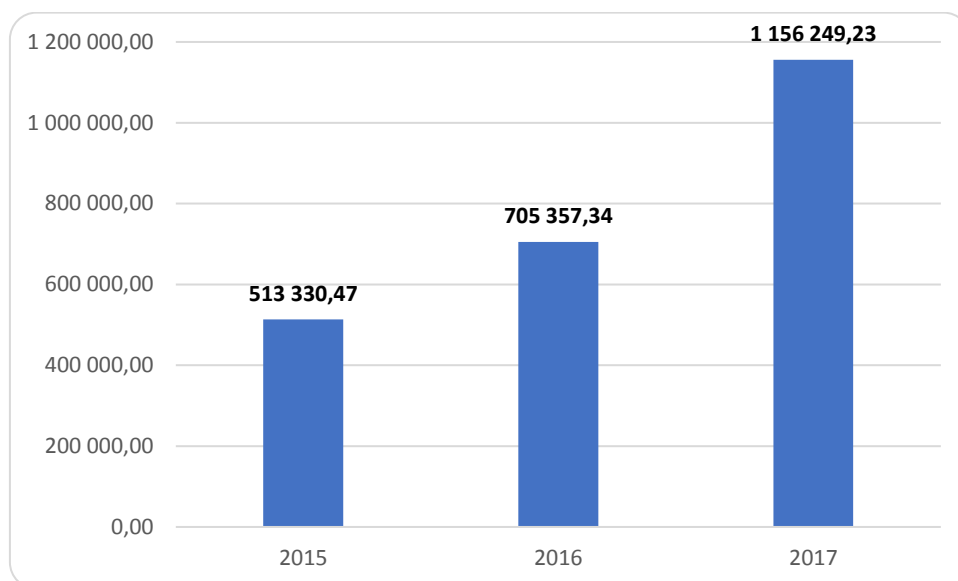
- 50 ze środków przyznanych algorytmem,
- 11 z projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020 oraz
- 3 osoby z projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Stanowiska pracy na jakie kierowane były osoby to m.in. : barman, deratyzator, elektryk, fizjoterapeuta, fryzjer, krawiec, magazynier, mechanik samochodowy, obuwnik, pracownik biurowy, przedstawiciel handlowy, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, sprzedawca, stolarz.

74 osoby kontynuują zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych w 2018 roku.

Wydatkowanie środków na refundację prac interwencyjnych przedstawia się następująco:

Plan	Wydatki	Źródło finansowania
1 175 760,00	1 156 249,23	
	548 827,27	Algorytm
	27 818,06	Program Regionalny „Konserwator”
	34 596,54	Program Regionalny „Firma+1”
	7 445,30	Projekt Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” w ramach PO WER
	235 999,61	Projekt Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” w ramach PO WER
	28 148,27	Projekt Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II) w ramach RPO WM
	254 271,21	Projekt Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III) w ramach RPO WM
	19 142,97	Rezerwa Ministra

Wykres 57. Wydatki poniesione na refundację prac interwencyjnych w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatki poniesione na ww. zadanie wzrosły o 63,92 % w stosunku do roku ubiegłego.

2. Roboty publiczne

Roboty publiczne mogą być organizowane przez powiaty – z wyłączeniem powiatowych urzędów pracy - gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

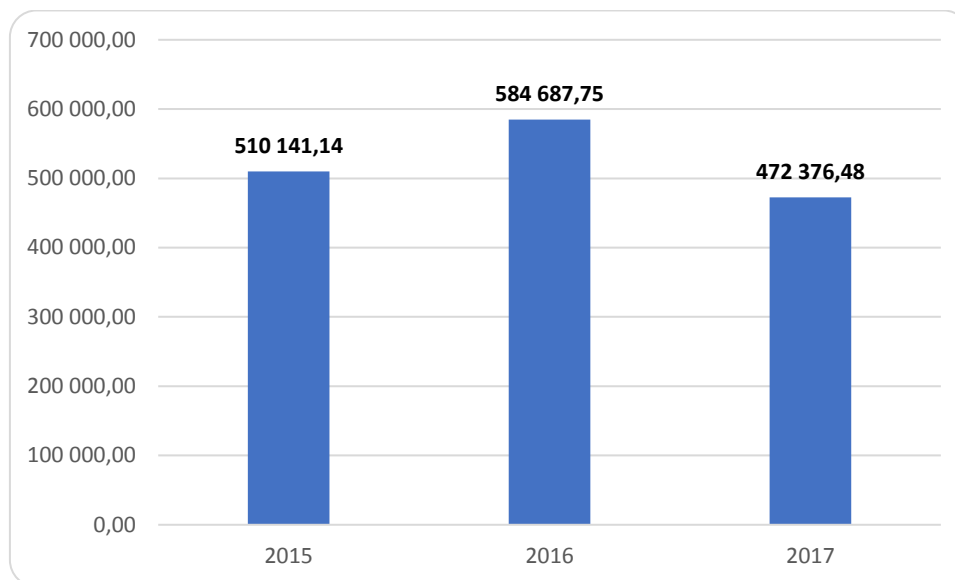
W ramach umów zawartych w roku 2017 utworzono **76 miejsc zatrudnienia** w ramach robót publicznych, z czego 57 miejsc w ramach środków przyznanych algorytmem oraz 19 w ramach środków FP przyznanych z Rezerwy Ministra. Do końca 2017 roku na utworzone stanowiska pracy skierowano **82 osoby** (razem z osobami na uzupełnienie stanowisk pracy).

Na rok 2017 przyjęto do refundacji stawkę **1050,00 + składki ZUS**.

Na refundację kosztów zatrudnienia w ramach robót publicznych w 2017 roku wydatkowano:

Plan	Wydatki	Źródło finansowania
476 110,00	472 376,48	
	359 810,49	Algorytm
	112 565,99	Rezerwa Ministra

Wykres 58. Wydatki poniesione na refundację robót publicznych w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatki poniesione na ww. zadanie były mniejsze o 19,21 % w stosunku do roku ubiegłego.

Organizatorami robót publicznych, podobnie jak w ubiegłym roku były gminy: Andrychów, Brzeźnica, Mucharz, Spytkowice, Stryszów, Tomice Wadowice i Wieprz.

3. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego

Podmiot, który zamierza wyposażyć lub doposażyć stanowisko pracy dla bezrobotnego może ubiegać się o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia tego stanowiska, składając wniosek do Powiatowego Urzędu Pracy właściwego ze względu na siedzibę tego podmiotu lub ze względu na miejsce wykonywania pracy przez bezrobotnego.

Urząd może zrefundować koszty w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Kwota przyjęta do refundacji na 2017 roku wynosiła **20 000,00 zł**.

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy jest formą wsparcia osób bezrobotnych, gwarantującą skierowanej osobie bezrobotnej zatrudnienie na okres co najmniej 24 miesięcy.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach do 31.12.2017 r. dokonał refundacji wyposażenia/doposażenia **19 stanowisk** pracy dla skierowanych osób bezrobotnych, w tym:

- 12 stanowisk utworzono ze środków FP przyznanych algorytmem,
- 5 stanowisk w ramach Programu Regionalnego „Firma+1”, oraz
- 2 miejsca ze środków FP przyznanych z Rezerwy Ministra na realizację *programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi*.

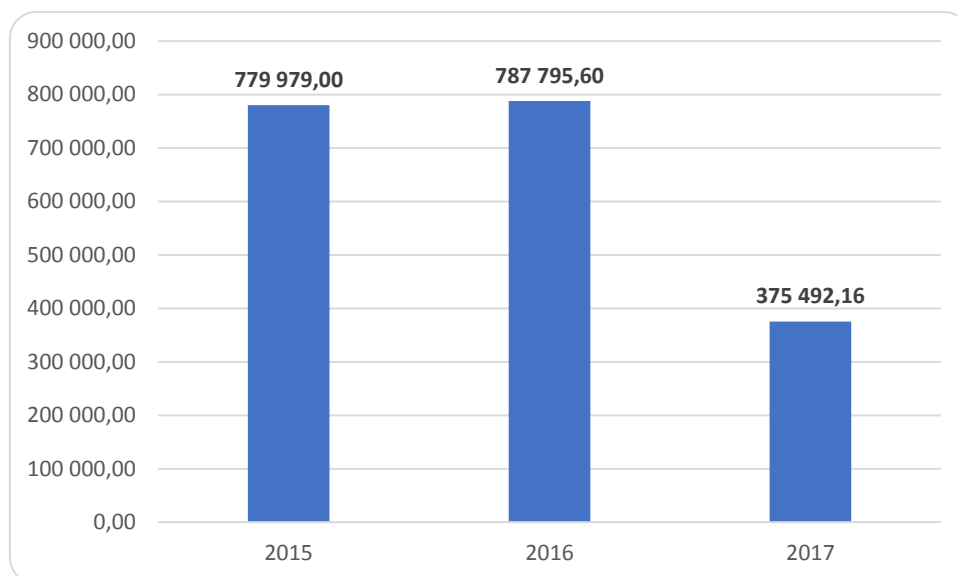
Wydatkowanie środków na refundację kosztów utworzenia nowych stanowisk pracy przedstawia się następująco:

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
375 650,00	375 492,16	
	235 857,00	Algorytm
	99 635,16	Program Regionalny „Firma+1”
	40 000,00	Rezerwa Ministra

W 2017 roku średnia wartość kosztów wyposażenia stanowiska pracy wyniosła **19 771 zł**. Wydatki poniesione na tworzenie nowych miejsc pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy były o połowę niższe w stosunku do roku 2016.

Na wszystkie utworzone stanowiska skierowano bezrobotnych, a dodatkowo w badanym okresie skierowano 13 osób na powstałe wakaty w ramach umów o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, zawartych przed 2017 rokiem, co daje łączną liczbę skierowanych: **32 osoby**.

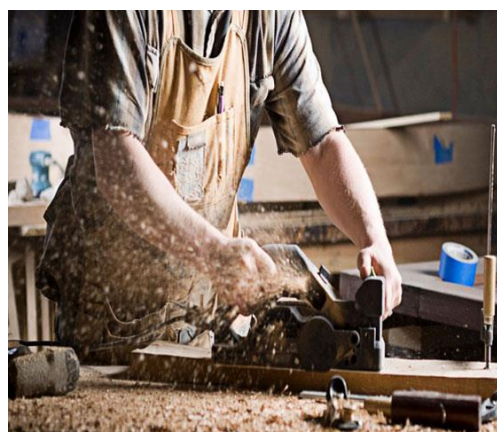
Wykres 59. Wydatki poniesione na refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Stanowiska pracy jakie były refundowane pracodawcom w ramach ww. zadania to :

– Geodeta	– 1
– Elektryk	– 1
– Specjalista ds. marketingu	– 1
– Specjalista ds. ubezpieczeń na życie	– 1
– Pomocnik glazurnika	– 1
– Pracownik biurowy	– 1
– Stolarz meblowy	– 1
– Pracownik produkcji	– 1
– Optyk okularowy	– 1
– Konstruktor odzieży	– 1
– Kucharz	– 1
– Cholewkarz	– 1
– Handlowiec – projektant saun	– 1
– Obuwnik przemysłowy - operator maszyn i urządzeń	– 1
– Konstruktor - laborant	– 1
– Szklarz	– 1
– Stolarz	– 1
– Pracownik biurowy - sekretarka	– 1
– Specjalista sprzedaży internetowej	– 1

4. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Osoba bezrobotna może uzyskać jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanego z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

Maksymalna kwota, jaką mógł otrzymać bezrobotny na otworenie własnej firmy w 2017 roku w PUP w Wadowicach wynosiła **20 000 zł**.

Przyznawanie ww. środków ma na celu wspieranie powstawania nowych miejsc pracy poprzez samozatrudnienie.

W przeciągu całego 2017 roku zawarto 176 umów na dofinansowanie działalności gospodarczej, przy czym jedna osoba zrezygnowała i ostatecznie **wypłacono 175 „dotacji”**, w tym:

- 79 osobom udzielono dotacji ze środków FP przyznanych algorytmem,
- 54 osobom udzielono dotacji w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” PO WER
- 38 osobom udzielono dotacji w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” RPO WM,
- 4 osobom w ramach środków z Rezerwy Ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi.

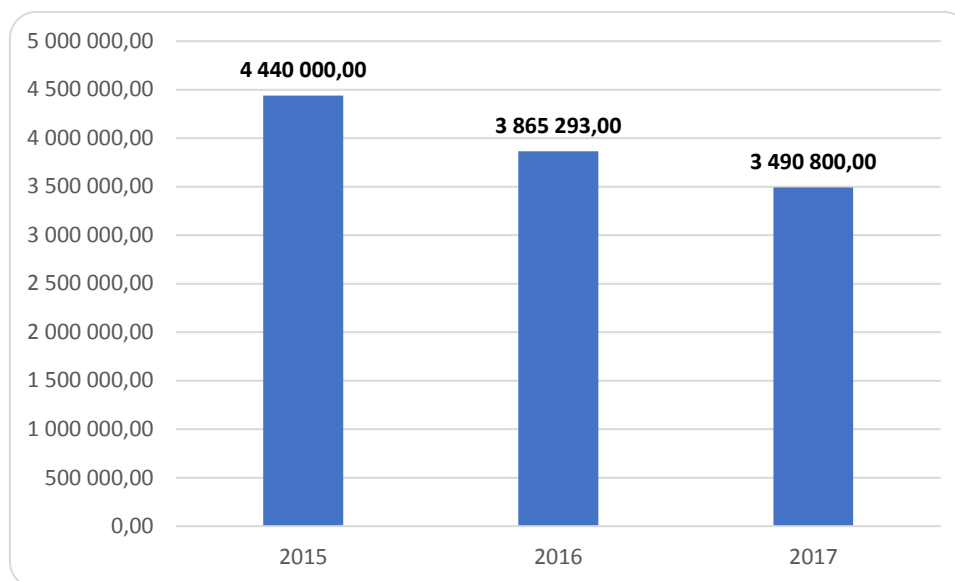
W minionym roku środki przeznaczone na dofinansowanie działalności gospodarczej pochodziły z czterech źródeł: Algorytmu, Rezerwy Ministra oraz EFS-u. Najwięcej nowych podmiotów gospodarczych powstało w oparciu o fundusze unijne.

Szczegółowe kwoty przedstawiono poniżej:

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
3 510 800,00	3 490 800,00	
	1 570 800,00	Algorytm
	1 080 000,00	Projekt Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” w ramach PO WER
	760 000,00	Projekt Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III) w ramach RPO WM
	80 000,00	Rezerwa Ministra

W 2017 roku średnia wartość dofinansowania działalności gospodarczej wyniosła **19 947 zł**.

Wykres 60. Wydatki poniesione na dofinansowanie działalności gospodarczej w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W porównaniu do 2016 roku, kiedy przyznanych zostało 195 dotacji na kwotę 3 865 293,00 zł, nastąpił spadek wydatkowanych środków o niespełna 10 % w odniesieniu do wydatkowanych kwot.

O profilu działalności decyduje głównie doświadczenie zawodowe i kompetencje. Osoby ubiegające się o dotację mają niejednokrotnie ciekawe pomysły na własny biznes, i tak bezrobotni, którzy otrzymali dotacje w 2017 roku mieli plany związane z uruchomieniem własnego biznesu m.in. w zakresie: cięcia, formowania i wykańczania kamienia, produkcji toreb bagażowych, toreb ręcznych i podobnych wyrobów kaletniczych, produkcji obuwia, produkcji i wyrobów z gumy, produkcja wyrobów jubilerskich, fryzjerstwa i pozostałych zabiegów kosmetycznych, działalności związanej z wystawianiem przedstawień artystycznych, działalności prawniczej, fizjoterapeutycznej, fotograficznej, handlu energią elektryczną, działalności rozrywkowej i rekreacyjnej, a także sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet.

Osoba bezrobotna, która otrzymała dofinansowanie na podjęcie własnej działalności gospodarczej, zobowiązana jest do jej prowadzenia przez okres co najmniej 12-tu miesięcy. W tym czasie realizacja zawartych umów podlega monitorowaniu i kontroli przez pracowników Urzędu. W 2017 roku żadna z osób, które rozpoczęły działalność nie zrezygnowała z jej prowadzenia przed upływem 12 miesięcy.

Spośród 175 osób, którym udzielono dotacji 161 osób rozpoczęło prowadzenie działalności jeszcze w 2017 roku, a pozostałe 11 osób – w I kwartale 2018 r.

5. Staże

***Staż** – oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.*

Pracodawca przyjmując bezrobotnego na staż otrzymuje świadczenie pracy według ustalonego programu nie ponosząc przy tym kosztów wynagrodzenia za świadczoną pracę. Urząd sprawuje nadzór nad odbywaniem stażu przez bezrobotnego i wypłaca mu stypendium w wysokości zgodnej z obowiązującymi stawkami i wskaźnikami.

Stáže mogą być organizowane u pracodawców, jednoosobowych przedsiębiorców niezatrudniających pracowników oraz w organizacjach pozarządowych, w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych lub u pełnoletnich osób fizycznych, zamieszkujących i prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej, w pozostających w ich posiadaniu gospodarstwach rolnych obejmujących obszar użytków rolnych o powierzchni przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub prowadzących dział specjalny produkcji rolnej.

Do odbycia stażu mogą być kierowane osoby bezrobotne, dla których ustalono II profil pomocy i ww. forma jest ujęta w Indywidualnym Planie Działania.

W 2017 roku umowy o zorganizowanie stażu kontraktowano przede wszystkim ze środków dodatkowo pozyskanych na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Spośród **304 osób**, które **rozpoczęły staż**:

- 52 osoby realizowały staż finansowany ze środków FP przyznanych algorytmem,
- 214 osób realizowało staż w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” PO WER,
- 20 osób realizowało staż w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” RPO WM,
- 6 osób realizowało staż w ramach Programu Regionalnego „Firma+1”,

- 2 osoby w ramach Programu Regionalnego „Konserwator” oraz
- 10 osób realizowało staż w ramach środków FP przyznanych na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi.

Dodatkowo **102 osoby kontynuowały staż** w ramach umów zawartych w 2016 roku, z czego:

- 74 osoby ze środków przyznanych algorytmem,
- 9 osób z projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” RPO WM
- 19 osób z projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” PO WER.

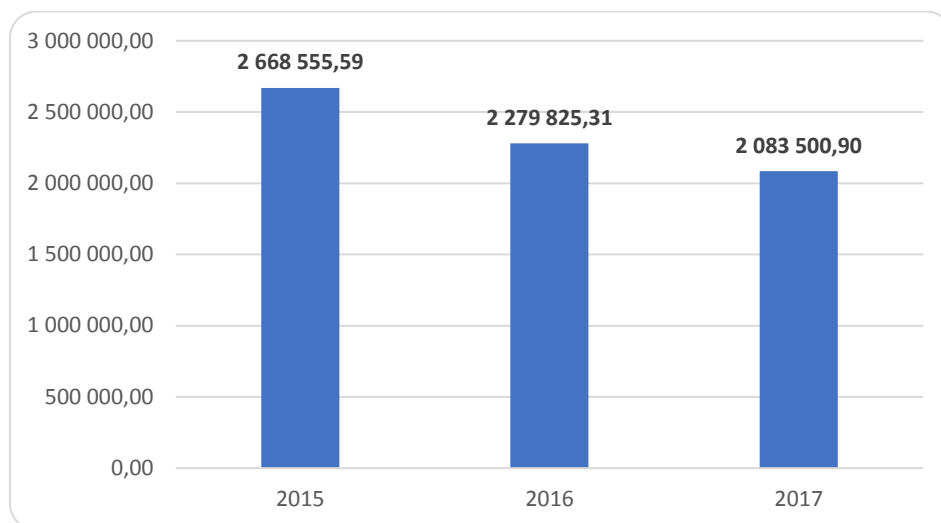
Łącznie staż w 2017 roku odbywało 406 osób.

Do dnia 31.12.2017 r. na stypendia z tytułu odbywania stażu wydatkowano zgodnie z poniższym zestawieniem:

Plan	Wydatki	Źródło finansowania
2 091 393,00	2 083 500,90	
	792 895,22	Algorytm
	9 651,46	Program Regionalny „Konserwator”
	35 061,04	Program Regionalny „Firma +1”
	51 075,56	Projekt Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” w ramach PO WER
	1 002 728,32	Projekt Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” w ramach PO WER
	37 879,64	Projekt Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II) w ramach RPO WM
	101 340,28	Projekt Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III) w ramach RPO WM
	52 869,38	Rezerwa Ministra

W ramach staży współpracowano zarówno z przedsiębiorcami, jak również z jednostkami samorządowymi. Osoby bezrobotne kierowane były do odbycia stażu m. in. w takich zawodach jak: asystent ds. księgowości, asystent prawny, asystent projektanta, geodeta, introligator, kosmetyczka, magazynier, obuwnik, pomoc administracyjna, pomoc kuchenna, pracownik biurowy, programista CAD – CAM, sekretarka, sprzedawca, technolog żywności.

138 osób kontynuuje odbywanie stażu w 2018 roku.

Wykres 61. Wydatki poniesione na stypendia stażowe w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W 2017 roku wydatki poniesione na realizację staży były mniejsze w stosunku do roku 2016 o 8,6 %.

6. Prace społecznie użyteczne

Na wniosek gminy może zostać zawarte porozumienie pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a gminą, na podstawie którego organizowane są prace społecznie użyteczne. Gmina może otrzymać od Powiatowego Urzędu Pracy refundację w wysokości do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego skierowanemu bezrobotnemu.

Z tej formy pomocy mogą skorzystać bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej. Prace wykonywane są w miejscu zamieszkania lub pobytu bezrobotnego i realizowane są w wymiarze maksymalnie do 10 godzin tygodniowo.

Za wykonywaną pracę bezrobotnemu przysługuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 8,10 zł (wg stanu na dzień 31.12.2017 r.) za każdą godzinę wykonywania prac.

Na przestrzeni 2017 roku podpisano 6 porozumień, w ramach których skierowano **42 osoby** do wykonywania prac społecznie użytecznych.

Do programu przystąpiło, podobnie jak przed rokiem 5 gmin powiatu wadowickiego (Gmina Kalwaria Zebrzydowska, Gmina Brzeźnica, Gmina Spytkowice, Gmina Wadowice oraz Gmina Wieprz), z którymi zawarto stosowne porozumienia. Dodatkowo, w ramach realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) zawarto porozumienie z Gminą Andrychów.

W 2017 roku osoby bezrobotne w ramach prac społecznie użytecznych wypracowały łącznie 9 306 godzin.

Realizacja prac społecznie użytecznych finansowana była ze środków Algorytmu.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
45 850,00	45 227,16	
	44 595,36	Algorytm
	631,80	Algorytm - PAI

Wydatkowane na ww. cel środki były niższe o 30 % niż w 2016 roku.

7. Badania lekarskie

W 2017 roku sfinansowano ze środków Algorytmu koszty badań lekarskich dla **13 osób** ubiegających się o skierowanie na szkolenie indywidualne na kwotę **2 115,00 zł** (Algorytm). Dodatkowo **3 osoby** miały sfinansowane badania lekarskie w ramach bonu szkoleniowego na kwotę **360,00 zł**.

8. Refundacja części wynagrodzenia oraz składki za zatrudnienie bezrobotnych do 30 roku życia – Program „Praca dla młodych”

*W 2017 roku pracodawcy i przedsiębiorcy mogli ubiegać się o refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki ZUS za zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy bezrobotnych przez pierwsze 12 miesięcy, po których **pracodawca jest zobowiązany do utrzymania zatrudnienia przez kolejne 12 miesięcy**. Była to kontynuacja programu Praca dla młodych, wprowadzonego nowelizacją ustawy w art. 150f, którego celem jest umożliwienie 100 tys. młodych osób (do 30 roku życia) podjęcie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie trzech lat (2016 – 2018). Wprowadzenie nowego instrumentu rynku pracy miało na celu nie tylko ułatwienie wejścia na rynek pracy młodym osobom bez doświadczenia zawodowego, ale także ograniczenie umów cywilnoprawnych.*

Środki na finansowanie ww. wsparcia pochodzą ze specjalnie wydzielonego limitu Funduszu Pracy. Okres realizacji nowego instrumentu obejmuje lata 2016 – 2018. Umowy, o których mowa w art. 150f ustawy, mogły być zawierane w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. Wypłata refundacji zakończy się 31 grudnia 2018 roku.

Maksymalna wysokość refundacji wynosi do 100 % minimalnego wynagrodzenia za pracę wraz ze składką na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia.

Przyjęta w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach na 2017 rok stawka refundacji to **1980,00 zł + składki ZUS** od refundowanego wynagrodzenia.

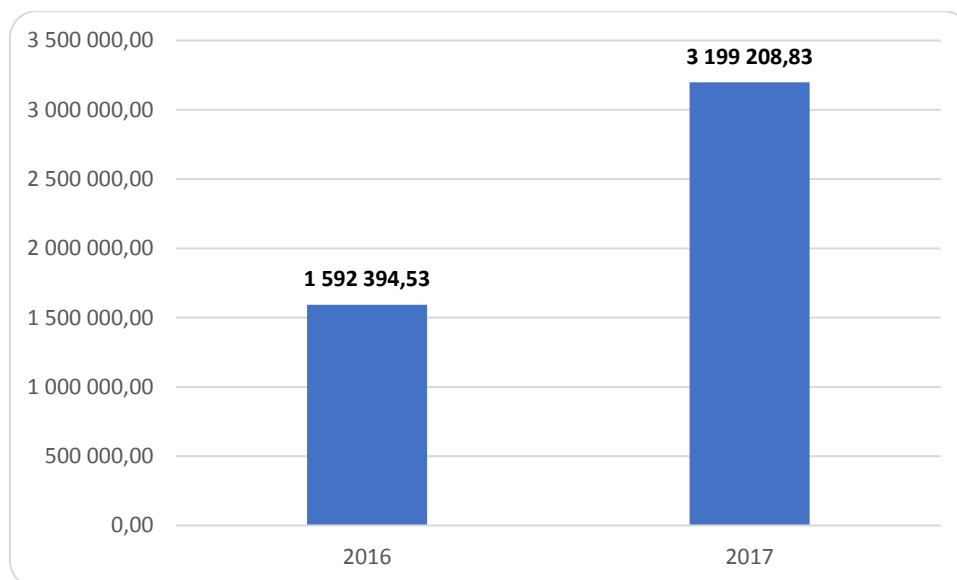
Z refundacji mogli skorzystać tylko ci pracodawcy, którzy w okresie 6 miesięcy przed złożeniem wniosku nie zmniejszyli zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W 2017 r. Urząd kontynuował realizację umów zawartych z pracodawcami w 2016 r. o zwrot części kosztów wynagrodzenia i składek ZUS dla **188 osób bezrobotnych** oraz zawarł nowe umowy dla 107 osób bezrobotnych. W skali roku **pracę podjęły 122 osoby** bezrobotne. W liczbie tej znajdują się osoby zatrudnione w ramach miejsc wtórnych z umów z 2016 roku.

Łączne wydatki poniesione w 2017 r. na realizację w ww. zadania stanowiły 86,36 % ogólnej kwoty przeznaczonej na ten cel w 2017 r.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
3 704 700,00	3 199 208,83	Praca dla młodych

Wykres 62. Wydatki poniesione na realizację programu Praca dla młodych w latach 2016 - 2017

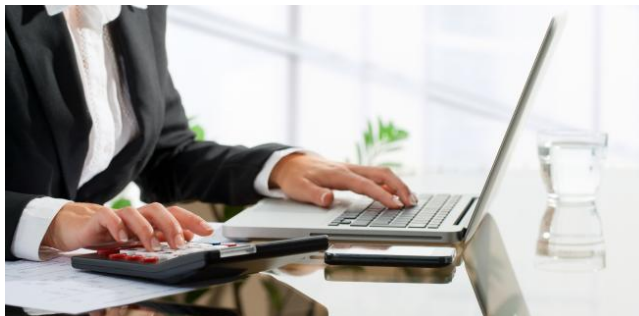

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatkowane na ww. cel środki były dwukrotnie wyższe od tych poniesionych w pierwszym roku realizacji Programu.

BONY DLA OSÓB DO 30 ROKU ŻYCIA

9. Bon stażowy

*Na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać **bon stażowy** stanowiący gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Przyznanie bonu stażowego następuje na podstawie Indywidualnego Planu Działania.*

Na wniosek pracodawcy, który zatrudni bezrobotnego przez deklarowany okres co najmniej 6 miesięcy, Urząd wypłaca jednorazową premię w wysokości **1 513,50 zł**. Premia stanowi pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

W ramach bonu stażowego Urząd finansuje:

- koszty przejazdu do i z miejsca odbywania stażu – w formie ryczału, do wysokości 600 zł, wypłacanego bezrobotnemu w miesięcznych transzach w wysokości do 100 zł, łącznie ze stypendium;
- koszty niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych – w formie wpłaty na konto wykonawcy badania.

Kwota premii oraz maksymalna kwota ryczału, podlegają waloryzacji na zasadach określonych w art. 72 ust. 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z pracodawcą, według programu określonego w umowie. Przy ustalaniu programu uwzględnia się predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe bezrobotnego.

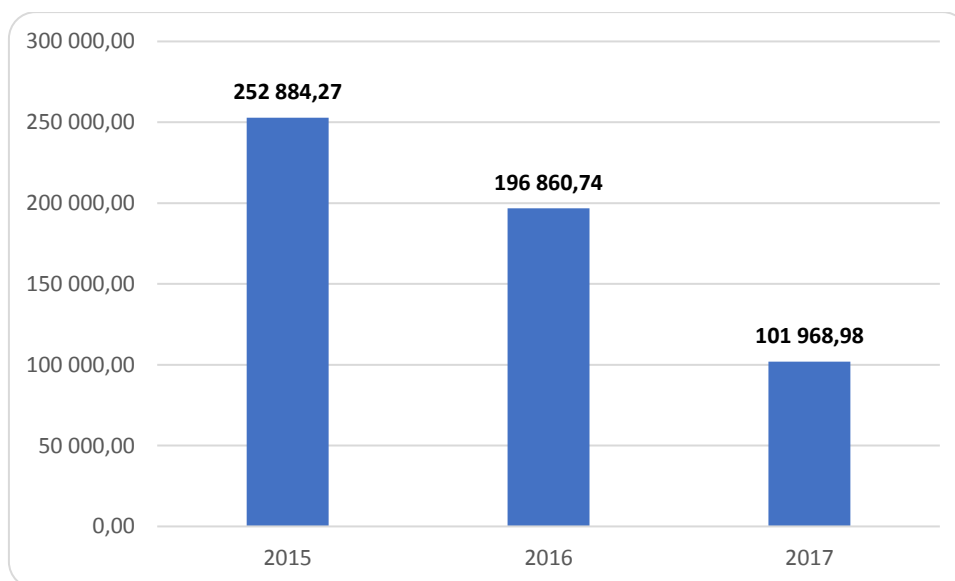
Podczas odbywania stażu osoba bezrobotna otrzymuje stypendium w wysokości 120 % zasiłku dla bezrobotnych. Stypendium wynosi **997,40 zł miesięcznie**.

W minionym roku staż w ramach bonu stażowego odbywało **14 osób** do 30 roku życia i były to osoby, które kontynuowały uczestnictwo wynikające z umów zawartych w 2016 roku, natomiast w 2017 roku nie skierowano **żadnej osoby** do odbycia stażu w ramach bonu stażowego.

Jak już wspomniano, warunkiem skierowania na staż jest zobowiązanie się pracodawcy do zatrudnienia bezrobotnego przez 6 miesięcy po odbytym, również trwającym 6 miesięcy, stażu. Z tego zobowiązania wywiązało się 12 pracodawców, którym wypłacono jednorazową premię w wysokości 1 513,50 zł.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Zadanie</i>
102 000,00	101 968,98	Algorytm	
	79 859,88		Stypendium + ZUS
	3 947,10		Ryczałt za dojazdy
	18 162,00		Premia dla pracodawcy

Wykres 63. Wydatki poniesione w realizację bonów stażowych w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatki poniesione w 2017 roku na realizację bonów stażowych były niższe o 48 % w stosunku do roku 2016.

10. Bon zatrudnieniowy

Na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta **może** przyznać bon zatrudnieniowy.

Bon zatrudnieniowy stanowi dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego, któremu powiatowy urząd pracy przyznał ten bon. Przyznanie bonu zatrudnieniowego następuje na podstawie Indywidualnego Planu

Działania. Celem bonu zatrudnieniowego jest więc zachęcenie bezrobotnych do 30 roku życia do samodzielnego podejmowania działań, których efektem ma być podjęcie pracy.

Pracodawca w ramach bonu zatrudnieniowego zobowiązuje się do zatrudnienia skierowanego bezrobotnego przez okres 18 miesięcy, z tego przez 12 miesięcy refundowana jest część kosztów na wynagrodzenie i składkę na ubezpieczenie społeczne.

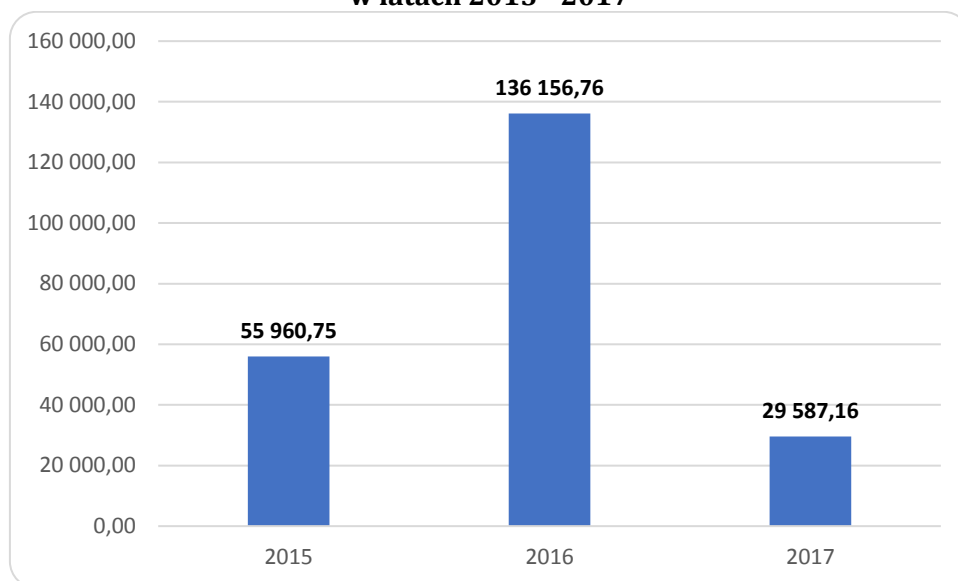
Urząd refunduje pracodawcy część kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne, przez okres 12 miesięcy, w wysokości zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy. Wysokość zasiłku wynosi **831,10 zł** miesięcznie.

W 2017 roku nie wydano żadnego bonu zatrudnieniowego, natomiast **3 osoby bezrobotne kontynuowały** pracę w ramach bonu zatrudnieniowego na podstawie umów zawartych w roku 2016 r.

W 2017 roku zakończono wypłatę refundacji, aktualnie wszyscy uczestnicy formy kontynuują zatrudnienie u pracodawców.

Plan	Wydatki	Źródło finansowania
29 600,00	29 587,16	Algorytm

Wykres 64. Wydatki poniesione w realizację bonów zatrudnieniowych w latach 2015 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatki poniesione w 2017 roku na realizację bonów zatrudnieniowych stanowiły niecałe 22 % kwoty ubiegłorocznej.

11. Bon na zasiedlenie

Na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta, na podstawie umowy, **może przyznać bon na zasiedlenie** w związku z podjęciem przez niego poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, jeżeli:

- 1) z tytułu ich wykonywania będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym;
- 2) odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;

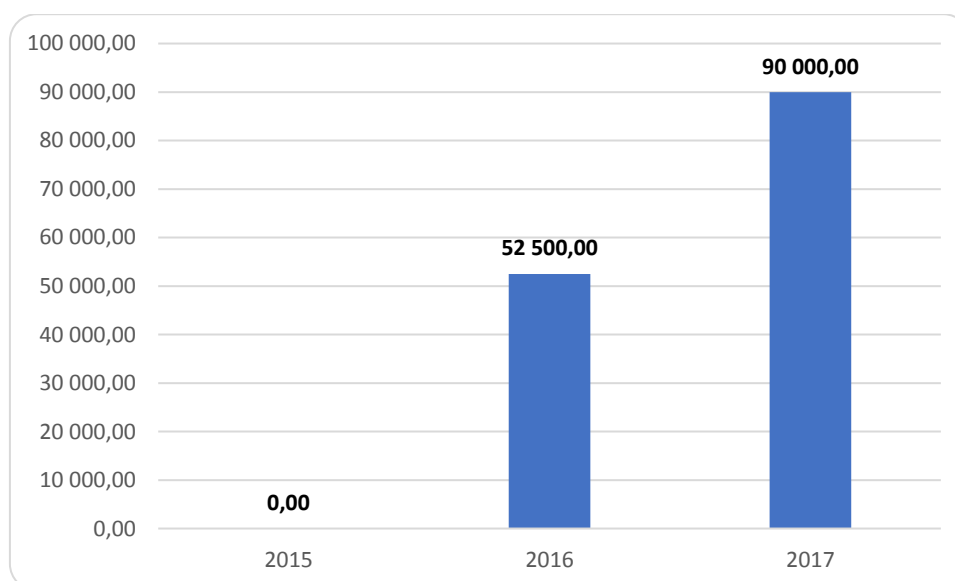
- 3) będzie pozostawał w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Kwota bonu wynosi do 200 % przeciętnego wynagrodzenia za pracę. Na 2017 rok w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach przyjęto **kwotę 7 500 zł**.

W omawianym okresie **12 osobom przyznano bon na zasiedlenie**, z czego 5 umów zawarto w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” PO WER oraz 7 umów w ramach środków przyznanych algorytmem.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
90 000,00	90 000,00	
	52 500,00	Algorytm
	37 500,00	Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” PO WER

Wykres 65. Wydatki poniesione w realizację bonów zasiedleniowych w latach 2016 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Wydatki poniesione w 2017 roku na realizację bonów zasiedleniowych wzrosły o 70 % w stosunku do kwoty z ubiegłego roku.

XI. Realizacja zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy to instrument polityki rynku pracy, który jest adresowany do pracodawców. Wspomaga przekwalifikowanie, aktualizuje wiedzę i umiejętności osób pracujących. Celem jego utworzenia jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Środki KFS przyznawane są pracodawcy, jeżeli spełnia on przynajmniej jeden z priorytetów wydatkowania środków KFS w 2017 roku ustalonych przez ministra właściwego do spraw pracy.

Priorytety wydatkowania **środków w 2017** roku to:

1. Wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w sektorach:

- ✓ PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE
- ✓ TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA
- ✓ OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA

2. Wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych (*dotyczy zawodów deficytowych ujętych w barometrze zawodów dla powiatu wadowickiego lub województwa małopolskiego*).
3. Wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej.

O środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego może wystąpić każdy pracodawca, który zatrudnia, co najmniej jednego pracownika. Na przedmiotowe kształcenie składa się:

- *określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS,*
- *kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,*
- *egzamininy umożliwiające nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,*

- badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończeniu szkolenia,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjęciem kształcenia.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w 2017 roku w ramach przyznanego limitu **400 000,00 zł** ogłosił 5 edycji naboru wniosków pracodawców o przyznanie środków z KFS. W wyniku ogłoszonych naborów do Urzędu wpłynęło 69 wniosków, z czego 44 wnioski dotyczyły priorytetu drugiego – wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych. Pozostałe wnioski dotyczyły wsparcia w sektorach: opieka zdrowotna, transport i gospodarka magazynowa oraz przetwórstwo przemysłowe.

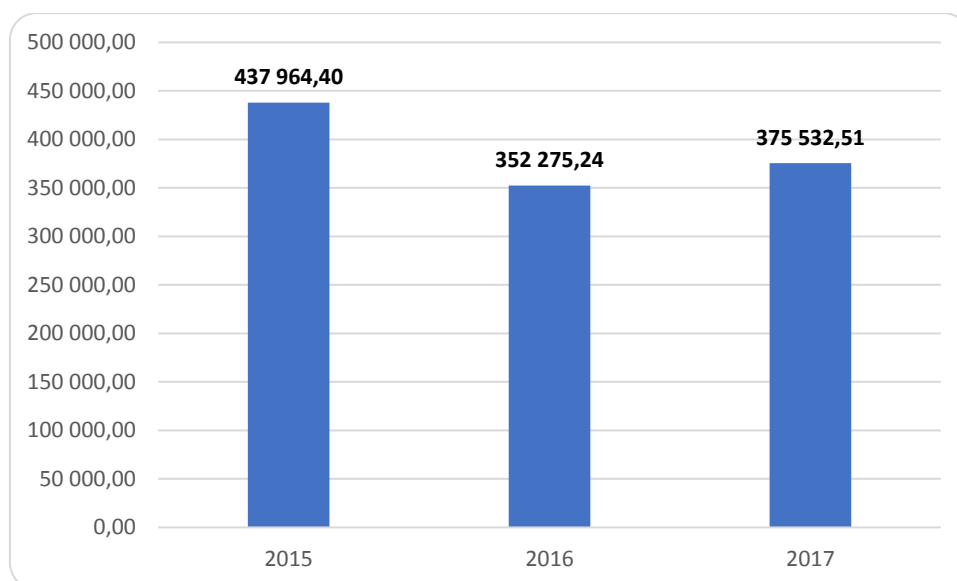
W ramach pozytywnie rozpatrzonych wniosków, zawarto **26** umów na kwotę **360 818,02 zł**. Ze wsparcia skorzystało **260 osób**.

W 2017 roku pracodawca mógł ubiegać się o dofinansowanie dla jednego uczestnika dwóch form kształcenia ustawicznego, a wysokość przyznanego wsparcia mogła wynieść:

- 1) **80%** kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, **nie więcej jednak niż 6 000,00 zł** w danym roku na jednego uczestnika w przypadku pracodawców oraz pracowników zatrudnionych w wymiarze **co najmniej ½ etatu**. Wkład własny wnoszony przez pracodawcę wynosi 20% kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców,
- 2) **100%** wysokości kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, **nie więcej jednak niż 6 000,00 zł** w danym roku na jednego uczestnika w przypadku pracodawców oraz pracowników zatrudnionych w wymiarze **co najmniej ½ etatu** – w przypadku mikroprzedsiębiorców.

Pracodawcy w ramach złożonych wniosków wykazywali chęć skorzystania przede wszystkim ze szkoleń. Były to głównie szkolenia zawodowe związane z branżą, w której działa pracodawca np. szkolenia spawania, handlowe, fryzjerskie, rehabilitacyjne, językowe - branżowe, techniczne, oraz związane z branżą transportową.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>
400 000,00	375 532,51	Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Wykres 66. Wydatki Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2015– 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

W 2017 roku wydatkowano o 23 257,27 zł więcej niż rok wcześniej co stanowi wzrost o 6,6 %.

XII. Program na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi – Rezerwa Ministra

Po dokonaniu analizy potrzeb lokalnego rynku pracy w minionym roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach wystąpił z wnioskiem o dodatkowe fundusze z Rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Decyzją MRPiPS DF-I.4021.6.3.2017.AB z dnia 26.05.2017 r. przyznano Urzędowi dodatkowe środki **w wysokości 309 000 zł** na realizację *Programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi* (zgodnie z zasadami ubiegania się o środki rezerwy ministra – przeznaczone dla mieszkańców gmin wiejskich i miejsko-wiejskich).

W ramach ww. programu w 2017 r. **wsparciem zostało objętych 38 osób bezrobotnych**, z czego:

- 3 osoby podjęły pracę w ramach prac interwencyjnych,
- 10 osób podjęło staż,
- 19 osób podjęło pracę w ramach robót publicznych,

- 2 osoby podjęły pracę w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego,
- 4 osoby otrzymały jednorazowo środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Łącznie na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi wydatkowano w 2017 r. kwotę **304 578,34 zł**, co stanowiło 98,57 % ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację programu w 2017 r.

Efektywność zatrudnieniowa Programu wyniosła 94,7 %, co oznacza że 36 osób biorących udział w różnych formach wsparcia zostało zatrudnionych bezpośrednio po ich zakończeniu.

XIII. Program Regionalny „Firma +1”

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie zawarł w dniu 31.01.2017 r. porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Wadowicach oraz czternastoma powiatowymi urzędami pracy z terenu województwa małopolskiego, na realizację Programu Regionalnego „Firma+1”.

Rysunek 10. Mapa powiatów realizujących Program Regionalny „Firma +1”

Źródło: <http://wupkrakow.praca.gov.pl/-/5018842-program-regionalny-firma-1>

Realizacja programu obejmuje okres od 1 styczeń 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

W ramach programu pomoc w zatrudnieniu pracownika otrzymają mikro i mali przedsiębiorcy oraz osoby samozatrudnione. Z jednej strony program wspiera osoby bezrobotne w procesie aktywizacji zawodowej, z drugiej jest narzędziem, dzięki któremu małe lokalne firmy zdobędą często pierwszych dla nich pracowników.

Grupa docelowa to osoby bezrobotne, w szczególności osoby 40+, kobiety i osoby długotrwale bezrobotne.

Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte wsparciem w 2017 r. przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach wyniosła **16**, z czego:

- 6 osób podjęło staż,
- 5 osób podjęło pracę w ramach prac interwencyjnych,
- 5 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego.

Łącznie na realizację Programu Regionalnego „Firma+1” wydatkowano w 2017 r. kwotę **169 292,74 zł**, co stanowiło 99,68 % ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację programu w 2017 r.

Spółród 16 uczestników – 15 osób zostało zatrudnionych po zakończeniu udziału w Programie lub rozpoczęło działalność gospodarczą.

XIV. Program Regionalny „Konserwator”

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie zawarł w dniu 31.01.2017 r. porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Wadowicach oraz czternastoma powiatowymi urzędami pracy z terenu województwa małopolskiego, na realizację Programu Regionalnego „Konserwator”.

W programie starano się połączyć prozatrudnieniowe cele i działania służące wsparciu osób pozbawionych zatrudnienia z celami związanymi z kadrowym wsparciem instytucji kultury i innych podmiotów realizujących zadania związane z ochroną substancji zabytkowej i dziedzictwa kulturowego na terenie Małopolski.

Grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, w szczególności kobiety i osoby długotrwale bezrobotne.

Realizacja programu obejmuje okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

Rysunek 11. Mapa powiatów realizujących Program Regionalny „Konserwator”

Źródło: <http://wupkrakow.praca.gov.pl/-/5014471-program-regionalny-konserwator>

Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte wsparciem w ramach programu w 2017 r. wyniosła 6, z czego:

- 2 osoby podjęły staż,
- 4 osoby podjęły pracę w ramach prac interwencyjnych.

Łącznie na realizację Programu Regionalnego „Konserwator” wydatkowano w 2017 r. kwotę **37 469,52 zł**, co stanowiło 99,92 % ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację programu w 2017 r.

Wszystkie osoby biorące udział w Programie zostały zatrudnione po zakończonej formie aktywizacji.

XV. Program Aktywizacja i Integracja

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w 2017 r. zawarł porozumienie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Andrychowie na realizację Programu Aktywizacja i Integracja dla **2 osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy**.

W ramach Programu, OPS w Andrychowie zorganizował moduł dot. integracji społecznej skierowanych bezrobotnych natomiast PUP w Wadowicach był odpowiedzialny za aktywizację zawodową uczestników Programu. Prace społecznie użyteczne były formą wsparcia jaką objęto uczestników Programu.

W ramach PAI wydatkowano kwotę **631,80 zł**, co stanowiło 97,2 % ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację Programu w 2017 r.

XVI. Realizacja zadań w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w 2017 roku oprócz środków otrzymanych w ramach algorytmu, dodatkowo dysponował środkami pozyskanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej: I. Osoby młode na rynku pracy, Działanie: 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz w ramach Osi priorytetowej: 8. Rynek Pracy, Działania 8.1 Aktywizacja zawodowa – projekty Powiatowych Urzędów Pracy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) powstał w odpowiedzi na potrzeby reform i zmian systemowych w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji i dobrego rządzenia. Celem PO WER jest wzmocnienie wybranych polityk publicznych realizujących cele strategii EUROPA 2020. Kształt Programu i jego zakres wynika z doświadczeń z realizacji programów operacyjnych w poprzednich perspektywach finansowych: 2004-2006 oraz 2007-2013 i stanowi kontynuację logiki przyjętej w realizacji przedsięwzięć z Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz ze środków specjalnej linii budżetowej Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (Youth Employment Initiative – YEI).

Projekty realizowane w ramach PO WER przez powiatowe urzędy pracy skierowane są do osób młodych w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET) i jednocześnie znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy tj. należą do jednej z kategorii: **osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach** (z wykształceniem co najwyżej średnim), **osób z niepełnosprawnościami**.

Zgodnie z definicją przyjętą w PO WER 2014-2020 za osobę należącą do grupy NEET (ang. not in employment, education or training) uznaje się osobę, która:

- nie pracuje (tj. jest bezrobotna lub bierna zawodowo);
- nie kształci się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym);
- nie szkoli (tj. nie uczestniczyła w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, finansowanych w okresie ostatnich 4 tygodni ze środków publicznych).

Celem projektów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w ramach PO WER 2014-2020 jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie wadowickim.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój nakierowany jest przede wszystkim na indywidualną pomoc.

Osoby bezrobotne wspierane są między innymi poprzez staże, szkolenia i inne formy dokształcania się. Dzięki temu są w stanie zdobyć niezbędne do podjęcia pracy doświadczenie lub przekwalifikować się – zgodnie z potrzebami pracodawców. Program promuje dobrej jakości pracę, czyli zatrudnienie na umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną na co najmniej trzy miesiące. Średnie miesięczne wynagrodzenie za ten okres nie może być niższe od płacy minimalnej i musi uwzględniać składki zdrowotne i ubezpieczeniowe. Program ma również pomóc osobom zainteresowanym otworzeniem własnej firmy, dając możliwość uzyskania jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Z kolei drugi z programów realizowanych przez PUP w Wadowicach ma charakter regionalny. **Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RPO WM)** ma na celu podnoszenie konkurencyjności i innowacyjności regionu, zrównoważony rozwój terytorialny oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Program, przewiduje do realizacji

13 osi priorytetowych, w tym Oś 8. RYNEK PRACY dedykowaną projektom z obszaru zatrudnienia i szeroko rozumianego wsparcia zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.

W ramach projektów powiatowych urzędów pracy realizowane jest kompleksowe wsparcie na rzecz osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (PUP) i zakwalifikowanych do I lub II profilu pomocy w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należących do co najmniej jednej z poniższych grup:

- osoby powyżej 50 roku życia,
- długotrwale bezrobotne,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- kobiety.

Realizowane projekty powinny ujmować element indywidualnej diagnozy potrzeb osób bezrobotnych oraz charakteryzować się kompleksowością, jak i największą skutecznością wsparcia.

1. Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim” – edycja II i III

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020, Oś priorytetowa: I. Osoby młode na rynku pracy, Działanie: 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach równolegle realizował dwie edycje projektu wdrażanego w ramach PO WER.

Do 31 marca 2017 r. kontynuowano realizację **drugiej edycji** projektu pn. „*Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)*”. Nabór uczestników projektu zakończył się w 2016 r., natomiast w 2017 r. kontynuowano umowy **stażowe dla 19 osób** bezrobotnych oraz umowy o **prace interwencyjne dla 3 osób bezrobotnych**.

Łącznie w ramach projektu pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” wydatkowano w 2017 r. kwotę **58 520,86 zł**, co stanowiło 99,11 % ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację projektu w 2017 r.

<i>Plan</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Zadanie</i>
59 048,00	58 520,86	„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)”	
	51 075,56		Stypendium stażowe+ ZUS
	7 445,30		Prace interwencyjne

Z kolei, od 01.01.2017 r. Urząd realizował **trzecią edycję** projektu pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)”.

W 2017 r. roku **zrekrutowano do projektu 327 osób bezrobotnych, w tym 189 kobiet i 138 mężczyzn.**

Wśród uczestników projektu było również:

- 213 osób w wieku do 25 r. ż,
- 231 osób o niskich kwalifikacjach,
- 106 osób długotrwale bezrobotnych.

Za osoby długotrwale bezrobotne uznawane są:
 – w grupie osób poniżej 25 r.ż. – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 6 miesięcy,
 – w grupie osób 25-29 lat – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy.

Zgodnie z kryteriami ustalonymi przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie grupę docelową winno stanowić co najmniej 40 osób długotrwale bezrobotnych.

Wszystkie osoby biorące udział w projekcie korzystały z usług pośrednictwa pracy oraz poradnictwa zawodowego, a następnie były objęte jedną z form aktywizacji tj.: staże, bony zasiedleniowe, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych oraz przyznanie jednorazowo środków na działalność gospodarczą.

W wyniku realizacji projektu z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skorzystało łącznie **316 bezrobotnych**, w tym:

- **214 osób** skierowano do odbycia stażu,
- **5 osób** otrzymało bon na zasiedlenie,
- **43 osoby** skierowano do prac interwencyjnych oraz
- **54 osoby** otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Udział w projekcie zakończyło 180 osób, natomiast 32 osoby przerwały uczestnictwo w aktywnej formie wsparcia. **115 osób kontynuuje udział w projekcie w 2018 roku**, z tego 107 osób odbywa staże, natomiast 8 zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych.

Kryterium warunkującym otrzymanie środków EFS na realizację działań projektowych było zapewnienie określonego **poziomu efektywności zatrudnieniowej**. Odpowiedni poziom tego

wskaźnika należało przyjąć dla osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach oraz dla osób niekwalifikujących się do żadnej ze wskazanych wcześniej grup.

Tabela 30. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w projekcie PO WER

wyszczególnianie	Wartość docelowa (w %)	Wartość osiągnięta na 31.12.2017 (w %)
<i>„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” Okres realizacji: 01.01.2016 – 31.03.2017</i>		
Długotrwale bezrobotni	35	96,25
Niepełnosprawni	17	83,33
Osoby o niskich kwalifikacjach	48	91,30
Dla pozostałych uczestników projektu niekwalifikujących się do żadnej z powyższych grup docelowych	43	96,55
<i>„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” Okres realizacji: 01.01.2017 – nadal</i>		
Długotrwale bezrobotni	35	93,75
Niepełnosprawni	17	100
Osoby o niskich kwalifikacjach	48	97,73
Dla pozostałych uczestników projektu niekwalifikujących się do żadnej z powyższych grup docelowych	43	94,44

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Projekty zrealizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach cechuje wysoka efektywnością zatrudnieniową. Wskaźniki osiągnięte dla poszczególnych grup bezrobotnych znacznie przewyższają wymagany poziom. Wartość wskaźników dla trzeciej edycji programu podanych w tabeli nie jest jeszcze ostateczna, ponieważ spełnienie kryterium efektywności zatrudnieniowej badane jest w okresie do 3 miesięcy od ukończenia przez uczestnika udziału w projekcie.

Łącznie w 2017 r. na realizowane w ramach trzeciej edycji projektu zadania wydatkowano środki w wysokości **2 356 227,93 zł**, co stanowiło 99,74 % ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację projektu w 2017 r.

Plan	Wydatki	Źródło finansowania	Zadanie
2 362 368,00	2 356 227,93		
	1 002 728,32	„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)”	Stypendium stażowe+ ZUS
	235 999,61		Prace interwencyjne
	1 080 000,00		Dotacje
	37 500,00		Bon na zasiedlenie

2. Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim” – edycja II i III

Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020, Oś priorytetowa: 8. Rynek Pracy, Działania 8.1 Aktywizacja zawodowa – projekty Powiatowych Urzędów Pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

MAŁOPOLSKA

W ubiegłym roku również równolegle realizowane były dwie edycje projektu wdrażanego w ramach RPO WM pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim”.

W ramach **drugiej edycji** udział w stażach kontynuowało 9 osób oraz zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych 11 osób. Realizacja przedsięwzięcia zakończyła się 30 czerwca 2017 roku.

Wydatki poniesione w 2017 roku na realizację drugiej edycji wyniosły **66 027,91 zł**, co stanowiło **97,59 %** ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację projektu w 2017 r.

Plan	Wydatki	Źródło finansowania	Zadanie
67 656,00	66 027,91	„Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)”	Stypendium stażowe+ ZUS
	37 879,64		Prace interwencyjne
	28 148,27		

W dniu 13.03.2017 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach podpisał umowę na realizację trzeciej edycji projektu pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)”.

Okres realizacji projektu: **01.01.2017 – 30.04.2018 r.**

W 2017 r. w ramach trzeciej edycji zrekrutowano do projektu **108 osób** bezrobotnych, w tym 48 kobiet i 60 mężczyzn. Wśród tych osób było ponadto:

- 36 osób w wieku powyżej 50 roku życia,
- 31 osób długotrwale bezrobotnych,
- 14 osób z niepełnosprawnościami,
- 94 osoby o niskich kwalifikacjach.

zgodnie z kryteriami ustalonymi przez WUP grupę docelową projektu winny stanowić co najmniej: 32 os. w wieku 50+, 26 os. długotrwale bezrobotnych, 9 ON oraz 80 osób o niskich kwalifikacjach

Przewidziane dla beneficjentów formy wsparcia były uzależnione od predyspozycji kandydata i wytycznych jego Indywidualnego Planu Działania, opracowanego przy współudziale doradcy klienta. Zaplanowano m.in.: pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe oraz jedną formą finansowaną w ramach projektu, tzn.: staż, szkolenie, prace interwencyjne lub dotacje na założenie działalności gospodarczej.

W wyniku realizacji projektu wszystkie osoby biorące udział w projekcie korzystały w pierwszej kolejności z usług pośrednictwa pracy oraz poradnictwa zawodowego, następnie miały możliwość skorzystania z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

W ramach poradnictwa zawodowego uczestnikom projektu udzielono informacji lub porady zawodowej przed rozpoczęciem innej płatnej formy, natomiast w ramach pośrednictwa pracy uczestników informowano o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy lub wydawano skierowania na płatne formy wsparcia w ramach projektu.

Największa grupa uczestników została zatrudniona w ramach **prac interwencyjnych – 45 osób**. **38 osób** otrzymało bezzwrotne **wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej**, **20 osób** skierowano **do odbycia stażu** u pracodawcy, a **5 osób** uzyskało kwalifikacje bądź kompetencje zawodowe w wyniku uczestnictwa w **szkoleniach**. Łącznie z aktywnych form skorzystało **108 osób**.

W 2017 roku udział w projekcie zakończyły 82 osoby, a jedynie 7 przerwało uczestnictwo. Pozostałych 19 uczestników będzie kontynuowało udział w 2018 roku, z tego 3 osoby uczestniczą w stażach, a 16 osób kontynuuje zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych.

Podobnie jak w przypadku projektów realizowanych w ramach PO WER-a, również tutaj regulamin naboru projektów narzuca konieczność osiągnięcia odpowiedniego poziomu efektywności zatrudnieniowej.

Tabela 31. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w projekcie RPO WM

wyszczególnianie	Wartość docelowa (w %)	Wartość osiągnięta na 31.12.2017 (w %)
<i>„Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (II)” .Okres realizacji: 01.01.2016 – 30.06.2017</i>		
Długotrwale bezrobotni	30	92,68
Niepełnosprawni	33	50,00
Osoby o niskich kwalifikacjach	28	95,77
Kobiety	39	91,66
Osoby powyżej 50 roku życia	33	93,33
<i>„Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)” Okres realizacji: 01.01.2017 – nadal</i>		
Długotrwale bezrobotni	30	81,82
Niepełnosprawni	33	100,00
Osoby o niskich kwalifikacjach	28	87,50
Kobiety	39	76,19
Osoby powyżej 50 roku życia	33	91,30

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Odpowiednio dobrane wsparcie przełożyło się na wysoki poziom osiągniętych wskaźników efektywności zatrudnieniowej. Dane dotyczące III edycji projektu nie są jeszcze ostateczne, ale już widać, że wskaźniki określone dla poszczególnych grup uczestników zostały zrealizowane, a ich wartość znacznie przewyższa poziom wymagany zgodnie z Regulaminem naboru.

Łącznie w 2017 r., na realizowane w ramach projektu zadania wydatkowano środki w wysokości **1 125 003,26 zł**, co stanowiło **99,35 %** ogólnej kwoty przeznaczonej na realizację projektu w 2017 r.

Plan	Wydatki	Źródło finansowania	Zadanie
1 132 344,00	1 125 003,26		
	101 340,28	„Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wadowickim (III)”	Stypendium stażowe+ ZUS
	254 271,21		Prace interwencyjne
	760 000,00		Dotacje
	9 391,77		Szkolenia

XVII. Zlecanie działań aktywizacyjnych

Marszałek Województwa, w imieniu którego działa Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w ramach środków Funduszu Pracy może zlecić wykonanie działań aktywizacyjnych agencji zatrudnienia. Podstawą do realizacji tego zadania jest art. 66d-66j ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Działania aktywizacyjne to pakiet działań mających na celu podjęcie i utrzymanie przez bezrobotnego odpowiedniej pracy lub działalności gospodarczej. To uzupełnienie działań publicznych służb zatrudnienia. Niepubliczna agencja zatrudnienia ma dużą swobodę w doborze form i środków wsparcia, jakie oferuje osobom bezrobotnym. Są to m.in. pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, wsparcie logistyczne, organizowanie dojazdów do pracy bądź dofinansowanie do przejazdów i zakwaterowania, wsparcie w kontaktach z pracodawcą, pomoc prawna, pomoc psychologiczna, wsparcie finansowe na: zapewnienie opieki nad dzieckiem, zakup materiałów edukacyjnych, ale też finansowanie wizyt u lekarzy specjalistów, fryzjera, czy kosmetyczki.

Wykonanie działań aktywizacyjnych może być zlecone agencji zatrudnienia, która **realizowała usługi pośrednictwa pracy co najmniej przez poprzedni rok kalendarzowy**. Spełnienie warunku potwierdzone powinno być w złożonej marszałkowi informacji o działalności agencji zatrudnienia, o której mowa w art. 19f ww. ustawy.

Działania aktywizacyjne realizowane są przez agencję zatrudnienia wybraną w drodze zamówienia publicznego.

Agencja zatrudnienia otrzymuje wynagrodzenie nie za zrealizowane działania, a za efekty zrealizowanych działań aktywizacyjnych, w tym przede wszystkim efekty zatrudnieniowe.

Działaniami aktywizacyjnymi obejmuje się długotrwale bezrobotnych, w tym bezrobotnych, dla których jest ustalony profil pomocy II lub III.

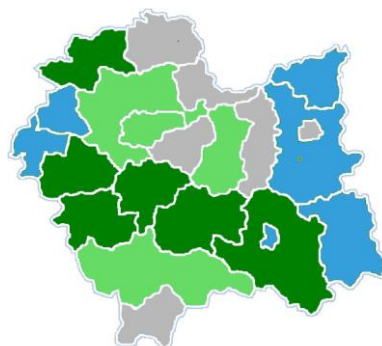
Wojewódzki Urząd Pracy dokonuje w ramach województwa wyboru powiatów, z których są kierowani bezrobotni do realizatora w danym województwie, uzgadnia z Powiatowymi Urzędami Pracy zakres i warunki zlecania działań aktywizacyjnych oraz przygotowuje i przeprowadza procedurę wyboru realizatora w drodze zamówień publicznych. WUP zawiera z wybranym realizatorem oraz z powiatowymi urzędami pracy umowę o świadczenie działań aktywizacyjnych.

Powiatowy Urząd Pracy dokonuje rekrutacji i kieruje bezrobotnych do realizatora. Skierowanie bezrobotnego do realizatora nie powoduje utraty statusu bezrobotnego. W okresie udziału bezrobotnego w działaniach aktywizacyjnych świadczonych przez realizatora w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych powiatowy urząd pracy nie kieruje do bezrobotnego innych form pomocy, o których mowa w ustawie.

II edycja zlecenia działań aktywizacyjnych w Małopolsce

W Małopolsce w 2017 r. zakończyła się druga edycja zlecenia agencjom zatrudnienia usługi poszukiwania pracy dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w sześciu urzędach pracy, w powiatach: limanowskim, myślenickim, nowosądeckim, olkuskim, suskim i **wadowickim**.

Przedsięwzięcie to realizowane było we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie oraz wybraną przez niego agencją zatrudnienia Industry Personnel Services. Działania aktywizacyjne to pakiet działań mających na celu doprowadzenie do zatrudnienia, co oznacza szansę na podjęcie pracy dla przynajmniej części bezrobotnych, z których większość nie pracowała przez co najmniej rok, a czasem znacznie dłużej (działaniami aktywizacyjnymi obejmuje się długotrwale bezrobotnych). To uzupełnienie działań publicznych służb zatrudnienia.

W programie ogółem wzięło udział 2 308 osób bezrobotnych, z którego udział przerwało 948 osób (w tym 611 osób jeszcze w 2016 r.). Dokonano również 308 wymian.

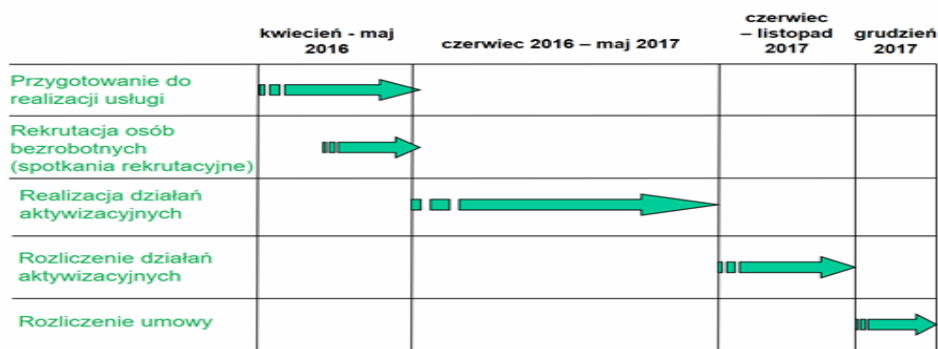
Tabela 32. Bezrobotni w powiatach biorący udział ZDA

PUP	II profil		III profil		Łącznie	Wymiana (15 % w każdym z PUP)*
Limanowa	50	10%	450	90%	500	76
Myślenice	40	20%	160	80%	200	31
Powiat Nowosądecki	100	20%	400	80%	500	75
Olkusz	60	20%	240	80%	300	45
Sucha Beskidzka	20	10%	180	90%	200	30
Wadowice	60	20%	240	80%	300	51
Ogółem	330	16,5%	1 670	83,5%	2 000	308

* Realizator ma możliwość złożenia do PUP wniosku o wymianę osoby z powodu przerwania lub rezygnacji z uczestnictwa w działaniach aktywizacyjnych wraz z dokumentacją potwierdzającą ten fakt. Wymiana dotyczy tylko do 15% bezrobotnych w każdym z powiatów.

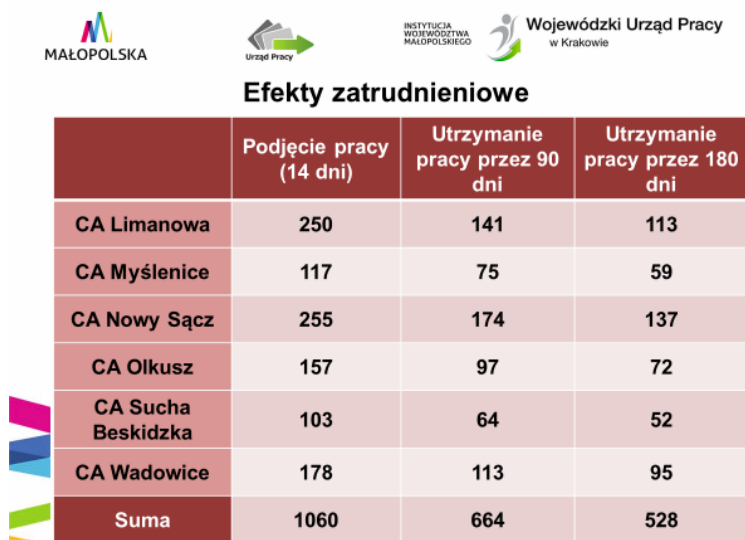
Źródło: WUP Kraków

Rysunek 12. Harmonogram realizacji usługi

Źródło: WUP Kraków

Skuteczność zatrudnieniowa ZDA wyniosła 53 %, efektywność zatrudnienia po 90 dniach – 63 %, a po 180 dniach – 50 %. Jeśli chodzi o jakość pracy to większość stanowiły umowy zlecenia (531), następnie umowy o pracę (495) i 34 podjęcia działalności gospodarczej.

Źródło: WUP Kraków

Przedział wynagrodzenia w większości był równy lub większy niż minimalne wynagrodzenie – w 813 umowach, w przedziale 50-60 % płacy minimalnej w 143 umowach, 60-75 % w 37 umowach oraz 75 – 100 % w 67 umowach.

W powiecie wadowickim:

- 645 osobom wydano skierowanie do ZDA,
- 351 osób wzięło udział w ZDA,
- 106 osób przerwało udział,
- 178 osób podjęło odpowiednią pracę* i utrzymało ją przez 14 dni,
- 113 osób podjęło odpowiednią pracę* i utrzymało ją przez 90 dni,
- 95 osób podjęło odpowiednią pracę* i utrzymało ją przez 180 dni.

*odpowiednia praca
(czyli umowa o pracę
lub umowa zlecenie
za co najmniej
połowę najniższego
wynagrodzenia na
miesiąc)

XVIII. Realizacja zadań dotyczących zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych powstał na mocy ustawy z 9 maja 1991 roku *o zatrudnieniu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych*. Obecnie działanie Funduszu jest oparte na ustawie z 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*.

Na podstawie Uchwały Nr XXIII/226/17 Rady Powiatu w Wadowicach z dnia 30 marca 2017 r. przyznającej środki PFRON, Powiatowy Urząd Pracy dysponował kwotą 70 000 zł na realizację zadań dotyczących zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Z uwagi na brak zainteresowania zarówno ze strony osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności jak i pracodawców realizacją takich form jak dotacja na działalność gospodarczą, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy czy realizacja stażu w miejscu pracy, Uchwałą Nr 949/17 Zarządu Powiatu w Wadowicach z dnia 4 października 2017 r. przekazano środki, o których mowa wyżej na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

XIX. Pomoc publiczna w ramach realizowanych programów

Powiatowy Urząd Pracy, w ramach realizowanych programów udziela pracodawcom oraz osobom bezrobotnym pomocy publicznej, w szczególności pomocy *de minimis*.

Pomoc *de minimis* udzielana była w ramach realizacji:

- refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- przyznania jednorazowych środków na uruchomienie działalności gospodarczej,
- bonu stażowego,
- bonu na zasiedlenie,
- bonu zatrudnieniowego,
- prac interwencyjnych,

- finansowania kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
- refundacji pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia
- społeczne należne za skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

Udzielanie pomocy w ramach zasady *de minimis* regulują poniższe rozporządzenia:

- Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*,
- Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnictwa,
- Rozporządzenie Komisji (UE) NR 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

Zaświadczenia *de minimis*

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach wystawił **502 zaświadczenia** o udzielonej pomocy *de minimis*.

Zaświadczenia o udzielonej pomocy *de minimis* wydawane są z urzędu lub na wniosek podmiotu.

XX. Inne działania Powiatowego Urzędu Pracy

1. Współpraca z Powiatową Radą Rynku Pracy

Jedną z form polityki rynku pracy realizowanej przez władze publiczne na podstawie art. 21 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* jest działalność **Powiatowej Rady Rynku Pracy**.

Powiatowa Rada Rynku Pracy w Wadowicach jest organem opiniodawczo – doradczym Starosty Wadowickiego w zakresie polityki rynku pracy w powiecie. Głównym zadaniem rady jest aktywny udział partnerów społecznych w procesie zarządzania środkami Funduszu Pracy, programowania i monitorowania polityki rynku pracy. Rada współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy

w Wadowicach przy rozwiązywaniu problemów występujących na lokalnym rynku pracy oraz wspiera kształtowanie sytuacji na nim poprzez dialog społeczny.

Organizację oraz tryb działania Powiatowej Rady Rynku Pracy określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie rad rynku pracy. Określa ono także warunki, na jakich mogą uczestniczyć w posiedzeniach rad zatrudnienia przedstawiciele organów, organizacji i instytucji nie reprezentowanych w radach, oraz tryb finansowania kosztów szkoleń członków rad.

Rada jest organem kolegialnym. Jej kadencja trwa 4 lata i na taki czas powoływani są jej członkowie.

Starosta Wadowicki zarządzeniem z dnia 26 czerwca 2015 roku powołał Powiatową Radę Rynku Pracy na czteroletnią kadencję.

W 2017 r. Powiatowa Rada Rynku Pracy w Wadowicach pracowała w następującym składzie:

- **przedstawiciele organizacji związkowych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych:**
 1. Jerzy Kensiak
 2. Renata Mikołajczyk
 3. Józef Paklikowski
 4. Piotr Stuglik
- **przedstawiciele organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych:**
 5. Andrzej Basista
 6. Daniel Trojak
- **przedstawiciel organizacji pozarządowej zajmującej się statutowo problematyką rynku pracy:**
 7. Magdalena Barycz-Kobyłańska – Przewodnicząca
- **przedstawiciele organów jednostek samorządu terytorialnego:**
 8. Bożena Flasz
 9. Eugeniusz Kurdas
 10. Tadeusz Łopata
- **przedstawiciele Małopolskiej Izby Rolniczej:**
 11. Maria Bednarczyk
 12. Paweł Odrobina

W ramach współpracy z Powiatową Radą Rynku Pracy Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach organizuje posiedzenia Rady, zabezpiecza ich obsługę pod względem lokalowym i organizacyjnym oraz przygotowuje i przekazuje wszelkie informacje zapewniające właściwą pracę Rady.

Powiatowa Rada Rynku Pracy w 2017 roku wyrażała swoją opinię, w sprawach należących do zakresu swojej kompetencji, w formie uchwały lub odpowiedniego zapisu w protokole posiedzenia rady.

W 2017 roku w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach odbyły się **cztery posiedzenia** rady, podczas których podjęto **4 pozytywne** prawomocne uchwały dotyczące:

- podziału środków będących w dyspozycji samorządu powiatu z przeznaczeniem na finansowanie zadań na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia (działania aktywizacyjne i fakultatywne) w roku 2017,
- pozytywnej opinii sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach za 2016 r.,
- realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI),
- wprowadzenia dwóch nowych kierunków kształcenia w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. św. Jana Pawła II w Radoczy w zawodzie: technik grafiki i poligrafii cyfrowej oraz monter – logistyk.

Powiatowa Rada Rynku Pracy w 2017 roku **negatywnie** zaopiniowała wniosek o umorzenie zwrotu otrzymanej refundacji kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenie społeczne za skierowanych bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych.

Podsumowując, współpraca z Radą oraz Przewodniczącą Powiatowej Rady Rynku Pracy to czas ścisłej i owocnej współpracy, relatywnie niski poziom zbiurokratyzowania, szereg konsultacji, uzgodnień w celu realizacji wielu przedsięwzięć na rzecz promocji zatrudnienia, przedsiębiorczości i przeciwdziałania bezrobociu na terenie powiatu wadowickiego. Współpraca jest merytoryczna i efektywna.

2. **Udział pracowników w konferencjach, spotkaniach oraz programach i projektach realizowanych przez instytucje zewnętrzne**

Konferencje:

„Dzień Pracownika Publicznych Służb Zatrudnienia” Katowice – 23 styczeń 2017 r.

Dzień 27 stycznia w całej Polsce obchodzony jest jako **Dzień Pracownika Publicznych Służb Zatrudnienia**. W 2017 roku ogólnopolskie obchody tego dnia odbyły się na Śląsku dnia 23 stycznia 2017 roku w siedzibie NSZZ "Solidarność" w Katowicach.

Na Konferencję zaproszeni zostali Dyrektorzy Powiatowych Urzędów Pracy w Polsce, Dyrektorzy Wojewódzkich Urzędów Pracy oraz Przedstawiciele Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz innych Instytucji Rynku Pracy.

Konferencję z okazji Dnia Pracownika Publicznych Służb Zatrudnienia poprzedził briefing prasowy z udziałem Pana Stanisława Szweda – Wiceministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz dziennikarzy z lokalnych oraz ogólnokrajowych mediów. Pana Stanisław Szwed – Wiceminister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Wojewoda Śląski - Pan Jarosław Wieszczek uroczystie rozpoczęli konferencję swoimi wystąpieniami.

Podczas konferencji swoje wykłady tematyczne przedstawili: Pan Zbigniew Brzeziński - ekspert, członek zespołu redakcyjnego kwartalnika Doradca Zawodowy, Pani Agnieszka Ciereszko – Dyrektor Zarządzająca Akademia Webinaru oraz Pan Krzysztof Hus – adiunkt w Katedrze Prawa i Ubezpieczeń Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Obchody były okazją nie tylko do spotkania się w gronie osób, które swoje życie zawodowe związały z rozwojem i budowaniem dobrego wizerunku Publicznych Służb Zatrudniania oraz aktywnością na rzecz rynku pracy, ale również do wyróżnienia najsukuteczniejszych Urzędów Pracy w Polsce.

Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach odebrała z rąk Sekretarza Stanu Pana Stanisława Szweda „Wyróżnienie dla Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach za uzyskanie w 2016 roku wysokiej skuteczności działań aktywizacyjnych podejmowanych wobec osób bezrobotnych w województwie małopolskim”.

„Rynek pracownika – mit czy fakt?” Kraków – 30 styczeń 2017 r.

„Rynek pracownika – mit czy fakt?” pod takim hasłem odbyła się VI Małopolska Konferencja Publicznych Służb Zatrudniania. Organizowana jest ona cyklicznie z okazji obchodów Dnia Pracownika Publicznych Służb Zatrudniania. Święto zostało wprowadzone ustawą z 16 grudnia 2010 roku na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej. 27 stycznia 1919 roku utworzono

w II Rzeczypospolitej Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy, będące ważnym instrumentem walki z bezrobociem.

Inspiracją do rozmów w Operze Krakowskiej prowadzonych przez Iwonę Sitnik-Kornecką były aktualne zmiany w zatrudnieniu – zwiększająca się liczba ofert pracy i problemy ze znalezieniem pracowników. O wyzwaniach współczesnego rynku pracy rozmawiali: Józef Dziubasik - właściciel stacji narciarskiej "Bania" oraz Terma Bania w Białce Tatrzańskiej, dr Krzysztof Jakóbiak - ekspert Narodowego Banku Polskiego, Łukasz Cioch - dyrektor ds. publicznych, Stowarzyszenie ASPIRE oraz Ryszard Piekarczyk - przedsiębiorca.

W trakcie panelu dyskusyjnego była także okazja do zapoznania się z opiniami mieszkańców regionu oraz Marka Piekarczyka - wokalisty zespołu TSA.

Podczas konferencji po raz pierwszy nagrodzono również laureatów Małopolskiej Nagrody Rynku Pracy. Nagroda przyznawana była w dwóch kategoriach: Pracodawca Przyjazny Pracownikom – laureatem została firma Wiśniowski oraz w kategorii Osobowość Rynku Pracy, nagrodę otrzymał Pan Andrzej Martynuska – poprzedni dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Spotkanie to było okazją do wyróżnienia pracowników małopolskich urzędów pracy za ich długoletnią służbę. Zasłużeni pracownicy, którzy na co dzień pomagają innym znaleźć pracę, odznaczenia w imieniu Prezydenta RP otrzymali z rąk Wicewojewody Małopolskiego Pana Józefa Gwrona. Medale za

Długoletnią Służbę są przyznawane za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej w służbie państwa.

Wśród odznaczonych znaleźli się pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach: **Danuta Bierowiec i Andrzej Dybał** – odznaczone Złotym Medalem za Długoletnią Służbę oraz **Wioletta Raczek, Renata Wojewodzic i Katarzyna Ochman** – odznaczone Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę.

W wydarzeniu, jak co roku wzięli udział przedstawiciele władz : Stanisław Szwed - sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Józef Lassota - poseł na Sejm RP, Ireneusz Raś - poseł na Sejm RP, Jacek Krupa – Marszałek województwa małopolskiego, Urszula Nowogórska - przewodnicząca Sejmiku Województwa Małopolskiego, urzędów pracy

z Małopolski, pracodawców, organizacji działających na rzecz wsparcia mieszkańców regionu, instytucji partnerskich.

**„Kierunki rozwoju urzędów pracy w zakresie poradnictwa
zawodowego oraz promocji usług”
Cedzyna – 17 - 19 maj 2017 r.**

W dniach od 17 do 19 maja w Cedzynie pod Kielcami obradował Makroregionalny Konwent Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy. Wzięło w nim udział stu dyrektorów PUP z ośmiu województw. Punktem kulminacyjnym było spotkanie z wiceministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisławem Szwedem, które odbyło się ostatniego dnia Konwentu. Długa i otwarta dyskusja poświęcona była reformie publicznych służb zatrudnienia i sprawom bieżącym, nurtującym pracowników PSZ.

Podczas swojego wystąpienia Minister Szwed zapowiedział m.in. wyprowadzenie pasywnych form wsparcia z urzędów pracy (zasiłki, składka ubezpieczenia zdrowotnego), tak aby zajmowały się one tylko i wyłącznie aktywizacją zawodową.

Jak stwierdził, najważniejsze w działaniach publicznych służb zatrudnienia jest poradnictwo, gdyż z grona około miliona dwustu tysięcy osób zarejestrowanych w PUP, ponad połowę stanowią długotrwale bezrobotni, a to doradcy dysponują wiedzą i narzędziami, które pozwolą zaktywizować tę grupę.

Stanisław Szwed poinformował również, że planowane są zmiany w instrumentach rynku pracy, polegające m.in. na odejściu od podziału osób, które mogą z nich korzystać według kryterium wieku (np. tylko do 30 lub tylko po 50 roku życia). Po wystąpieniu Pana Ministra nastąpiła długa i merytoryczna dyskusja.

Spotkanie z Ministrem Szwedem poprzedziła konferencja „Kierunki rozwoju urzędów pracy w zakresie poradnictwa zawodowego oraz promocji usług”. Złożyły się na nią cztery wystąpienia:

- Organizacja lokalnego systemu poradnictwa edukacyjnego i zawodowego – od uwarunkowań społecznych do założeń teoretycznych – dr Jacek Szkułat, Instytut Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego,
- Program nauka pracy dla absolwentów polskich szkół – prof. dr hab. Adam Biela, Katolicki Uniwersytet Lubelski,
- Innowacyjne metody i narzędzia poradnictwa zawodowego – Wojciech Kreft, NeoKariera Warszawa,
- Promocja usług rynku pracy, czyli jak to się robi na zachodzie – Zbigniew Brzeziński, Miejski Urząd Pracy w Kielcach.

„Małopolska otwarta na wiedzę” Kraków – 30 maj 2017 r.

IX Konferencja **„Małopolska otwarta na wiedzę”** - była doskonałą okazją do przyjrzenia się najnowszym trendom w uczeniu się oraz spotkania z ekspertami istotnymi dla zagadnień kształcenia ustawicznego i poradnictwa całowyciowego. Tym razem tematem przewodnimi było nowoczesne doradztwo zawodowe – doradztwo 3.0.

"Wraz ze zmianami na rynku pracy, zmienia się również klient, z którym styka się doradca zawodowy. Współcześnie ze znalezieniem zatrudnienia mają problem nie tylko osoby gorzej wykształcone, ale także te po studiach wyższych! Osobną kategorię stanowią pracownicy, którzy w ciągu kilku lat muszą się przebranżowić. Te i inne problemy stają się ogromnym wyzwaniem nie tylko dla publicznych służb zatrudnienia, ale też dla samorządu województwa" - podkreślał dr hab. Stanisław Sorys, wicemarszałek Małopolski.

Urzędy pracy dostosowują swoje usługi poradnictwa zawodowego do najnowszych trendów oraz zmieniających się potrzeb rynku pracy.

"Publiczne służby zatrudnienia otwierają się na osoby pracujące, potrzebujące wsparcia w określeniu własnego potencjału. Chcą one zdobyć nowe kompetencje w obecnym miejscu pracy, planują zmianę zatrudnienia lub potrzebują uporządkowania dotychczasowego doświadczenia. Z myślą o nich w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Krakowie realizujemy projekt "Kierunek Kariera", umożliwiający podsumowanie własnego dorobku zawodowego dzięki usłudze Bilansu

Kariery, a także samodzielne i elastyczne dobieranie szkoleń do indywidualnych potrzeb dzięki bonom szkoleniowym" - mówił Jacek Pająk, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

Podczas konferencji nie mogło zabraknąć popularnego ostatnio tematu personal branding, który omówił twórca metody Top Personal Branding™ - Piotr Grządziel. O obecnych oczekiwaniach wobec kandydatów do pracy opowiedzieli: Monika Mostowik-Wanat, odpowiedzialna za rekrutację w firmie Hitachi Data Systems Polska oraz Maciej Kieliszek z Exniti sp z o. o., badający rekrutację na rynku IT. Uczestnicy wydarzenia poznali również możliwości rozwojowe dla pracowników firm - temat przybliżył Maciej Kocurek z Wszechnicy UJ. Wyniki "Oceny sytuacji na rynku pracy" przedstawił natomiast Adam Biernat z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

Dodatkowym punktem programu, który pozwolił przez chwilę uczestnikom wydarzenia przenieść się do odnowionych wnętrz Centrum Informacji i Planowania kariery Zawodowej, był film pt. "Wrzuć na plus".

Konferencję podsumował panel dyskusyjny o nowoczesnej wizji i wyzwaniach dla poradnictwa z udziałem wicedyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie - Edyty Klimowskiej-Bobuli, dyrektora Departamentu Edukacji i Kształcenia Ustawicznego UMWM - Dariusza Styry, Małopolskiej Kurator Oświaty - Barbary Nowak oraz przedstawicieli Lee Hecht Harrison DBM - dyrektora regionalnego Ewy Solarczyk-Konik oraz konsultanta rynku pracy Katarzyny Młynarczyk.

Konferencja odbyła się w zabytkowym wnętrzu Browaru Lubicz. Wzięło w niej udział ponad 100 uczestników - decydentów, doradców zawodowych, przedstawicieli firm szkoleniowych, a także instytucji rynku pracy i edukacji, w tym zrzeszonych w Małopolskim Partnerstwie na rzecz Kształcenia Ustawicznego.

**„Konferencja Publicznych Służb Zatrudnienia –
Digitalizacja dokumentów”
Warszawa – 27 czerwiec 2017 r.**

Ekspertcy rynku pracy, przedstawiciele publicznych służb zatrudnienia z całego kraju, a także reprezentanci firm informatycznych oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zebrali się 27 czerwca w Warszawie na specjalistycznej konferencji, aby dyskutować nad wykorzystaniem nowoczesnych technologii IT w urzędach pracy. Debatę zdominował proces digitalizacji dokumentów. Wspólnie zastanawiano się nad skutecznymi sposobami przetwarzania dokumentacji papierowej do postaci elektronicznej, a także nad bezpiecznymi formami przechowywania tego typu danych. Dużo uwagi poświęcono także potencjalnym zagrożeniom wynikającym z zaniechania tego procesu w administracji publicznej.

Ważną częścią konferencji było również podsumowanie stanu wykorzystania usług elektronicznych PSZ oraz określenie najważniejszych zmian planowanych do realizacji w systemach teleinformatycznych PSZ, a także prezentacja dobrych praktyk w zakresie wdrażania e-usług w jednostkach publicznych służb zatrudnienia.

Ponadto podczas konferencji podsumowano aktualną sytuację na rynku pracy oraz dokonano oceny efektywności zatrudnieniowej i kosztowej podstawowych form aktywizacji.

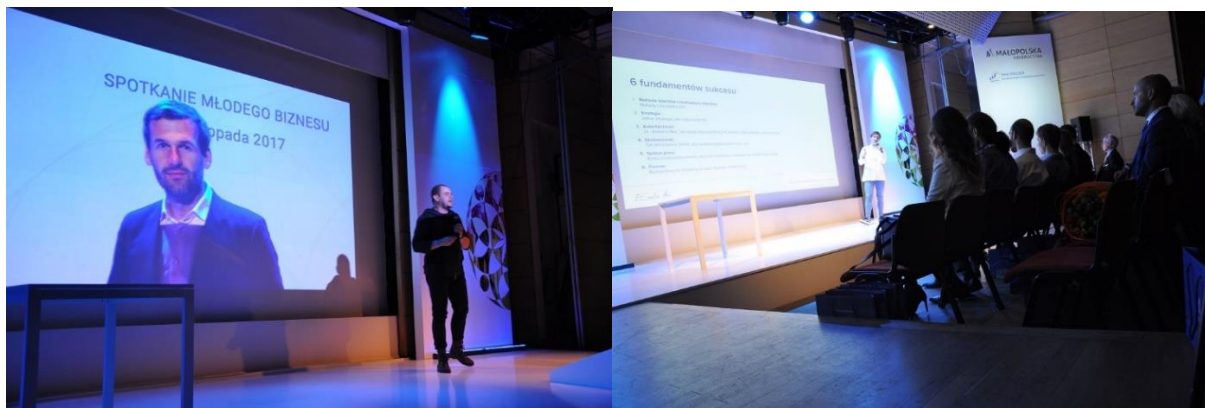
„Spotkanie Młodego Biznesu – Biznes w SIECI” Kraków – 13 listopad 2017 r.

Spotkanie Młodego Biznesu, które w dniu 13 listopada 2017 r. odbyło się pod hasłem „Biznes w SIECI” zainaugurowało Światowy Tydzień Przedsiębiorczości w Małopolsce. Kilkaset osób zgromadzonych w Muzeum Kultury i Techniki Manggha miało okazję przekonać się zarówno w praktyce, jak i dzięki świetnym wykładom, że SIEĆ w biznesie może mieć wiele znaczeń.

O swoich doświadczeniach z biznesem prowadzonym online, tworzonym i realizowanym z dużym sukcesem dzięki networkingowi i budowaniu relacji opowiedzieli zaproszeni prelegenci: Mateusz Kusznerewicz – mistrz Europy, świata i mistrza olimpijski, Ewelina Muc – właścicielka firmy

Siedemtrzy Studio, założycielka grupy edukacyjnej Girls Who WordPress oraz serwisu girlswhowp.com oraz Maciej Budzich – autor bloga mediafun. Wystąpienia stanowiły komplementarne kompendium wiedzy, inspiracji i wskazówek, a każdy z prelegentów w swoim indywidualnym stylu opowiedział o własnej biznesowej ścieżce i o tym w jaki sposób sieć – zarówno przy użyciu nowoczesnych technologii, jak i poprzez budowanie społeczności i pielęgnowanie biznesowych relacji, wspiera i dynamizuje rozwój ich przedsięwzięć.

Zorganizowana w przestrzeni Muzeum Manggha strefa networkingowa była z kolei doskonałą okazją by doświadczyć sieciowania w praktyce. Tym bardziej, że Spotkanie Młodego Biznesu uświetniło w tym roku uroczyste rozstrzygnięcie konkursu INNOVATOR MAŁOPOLSKI, dla mikro, małych i średnich firm oraz startupów, organizowane przez Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej wraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego. Dla licznie zgromadzonych młodych ludzi była to więc możliwość, by doskonalić kompetencje, znaleźć inspirację i odwagę do podążania za pasjami, ale także przy kawie zdobyć cenne merytoryczne wskazówki jak rozwijać swoje pomysły.

Szkolenia:

1. „Szkolenie kadry zarządzającej urzędów pracy województwa małopolskiego”,
2. Konsultacje grupowe z zakresu Oprogramowania SI Syriusz,
3. Szkolenie z zakresu ewaluacji instrumentów aktywnych polityk Rynku Pracy
4. „System doradcy zawodowego”,
5. „Małopolskie Standardy Usług Edukacyjno-Szkoleniowych a zamawianie dobrych szkoleń”,
6. Szkolenie dotyczące nowych zasad zatrudniania cudzoziemców,
7. „Nowelizacja Kodeksu Postępowania Administracyjnego – skutki prawne i faktyczne w przebiegu postępowań administracyjnych prowadzonych przez powiatowe urzędy pracy na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy”.

Spotkania i warsztaty:

1. Spotkanie informacyjne dotyczące naboru projektów pozakonkursowych w ramach Działania 8.1,
2. Spotkanie koordynacyjne dotyczące Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
3. Spotkanie koordynatorów małopolskich Programów Regionalnych,
4. Spotkanie informacyjne nt. stosowania ustawy pzp oraz zasady konkurencyjności,
5. Spotkanie nt. realizacji usługi zlecania działań aktywizacyjnych,
6. Spotkanie w celu wypracowania rekomendacji w zakresie kierunków zmian i sposobu działania urzędów,
7. Spotkanie koordynacyjne doradców zawodowych,
8. Spotkanie tematyczne MPKU dotyczące obszaru poradnictwa całozyciowego,
9. Spotkanie koordynacyjne dotyczące Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
10. Spotkanie nt. realizacji usługi zlecania działań aktywizacyjnych,
11. Spotkanie koordynacyjne doradców zawodowych,
12. Spotkanie z zakresu zasiłki dla osób bezrobotnych na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
13. Spotkanie koordynatorów małopolskich Programów Regionalnych,
14. Spotkanie koordynacyjne nt. Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Pozostałe wydarzenia i uroczystości, w których uczestniczyli przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy:

1. Spotkanie z Burmistrzem Miasta Augustynem Ormanym, którego celem było przekazanie opracowanych przez Powiatowy Urząd Pracy informacji o stanie bezrobocia w powiecie wadowickim ze szczególnym uwzględnieniem Gminy Kalwaria Zebrzydowska wg. stanu na koniec grudnia 2016 roku.
2. Udział w sesji Rady Gminy w Mucharzu.
3. Udział w sesji Rady Gminy w Stryszowie.
4. Udział w obchodach 226 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.
5. Udział w obchodach „Rocznicy Wybuchu II Wojny Światowej”.
6. Udział w obchodach Święta Niepodległości w dniu 11 listopada 2017 r.
7. XVII Konkurs Potraw Regionalnych „Stół Wielkanocny” organizowany przez Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Andrychowie.
8. V Konkurs „Bukietów Zielnych” organizowany przez Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Andrychowie.
9. XVIII Konkurs Potraw Regionalnych „Stół Wigilijny” organizowany przez Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Andrychowie.
10. Finał XVII Konkursu papieskiego pt. „Być Jak Brat Naszego Boga” organizowany przez Małopolską Wojewódzką Komendę OHP w Krakowie.

3. Propagowanie idei partnerstwa lokalnego – porozumienia o współpracy

Jednym ze sposobów na efektywne działanie instytucji jest rozwiązywanie problemów społecznych w sposób całościowy i wieloaspektowy, co umożliwia współpraca między osobami i organizacjami o różnorodnych zakresach działań.

Biorąc powyższe pod uwagę, tutejszy Urząd stara się na bieżąco podejmować działania na rzecz propagowania idei partnerstwa lokalnego, poprzez zawiązywanie partnerstw lokalnych.

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy zawarł:

1. Porozumienie w sprawie współpracy w związku z realizacją przedsięwzięcia pod nazwą „Światowy Tydzień Przedsiębiorczości w Małopolsce 2017” zawarte w dniu 27 października 2017 r. – zawarte z Województwem Małopolskim.
2. Porozumienie w sprawie przeprowadzenia szkoleń dla pracowników PUP w zakresie realizacji podstawowych usług rynku pracy przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej zawarte w dniu 11 września 2017 r. (szkolenia z zatrudniania cudzoziemców).
3. Porozumienie o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja zawarte z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Andrychowie w dniu 9 lutego 2017 r.
4. Porozumienie w sprawie realizacji Małopolskich Programów Regionalnych „Konserwator” oraz „Firma +1” zawarte z Województwem Małopolskim – Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie w dniu 31.01.2017 r.
5. Porozumienia z gminami powiatu wadowickiego w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych (Gmina Andrychów, Gmina Wadowice, Gmina Wieprz, Gmina Brzeźnica, Gmina Kalwaria Zebrzydowska, Gmina Spytkowice).

oraz kontynuował:

1. List intencyjny (deklaracja współpracy) z Instytutem Turystyki w Krakowie Sp. z o.o. w celu podjęcia działań na rzecz osób w trudnej sytuacji życiowej związanej z pozostawaniem bez zatrudnienia z obszaru powiatu wadowickiego, działania realizowane w ramach projektu pt. „Naprzeciw zmianom” (okres realizacji projektu 01.07.2016-30.06.2018).
2. Porozumienie zawarte pomiędzy PUP, a Komendą Główną Ochotniczych Hufców Pracy w sprawie systemu „Zielona Linia”.

3. Umowę partnerską Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Kształcenia Ustawicznego zawartą pomiędzy Województwem Małopolskim, a Powiatowym Urzędem Pracy w Wadowicach.
4. „Porozumienie Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Osób Młodych” zawarte pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie, a Powiatowym Urzędem Pracy w Wadowicach.
5. Umowę o wzajemnej współpracy z Towarzystwem Oświatowym Ziemi Chrzanowskiej w Chrzanowie.
6. Porozumienie o współpracy z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kalwarii Zebrzydowskiej przy realizacji Programu Aktywizacja i Integracja.

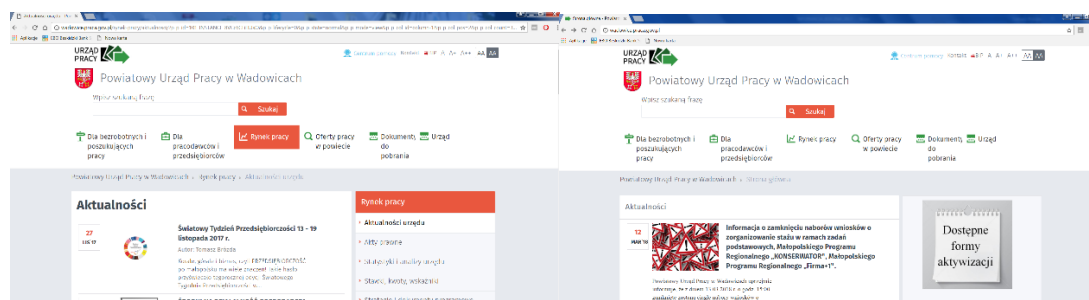
4. Rozwiązania innowacyjne

W celu podniesienia standardu świadczonych usług Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach stara się wychodzić naprzeciw nowoczesnym rozwiązaniom technicznym wykorzystując w swej pracy innowacyjne rozwiązania.

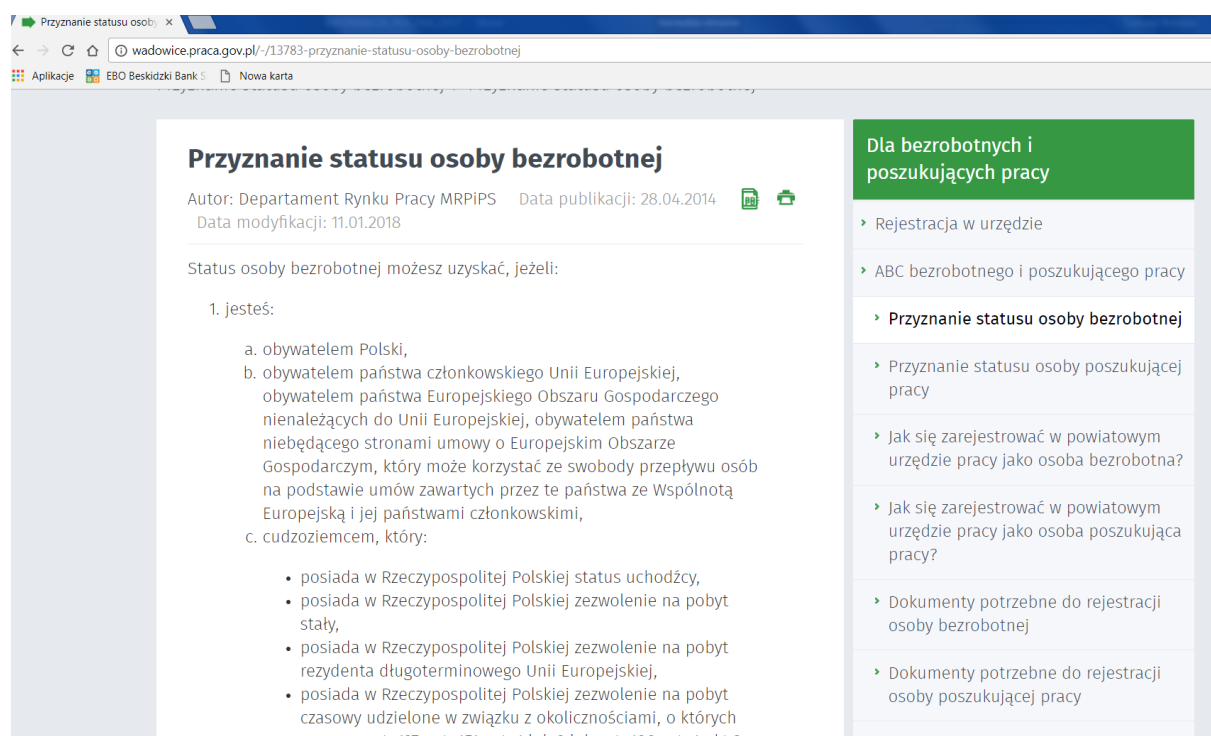
Strona internetowa

wadowice.praca.gov.pl

Strona internetowa Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach funkcjonuje od lipca 2016 r. w ramach Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia stanowiącym serwis informacyjny, w którym Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy publikują informacje adresowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy, a także pracodawców.

Wortal składa się z części centralnej zawierającej informacje dotyczące krajowego i europejskiego rynku pracy, zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób oraz przepisów prawnych regulujących kwestie z tym związane. Oprócz tego zawiera podstrony powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy, które w sposób kompleksowy i ujednolicony prezentują informacje dotyczące oferowanego wsparcia, świadczonych usług oraz aktualnej sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

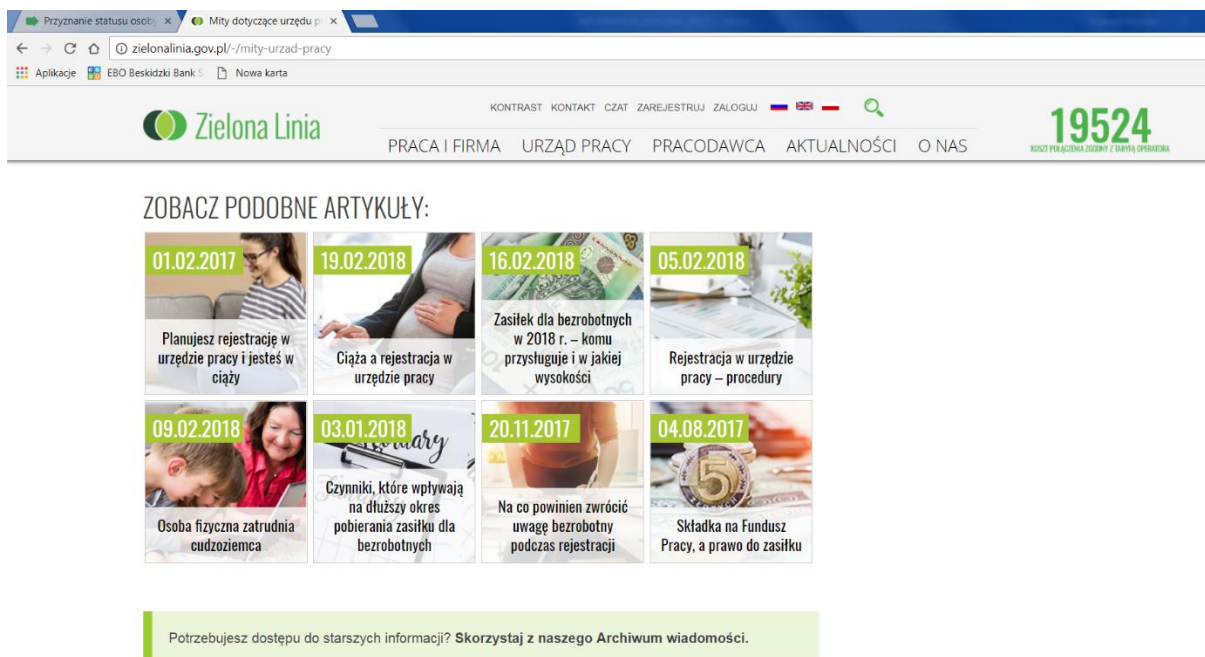

Co ważne, Wortal funkcjonuje w sposób poprawny zarówno na sprzęcie komputerowym, jak i urządzeniach mobilnych: np. tabletach i smartfonach, dzięki czemu użytkownicy mogą z niego korzystać w dowolnym miejscu i czasie. Posiada również rozwiązania ułatwiające korzystanie z niego przez osoby niepełnosprawne.

Zielona Linia

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach kontynuował realizację Porozumienia z dnia 28 grudnia 2012 r. zawartego pomiędzy PUP, a Komendą Główną Ochotniczych Hufców Pracy w sprawie systemu „Zielona Linia. Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia”.

„Zielona Linia” to bezpłatny numer 19510 – dla osób zarejestrowanych w systemie, oraz 19524 dla osób niezarejestrowanych koszt jak za połączenia lokalne.

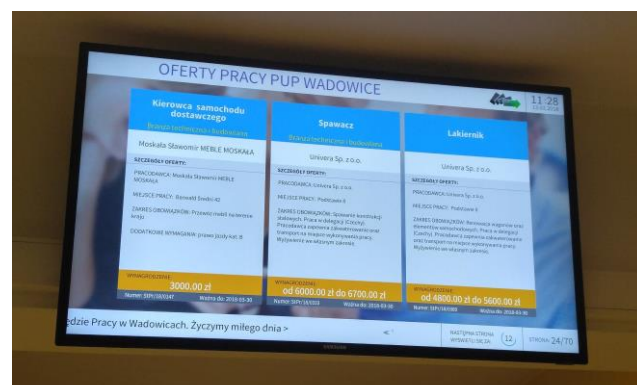
Celem projektu jest polepszenie dostępności do usług urzędów pracy oraz modernizacja tych usług – tak, aby osoby zainteresowane mogły szybko i sprawnie uzyskać do nich dostęp z wykorzystaniem technicznych środków komunikacji.

Konsultanci Zielonej Linii udzielają informacji na temat usług rynku pracy, świadczeń oraz wsparcia oferowanego przez powiatowe urzędy pracy. Odpowiadają na pytania z zakresu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz z podstawowych zagadnień kodeksu pracy. Stanowisko pracy konsultanta Zielonej Linii obsługiwał pośrednik pracy.

System wizualnej prezentacji na monitorach LCD

Oferty pracy udostępniane są na stronie internetowej PUP oraz w Centralnej Bazie Ofert Pracy prowadzonej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach w roku 2015 dokonał zakupu zintegrowanego systemu prezentacji multimedialnej. Oferty pracy oraz bieżące aktualności

Urzędu są publikowane na monitorach LCD w Placówce PUP w Wadowicach oraz Filii w Andrychowie. Forma szerokiej prezentacji wybranych ofert pracy cieszy się dużym zainteresowaniem klientów Urzędu.

Punkt informacji multimedialnych – Infokiosk

Punkt informacji multimedialnych stanowi nowoczesną formę upowszechniania informacji o usługach świadczonych przez Urząd Pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach dysponuje jednym Infokioskiem, który znajduje się w siedzibie Urzędu.

W 2017 roku, podobnie jak rok wcześniej klienci zainteresowani ubieganiem się o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej za pomocą Infokiosku mieli możliwość zapoznania się ze wzorem wypełniania stosownego wniosku wraz z załącznikami.

XXI. Informacja o działalności administracyjnej Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Działania związane z obsługą osób bezrobotnych i poszukujących pracy (a także innych osób, organów, instytucji i organizacji spełniających określone w ustawie warunki) pod względem formalno-prawnym prowadzone są na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 4, pkt 13 i pkt 14 ustawy (*Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy: (...) - rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy; - przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia; - wydawanie decyzji (...) [administracyjnych, dotyczących między innymi przyznania i utraty statusu oraz przyznawania, utraty, zawieszenia i wstrzymania świadczeń];*) oraz

innych obowiązujących aktów prawnych, spośród których jako jedno z ważniejszych należy wymienić Kodeks Postępowania Administracyjnego, ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W ramach tych działań prowadzone są między innymi:

- rejestracja osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- sporządzanie i wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących przyznania i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych i stypendiów,
- zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego osób bezrobotnych i członków ich rodzin.
- prowadzenie spraw dotyczących odwołań,
- przyjmowanie oświadczeń o wszelkich zmianach faktycznych i prawnych w sytuacji bezrobotnego,
- wydawanie i przyjmowanie zaświadczeń mających wpływ na status zainteresowanej osoby,
- naliczanie zasiłków dla bezrobotnych, stypendiów, dodatków aktywizacyjnych i innych świadczeń,
- sporządzanie informacji o uzyskanych dochodach,
- prowadzenie według właściwości korespondencji z osobami, organami, instytucjami i organizacjami kierującymi pisma do urzędu.

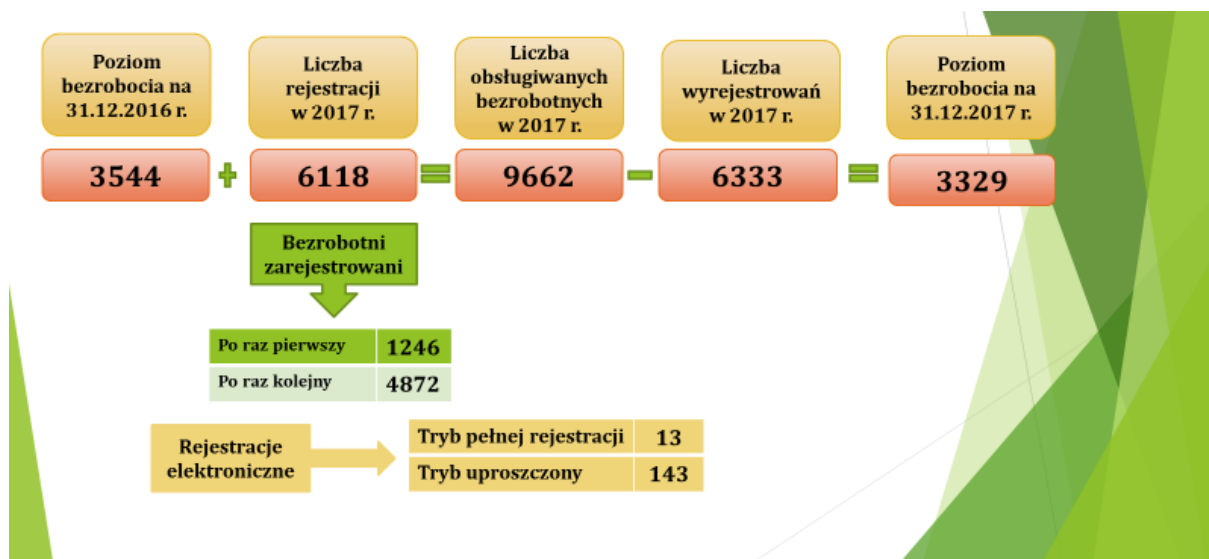
1. Formalna obsługa osób bezrobotnych

W całym 2017 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach zgłosiło się **6118** osób, które otrzymały status osoby bezrobotnej, a jednocześnie z różnych przyczyn wyłączono z ewidencji **6333** osoby.

Wykresy obrazujące liczbę zarejestrowanych i wyrejestrowanych osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2017 r.

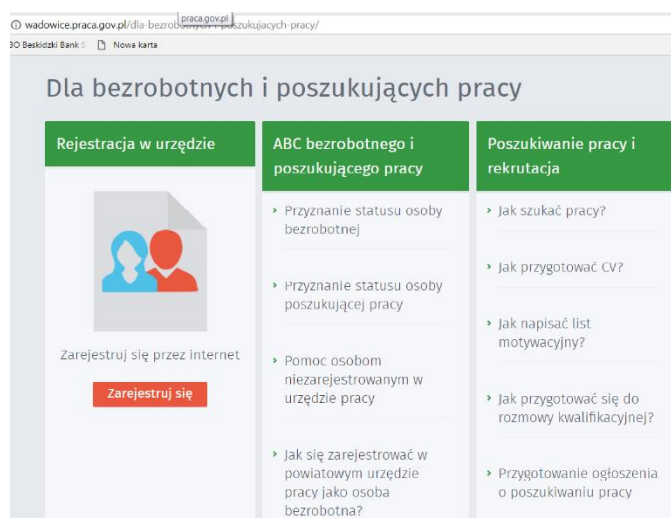
(Wykres 15, 17 i 19.) znajdują się we wcześniejszej części opracowania.

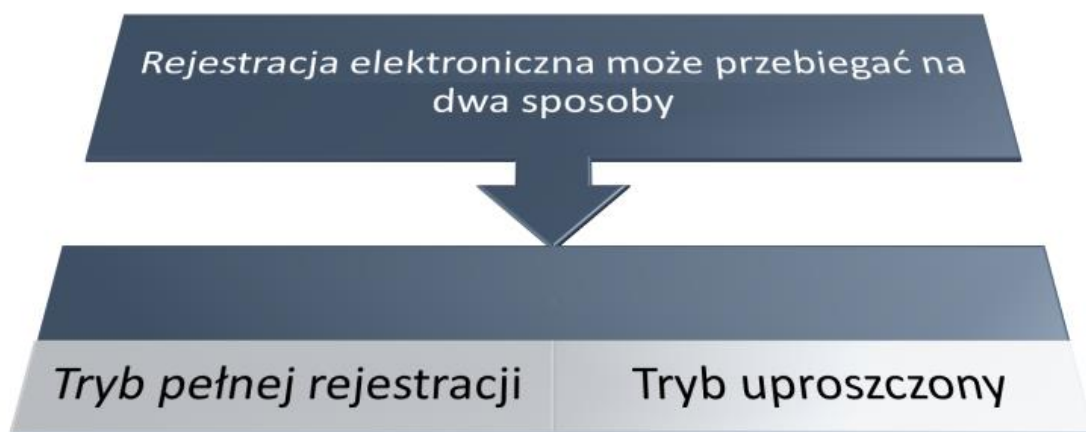
Rysunek 13. Fluktuacja bezrobotnych w 2017 roku

Każda osoba przed zarejestrowaniem przedkłada pracownikowi PUP dowód osobisty lub inny dokument tożsamości, świadectwo (dyplom) ukończenia szkoły, a jeżeli przed dniem rejestracji pracowała – dodatkowo świadectwa pracy, lub inne dokumenty potwierdzające zatrudnienie oraz posiadane kwalifikacje.

Na mocy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie *rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1299) osoby bezrobotne lub poszukujące pracy mogą wypełniać wniosek o dokonanie rejestracji za pośrednictwem formularza elektronicznego, dostępnego na stronie **wadowice.praca.gov.pl**

Tryb pełnej rejestracji nie wymaga wizyty w urzędzie w celu rejestracji. Do formularza rejestracji konieczne jest dołączenie wszystkich zeskanowanych dokumentów niezbędnych do rejestracji. Formularz należy podpisać:

- bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, z zachowaniem zasad przewidzianych w przepisach o podpisie elektronicznym, albo
- podpisem potwierdzonym profilem zaufanym elektronicznej platformy usług administracji publicznej (ePUAP), albo
- podpisem osobistym weryfikowanym za pomocą ważnego certyfikatu podpisu osobistego, o którym mowa w przepisach o dowodach osobistych.

W tym trybie:

- wnioskodawca wypełnia wniosek o dokonanie rejestracji, jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy w postaci elektronicznej,
- załącza do wniosku skany wszystkich dokumentów wymaganych do rejestracji,
- podpisuje wniosek i załączniki podpisem elektronicznym, o którym mowa wyżej,
- przesyła wniosek z załącznikami do właściwego powiatowego urzędu pracy.

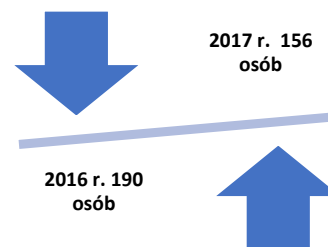
Tryb uproszczony to zgłoszenie do rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. Ten rodzaj nie wymaga podpisania formularza podpisem kwalifikowanym lub profilem zaufanym ePUAP. Adresowany jest do wszystkich osób posiadających dostęp do Internetu. Dokumenty niezbędne do rejestracji należy dostarczyć podczas wizyty. Dniem rejestracji jest data wizyty w urzędzie i złożenia oświadczenia.

W przypadku wyboru „Zgłoszenia do rejestracji (...)” wnioskodawca:

- wypełnia wniosek o zgłoszenie do rejestracji, jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy w postaci elektronicznej,
- przesyła wniosek do właściwego powiatowego urzędu pracy,
- umawia się na wizytę w urzędzie (konkretna data oraz godzina, termin nie dłuższy niż 7 dni roboczych od dnia przekazania danych) w celu dostarczenia wymaganych dokumentów oraz osobistego potwierdzenia poprawności przekazanych danych. Rejestracja przebiega bez zbędnego oczekiwania.

Rejestracji dokonuje się z dniem, w którym osoba zgłosiła się do powiatowego urzędu pracy – po poświadczeniu przez nią własnoręcznym podpisem przekazanych przez nią danych i złożeniu stosownych oświadczeń. W przypadku niestawiennictwa w terminie, do 7 dni dane przekazane przez osoby są usuwane z systemu teleinformatycznego publicznych służb zatrudnienia.

Pomimo prowadzonej akcji promocyjnej i informacyjnej o możliwości skorzystania z takiej formy dokonania rejestracji, nie jest ona popularna wśród rejestrujących się osób. W 2017 r. skorzystało z niej zaledwie **156 osób**, spośród których **13** złożyło wnioski podpisane podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym. Jest to o 34 rejestracje mniej niż w ubiegłym roku.

Każde rozstrzygnięcie merytoryczne Powiatowego Urzędu Pracy dotyczące przyznawanych świadczeń i statusu bezrobotnego ma postać decyzji administracyjnej wydawanej przez organ administracyjny tj. Starostę Wadowickiego – Dyrektora, Z-cę Dyrektora PUP lub inne osoby działające na podstawie pełnomocnictwa, udzielonego im przez Starostę. Decyzje te są zaskarżalne w administracyjnym toku instancji do Wojewody Małopolskiego. Od decyzji Wojewody przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie.

Pracownicy są odpowiedzialni za właściwą weryfikację dokumentów podczas ustalania należnych klientom świadczeń, zapewniając stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, umożliwiając im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Od stycznia do grudnia 2017 roku wydano **14 786** decyzji administracyjnych dotyczących uznania lub odmowy uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statutu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium lub dodatku aktywizacyjnego.

W związku z wydanymi przez tutejszy Urząd w toku postępowania administracyjnego ww. decyzjami w 2017 r. do Urzędu wpłynęło **77 odwołań od decyzji**.

Większość odwołań dotyczyła przywrócenia statusu osoby bezrobotnej w związku z niestawiennictwem w wyznaczonym terminie w tutejszym Urzędzie.

Tabela 33. Odwołania od wydanych decyzji administracyjnych

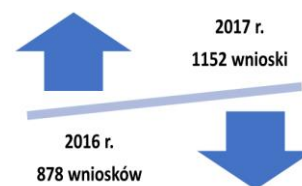
<i>Odwołania</i>	<i>Liczba</i>
<i>Przyjęte do PUP– organu I instancji z tego:</i>	77
<i>Przekazane do Wojewody Małopolskiego – organu II Instancji, z tego:</i>	25
▪ <i>Utrzymane w mocy przez organ II Instancji –Wojewodę Małopolskiego</i>	21
▪ <i>Uchylono i umorzono postępowanie</i>	0
▪ <i>Uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia</i>	0
▪ <i>Odmowa rozpatrzenia (odwołanie wniesione po terminie)</i>	2
▪ <i>Inne (odmowa stwierdzenia nieważności decyzji, stwierdzenie na wniosek PUP nieważności decyzji)</i>	2
<i>Uchylone lub zmienione przez organ I instancji we własnym zakresie w trybie art. 132 Kpa</i>	52

Źródło: Opracowanie własne

Oprócz rejestracji bezrobotnych i przyznawania świadczeń Powiatowy Urząd Pracy wykonuje szereg pasywnych zadań związanych z obsługą osób bezrobotnych.

Urząd na bieżąco współpracuje z uprawnionymi organami, instytucjami i organizacjami w zakresie udzielania i wymiany informacji dotyczących poszczególnych zarejestrowanych osób.

W 2017 r. pracownicy Urzędu **udzielili odpowiedzi na 1152 wnioski** m.in. Sądów, Policji, Prokuratury, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Komorników Sądowych i Skarbowych, Kuratorów Sądowych, PCPR-u czy Ośrodków Pomocy Społecznej w sprawie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, jak również tych, którzy aktualnie nie figurowali w zasobach PUP.

Na wniosek osoby zainteresowanej niezwłocznie wydawane są **zaświadczenia** o posiadanym statusie, wysokości pobranych lub pobieranych świadczeń oraz o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

W ciągu 2017 roku wydano **17 084 zaświadczenia** dla osób bezrobotnych, oraz **777 zaświadczeń Rp-7** do celów emerytalno – rentowych.

Ponadto, stosowne zaświadczenia wydano **258 osobom** które ukończyły staż.

W omawianym okresie wygenerowano **389 list** zasiłkowych oraz list z wypłatą stypendium stażowego, szkoleniowego oraz dodatków aktywizacyjnych, **120 list** dotyczących samej składki zdrowotnej. Naliczeniu wszelkiego rodzaju świadczeń przysługujących osobom bezrobotnym towarzyszyło sporządzanie wykazu potrąceń komorniczych, a także wyliczanie nienależnie pobranych świadczeń.

Ciągłe zmiany zachodzące w sytuacji osób bezrobotnych powodują, że rośnie liczba sporządzanych korekt składek należnych ZUS. W 2017 roku sporządzono **377 list korekcyjnych** dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W 2017 roku w dalszym ciągu sporządzane były wnioski KOA mające na celu uporządkowanie okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu na kontach osób zarejestrowanych.

Przy pomocy programu „PŁATNIK”, służącemu obsłudze ubezpieczeń społecznych, wygenerowanych zostało **19 426 druków zgłoszeń**: ZZA (dla bezrobotnych bez prawa do świadczeń), ZUA (dla bezrobotnych z prawem do wypłaty świadczeń), ZWUA (wyrejestrowań z ubezpieczenia zdrowotnego oraz społecznego), ZCNA (zgłoszeń członków rodzin do ubezpieczenia zdrowotnego) oraz ZIUA (dotyczących zmiany danych ubezpieczonych).

Ponadto, realizując obowiązki płatnika, pracownicy w okresie styczeń – luty 2017 r. sporządzili, wydali i przesłali pocztą **2877 Informacji o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za 2016 r. (PIT-11)** oraz **3167** rocznych informacji o składkach na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne (**RMUA**).

Nowym zadaniem jakie stanęło przed Urzędem od 2015 r. jest prowadzenie postępowań wyjaśniających w stosunku do osób jednocześnie posiadających status osoby bezrobotnej i ubezpieczenie z innego tytułu (zatrudnienie, świadczenia OPS, działalność gospodarcza). Jest to skutkiem możliwości generowania raportów ZUS pod symbolami U1, U2 oraz U3 otrzymywanych za pośrednictwem SI Syriusz.

Pracownicy Urzędu wielokrotnie korzystają z informacji w nich zawartych. Przedstawiają one szczegółowe dane dotyczące osoby bezrobotnej, w tym okresy podlegania do ubezpieczeń z innych tytułów i są często kluczowymi w rozstrzyganiu spraw dotyczących statusu osoby

bezrobotnej i prawa do zasiłku. Na podstawie wykonanej weryfikacji zostają wytworzone dokumenty, które w zamiarze mają likwidację rozbieżności między okresami podlegania ubezpieczeniu w ZUS i danymi w Urzędzie Pracy. Usługi te umożliwiają nie tylko pozyskiwanie informacji o zbiegach tytułów do ubezpieczeń, ale także pobieranie danych wykorzystywanych w procesie podejmowania decyzji o przyznaniu lub utracie statusu osoby bezrobotnej, oraz pozyskiwanie informacji wymaganych dla dokonania oceny efektywności zatrudnieniowej urzędów pracy.

Raport z usługi **U1** dostarcza informacje o okresach ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego (data zgłoszenia, rodzaj ubezpieczenia wraz z informacją czy dobrowolne, czy obowiązkowe, kod tytułu ubezpieczenia, nazwa tytułu ubezpieczenia, NIP płatnika), informacje o zasiłkach i świadczeniach wypłacanych przez ZUS z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego (rodzaj świadczenia, okres, za który przyznano świadczenie), informacje o świadczeniach z ubezpieczenia emerytalnego i rentowego (w tym rodzaj świadczenia, na jaki okres przyznane, czy wysokość świadczenia przyznana w decyzji wynosi połowę minimalnego wynagrodzenia).

Raport z usługi **U2** wykazuje dane z ostatnich 18 miesięcy i dotyczy osób, które już posiadają status osoby bezrobotnej. Dostarcza informacje o okresach ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, w tym rodzaj ubezpieczenia, kod tytułu ubezpieczenia, nazwa tytułu ubezpieczenia, NIP płatnika, informacje o zasiłkach i świadczeniach wypłacanych przez ZUS z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego, dane o świadczeniach z ubezpieczenia emerytalnego i rentowego.

Raport z usługi **U3** generowany jest w cyklach miesięcznych i zawiera do 120 osób, co do których istnieje obowiązek dokonania analizy sytuacji i oceny czy istnieje podstawa do prowadzenia postępowania wyjaśniającego. Obecnie Raport U3 uwidoczniony jest na karcie bezrobotnego w SI Syriusz i ukazuje się w formie komunikatu „zbieg ubezpieczeń”.

Wszystkie wyżej opisane rodzaje Raportów powodują konieczność prowadzenia krótko lub długookresowych postępowań administracyjnych często wymagających zaangażowania innych instytucji lub samych pracodawców. Informacje powzięte w ramach raportów ZUS w znaczny sposób zwiększyły ilość spraw, które Urząd obowiązany jest prowadzić.

W 2017 roku odnotowano **807** zbiegów tytułów ubezpieczeń osób figurujących w rejestrze osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach, w efekcie których prowadzono postępowania wyjaśniające.

W celu realizacji zadań z zakresu *koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego* Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie.

Przepisy Unii Europejskiej dotyczące koordynacji związanej z poszukiwaniem pracy i możliwością otrzymywania zasiłku dla bezrobotnych, koncentrują się na trzech zagadnieniach:

- zasadzie sumowania okresów zatrudnienia i ubezpieczenia przebytych na terytorium różnych państw członkowskich w sytuacji, gdy ktoś ubiega się o prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- zasadzie transferu zasiłku w przypadku, gdy bezrobotny poszukuje pracy w innym państwie członkowskim niż to, w którym przyznano mu świadczenie,
- na przyznaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, którzy uprzednio byli zatrudnieni w jednym z państw członkowskich, innym niż miejsce ich zamieszkania.

Obywatel państwa unijnego powinien ubiegać się o zasiłek tam, gdzie ostatnio był zatrudniony. Wyjątek od tej reguły jest przewidziany w art. 71 ust. 1 pkt b) (ii) rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 *w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie*. Zgodnie z tym przepisem pracownik może ubiegać się o zasiłek w państwie, do którego powraca, czyli w kraju pochodzenia. Oznacza to, po rejestracji w powiatowym urzędzie pracy należy zgłosić się do wojewódzkiego urzędu pracy, który podejmuje decyzję w kwestii przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek dla bezrobotnych będzie przyznany na podstawie polskich przepisów i wypłacany w wysokości przysługującej zgodnie z polskim prawem.

Dodatkowo osoby, których ostatnim miejscem zatrudnienia jest jeden z krajów UE lub EOG, aby uzyskać prawo do zasiłku, muszą spełniać jeszcze jeden warunek. Prawo do zasiłku będzie im przysługiwać, jeśli zostaną uznani przez wojewódzki urząd pracy za pracowników przygranicznych lub powracających. Wymagana jest informacja, gdzie znajdowało się centrum interesów życiowych. Jedynie w sytuacji, gdy wojewódzki urząd pracy uzna (na podstawie wypełnionego oświadczenia), że pomimo wykonywania pracy poza Polską – centrum interesów życiowych wciąż pozostawała Polska, będzie mógł przyznać prawo do zasiłku.

Nowelizacja ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* z dniem 27.05.2014 r. wprowadziła nowe zasady wydawania decyzji administracyjnych przyznających prawo do zasiłku osób, dla których istnieje możliwość zaliczenia okresu pracy za granicą.

Wydawanie decyzji w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia należy do zadań samorządu województwa, zatem Wojewódzki Urząd Pracy jest właściwą instytucją, do której należy skierować odrębny wniosek o ustalenie prawa do zasiłku dla bezrobotnych na podstawie pracy za granicą.

W zakresie przedmiotowej współpracy klienci Urzędu mają możliwość przekazania za pośrednictwem tutejszego Urzędu dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z tytułu bezrobocia.

W 2017 roku przesłano do WUP Kraków **347 wniosków** osób, których ostatnie zatrudnienie miało miejsce za granicą (o 30 mniej niż w ubiegłym roku).

W 2017 roku Marszałek Województwa Małopolskiego wydał **357 decyzji**, w tym:

- 54 osobom przyznano prawo do zasiłku,
- 113 odmówiono przyznania prawa do zasiłku;
- 190 decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie przyznania prawa do zasiłku po pracy za granicą (na wnioszek strony),
- 1 inne rozstrzygnięcie.

W toku postępowania jest 66 spraw.

W ramach ww. współpracy Powiatowy Urząd Pracy monitoruje i przekazuje do WUP informacje o posiadaniu bądź ewentualnej utracie statusu osoby bezrobotnej.

Z kolei, osoba bezrobotna, która uzyskała prawo do świadczeń z tytułu bezrobocia w państwie swojego ostatniego zatrudnienia, którym był kraj Unii Europejskiej, Norwegia, Islandia, Liechtenstein lub Szwajcaria i wraca do Polski w celu poszukiwania pracy, ma prawo do transferu zasiłku dla bezrobotnych. Transfer zasiłku dla bezrobotnych do innego kraju może być dokonany na okres trzech miesięcy. W wyjątkowych sytuacjach może być on przedłużony do maksymalnie sześciu miesięcy.

Po przyjeździe do Polski należy zarejestrować się jako osoba poszukująca pracy w ciągu siedmiu dni w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania i podporządkować się wymogom stawianym przez ten urząd. Prawidłowo wypełniony dokument U2 trzeba złożyć we właściwym wojewódzkim urzędzie pracy. Jeżeli bezrobotny nie

pobrał przed wyjazdem do Polski dokumentu U2 uprawniającego do transferu zasiłku dla bezrobotnych – wojewódzki urząd pracy zwróci się wówczas do instytucji właściwej za granicą o potwierdzenie transferu zasiłku.

Świadczenia dla bezrobotnych nie są wypłacane przez powiatowy urząd pracy, lecz przez instytucję właściwą w państwie, z którego transferowany jest zasiłek.

Powiatowe urzędy pracy realizują zadania wynikające z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w tym przeprowadzają kontrolę osoby poszukującej pracy, tak jak gdyby zainteresowany był osobą bezrobotną w Polsce.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. w PUP w Wadowicach zarejestrowanych było **21 osób z prawem do transferu zasiłku dla bezrobotnych**.

Należy pamiętać, że prawo do transferowania zasiłku dla bezrobotnych może być realizowane jedynie wtedy, gdy migrujemy w celu poszukiwania pracy i podjęcia zatrudnienia. Nie ma jednak możliwości transferu, gdy wyjeżdżamy w celu podjęcia studiów lub rozpoczęcia działalności gospodarczej.

XXII. Informacje dotyczące świadczeń wypłacanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach

1. Zasiłki dla bezrobotnych

Zasiłek dla bezrobotnych przysługuje zasadniczo przez okres 180 dni i jest wypłacany przez urząd pracy zgodnie z zapisami ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w **różnej wysokości**, uzależnionej również od stażu pracy.

Tabela 34. Wysokość zasiłków dla bezrobotnych

Lp.	Rodzaje zasiłków	Wysokość zasiłku (brutto)
1.	Zasiłek obniżony- 80% - (staż pracy do 5 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	664,90 522,10
2.	Zasiłek podstawowy – 100% - (staż pracy od 5 do 20 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	831,10 652,60
3.	Zasiłek podwyższony – 120% - (staż pracy od 20 lat) - w okresie 90 dni posiadania prawa do zasiłku - w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku	997,40 783,20

Źródło: Opracowanie własne

W dniu 31.12.2017 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach pozostawało **3329 osób**, spośród których **525** posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych (co stanowiło 15,77 % ogólnej populacji bezrobotnych), a pozostałe **2804** osoby zarejestrowane były bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W 2017 roku wypłacono zasiłki dla **2144** osób bezrobotnych, gdzie na ten cel wydatkowano kwotę w wysokości **7 151 014,74 zł** brutto (w tym składki ZUS).

2. Stypendia

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 35 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, zwanej dalej ustawą, **stypendium** – oznacza to kwotę wypłacaną z Funduszu Pracy bezrobotnemu lub innej uprawnionej osobie w okresie odbywania **szkolenia, przygotowania zawodowego dorosłych, studiów podyplomowych, stażu oraz w okresie nauki w szkole ponadgimnazjalnej albo w szkole wyższej, gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych.**

- Bezrobotnemu w okresie odbywania **szkolenia**, na które został skierowany przez starostę, przysługuje stypendium finansowane ze środków Funduszu Pracy. Wysokość stypendium wynosi miesięcznie 120 % zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy, jeżeli miesięczny wymiar godzin szkolenia wynosi co najmniej 150 godzin; w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, z tym że stypendium nie może być niższe niż 20 % zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* tj.

166,30 zł +ZUS <stypendium szkoleniowe<997,40 zł +ZUS

W roku 2017 wypłacono stypendia szkoleniowe w wysokości **25 541,34 zł**, w tym stypendium w ramach bonu szkoleniowego wyniosło **7 136,28 zł**.

- Bezrobotnemu w okresie odbywania **stażu** przysługuje stypendium w wysokości 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy tj. **997,40 zł +ZUS**

W roku 2017 wypłacono stypendia stażowe w wysokości **2 163 360,78 zł**, w tym stypendium w ramach bonu stażowego wyniosło **79 859,88 zł**.

3. Dodatki aktywizacyjne

Dodatek aktywizacyjny przysługuje osobom pobierającym zasiłek dla bezrobotnych, które w okresie przysługiwania tego świadczenia z własnej inicjatywy podjęły pracę.

W przypadku podjęcia zatrudnienia za skierowaniem przez PUP, dodatek przysługuje jedynie w przypadku, gdy bezrobotny podejmie pracę w niepełnym wymiarze etatu i będzie otrzymywał wynagrodzenie niższe od minimalnego.

Dodatek aktywizacyjny (w przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy) przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę, a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50 % zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, przez okres, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek lub w przypadku zatrudnienia z własnej inicjatywy w wysokości do 50 % zasiłku, o którym mowa wyżej, przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

Aby otrzymać dodatek aktywizacyjny należy złożyć stosowny wniosek wraz z dokumentem potwierdzającym podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. W celu przyznania lub odmowy przyznania dodatku sporządzane i wydawane były decyzje administracyjne. W wydawanych decyzjach dokonywana była bieżąca weryfikacja dokumentów osób, które złożyły wnioski.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach sfinansował dodatki aktywizacyjne w kwocie brutto **215 803,20 zł** dla **320 osób**.

4. Świadczenia integracyjne

Na podstawie art. 108 ust.1 pkt 40 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach przeznacza środki Funduszu Pracy na finansowanie świadczeń integracyjnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne przyznawanych na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym.

Świadczenie integracyjne oznacza świadczenie pieniężne wypłacane uczestnikowi zajęć w Centrum Integracji Społecznej (CIS) w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego.

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach dokonywał w 2017 roku refundacji świadczeń integracyjnych zarówno w okresie próbnym jak i w okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej w Wieprzu.

Okres próbny w Centrum trwa 1 miesiąc. W okresie próbnym uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości 50% zasiłku dla bezrobotnych. Okres uczestnictwa w zajęciach w Centrum po zakończeniu okresu próbnego może trwać do 11 miesięcy, a w szczególnych przypadkach może być przedłużony o kolejne 6 miesięcy. W okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

W 2017 roku tutejszy Urząd wydatkował kwotę **124 299,10 zł** na finansowanie świadczeń integracyjnych dla uczestników zajęć Centrum Integracji Społecznej w Wieprzu. Środki na świadczenia integracyjne przekazywane były w postaci zaliczek dla CIS, a następnie, po przedstawieniu kompletnej dokumentacji szczegółowo rozliczane.

W 2017 roku świadczenia integracyjne finansowano dla **16 osób** uczestniczących w zajęciach CIS.

5. Składka zdrowotna opłacana za osoby bez prawa do zasiłku lub stypendium

W myśl zapisu art. 66 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* obowiązkowi ubezpieczenia podlegają bezrobotni niepodlegający obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Jednocześnie art. 75 ust. 9 ww. ustawy wskazuje na urząd pracy jako realizatora tego obowiązku, przy czym obowiązek powstaje z dniem uzyskania statusu osoby bezrobotnej, a wygasa z dniem jego utraty (art. 73 ust. 7 powołanej ustawy).

Wielkość środków zaplanowanych w budżecie PUP na 2017 r. w Dziale 851: Ochrona zdrowia, w Rozdziale 85156: Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego wynosiła **2 220 580,00 zł**.

Należy zaznaczyć, iż kwota miesięczna składki na ubezpieczenie zdrowotne osób bez prawa do zasiłku nie uległa zwiększeniu i pozostała na poziomie 2016 roku. Powyższe spowodowane było brakiem waloryzacji wysokości zasiłku dla osób bezrobotnych, który stanowi podstawę naliczenia wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Na dzień 31.12.2017 r. tut. Urząd wydatkował na ww. składkę kwotę **2 203 490,87 zł**.

Średniomiesięcznie składka zdrowotna odprowadzana była za **3127 osób bezrobotnych**.

PODSUMOWANIE

Aby podejmowanie właściwych działań zmierzało do likwidacji nierównowagi popytu i podaży siły roboczej, Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach rokrocznie poddaje lokalny rynek pracy wnikliwym analizom. Monitoring sytuacji na lokalnym rynku pracy to nie tylko pomiar danych statystycznych ale i obserwacja zachodzących zmian.

Rok 2017 upłynął pod znakiem dobrej sytuacji na rynku pracy. Sytuacja w powiecie wadowickim jest jednocześnie odzwierciedleniem sytuacji na krajowym rynku pracy. Najniższa od 25 lat stopa bezrobocia (5,6 % na koniec grudnia 2017 r.) i rosnące zatrudnienie sprawiają, że również w Naszym powiecie zaczyna być odczuwalny rynek pracownika.

Wachlarz oferowanych usług (pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i szkolenia) oraz instrumentów rynku pracy czyli programów na rzecz aktywizacji osób (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, refundacje kosztów doposażenia stanowisk pracy, dotacje na uruchomienie własnej działalności gospodarczej, program „Praca dla młodych”) był odpowiedzią na zgłaszane potrzeby lokalnego rynku pracy – zarówno osób bezrobotnych jak i pracodawców.

Podjmując działania zmierzające do skutecznego ograniczania zjawiska bezrobocia osiągnęliśmy bardzo wysoki wskaźnik efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej: 82,45 % (średnia wartość wskaźnika uzyskana we wszystkich powiatowych urzędach pracy w Małopolsce to 77,93 %, w Polsce to 78,74 %). Wskaźniki te są wyliczane i publikowane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

*Podobnie jak w latach poprzednich staraliśmy się o pozyskanie dodatkowych środków zarówno z Europejskiego Funduszu Społecznego, jak i Rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tak by znacząco zwiększyć środki finansowe przeznaczone na aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Dzięki intensyfikacji działań udało się pozyskać dodatkowo **3 930 416 zł**, czyli 96,87 % limitu środków Funduszu Pracy przydzielonego Powiatowemu Urzędowi Pracy w Wadowicach wg podziału algorytmowego. Dzięki tym środkom aktywizowano bezrobotnych w ramach projektów i programu:*

- 1) „AKTYWIZACJA OSÓB MŁODYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY W POWIECIE WADOWICKIM (II) w ramach Osi priorytetowej: I. Osoby młode na rynku pracy, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 [59 048,00 zł],*
- 2) „AKTYWIZACJA OSÓB MŁODYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY W POWIECIE WADOWICKIM (III) w ramach Osi priorytetowej: I. Osoby młode na rynku pracy, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 [2 362 368,00 zł],*

- 3) „AKTYWIZACJA OSÓB W WIEKU 30 LAT I WIĘCEJ POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY W POWIECIE WADOWICKIM (II) Działania 8.1 Aktywizacja zawodowa – projekty Powiatowych Urzędów Pracy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020 **[67 656,00 zł]**,
- 4) „AKTYWIZACJA OSÓB MŁODYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY W POWIECIE WADOWICKIM (III) w ramach Osi priorytetowej: I. Osoby młode na rynku pracy, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 **[1 132 344,00 zł]**,
- 5) Program na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi [środki pozyskane z rezerwy Ministra **309 000,00 zł]**.

Z dniem 1 stycznia 2016 roku wszedł w życie trzyletni program „Praca dla młodych”, który jest elementem wdrażanej strategii „Dobry start dla młodych”. Pracodawcy oraz przedsiębiorcy mogli skorzystać z prawa do 12-to miesięcznej refundacji kosztów (do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę wraz ze składką na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia) poniesionych w przypadku zatrudnienia na pełny etat i umowę o pracę osoby bezrobotnej, która nie ukończyła jeszcze 30 lat. Z szacunków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika, że przez trzy lata funkcjonowania programu powstać może nawet 100 tys. nowych miejsc pracy dla młodych bezrobotnych. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach na realizację ww. programu dysponował kwotą **3 704 700,00 zł**. W minionym roku utworzono 107 miejsc pracy oraz realizowano zobowiązania wynikające z umów zawartych w 2016 roku tj. refundację kosztów zatrudnienia 188 osób.

Ze środków przyznanych algorytmem wydzieliliśmy kwotę **207 330 zł** na realizację Programów Regionalnych „Firma+1” oraz „Konserwator”.

Jak widać, działania Urzędu w 2017 roku, w ramach realizacji ww. projektów i programów, ukierunkowane były na aktywizację zawodową osób bezrobotnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób do 30 roku życia, długotrwale bezrobotnych, powyżej 50 roku życia. Realizacja tych działań przyczyniła się znacznego spadku liczby osób bezrobotnych, które ze względu na określone uwarunkowania mają znaczne problemy wyjścia z bezrobocia.

Utrzymujący się wysoki odsetek bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy był impulsem do przystąpienia w 2016 roku do realizacji zlecania usług aktywizacyjnych w partnerstwie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie i Agencją Industry Personnel Services. W ostatecznym rozrachunku na 645 skierowanych osób – 351 wzięło udział w działaniach, z czego: 178 osób podjęło

pracę i utrzymało ją przez 14 dni, 113 osób podjęło pracę i utrzymało ją przez 90 dni, 95 osób podjęło pracę i utrzymało ją przez 180 dni.

Dzięki pozyskanym środkom z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (**400 000 zł**) kontynuowaliśmy, zapoczątkowany po nowelizacji ustawy w 2014 roku, instrument skierowany do pracodawców i ich pracowników polegający na dofinansowaniu kosztów kształcenia ustawicznego (szkoleń, kursów, studiów podyplomowych). Wsparciem ze środków KFS zostało objętych 260 osób (pracodawców bądź ich pracowników)

Przedstawione w niniejszym sprawozdaniu liczby świadczą o ogromie pracy, jaką wykonali pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy po to, aby wyjść naprzeciw potrzebom klientów, realizując zarówno standardowe zadania, ale także skutecznie reagować na pojawiające się nowe wyzwania i sygnały płynące z rynku pracy.

Poprzez ciągłe doskonalenie umiejętności zawodowych, oraz doskonalenie naszej pracy, dokładaliśmy wszelkich starań, aby świadczone przez nas usługi charakteryzował profesjonalizm oraz otwarcie na drugiego człowieka.

Staraliśmy się aby nasze działania sprowadzały się nie tylko do pozyskania, ale i jak najbardziej efektywnego wykorzystania środków finansowych. W tym celu duży nacisk położony został na stosowanie indywidualnych rozwiązań wobec poszczególnych grup osób bezrobotnych.

Zdajemy sobie sprawę, że również wzajemna wymiana informacji i działania podejmowane wspólnie z innymi partnerami rynku pracy mogą przynieść wiele korzyści. Stąd w materiale informacja o współpracy PUP: zawiązywanych partnerstwach, organizowanych spotkaniach, konferencjach, dniach otwartych oraz udziale przedstawicieli Urzędu Pracy w wydarzeniach, warsztatach czy targach organizowanych przez innych partnerów rynku pracy.

Niniejsza „Informacja o sytuacji na rynku pracy oraz sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach w 2017 roku” została opracowana na podstawie danych ilościowych i jakościowych przygotowanych i przekazanych przez Kierowników Działów i Referatu w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach oraz na podstawie sporządzanej sprawozdawczości o rynku pracy.